IOANNIS HEDWIG ... SPECIES MUSCORUM FRONDOSORUM DESCRIPTAE ET TABULIS AENEIS...

11. 1. 91

DIVI THOMÆ AQUINATIS DOCTORIS ANGELICI
ORDINIS PRÆDICATORUM
OPERA.
EDITIO ALTERA VENETA
ad plurima exempla comparata, & emendata.

ACCEDUNT

Vita, seu Elogium eius a Iacobo Echardo diligentissime concinnatum, & Bernardi Mariæ de Rubeis in singula Opera Admonitiones præviæ.

TOMUS VICESIMUS SEPTIMUS

Complectens RERUM INDICEM ab A. usque ad L.

VENETIIS, MDCCLXXXVIII.

Cudebat Simon Occhi

EX PRIVILEGIO EXCELLENTISSIMI SENATUS.

THEOLOGICORUM OPERUM

D. THOMÆ AQUINATIS

DISTRIBUTIO

IN TOMOS SEX SUPRA VIGINTI NOVÆ EDITIONIS

comparata cum distributione editionis Romanæ an. 1570.

EDITIO NOVA. | EDITIO ROMANA.

TOMO VII.

TOMO VIII.

TOMO IX.

TOMO X.

TOMO XI.

EDITIO NOVA.	EDITIO ROMANA.
TOMO XII.	
Scriptum in quartum Librum sententiarum usque ad distinctionem xxii.	Tom. VII.
TOMO XIII.	
Scriptum in quartum Librum sententiarum, a distinctione xxiii. usque ad finem.	Tom. VII.
TOMO XIV.	
Quæstiones decem disputatæ de potentia.	Tom. VIII.
TOMO XV.	
Quæstiones xvi. disputatæ de malo. *pag.* 1	Tom. VIII.
Quæstio unica de spiritualibus creaturis. 297	ibid.
Quæstio unica de anima. 353	ibid.
Quæstio unica de unione Verbi incarnati. 449	ibid.
TOMO XVI.	
Quæstiones quinque disputatæ de virtutibus. *pag.* 1	Tom. VIII. ibid.
Quæstiones viginti priores de veritate. 133	ibid.
TOMO XVII.	
Quæstiones novem postremæ de veritate. *pag.* 1	Tom. VIII. ibid.
Quæstiones quodlibetales. 227	ibid.
TOMO XVIII.	
De veritate catholicæ Fidei contra Gentiles Libri quatuor.	Tom. IX.
TOMO XIX.	
Opuscula theologica.	
Opusculum i. contra errores Græcorum, ad Urbanum IV. P. M. *pag.* 1	Opusculum i. Tom. XVII.
Opusculum ii. Declaratio quorumdam articulorum, contra Græcos, Armenos, & Saracenos, ad Cantorem Antiochenum. 28	Opusculum iii. ibid.
Opusculum iii. Compendium Theologiæ, ad Fratrem Reginaldum. 43	Opusculum ii. ibid.
Opusculum iv. Responsio ad Magistrum, *S. Th. Op. T. XXVII.*	Opusculum x. ibid.

EDI-

EDITIO NOVA.	EDITIO ROMANA.
TOMO XXIII.	
Summæ Theologicæ Secunda Secundæ, Reliquæ quæstiones supra centesimam.	Tom. XI. parte secunda.
TOMO XXIV.	
Summæ Theologicæ Pars tertia.	Tom. XII.
TOMO XXV.	
Summæ Theologicæ Supplementum Partis tertiæ.	Non habetur seorsim in Editione Romana, quia includitur in scriptis super quartum Librum Sententiarum Tom. VII.
TOMO XXVI.	
Indices Summæ Theologicæ, & D. Thomæ Sermones.	Tom. XVI.

FINIS.

THEO-

THEOLOGICORUM OPERUM D. THOMÆ AQUINATIS

DISTRIBUTIO

IUXTA ROMANAM EDITIONEM an. 1570.

cum nova comparata.

EDITIO ROMANA.	EDITIO NOVA.
QUinque prioribus Tomis comprehenduntur Angelici Doctoris Opera philosophica, quæ in hac nova editione omittuntur.	
TOMO VI.	
Scripta in Libros primum, & secundum Sententiarum Magistri Petri Lombardi.	Tom. IX. & X.
TOMO VII.	
Scripta in Libros tertium, & quartum Sententiarum eiusdem.	Tom. XI. XII. & XIII.
TOMO VIII.	
Quæstiones disputatæ x. de potentia; xi. de malo, una de spiritualibus creaturis, una de anima, una de unione Verbi incarnati, v. de virtutibus, xxix. de veritate, & quæstiones quodlibetales.	Tom. XIV. XV. XVI. & XVII.
TOMO IX.	
De veritate catholicæ Fidei contra Gentiles Libri quatuor.	Tom. XVIII.
TOMO X.	
Summæ Theologicæ prima pars.	Tom. XX.
TOMO XI. PARTE PRIORI.	
Summæ Theologicæ prima secundæ.	Tom. XXI.
TOMI XI. PARTE ALTERA.	
Summæ Theologicæ secunda secundæ.	Tom. XXII. & XXIII.
TOMO XII.	
Summæ Theologicæ tertia pars.	Tom. XXIV.
TOMO XIII.	
Expositiones in Iob, in Psalmos, in Canticum Canticorum, in Esaiam, in Hieremiam, & in Threnos Hieremiæ.	Tom. I. & II.
TOMO XIV.	
Expositiones in Matthæum, & in Ioannem.	Tom. III.
TOMO XV.	
Catena in quatuor Evangelia.	Tom. IV. & V.
TOMO XVI.	
Expositiones in Epistolas D. Pauli Apostoli, item Sermones.	Tom. VI. & VII.
TOMO XVII.	
Opuscula.	Tom. VIII. & XIX. *Vide indices Tomis istis præfixos.*

FINIS.

IN-

INDEX ALPHABETICUS
THEOLOGICORUM OPERUM
D. THOMÆ.

iuxta novam editionem.

A

B

C

D

E

F

G

H

I.

L

M

O

In

F I N I S.

LECTORI
BIBLIOPOLA.

VErborum, rerumque præcipuarum quæ in theologicis D. Thomæ Aquinatis Operibus omnibus per me nuper editis continentur, meliorem nullum indicem utilioremque exhiberi posse credidi quam Tabulam a F. Pietro de Bergomo Ord. Prædic. concinnatam, tantoque plausu exceptam ut *aurea* vulgo nuncupata fuerit. Præclarus equidem ille vir non theologica tantum, sed insuper philosophica omnia tum genuina, tum suppositititia Angelici Doctoris opera complexus est. Mihi, qui theologica tantum authentica edenda curavi, ea quæ ad hanc provinciam spectant, accurate excerpere satis fuit, atque lectoribus propinare. Indicem quoque locorum sacræ Scripturæ quæ a D. Thoma illustrantur, iuxta canonicorum librorum ordinem dispositum adoptavi. Hinc excrescentem molem cum unicus Tomus non sustineret, in duos tribui. Iamque hac de re satis præfatus, compendiorum, quæ usui in his indicibus fuere, explicationem exemplis adhibitis trado.

Iob 3. *lec.* 2.	*Lege* Iob capite 3. lectione 2.
Ps. 38. *pr.* vel *med.* vel *fin.*	Psalmo 38. in principio *vel* in medio, *vel* in fine
Cant. 7.	Canticum Canticorum capite 7.
Esa. 8.	Esaiæ capite 8.
Hier. 12.	Hieremiæ capite 12.
Th. 2.	Threnorum Hieremiæ capite 2.
Mat. 23.	Matthæi Evangelii capite 23.
Io. vel *Ioan.* 8. *lec.* 3.	Ioannis Evangelii capite 8. lectione 3.
Rom. 9. *lec.* 4.	Epistolæ S. Pauli Apostoli ad Romanos capite 9. lectione 4.
1. *Cor.* 7. *lec.* 2.	Primæ ad Corinthios capite 7. lectione 2.
2. *Cor.* 3. *lec.* 1.	Secundæ ad Corinthios capite 3. lectione 1.
Gal. 2. *lec.* 3.	Ad Galatas capite 2. lectione 3.
Eph. 4. *lec.* 2.	Ad Ephesios capite 4. lectione 2.
Phil. 7. *lec.* 1.	Ad Philippenses capite 7. lectione 1.
Col. 1. *lec.* 2.	Ad Colossenses capite 1. lectione 2.
1. *Thes.* 3. *lec.* 4.	Primæ ad Thessalonicenses capite 3. lectione 4.
2. *Thes.* 1. *lec.* 1.	Secundæ ad Thessalonicenses capite 1. lectione 1.
1. *Tim.* 3. *lec.* 2.	Primæ ad Timotheum capite 3. lectione 2.
2. *Tim.* 1. *lec.* 3.	Secundæ ad Timotheum capite 1. lectione 3.
Tit. 2. *lec.* 1.	Ad Titum cap. 2. lectione 1.
Ph.	Ad Philemonem.
Heb. 8. *lec.* 7.	Ad Hebræos capit. 8. lect. 7.
Dio. 7. *lec.* 2.	In expositione in librum Dionysii de divinis nominibus cap. 7. lect. 2.
Heb. lec. 2.	In expositione in librum Boetii de hebdomadibus lectione 2.
Trinit. *q.* 2. *art.* 3.	In expositione in librum Boetii de Trinitate quæstione 2. articulo 3.

1. *d.*

1. *d.* 37. *q.* 3. *art.* 2. *q.* 5. o. vel 1. 2. 3.	In primum Librum Sententiarum distinctione 37. quæstione 3. articulo 2. quæstiuncula 5. in corpore, *vel* solutione ad primum, ad secundum, ad tertium.
2. *d.* 8. *L. pr.*	In secundum Sentent. distinct. 8. in expositione litteræ in principio.
pot. *q.* 1. 3. o.	In quæstionibus disputatis de potentia quæstione 1. articulo 3. in corpore.
Mal. *q.* 3. *art.* 5. o. vel 1. 2.	De malo quæstione 3. articulo 5. in corpore, *vel* ad primum, ad secundum.
Spiritu. 12. o. &c.	De spiritualibus creaturis quæstione unica articulo 12. in corpore &c.
Anima 3. 1. 2. &c.	De anima quæstione unica art. 3. ad primum, ad secundum &c.
Un., vel *Verb.* 7. o. &c.	De unione Verbi incarnati art. 7. in corpore &c.
Virt. *q.* 20. 3. o.	De virtutibus quæstione 20. art. 3. in corpore
Quo. 3. *q.* 4. *art.* 2. 1.	Quodlibeto 3. quæstione 4. artic. 2. ad primum.
Cont. vel *G.* *lib.* 1. *c.* 30.	Contra Gentiles libro 1. capite 30.
Opusc. 16. *c.* 8.	Opusculo 16. capite 8.
Opusc. 6. *art.* 4.	Opusculo 6. articulo 4.
Opusc. 20. *lib.* 3. *c.* 5.	Opusculo 20. libro 3. capite 5.
1. *q.* 23. 2. o.	Summæ theologicæ prima parte quæstione 23. articulo 2. in corpore.
1. 2. *q.* 18. 5. 1. 2.	Prima Secundæ quæstione 18. artic. 5. ad primum, ad secundum.
2. 2. *q.* 30. 3. 3.	Secunda secundæ quæstione 30. art. 3. ad tertium.
3. *q.* 22. 1. o.	Tertia parte quæstione 22. art. 1. in corpore
Sup. *q.* 13. 5. 1.	Supplemento tertiæ partis quæstione 13. art. 5. ad primum.

Sigla *&c.* indicat in sequentibus quoque articulis, vel capitulis idem tractari argumentum. Comma interpositum advertit variari tractatum, librum, quæstionem, articulum, caput &c. Verba quæ post loca Operum indicata sequuntur italico, ut vocant, charactere impressa, mittunt lectorem ad eadem verba in indice suo loco, ulteriora invisurum. Si vero nullus apponatur librorum, quæstionum, tractatuum index, sed statim sequantur verba italico charactere distincta, indicium est sub illis verbis quærendum esse quod quæritur. Præterea cum ex Opusculis alia Tom. VIII. alia XIX. attributa sint, iis quæ Tomo VIII. comprehenduntur, adjungitur in Indice *Tom.* VIII. reliqua, quibus nihil apponitur, Tomo XIX. quærenda sunt. Et hæc satis.

F I N I S.

IN OPERA D. THOMÆ AQUINATIS

DOCTORIS ANGELICI, ORDINIS PRÆDICATORUM

INDEX,

SEU TABULA AUREA EXIMII DOCTORIS

F. PETRI DE BERGOMO

Eiusdem Ordinis, Congregationis vitæ regularis utriusque Lombardiæ, Sacræ Theologiæ Professoris.

A

1 A PRÆPOSITIO denotat principale agens; sed *per* præpositio denotat causam instrumentalem. 4. d. 1. q. 1. ar. 4. q. 1. o.

2 A vel *ab* præpositio designat tantum habitudinem principii effectivi, sed *per* præpositio designat habitudinem cuiuscumque causæ. 1. d. 32. q. 2. 2. o., L. pn., d. 42. L. fin.

3 Omne quod est ab aliquo, est per illud, & non e converso, 1. d. 32. q. 2. 2. o.

1 Aaron fuit sacerdos, & fuit pontifex, id est princeps sacerdotum. 4. d. 24. q. 3. ar. 4. q. 1. 1. *Consecratio*. 19. *Maria*. 4.

2 Filiæ Aaron poterant nubere in qualibet tribu Israel, quia non habebant sortem in hereditate. 4. d. 40. q. 2. ar. 1. q. 3. 4.

3 Aaron occulte punitus fuit, propter conflationem vituli, ut prælati puniantur clam, ad evitandum scandalum. 4. d. 46. q. 2. ar. 2. q. 2. 5.

Abacuch. *Agilitas*. 4.

Abagarus. *Imago*.

Abbas. *Benedictio*. 7. *Investiri*. *Religio*. 72.

1 Abbatissa non habet prælationem ordinariam. 4. d. 19. q. 1. ar. 1. q. 3. 4. d. 25. q. 2. ar. 1. q. 1. 2. *Clavis*. 12.

2 Inordinatum est quod nimis iuvenculæ fiunt Abbatissæ. 1. Tim. 5. 2. pn.

Abdicatio rerum temporalium secundum præparationem animi (ut scilicet homo sit paratus si opus fuerit omnia distribuere) pertinet directe ad Perfectionem; non autem abdicatio rerum actualis: quia sic in ea non consistit essentialiter perfectio, sed est quoddam perfectionis instrumentum. 1. 2. q. 108. q. 4. 4., 2. 2. q. 183. 7. 1. *Perfectio*. 71. *Melius*. 3. *Voluntas*. 54. *Offerre*. *Benefacere*. 1. *Paupertas*. 3. vel *Amor*. 93. 94. *Bonum*. 165. *Martyrium*. 13. *Beatitudo*. 19. *Beneficium*. 1. 4. 5. *Electio*. 38. *Divitiæ*. 10. *Obiecta*. 12. *Perfectio*. 64. 74. *Christus*. 90. *Abiectus*.

Abduci. *Bonitas*. 47. *Raptus*. 1. *Virtus*. 41. *Vitium*.

Abel. *Ætas*. 5. *Eucharistia*. 12. *Sacramentum*. 143.

Abesse. *Accidens*. 62.

Abhorrere. Animal. 47.

Abias interpretatur *pater Deus*. Mat. 1. med.

AB

Abiectio. *Intellectus*. 67. *Passio*. 1.

Abiectus. Christus voluit abiectos esse suos consanguineos & discipulos, ne eorum prædicatio ad aliquod terrenum commodum composita videretur; & ne salus mundi ascriberetur humanæ sapientiæ, aut virtuti, sed solum divinæ. Opusc. 2. c. 7. *Abdicatio*, vel *Vilis*. *Religio*. 90.

Abiicere temporalia dupliciter contingit, scilicet propter contemplationem divinorum, & ne sensus involvatur eis. Primum significatur per rasuram clericorum; secundum vero per tonsuram. 4. d. 24. q. 3. ar. 1. q. 1. o. 2. q. 3. o. *Abdicatio*. *Abiectus*. *Abraham*. 27. *Abrenuntiatio*. *Socrates*. 1. *Christus*. 90.

Abissus, idest sine bisso, scilicet sine pulchritudine, vel sine basi, idest sine fundamento: & dicit secundum Augustinum profunditatem aquarum immeabilem. 1. q. 69. 1. c., 2. d. 12. L., Psal. 32. med. *Cælum*. 55.

Abissus in Scriptura, sicut & tempestas, importat malum. Psal. 41. fi.

Abiurare. *Hæresis*. 23. 24.

Ablactatio. *Tempus*. 33.

1 Ablativus construitur in vi causæ efficientis, vel finalis, vel formalis, vel in vi effectus formalis. 1. q. 37. 2. o., 1. d. 32. q. 1. 1. o., 3. 2. *Generatio*. 89.

2 Græci carent ablativis: ideo utuntur genitivis pro ablativis. Ro. 2. lec. 3. fi.

Ablatum, vel male detentum debet restitui. 2. 2. q. 62. 2. o., 4. d. 15. q. 1. ar. 5. q. 2. o. *Acquirere*. *Baptismus*. 107. *Passio*. 102. &c. *Restitutio*. *Usura*. 117. 142. &c.

Ablutio manuum in Missa fit ad decentiam: & significat emundationem etiam a minimis peccatis. 3. q. 83. 5. 1. *Baptismus*. 57. 156. 192. 231. 246. 248. *Confirmatio*. 22. *Eucharistia*. 278. *Lotio*. *Sacerdos*. 21. *Sacramentum*. 124.

Abnegatio. *Fides*. 8. 19.

Abolitio. *Accusatio*. 27. *Cessare*. 4. *Circumcisio*. 7. 9. 42. *Lex*. 123. *Maria*. 34. *Papa*. 3. *Pænitentia*. 10.

Abominatio est actus appetitus refugientis cognitionem alicuius rei. 2. d. 26. q. 1. 3. o., Psal. 5. med., Psal. 13. pn. *Concupiscentia*. 3. *Passio*. 39.

Abortus est grave peccatum, & inter maleficia compu-

AB

16 Vi-

A B

A C

AC

AC

15. *Prædicamentum*. 3. 6. *Relatio*. 68. *Abstractum*. 3. *Actio*. 49. 50. *Adiectivum*. 3. 4. 7. *Artificiale*. 2. &c. *Bonitas*. 41. 44. 48. 156. 157. 235. *Caritas*. 1. 2. *Creatio*. 20. *Dimensiones*. 13. &c. *Ens*. 5. 8. &c. *Forma*. 149. &c. *Magis*. 2. *Natura*. 19. *Notitia*. 5. *Proprium*. 0. *Reduplicatio*. 2. *Resurrectio*. *Subiectum*. 6. &c. *Substantia*. 6. 11. 12. 19. *Verbum*. 27. *Agere*. 2. *Aliquis*. *Alius*. 3. *Angelus*. 11. 12. 48. *Assimilatio*. 17. &c. *Circumstantia*. 1. *Consilium*. 2. *Corpus*. 13. *Delectatio*. 23. *Individuum*. 32.

1 Accidentaliter advenire, contingit tantum dupliciter, scilicet contactu, vel sicut motor motori. 3. d. 6. q. 3. 2. o. *Accidentale*. *Amor*. 32. *Angelus*. 49. 56. 533. 541. 545. *Aureola*. *Caritas*. 135. 148. *Corpus*. 41. *Eleemosyna*. 28. *Eucharistia*. 258. *Meritum*. 40. 54. 81. 111. *Suffragia*. 5. *Christus*. 59. *Beatitudo*. 83. *Bonitas*. 169.

2 Aliquid convenit accidentaliter, quod in se substantia est, & aliquid substantialiter, quod in se est accidens. 2. d. 26. 2. o., 3. d. 6. q. 3. 2. o. *Fructus*. 22.

3 Quod autem accidit in hominibus, quod bonum fit ut in paucioribus, & malum ut pluribus, ex hoc contingit, quia pluribus modis contingit deviare a medio, quam medium tenere, & etiam quia sensibilia sunt magis nota apud multos, quam bona rationis. 1. 2. q. 71. 2. 3., Mal. q. 1. 3. 17. *Operatio*. 10.

4. Omne quod advenit alicui post ejus esse completum, convenit ei accidentaliter, nisi trahatur in communionem illius esse completi. 3. q. 2. 6. 2., 2. d. 26. 2. o. *Accidens*. 19. *Anima*. 12.

5 Quod accidit alicui naturæ, non est universaliter in illa natura. 1. q. 51. 1. o.

6 Nulla forma de genere substantiæ convenit alicui accidentaliter: ideo omnis forma adveniens accidentaliter, est accidens. 1. q. 67. 3. o., 2. d. 26. 2. o.

1 Accidia est tædium bene operandi, & tristitia de re spirituali. 1. q. 63. 2. 2., 2. 2. q. 85. 1. 2. o., 3. o., 4. o., q. 54. 2. 1., 2. d. 42. q. 2. 3. o. fi., Mal. q. 8. 1. o. fi., 7., q. 11. 1. o. Iob lect. 1. fi. *Amaritudo*. *Concupiscentia*. 3. *Humilitas*. 5.

2 Accidia non est recessus mentis a quocumque bono spirituali, sed a divino, cui oportet mentem ex necessitate inhærere. 2. 2. q. 35. 3. 2., Mal. q. 11. 3. 4.

3 Accidia est peccatum. 2. 2. q. 35. o., Mal. q. 11. 1. o. fi., 3. o.

4 Accidia de se est peccatum mortale. 2. 2. q. 35. 3. o., Mal. q. 11. 1. o. fi., 3. o.

5 Tristitia de bono spirituali divino, est speciale peccatum, scilicet accidia, sed in communi convenit omni vitio. Similiter gaudium de bono spirituali divino convenit speciali virtuti, scilicet caritati, sed in communi convenit omni virtuti. 2. 2. q. 35. 2. o., 3. 2., 4. 3, Mal. q. 11. 2. o., 3. 4. o.

6 Accidia est species tristitiæ. 1. 2. q. 35. 8. o., Ver. q. 26. 4. 6.

7. Accidia est vitium capitale. 2. 2. q. 35. 4. o., q. 36. 4. o., 2. d. 42. q. 2. 3. o. fi., Mal. q. 8. 1. o. fi., q. 11. 4. o.

8 Filiæ accidiæ sunt sex, scilicet malitia, rancor, pusillanimitas, desperatio, torpor, & evagatio mentis. 2. 2. q. 35. 4. 2., 3., Mal. q. 11. 4. 4. o.. *Ignorantia*. 21. *Ira*. 68. *Desperatio*. 7. *Depositio*. 14. *Odium*. 23. *Somnolentia*. *Verbositas*.

AC

9 Accidia est contraria caritati. 2. 2. q. 35. 3. o., Mal. q. 11. 3. o., 6.

10 Accidia & invidia opponitur gaudio caritatis, scilicet prima ut est de bono divino, secunda ut est de bono proximi. 2. 2. q. 34. pn., q. 35. pn., 3. o., q. 36. 3. o., 3., Mal. q. 11. 3. o.

11 Accidia est contra tertium præceptum decalogi. 2. 2. q. 35. 3. 1., Mal. q. 11. 3. 2.

12 Ieiunantes maxime impugnantur circa horam sextam, idest in meridie, ab accidia, propter famem, & æstus Solis. 2. 2. q. 35. 1. 2., *Curiositas*. 2. *Negligentia*. 2.

1 Accipere aliquid in bono, vel in malo, dicitur dupliciter, scilicet accipere proprie, & accipere abusive. 2. 2. q. 55. 4. 1.

2 Accipere ab alio est indigentis, si accipiens præexistat, vel acceptum deficere possit, non autem aliter. Pot. q. 10. 1. 13., 14. *Abraham*. 3. 19.

3 Non omne acceptum, est receptum in aliquo. 1. q. 27. 2. 3.

4 Accipiens ab æterno, semper habuit; sed accipiens in tempore, ante acceptionem non habet, sed habet quando iam accepit. Pot. q. 3. 13. 2.

5 Accipere ab alio, est commune Christo & creaturæ analogice, non autem univoce. 1. q. 33. 3. 2., 1. d. 44. 1. 2., 3. d. 4. q. 1. ar. 2. q. 2. 2., d. 11. 1. 3., Pot. q. 2. 5. 6. *Angelus*. 289. 301. 306. *Repositio*. 1. *Deus*. 121. 205. *Furtum*. 8. &c. *Animal*. 44. *Appetitus*. 95. *Circumcisio*. 29. *Persona*. 36.

Accipiter significat ministros potentum ad prædam. 1. 2. q. 102. 6. 1.

Accommoda. *Deus*. 311. *Distributio*. *Phantasma*. 8. *Utile*. 4. *Usus*. 8. 18.

Accommodare. *Concedere*. *Confessio*. *Usura*. 189. 195.

Accrescere. *Ascendere*. 18. *Augmentum*. 0. *Baptismus*. 45. *Esse*. 46. *Peccatum*. 225. *Usura*. 204.

1 Accusatio instituta est, ne nocens innocens videatur. 4. d. 41. ar. 5. q. 2. o. *Crimen*.

2 Accusatio debet fieri in scriptis. 2. 2. q. 68. 2. o., 4. d. 19. q. 2. art. 3. q. 1. 4., d. 35. 3. 6., Quol. 11. 13. o.

3 Accusatio est de præcepto, valenti probare peccatum contra communitatem. 2. 2. q. 68. 1. o. *Culpa*. 4. *Iudex*. 6.

4 Accusatio est iniusta per calumniam, prævaricationem, & tergiversationem. 2. 2. q. 68. 3. o. *Tergiversari*. *Calumnia*. *Prævaricator*. 3.

5 In accusatione non oportet præcedere admonitionem. 4. d. 19. q. 2. ar. 3. q. 1. 4., d. 35. 3. 6., Virt. q. 3. 2. 6. *Admonitio*. 4.

6 In denuntiatione enim attenditur emendatio fratris, sed in accusatione punitio criminis. 2. 2. q. 67. 3. 2., q. 68. 1. o., 4. d. 35. 3. 6. Virt. q. 3. 6. *Crimen*.

7 Accusatio non debet fieri nisi in peccatis quæ vergunt in damnum corporale, vel spirituale communitatis. Virt. q. 3. 2. 7.

8 Accusari potest factum, & persona. 4. d. 41. ar. 5. q. 2. o.

9 Accusatus tenetur dicere veritatem iudici interroganti iuridice, scilicet si præcessit infamia, vel indicia expressa, vel probatio semiplena. 2. 2. q. 69. 1. o., 2. o., 4. d. 17. q. 3. ar. 1. q. 2. 1., 3. d. 19. q. 2. ar. 3. q. 1. 5., q. 2. o. Quol. 5. 16. o. *Iudex*. 5. *Confessio*. 4.

10

AC

50 Actio ut prædicamentum dicit aliquid fluens ab agente cum motu. 1. d. 8. q. 4. 3. 3. *Accidens*. 63. 74. 93. *Actio*. 111.

51 Actio speciem habet a forma agentis. 1. q. 14. 5. 3., 1. 2. q. 1. 3. 0., 3. q. 19. 1. 3., 1. d. 13. 2. 0., 2. d. 40. 1. 0., 5., ʃ. 3. c. 8. 1., Ver. q. 20. 1. 2., Virt. q. 2. 3. 9., 7. 17. *Malum*. 43. *Operatio*. 3.

52 Actiones differunt specie secundum diversitatem formarum, quæ sunt principia earum, licet agentia non differant specie. 2. d. 40. 1. 0., 5. *Homo*. 40.

53 Principium actionis primo est finis, secundo agens, tertio forma, non autem materia. 1. q. 105. 5. 0.

54 Illud quod est indeterminatum, vel in potentia, ut sic non potest esse principium alicuius actionis. 1. d. 45. 3. 0.

55 Actio speciem naturalem habet ex agente, & termino magis, sicut & motus, a principio autem intrinseco est naturalis. Pot. q. 6. 8. 0. princ.

56 Actio qualibet commensuratur virtuti agentis. Nec aliquod agens naturale nititur ad agendum id quod excedit suam facultatem. 2. 2. q. 130. 1. 0. *Natura*. 34.

57 Omnibus rebus naturaliter insunt principia propriarum operationum, quibus eas convenientes reddant fini suo. 4. d. 33. q. 1. 1. 0. pn.

58 Actio est in agente subiective. 1. d. 32. q. 1. 1. 0., d. 40. q. 1. 1. 1., 2. d. 40. 4. 1., 3. d. 18. 1. 4., Pot. q. 7. 9. 7., 10. 1., q. 8. 2. 0. *Appetitus*. 52. *Caput*. 4. *Conceptio*. 3. 35. *Subiective*.

59 Actiones quæ sunt in agente, sunt quasi perfectio ipsius. Huiusmodi autem non sunt nisi actiones cognoscentis, & appetentis. ʃ. 2. c. 23. 4.

60 Immo non solum actiones immanentes, sed etiam actiones transeuntes, sunt in agente, & sunt perfectiones ipsius. Pot. q. 7. 9. 7., 10. 1., q. 8. 2. 0.

61 Omne agens habet in se formaliter formam, qua agit. Quol. 6. 2. 0., Spirit. 2. 10. 0., Anima. 2. 0., 5. 0. *Creatura*. 34.

62 Omnis forma dependens ab agente secundum fieri tantum, remanet cessante actione eius. 1. q. 104. 1. 0., Pot. q. 5. 1. 0.

63 Impossibile est actionem unius agentis terminari ad formam tantum, & alterius ad subiectum formæ, nisi in agentibus subordinatis. 1. q. 118. 2. 3., 2. d. 18. q. 2. 1. 5. Pot. q. 3. 6. 21., 9. 21.

64 Una & eadem actio procedit a primo & secundo agente, non autem a duobus agentibus unius ordinis. 1. q. 105. 5. 2.

65 Actiones diversorum agentium non possunt terminari ad unum effectum, nisi agentia sint subordinata. 1. d. 37. q. 3. 3. 0., ʃ. 2. c. 87. 3. *Denominatio*. *Æstimativa*. 3.

66 Non omnis novitas effectus ponit novitatem in actione, & mutationem in agente, sed tantum si agens agat ex necessitate naturæ, vel actio sit media inter agens & effectum. 2. d. 1. q. 1. 5. 11., ʃ. 2. c. 35. 1., 2., Pot. q. 3. 17. 12. Opusc. 2. c. 97. *Figura*. 7. *Finis*. 11. 12. 63. &c. 134. *Forma*. 117. 118.

67 Omnis actio potentiæ vel virtutis motæ a superiori potentia, vel virtute, est etiam passio. Union. 5. 0.

AC

68 Actio est magis propinqua agenti quam patienti. 4. d. 9. ar. 2. q. 2. 0. fi.

69 Quanto agens est potentius, tanto magis potest actionem suam diffundere ad magis distans. 1. q. 118. 1. 0., 2. 2. q. 141. 7. 1., ʃ. 2. c. 6. 6., Lib. 3. c. 24. fi., Pot. q. 3. 4. 0. fi. *Imprimere*. 3. *Individuum*. 10.

70 In qualibet actione illud quod est ex parte agentis, est quasi formale, & quod est ex parte patientis vel accipientis, est quasi materiale. 4. d. 46. q. 2. ar. 2. q. 3. 0.

71 Actio primi agentis est prior in movendo, & posterior in utendo, actibus aliorum ad suum finem. 3. d. 23. q. 3. ar. 1. q. 1. 0.

72 Actiones omnium secundorum agentium fundantur super actionem primi agentis. 3. d. 23. q. 3. art. 1. q. 1. 0., 4. d. 11. q. 1. art. 3. q. 1. 0. *Agens*. 94.

73 Actionum quarum una est regula & ratio alterius, una non impedit, sed iuvat aliam. 1. q. 112. 1. 3. *Instans*. 14. &c.

74 Omnis defectus actionis est ex defectu principiorum eius. Ver. q. 24. 7. 0. *Actio*. 54. *Defectus*. 13. 14. *Intellectus*. 63. &c. *Iuramentum*. 25.

75 Actio non attribuitur instrumento proprie, sed principali agenti. 1. 2. q. 16. 1. 0. fi., 2. 2. q. 172. 2. 3., 3. qu. 13. 3. 0., q. 15. 9. 1., 2. d. 35. 4. 0., 4. d. 1. q. 1. art. 1. q. 4. 0., d. 3. ar. 2. q. 1. 8., d. 5. q. 2. ar. 2. q. 2. 1., d. 8. q. 2. 3. 1., d. 44. q. 1. ar. 1. q. 3. 3., ar. 2. q. 1. 3., d. 45. q. 2. ar. 1. q. 3. 0., ʃ. 2. c. 87. 3., Lib. 3. c. 24., Verit. q. 5. 9. 0., q. 12. 8. 5., Mal. q. 7. 6. 0., Rom. 9. lect. 3. *Agens*. 6.

76 Actio attribuitur instrumento sicut immediate agenti, sed principali agenti sicut in cuius virtute agit instrumentum. 3. q. 66. 5. 1. *Passio*. 99.

77 Actio instrumenti semper attingit ad aliquid ultra suam speciem, non autem semper ad ultimam perfectionem intentam a principali agente. 4. d. 1. q. 1. ar. 4. q. 1. 0., d. 8. q. 2. 3. 5., ʃ. 2. c. 17., Pot. q. 3. 9. 21.

78 Oppositum videtur dicere. 2. d. 1. q. 1. 3. 0., 4. d. 8. q. 2. 3. 4.

79 Una res potest esse causa actionis alterius rei quadrupliciter, scilicet dando ei virtutem, conservando, & movendo, seu applicando ad agendum, & sicut agens principale respectu instrumenti. Pot. q. 3. 7. 0. *Conservatio*. 9. *Causa*. 41.

80 Actio instrumenti duplex, scilicet secundum propriam formam, & ut movetur a principali agente. Prima est alia ab actione principalis agentis, secunda vero eadem. 3. q. 19. 1. 0., 2., 2. 0., q. 62. 1. 2., 4. d. 1. q. 1. ar. 4. q. 1. 0., Ver. q. 22. 13. 0., q. 27. 4. 0., 2., Pot. q. 3. 4. 0. *Meritum*. 1. 4. 9. 12. 21. 22. 26. 28.

81 Unitas, & pluralitas actionis duplex, scilicet numeralis ex subiecto agente, & specifica ex principio quo agens agit, idest ex forma. Unio. 5. 0. *Misericordia*. 28. *Natura*. 15. 17. 34. *Naturale*. 25. *Numerus*. 18. *Ordo*. 15. *Passio*. 79. *Peccatum*. 342.

82 Actio potest esse una, & passiones multæ, propter unum agens, & multa patientia, & e converso. ʃ. 2. c. 73.

83 Si sit unum agens principale, & duo instrumenta, dicetur unum agens simpliciter, & duæ actiones;

AC

117 Actio sine motu non infert ex se passionem, nisi grammatice, ut in divinis. 1. q. 41. 1. 3., Quol. 4. ar. 6. o. *Iuramentum*. 25. *Lex*. 45. 54. 69. &c. *Modestia*. 2. &c. *Necessitas*. 28. *Numerus*. 48.

118 Actio cum motu est semper cum innovatione, fieri, & corruptione, non autem actio sine motu. 1. q. 41. 1. 3., Quol. 4. 9. o.

119 In actione aliqua, potest esse resistentia dupliciter, scilicet vel ex parte agentis, idest quando ex contrario agentes virtus agentis debilitatur, vel ex parte effectus, idest quando ex contraria dispositione effectus, actio impeditur. 4. d. 11. q. 1. ar. 3. q. 3. 2. *Desistere*. 2. *Defectus*. 2. 4. 13. 14. *Difficile*. 2. *Agens*. 43.

120 Actio tantum dupliciter impeditur a contrario ex quo fit generatio, scilicet debilitando virtutem agentis, & per indispositionem patientis. Primum accidit, scilicet in compatientibus, secundum vero est per se. 4. d. 5. q. 1. ar. 3. q. 3. 4. *Passio*. 82. 83. *Posterius*. *Providentia*. 30. 33. 45. *Relatio*. 7. 15. 16. 38. 42. 60. *Religio*. 102. *Restitutio*. 2. 4. 10. *Sapientia*. 35. 36. *Servitus*. 2. *Sterilitas*. 1. *Tempus*. 6. *Vinculum*. 2. *Forma*. 235. *Defectus*. 3. *Dispositio*. 33. *Activum*. *Aer*. 4. *Amor*. 68. *Angelus*. 635. *Anima*. 15. 32. 172. 203. &c. 210. 262. 286. &c. 354. 360. *Animal*. 10. *Ars*. 7. 22. 41. 42. *Beatitudo*. 18. 19. 20. 68. 117. 135. *Causa*. 103. *Conceptio*. 3. 36. *Consilium*. 25. *Contrarium*. 26. *Cor*. 11. *Corpus*. 16. *Creatio*. 19. &c. *Dæmon*. 206. 108. *Densitas*. *Effectivum*. *Elementum*. 18. *Femina*. 2. 3. *Filiatio*. 6. *Forma*. 30. 59. 157. 158. *Generatio*. 11. 12. 23. 61. *Generativa*. *Grave*. 1. &c. *Habitus*. 11. 38. *Ignis*. 11. 18. *Imaginativa*. 3. *Lex*. 4. 10. *Lux*. 2. *Magi*. 7. &c. *Malum*. 41. *Motus*. 11. 12. *Naturale*. 4. *Passio*. 8. 9. 10. *Propositio*. 9. *Providentia*. 37. *Ratio*. 22. *Scandalum*. 3. &c. *Scientia*. 20. 130. &c. 155. *Semen*. 11. 12. *Spiratio*. 2. &c. *Subtilitas*. 2. *Virtus*. 3. 86. 170. *Visus*. 7. *Christus*. 163.

1 Auctor in divinis convenit tantum Patri, quia supra rationem principii addit non esse ab alio. 1. d. 29. 1. o.

2 Immo Spiritus sanctus a Patre, & Filio auctoribus confitendum est, secundum Hilarium. 1. q. 36. 4. 7. *Æternitas*. 43. *Gloria*. 18. *Vita*. 12. *Christus*. 94.

Actu, vel habitu aliquid dupliciter est ordinabile, vel non ordinabile in Deum, scilicet vel ex parte actus, vel ex parte agentis. 2. d. 24. Mal. q. 9. 2. o. *Actio*. 16. 17. 33. *Adoratio*. 17. *Anima*. 252. *Appetitus*. 49. 96. *Baptismus*. 90. *Caritas*. 24. *Dæmon*. 28. 29. *Excusatio*. 3. *Gloria*. 5. 6. *Honor*. 26. *Iustus*. 9. *Laus*. 18. *Lex*. 5. *Matrimonium*. 54. 120. *Memoria*. 5. 6. *Meritum*. 11. 13. 21. 22. 26. 50. *Operatio*. 20. 52. *Opinio*. 7. *Peccatum*. 35. 85. 137. 143. 146. 180. 338 345. 355. 383. 405. 414. &c. *Pœnitentia*. 36. &c. 45. 50. &c. *Præceptum*. 19. 67. 68. 72. 84. *Prædicari*. 24. *Uti*. 16. 17. 18.

1 Actus duplex, scilicet primus, & secundus. 1. q. 48. 5. o., 12. q. 3. o., q. 111. 2. o. fi., 1. d. 7. q. 1. 1. 2. 2. d. 35. 1. o., Pot. q. 1. 1. o. Mal. q. 1. 4. 5. o., q. 16. 6. 4., Quol. 9. 3. o. *Angelus*. 27. *Anniversarium*. *Apostoli*. 1. 11. *Perfectio*. 6. 29.

2 Actus primo primus est forma; secundo primus est esse; secundus autem est operatio. Ver. q. 5. ar. 10. *Actus*. 71.

3 Actus primus est esse, secundus autem operatio. 1. 2. q. 111. 2. o. fi., 1. d. 7. q. 1. 1. 2. *Attritio*. 2. *Bonitas*. 165. 245. &c. *Coactio*, 7. *Concupiscentia*. 7. 12.

4 Actus formæ duplex, scilicet primus, idest informatio materiæ, & secundus, idest operatio, quæ attribuitur supposito; ante autem primus. Verit. q. 27. 3. 25. *Dæmon*. 29. 33. 65. *Deus*. 32. 34. 39. *Duratio*. o. *Elicere*. 1. *Esse*. 31. 32. 33. 41. *Essentia*. 3. *Æternitas*. 19. *Imperare*. 1. 3. 10. &c.

5 Actus rectus, & reflexus sunt idem. 1. d. 1. q. 2. 1. 2. 1., d. 10. 5. 2., d. 17. q. 1. 5. 4. *Iudicium*. 1. &c. *Libertas*. 6. *Numerus*. 19.

6 Oppositum videtur dicere. 1. q. 28. 4. 2., q. 87. 3. 2. *Obiectum*. 7. *Qualitas*. 12. vel *Actio*. 19.

7 Quintuplex diversitas actuum, scilicet ex diversitate formali obiectorum, vel principiorum, vel mediorum, vel finium, sc. ultimi vel proximi, vel ex accidentibus horum. Et tantum prima diversificat potentias, secunda, & tertia habitus intellectus, quarta habitus morales, sed quinta nullum. 1. q. 79. 10. 3., 2. d. 24. q. 2. 2. 5., d. 40. 2. o., Verit. q. 15. 2. 12. *Actio*. 4. 5. &c.

8 Actus dupliciter significatur, scilicet ut conceptus, & ut exercitus. 4. d. 8. q. 2. ar. 1. q. 4. ar. 1. *Ratio*. 45. &c. *Rectitudo*. 2.

9 Actus dupliciter est alicuius potentiæ, scilicet elicitive, & imperative. 1. 2. q. 1. 1. 2., q. 6. pn., q. 8. pn., 3. q. 85. 2. 1., 2. d. 24. q. 1. 2. 3., 3. d. 12. q. 2. 2. o., d. 27. q. 2. 3. 4., ar. 4. q. 3. o., 4. d. 15. q. 2. ar. 3. q. 2. 4., q. 3. ar. 1. q. 3. o., q. 4. ar. 7. q. 1. 1. 2., 5. 3. c. 138. pn. 1., Verit. q. 14. 4. 6. *Simonia*. 11. 26.

10 Actus potest diminui dupliciter, scilicet quo ad facilitatem, & quo ad executionem. Ideo omne quod diminuit actum primo modo, diminuit principium eius, scilicet formam, non autem secundo modo. Mal. q. 7. 2. 16.

11 In actu est duplex modus, scilicet secundum rationem habitus, ut bene, vel male, & secundum rationem potentiæ, ut materialiter, vel immaterialiter, & libere. Verit. q. 24. 4. 4. *Vivificare*. 2.

12 Actus dupliciter dicitur esse actus virtutis, vel vitii scilicet vel quia est a tali habitu, vel quia est similis. Mal. q. 2. 4. 11.

13 Immo actus virtutis aliquando est ei dissimilis. Verit. q. 20. 2. 3.

14 Actus dupliciter est similis actui, scilicet vel quo ad speciem, vel quo ad modum. Verit. q. 20. 3. 3.

15 Primus actus transiens, est nobilior actu secundo, & finis eius, sed de immanenti est e converso. Pot. q. 14.

16 Actus dupliciter dicitur esse moralis, scilicet essentialiter, idest elicitus a voluntate, & quo ad usum, idest imperatus. 1. 2. q. 1. 1. o., 2., 3. d. 23. q. 1. ar. 4. q. 2. o., d. 27. q. 2. 3. 4.

17 Aliquis actus est unus numero secundum esse naturale, & duo in genere moris. 1. 2. q. 20. 6. o., 2. d. 24. q. 3. 4. 5.

18 Omnis actus refertur ad quo originaliter, scilicet ad agens, & ad principium actionis, idest ad formam. 1. d. 11. 2. o.

19 Actus dupliciter impeditur ab aliquo, scilicet

AC

ut fini; ad exteriorem vero, ut materia circa quam. 1. 2. q. 18. 6. q. 54. 2. 3., q. 72. 3. 2.

51 Actus non denominatur a potentia, nisi sit ab ea sine respectu ad aliam. 1. 2. q. 8. 2. o., 1. d. 1. q. 1. q. 4., 2. d. 24. q. 1. 2. 1. *Deus*, 32. 68. 103. 133. 137. 262. 327. 381. *Differentia*. 7. 13. *Definitio*. 30. *Dispositio*. 21. 47. *Divisio*. 5. 8. *Educi*. 1. *Elementum*. 7. *Elicere*. 1. *Ens*. 8. 16. 21. 33.

52 Esse in potentia, nihil aliud est quam ordinatio ad actum. Mal. q. 1. 2. o. *Esse*. 1. 7. 14. 33. 41. 48. 57. 59. 60.

53 Esse in actu, & in potentia, non possunt simul esse in eodem, respectu eiusdem. 1. d. 8. q. 3. 1. 3. *Essentia*. 3. 4. *Æternitas*. 19. 32. *Eucharistia*. 45. *Ævum*. 5. *Fides*. 40. *Fieri*. 19. *Finitum*. 2. *Flatus*. 3. *Forma*. 1. 38. 46. 47. 57. 61. &c. 104. 111. 74. 175. *Generatio*. 27. 28. *Genus*. 9. 30. *Gratia*. 13. 65. 77. 114. 118. 132. 137. 141. *Gustus*. 3. *Habere*. 6. *Honor*. 26. *Idea*. 41. *Imago*. 26. &c. *Incipere*. 4. *Indeterminatum*. *Individuum*. 12. *Indivisibile*. 2.

54 Immo idem respectu eiusdem non secundum idem, potest esse actu, & potentia. Spiritu. 10. 4. Anima. 5. o. fi. *Infinitum*. 1. &c. 9. 28. 32. *Innocentia*. 14. 15. *Intelligibile*. *Intentio*. 2. 3. 5. o. *Lex*. 26. &c. 121. *Libertas*. 1. 6. 9. *Motus*. 74.

55 Nulla potentia potest esse sine actu. Spirit. 1. o. *Materia*. 3. *Linea*. 1. 2. *Luciditas*. *Lumen*. 18. *Lux*. 13. &c. 19. *Maria*. 6. *Materia*. 32. 42. 50. *Matrimonium*. 24. 50. &c. 120. *Melius*. 3. 4. *Memoria*. 5. 6. 8. *Motus*. 1. &c. 13. 27. &c. 65. *Naturale*. 10. *Nomen*. 30. 67.

56 Non omnis diversitas actuum, sed tantum formalis facit diversitatem potentiarum. 1. q. 77. 3. o., qu. 79. 7. 9. o., 10. 3, 12. qu. 54. 1. 1., 2. d. 24. q. 2. 2. 5., 3. d. 33. q. 1. ar. 1. q. 1. o., Verit. q. 15. 2. o., 13., 14. *Numerus*. 2. *Omissio*. 4. *Oratio*. 1. 2. 92. *Pars*. 8. &c. 21. &c. 45. *Participare*. 9. 10. *Passio*. 49. *Peccatum*. 320. 355. 405. 414. &c. *Pœnitentia*. 35. *Perfectio*. 31. 65. *Plantæ*. 2. *Esse*. *Potestas*. 18.

57 Non omnis diversitas actuum indicat diversitatem potentiarum, sed tantum quando non possunt reduci in idem principium. Verit. q. 15. 1. o. fi., 2. 12. *Prædicari*. 24. 36. 37. *Prælatio*. 13. *Privatio*. 7. *Proportio*. 1. 7. *Prudentia*. 9. *Qualitas*. 12. *Quantitas*. 15. 18. 25. *Raptus*. 15. 16. *Relatio*. 64. 89. *Reflecti*. *Resurrectio*. 36. *Sacerdos*. 25. &c. *Sacramentum*. 9. 27. 75. 81. *Sanctificatio*. 2. *Sanguis*. 2. *Scientia*. 46. 65. *Seditio*. 2. *Semen*. 2. 14. 15. 18. *Sensibile*. 5. *Sensus*. 7. *Separatio*. 1. *Sigillum*.

58 Actus diversarum potentiarum differunt genere. 1. 2. q. 23. o., qu. 54. 1. 1., Verit. qu. 15. 2. 13.

59 Idem actus potest pertinere ad diversas potentias. 1. 2. q. 56. 2. 1., Verit. 4. 14. o., q. 22. 13. 8., q. 24. 5. o.

60 Oppositum videtur dicere. Verit. q. 14. 4. 7., 4. d. 14. q. 1. ar. 3. q. 1. o., Verit. 4. 14. 4. 7. *Similitudo*. 26. *Simpliciter*. 5. *Species*. 2. *Subiectum*. 5. 6. *Substantia*. 4. 11. *Successio*. 6. *Sum*. *Tempus*. 23. 39. *Timor*. 13. 14. 60. 70. *Totum*. 15. *Traductio*. 4. *Verbum*. 13. 61. *Vestis*. 4. *Visus* 7. *Vita* 10. *Unitas*. 21. 22. *Universale*. 23. *Voluntarium*. 1. 8. *Voluntas*. 11. *Uti*. 16. *Christus*. 61. 83. 126. 133. 227.

61 Idem actus potest pertinere ad diversas potentias, secundum diversas rationes, & diverso ordine, non autem æqualiter, & eodem ordine. 1. 2. q. 56. 2. 1., Verit. q. 14. 4. o., q. 22. 13. 8., q. 2. 24. 5. o.

62 Unius potentiæ non possunt esse simul plures actus. 1. q. 58. 7. 2., q. 62. 7. 3., 12. q. 54. 1. 3., 2. 2. q. 18. 1. 3., 4. d. 4. q. 1. ar. 3. q. 2. o., ſ. 1. c. 76. 3., Lib. 2. c. 60. fi., Ver. q. 15. 1. o.

Oppositum videtur dicere. Ver. q. 28. 9. 1., 6.

63 Unius potentiæ non possunt esse simul plures actus completi perfecti, & distincti, nisi sint subordinati, 1. q. 58. 7. 2., q. 62. 7. 3., 12. q. 54. 1. 3., 2. 2. q. 18. 1. 3., 4. d. 4. q. 1. art. 3. q. 2. o., ſ. 1. c. 76. 3., Lib. 2. c. 60. fi. Verit. q. 15. 1. o.

64 Proximum principium actus, & vis appetitiva. 2. 2. q. 58. 4. o.

65 Actus, & potentia non sunt semper in eodem genere, 1. d. 7. q. 1. 2. 2.

66 Oppositum videtur dicere. 1. q. 77. 1. o., 1. d. 3. q. 4. 2. o., Ver. qu. 8. 3. 9. o. Spirit. 21. o., Anima. 12. o., 20. o.

67 Actus respectu unius potentiæ differunt specie, qui respectu alterius potentiæ, sunt eiusdem speciei. 1. 2. q. 18. 5. o., Mal. q. 2. 4. o.

68 In rebus compositis est duplex actus, & duplex potentia, scilicet ad formam, & ad esse. Sed in spiritualibus non est prima potentia. Spiritu. 1. o. *Actus*. 2.

69 Quælibet potentia immaterialis, & nulla materialis reflectitur super actum suum. 1. q. 87. 3. 3., 2. 2. q. 25. 2. o., 1. d. 17. q. 1. 5. 3., 3. d. 23. q. 1. 2. 3., ſ. 4. c. 11. pn.. Ver. qu. 22. 12. o.

70 Principium actus est potentia, & obiectum; ideò actus potest immutari ex parte utriusque, sed ex parte potentiæ a solo Deo, nisi per accidens in organicis. Ver. q. 27. 3. o.

71 Potentia est principium actus quo ad substantiam eius, sed habitus quo ad formam, & perfectionem actus. 4. d. 49. q. 1. ar. 1. q. 2. 2., ſ. 4. c. 7. 3., Vir. q. 1. 12. 4. Pot. 1. &c.

72 Actus est prior potentia. 1. q. 82. 3. 2.

Immo actus est posterior potentia. 1. q. 77. 3. 1.

73 Actus in diversis est prior potentia, sed in eodem est posterior secundum tempus. 1. q. 3. 1. o., 8. o. fi., q. 77. 3. 1, q. 82. 3. 2., q. 85. 3. 1., q. 94. 3. o., 1. 2. q. 50. 2. 3., 1. d. 7. q. 1. 1. 1., 2. d. 1. q. 1. 1. o., d. 5. 3. 1., ſ. 1. c. 16. 2., Lib. 2. c. 16. 10., 78. fi., Ver. q. 13. 1. 10., q. 6. 6. o., q. 7. 1., Mal. 4. 3. o. fi., Virt. q. 4. 3. o. Quol. 5. 19. o.

74 Actus semper superat potentiam in bono, & malo. 1. 2. q. 71. 3. o., 2. d. 19. 4. 3., d. 44. q. 1. 1. 2., q. 7. 2. 9.

Oppositum videtur dicere. 1. q. 25. 1. 2.

75 Potentia secundum quod ordinatur ad actum, habet rationem boni. Mal. q. 1. 2. o., 8.

76 Potentia naturalis est imperfecta, nisi reducatur ad actum, non autem obedientialis. Ver. q. 8. 4. 13.

Oppositum videtur dicere. 2. d. 24. q. 2. 2. 1.

77 In potentiis ordinatis actus potentiæ superioris est sicut forma actus potentiæ inferioris. 1. 2. q. 13. 1. o., q. 17. 4. o. fi., 5. d. 27. q. 2. ar. 4. q. 2. 2., Ver. q. 14. 5. o.

78 Actus potentiæ inferioris se habet ut materiale respectu actus potentiæ superioris, & ille ut formale respectu eius. 1. 2. q. 17. 1. 4. o.

79 Nullus actus finitur nisi per potentiam receptivam eius. Opusc. 2. c. 18.

non autem in aliis. 1. 2. q. 51. 2. o., q. 63. 2. o., Mal. q. 2. 11. 4., 6., Virt. q. 1. 9. o., 10., 11. 13., *Unctio*. 15. *Spirituale*, 2. *Sponsa*. 5. *Status*. 2. *Subdiaconus*. 1. 4. 6.

108 Ex multis actibus rationis oportet causari habitum opinativum, etiam ex parte intellectus possibilis. 1. 2. q. 51. 3. o.

109 Quantum ad inferiores vires apprehensivas necessarium est eosdem actus pluries reiterati, ut aliquid firmiter memoriæ imprimatur. 1. 2. q. 51. 3. o. fi. *Memoria*. 119.

110. Habitus corporales quandoque generantur ex uno actu forti. Et etiam in intellectu possibili scientia, non autem opinio, nec in intellectu passivo, nec in appe itu, sed tantum ex multis. 1. 2. q. 51. 3. o., q. 71. 4. o., 1. d. 17. q. 1. 3. o., Virt. q. 1. 19. 11., 13. *Habitus*. 2. *Subsistentia*. 1. *Verecundia*. 2. 4. 11. 12. 26. 70. 80. 81. *Vitiositas*. *Unctio*. 15. *Votum*. 2. 21. 22. *Vox*. 20.

111 Habitus ut habitus non potest corrumpi per unum actum solum, nisi removendo causam habitus. 1. 2. q. 71. 4. o. *Christus*. 61. 78. 83. 101. 102. 104.

112 Actus simpliciter excedit habitum in bono, & in malo. 1. 2. q. 71. 3. o.

Oppositum videtur dicere, quia habitus est principium actus, & finis eius. 1. q. 25. 1. 2., 3. d. 36.

113 Duos actus non potest unus habitus causare simul, & semel. 1. qu. 62. 7. 3., Verit. qu. 27. 5. 18.

Oppositum videtur dicere a simili. Verit. q. 14. 4. 7.

114 Actus dicitur moralis, & humanus a voluntate. 1. q. 48. 1. 2., 1. 2. q. 1. 1. o., q. 6. pn. 7. 4. o., q. 10. 1. o. q. 18. 5. 6. 9. o., q. 71. 6. o., q. 74. 1. o., 2. 2. q. 23. 8. o., q. 106. 5. 1., qu. 110. 1. o., 3. q. 19. 2. o., 2. d. 24. q. 3. 2. o., d. 25. 4. 3., d. 40. 1. o., d. 24. q. 1. 1. o., 3. d. 23. q. 1. ar. 4. q. 2. 2. d. 27. q. 2. 3. 4., d. 33. qu. 1. ar. 2. q. 3. 3., 5. 3. c. 9. pn., 10. med. Ver. q. 5. 10. o., q. 25. 5. o., Mal. q. 1. 1. 4., q. 2. 2. 13., 4. o., q. 7. 3. 6. o., Virt. q. 1. 2. 3., 4. o., 12. 15. *Amicitia*. 42. *Avaritia*. 5. 17. 27. *Beatitudo*. 1. 19. 20. 24. 25. 48. &c. 127. 128. 129.

115. Actus dicuntur humani vel morales secundum quod sunt a ratione deliberata, vel secundum quod obediunt rationi. 1. 2. q. 1. 1. o., 3. o., q. 18. 5. 9. o., q. 19. 1. 3., q. 58. 2. o., q. 63. 2. o., q. 100. 1. o., q. 104. 1. o., 3., 2. 2. q. 152. 1. o., 3. qu. 19. 2. o., Mal. qu. 7. 6. o. *Actio*. 37. 43. *Actus*. 49. *Homo*. 33. *Finis*. 89. *Habitus*. 14. *Iudicium*. 16. *Voluntas*. 37.

116 Actus moralis non specificatur ex fine ultimo, sed ex fine primo. 1. 2. q. 1. 3., 2. 2. q. 11. 1. 2., q. 19. 3. o., q. 66. 4. 2., 2. d. 40. 2. o., 2., 3., 3. d. 38. 1. 3., 4. d. 16. q. 3. ar. 1. q. 2. 3. Mal. q. 2. 4. 9., 6. 9., q. 8. 1. 14., Virt. q. 1. 10. 9., 12. 1. *Consensus*. 4. 6. *Contemplatio*. 1. 3. 7. 13. &c. *Datio*. 3. *Defectus*. 17. 19. *Dæmon*. 65. 91. *Diaconissa*. *Difficile*. 9. &c. *Docere*. 1. 2. *Dominium*. 4. &c. *Donum*. 22. 32. 33. 34. 36. *Duratio*. 1. 2. 3. 4. 8. *Ædificare*. 1. *Electio*. 4. 11. *Epikia*. 4.

117. Omnes actus humani sunt a libero arbitrio. 2. d. 25. q. 1. 3. o. *Excommunicatio*. 1. 3. *Excusatio*. 3. *Fervor*. 4.

118 In actibus moralibus voluntas est primum movens. 1. 2. q. 1. 1. o., 2. 2. q. 110. 1. o. *Fornicatio*. 1. 18. *Homicidium*. 1. *Homo*. 33. *Iactantia*. 2. 6. *Ignorantia*. 2. 3. 22. 29. *Impudicitia*. *Infidelis*. 8. 9. 10. *Ingratitudo*. 9. *Innocentia*. 4. 11. *Instrumentum*. 7. *Irascibilis* 4. *Iuramentum*. 1. *Iustitia*. 1. 14. *Liberum*. 25. &c. *Luxuria*. 2. 3. 4. 5. 17. 18. 24. *Macula*. 7. 8. 9. 15. *Modus*. 4.

119 Omnis actus moralis est immanens, & in voluntate subiective, & effective. 1. 2. qu. 74. 1. o.

120. Duplex est causa interior actus humani, scilicet immediata, idest ratio, & vuluntas, & remota. scilicet apprehensio sensitiva, & appetitus sensitivus. 1. 2. qu. 75. 2. o. *Mors*. 1. *Mulier*. 6. *Minus*. 2. *Nocere*. 3. *Obiectum*. 14. &c. *Ordinatio*. 2. 5. *Ordo*. 5. 71. 72. 77. 82. 83. *Pater*. 18. *Permissio*. 4. *Præcipitatio*. 1. 2.

121 Princieium actus moralis est quadruplex, scilicet res apprehensa, vis apprehensiva, voluntas, & vis exequutiva. Contra 3. c. 10. med. *Prælatio*. 14. *Prolixitas*. *Providentia*. 30. 34. 44. *Punitio*. 1. 2. *Reatus*. 4. 6. *Regula*. 1. 2. 5. *Religio*, 13. 14. 15. 16. 82. 89. *Satisfatio*. 1. 3. 14. *Superbia*. 12. 15. 17. 33. *Theologia*. 20, 21. *Vitiositas*.

122 Corpus per accidens se habet ad actum moralem, qui non consideratur per se, nisi secundum ea quæ sunt animæ: ad quam passiones animæ se habent materialiter, ratio vero formaliter, & completive. 2. 2. q. 152. 1. o. *Vitium*. 7. *Usura*. 4. 29. 30. 37. 42. 44. 56. 62.

123 Idem actus numero moralis sive humanus, est actio, & passio. 1. 2. q. 1. 3. o., Mal. q. 2. 11. 4., 6., *Actio*. 49.

Oppositum videtur dicere. 2. d. 40. 4. 1. fi., Contra 1. c. 55. 3.

124 Principium actus humani est triplex, scilicet primum movens vel imperans, idest ratio vel voluntas, movens motum, idest appetitus sensitivus, & motum tantum, idest membra. Virt. q. 1. 4. o.

125 Actus moralis, inquantum est bonus, vel malus, habet rationem rectitudinis, vel peccati. 1. 2. q. 21. 1. o. Mal. q. 2. 2. 3.

126 Aliqui actus sunt indifferentes secundum speciem, non autem omnes. 1. 2. q. 18. 9. o., 1. d. 1. q. 3. 3., 2. d. 40. q. 1. 5. o., Mal. q. 2. 4. 5. o., Quol. 9. 15. 9. *Defectus*. 19.

127 Omnis actus potest non bene fieri per defectum alicuius circumstantiæ. Mal. q. 2. 1. 19., 4. 2., Virt. q. 3. 1. o. fi., 4.

128 Aliquis actus est ita secundum se malus, quod non potest bene fieri. 2. 2. q. 110. 3. o., Mal. q. 2. 4. 2., q. 7. 1. 18., Virt. q. 3. 1. o. fin., Quol. 8. 14. o., Quol. 9. 15. o.

129 Actus aliquis in brutis est laudabilis, qui in homine vituperabilis est. 2. d. 24. qu. 3. 2. 5., d. 37. qu. 1. 1. 3.

130 In actibus humanis dicitur pulchritudo ex debita proportione verborum, vel factorum in quibus lumen rationis resplendet, & dicitur turpitudo, quando hoc ibi non est. 1. Cor. 11. lect. 2. princ.

131. Actus moralis, inquantum est bonus, vel malus, habet rationem laudabilis, vel vituperabilis. 1. 2. q. 21. 2. o., 3. d. 24. ar. 3. q. 2. o., 4. d. 16. q. 3. ar. 1. q. 1. 1., q. 6. 2. 3. Mal. q. 2. 2. 3. *Passio*. 69. 7. *Voluntarium*. 10. *Abominatio*.

AC | AC

nere moris, non autem actus aliarum potentiarum, sed tantum per accidens, ut imperati a voluntate. 1. 2. q. 18. 6. o., 4. d. 40. 1. o., 4., 3. d. 23. q. 1. ar. 4. q. 2. o., Mal. q. 2. 2. 13.

165 In Actibus exterioribus membrorum non est principaliter peccatum, sed instrumentaliter tantum. 1. 2. q. 74. 2. 3., q. 83. 1. o., 2. d. 35. 4. o., ꝟ. 4. c. 19. 3., Ver. q. 25. 5. 11., 12., 14., Mal. q. 7. 1. 15., 6. o.

166 Peccatum & ratio mali principalius, idest prius, est in actu exteriori secundum se malo, ut in apprehensione, quam in voluntate; sed principaliter, idest completive, est e converso. In exequutione vero est utroque modo principalius in voluntate; sed in bonis secundum se, sed in malis ex intentione est principaliter omnibus modis in voluntate. Mal. 2. q. 3. o.

167 Malitia actus peccati est ex defectu debitæ proportionis ad finem, quæ est ex debita commensuratione circumstantiarum. 4. d. 16. q. 3. ar. 2. q. 1. o.

168 Actus exterior, & interior sunt unum peccatum quando sunt simul, sed separati, sunt duo. 2. d. 42. q. 1. 1. o., 3. d. 40. 1. 1., Mal. q. 2. 2. 8. 11.

169 Actus attribuitur supposito. 1. d. 5. q. 1. 1. o., d. 7. q. 1. 1. 2., Ver. q. 20. 1. 2. *Actio*. 85.

Oppositum videtur dicere. 1. d. 23. 1. o., 26. q. 1. 1. 4.

170 Actus attribuitur supposito, non autem naturæ, nisi causaliter. 1. d. 5. q. 1. 1. o., d. 7. q. 1. 2. 2., Ver. q. 20. 1. 2.

171 Actus sunt suppositorum. 1. q. 22. 3. 1., q. 29. 1. o., q. 39. 5. 1., q. 40. 1. 3., 1. d. 5. q. 1. 1. o., d. 7. q. 1. 2. 2., Ver. q. 20. 1. 2.

172 Immo ista propositio, *Actus sunt suppositorum*, non valet in actibus animæ, quæ intelligit, & vult, & tamen ipsa non est suppositum, licet sit subsistens extra corpus. 1. d. 8. q. 5. 2. 6., d. 23. 1. o., d. 26. q. 1. 1. 4.

173 Deficit etiam in speciebus in sacramento altaris, quæ omnem actionem quam poterant agere, substantia panis, & vini existente, possunt etiam agere, substantia panis & vini transeunte in corpus & sanguinem Christi. 3. q. 77. 3. o. *Accidens*. 74.

174 Nomen *actus* primo fuit impositum operationi, secundo vero formæ. Pot. q. 1. 1. o.

175 Natura cuiuslibet actus est quod se communicet quantum possibile est. Pot. qu. 2. 1. o. princ.

176 Actus notionales sunt qui designant processum divinæ personæ, essentiales vero processum creaturarum a Deo. 1. q. 41. 1. 1., 5. o.

177 Actus notionales attribuuntur divinis personis, ad significandum in eis ordinem originis. 1. q. 41. 1. o.

178 In divinis est potentia respectu actuum notionalium. 1. q. 41. 4. o., 1. d. 7. q. 1. 1. o., Pot. q. 2. 1. o.

179 Actus notionales non sunt de nihilo, sed de substantia Patris. 1. q. 41. 3. o., 1. d. 5. q. 2. 2. o. *Assumere*.

180 Actus notionales, & relationes personales sunt idem re, sed differunt secundum modum significandi. 1. q. 40. 2. o., q. 41. 1. 2., 1. d. 4. q. 1. 1. 4., Opusc. 2. c. 64.

181 Actus notionales qui significant comparationem generantis, vel geniti ad essentiam, possunt terminari ad essentiam, ut *dare*, & *accipere*, non autem qui significant comparationem geniti ad generantem, vel e converso, ut *generari*, *generare*, & *nasci*. 1. q. 39. 5. o., 1. d. 5. q. 3. 3.

182 Actus notionales terminantur tantum ad unam personam. 1. q. 41. 6. o.

183 Actus notionales præintelliguntur proprietatibus personarum, nisi sumatur proprietas constitutiva personæ, & actus ut actio. 1. q. 40. 4. o., 1. d. 27. q. 1. 2. o., Pot. q. 8. 3. 7., q. 10. 3. o., Opusc. 2. c. 63.

184 Actus notionales sunt aliquo modo necessarii, voluntarii, & naturales. 1. q. 41. 2. o., q. 42. 2. o., 1. d. 6. o., d. 13., q. 1. 2. o., ꝟ. 4. o. 11., 12., Pot. q. 2. 3. o., q. 5. 3. o., q. 10. 2. 4. 5., Quol. 5. 4. o.

185 Ea quæ in divinis habent ordinem ad actus personales, vel essentiales, non prædicantur de notionibus, alia vero sic. 1. q. 32. 2. 2. q. 40. 1. 3., 1. d. 33. 4. o. *Deus*. 32. 34.

186 Omnis actus qui prædicatur de supposito, non secundum modum quo differt ab essentia, prædicatur etiam de essentia in divinis. 1. q. 39. 5. o., 1. d. 5. q. 1. 1. o.

Acuitas. *Actio*. 85. *Acutus*.

Aculeum. *Apis*. 5.

Acumen. *Cultellus*. *Dæmon*. 1. 2. 3.

Acutus. *Amor*. 262. *Intellectus*. 192. *Ira*. 19. *Lumen*. 21. *Nicticorax*. *Scientia*. 46. *Timor*. 22. *Vindicatio*. 8.

Ad denotat accessum, cum distantia. 1. q. 35. 2. 3. q. 45. 7. o., q. 93. 1. o., 3., 1. d. 3. q. 3. 5., L. fin. d. 31. q. 1. n. 5., 2. d. 16. L. fin.

Ad aliquid. *Absolvere*. 3. *Abstractum*. 6. *Accident*. 93. *Adiurare*. 1. *Amor*. 134. *Circumstantia*. 3. *Distinctio*. 7. *Mutatio*. 4. 6. 8. *Pater*. 10. *Pulchritudo*. 2. *Ratio*. 9.

Ad alterum. *Bonitas*. 41. 52. 44. 160. *Propter*. 3.

1 Adam non videbat Deum per essentiam, secundum communem statum. 1. q. 94. 1. o., q. 95. 3. o., 2. 2. q. 5. 1. 2. o., 2. d. 23. q. 2. 1. o., Ver. q. 18. 1. o., 2. o. *Abstractio*. 8. 9. *Deus*. 173. &c. *Enigma*. 2. 3. *Experientia*. 3. 4.

2 Non inconvenit Adam vidisse divinam essentiam supernaturaliter. 1. q. 94. 1. 2. o., Ver. q. 18. 1. 13., 14., 5. o. fi., 2.

3 Oppositum videtur dicere. ꝟ. 3. c. 47. pu., Ver. q. 10. 11. o.

4 Adam non affligebatur, quod non videret essentiam Dei. 2. d. 23. qu. 2. 1. 4., Ver. qu. 18. 1. 6.

5 Adam videbat Deum per gratiam, sicut Angelus per naturam. 1. q. 94. 1. o., 2. d. 23. q. 2. 1. o., 4. d. 1. q. 1. ar. 2. q. 2. o., L. 1. fi. Ver. q. 18. 1. o., 1., 12., 2. o.

6 Adam habuit duplicem cognitionem de Deo, scil. naturalem, & supernaturalem. 1. q. 94. 3. o., Ver. q. 18. 2. o., 4. o.

7 Adam habuit omnem cognitionem possibilem naturaliter homini. 1. q. 94. 3. o., q. 101. 1. 1., 2. d. 32. q. 2. 2. o., Ver. q. 18. 3. o., 4. o., 5. o. *Innocentia*. 11.

8 Adam præscivit incarnationem Dei, non autem suum peccatum. 2. 2. q. 2. 7. o., 3. q. 1. 3. 5., 4. d. 26. L. fi., Ver. q. 18. 3. 4.

9 Immo videtur dicere, quia in paradiso ple-nam

49 Dis-

AD

49 Differentia immortalitatis, & impassibilitatis Adæ, & resurgentium. 1. q. 97. 1. o., 3. 1., q. 102. 2. o., 2. d. 19. 5. o., 3. d. 18. art 4. q. 1. 3. . 4. d. 44. q. 3. ar. 1. q. 2. o., ç. 4. o. 82., Vir. q. 24. 9. o., Pot. q. 5. 3. 8., Opusc. 2. c. 193., 244.

50 Corpus Adæ erat impassibile passione corruptiva, sed passibile passione perfectiva. 1. q. 95. 2. 2., q. 97. 2. o., 3. 2., 2. d. 19. 3. o., d. 20. q. 1. 2. 2., d. 13. q. 2. 3. o. d. 29. 3. o., 4. d. 44. q. 2. ar. 1. q. 4. 1. *Passio*. 5.

51 Immortalitas, & impassibilitas Adæ non erat ex principiis naturæ, sed ex beneficio Dei. 1. q. 76. 5. 1., q. 97. 1. o. 2. 4., 3. 1., q. 102. 2. o., 2., 4. o., 2. d. 19. 2. o., 4. o., d. 20. q. 1. 4. 2., Opusc. 2. c. 18. *Lignum*. 3. *Corruptio*. 8.

52 Si Adam comedisset de ligno vitæ, non fuisset immortalitatem consequutus, nisi frequenter sumendo. 1. q. 97. 4. o. fi., 2. d. 19. L. fi., d. 29. 5. 5., 6., Mal. q. 5. 5. 9. *Lignum*. 4.

53 Adam mortuus fuisset, si non comedisset. 1. q. 97. 3. 3., 2. d. 19. 2. 3., Lit. fin., Ver. q. 18. 6. 6.

54 Adam indigebat cibo ad restaurationem deperditi. 1. q. 97. 3. o., 2. d. 19. 2. 2., 3., ç. 4. c. 82., Mal. q. 5. 5. 8., 9., Opusc. 2. c. 133. *Lignum*. 2.

55 Adam dormiisset. 1. q. 94. 4. 4., q. 97. 2. 2., 2. d. 9. 3. 3.

56 Adam somniasset, nec habuisset liberum usum rationis in somno. 1. q. 94. 4., 4., Ver. q. 18. 6. 14.

57 In anima Adæ fuissent passiones animales, sed non afflictivæ. 1. q. 95. 2. o. 3. 2., Ver. q. 26. 8. c. fi., 6.

58 Adam non potuit primo peccare venialiter, sicut etiam infidelis. 1. 2. q. 89. 3. 3., 2. d. 21. q. 2. 3. o., 3. d. 38. 4. 4., Mal. q. 2. 8. 1., q. 7. 3. 13., 7. o.

59 Immo in hominibus contingit esse peccatum veniale sine mortali. 1. 2. q. 73. 5. o., 4. d. 16. q. 2. ar. 1. q. 3. 2., Mal. q. 7. 9. o. fi. *Angelus*. 487. *Animal*. 26. 56. 64. 74. *Blasphemia*. 26. 27. *Chirographum*. *Conceptio*. 32. *Confessio*. 4. *Damnatio*. 4. *Decretum*. *Dæmon*. 47. 53. 54. 55. 56. *Æqualitas*. 17.

60 Adam etiam per liberum arbitrium sine gratia habituali poterat vitare peccatum. 1. 2. qu. 109. 8. o., 2. d. 24. q. 1. 4. o., ç. 3. c. 159. 160., pn., Ver. q. 26. 6. 13.

61 Oppositum videtur dicere. 2. d. 20. q. 2. 3. 5., d. 28. 2. o. *Generatio*. 45. &c. *Gratia*. 178. *Ieiunium*. 21. 39.

62 Primum peccatum Adæ fuit superbia. 1. 2. q. 89. 3. 2., 2. 2. q. 105. 2. 3. q. 163. 1. o., 3. 4. o., 3. q. 1. 5. o., 2. d. 22. q. 1. 1. o., Mal. q. 7. 7. 12., 13., 15., 16., q. 14. 2. 5., q. 15. 2. 7. Rom. 5. lect. 5. fi., 1. Tim. 2. lect. 3.

63 In peccato Adæ fuit multiplex deformitas, scilicet superbiæ, inobedientiæ, gulæ, & alia huiusmodi. 1. 2. q. 82. 2. 1., 2. 2. q. 163. 1. o., 2. d. 22. q. 1. 1. o., d. 33. L. pn. Mal. q. 4. 8. 1., q. 15. 2. 7. Opusc. 2. c. 197. *Secretum*.

64 Adam peccavit principaliter appetendo similitudinem Dei, quantum ad scientiam boni, & mali, sicut serpens ei suggessit: sed non solvit promissum, ut scilicet per virtutem propriæ naturæ determinaret sibi quid esset bonum, & quid malum ad agendum, vel vitandum; vel etiam ut per seipsum præcognosceret quid sibi boni vel mali esset futurum. Et secundario peccavit appetendo similitudinem Dei, quantum ad propriam potestatem operandi, ut scilicet virtute propriæ naturæ operaretur ad beatitudinem consequendam. 1. q. 94. 4. 5. fi. 2. 2. q. 163. 2. o., Isa. 7. fin.

65 Peccatum Adæ fuit gravius nostris secundum circumstantiam personæ, non autem secundum speciem. 1. 2. q. 89. 3. o. pn. 2. 2. q. 163. 3. o., 2. d. 22. q. 2. 2. o., d. 33. L. pn.

66 Eva gravius peccavit quam Adam. 2. 2. q. 163. 4. o., 2. d. 22. q. 1. 3. o. *Tentare*. 1. 4.

67 Angelus gravius peccavit quam Adam. 2. d. 21. qu. 2. 2. 4., d. 29. 2. 2., Iob. 40. lect. 2. princ.

68 Si Adam non comedisset, peccasset contra præceptum Dei, & legis. 1. q. 97. 3. 3., 2. d. 19. 2. 3., L. fi., Ver. q. 18. 6. 6.

69 Si Adam primo non peccasset, etiam non statim confirmatus fuisset in gratia, sive in originali iustitia. 1. q. 100. 2. o., 2. d. 20. q. 2. 3. 5., Mal. q. 5. 4. 8., Quol. 5. 8. o.

70 Immo nec aliquis purus viator in præsenti vita potest confirmari simpliciter in gratia. Ver. q. 24. 9. o.

71 Si Adam fuisset confirmatus, non tamen genuisset filios confirmatos; sed potuissent peccare, & filii eorum habuissent peccatum originale. 1. q. 100. 2. o., 2. d. 20. q. 2. 3. 5. 7., Mal. q. 5. 4. 8., Quol. 5. 8. o.

72 Si Adam non peccasset, non omnes electi nati fuissent. Quol. 3. 25. o., Quol. 5. 8. o.

73 Si Eva peccasset, & non Adam, filii eorum non habuissent peccatum originale. 1. 2. q. 81. 5. o., 2. d. 21. q. 1. 2. 4., 4. d. 1. q. 2. ar. 2. qu. 2. 1., Mal. q. 4. 7. 4., 5., Rom. 5. lect. 3. med. 3. Cor. 15. lect. 3. pn. 1. *Adam*. 77.

74 Si Eva peccasset, & non Adam, filii eorum non habuissent defectus sequutos peccatum, scilicet passibilitatem, & mortalitatem. 1. q. 99. 1. o., 1. 2. q. 81. 5. 2. Mal. q. 4. 7. 5.

75 Oppositum videtur dicere. 2. d. 31. q. 1. 2. 4.

76 Tantum primum peccatum Adæ traducitur ad posteros. 1. 2. q. 81. 1. 2. o. 3. q. 19. 4. 1., 2. d. 20. q. 2. 3. 1., d. 33. q. 1. 1. o., ç. 4. c. 52. fin., Mal. qu. 4. 1. 8. o., Opusc. 2. c. 201., 202., 203., 204. Rom. 5. lect. 3. med. *Imago*. 40. *Incarnari*. 3. *Mors*. 1. *Mulier*. 1. &c. *Naturale*. 16. 18. *Omissio*. 15. *Peccatum*. 169. 176. &c. 190. &c. 294. 295. 301. 302. 303. 317. 322. &c. 343. 344. 348. 351. *Pœnitentia*. 97., 108. 109. *Redemptio*. 1. *Sanctificatio*. 8. *Satisfactio*. 25.

77 Peccatum originale intravit in mundum per Adam tantum, & non per Evam. 2. d. 31. q. 1. 2. 4., 3. d. 12. q. 3. ar. 1. q. 2. 1., 4. d. 1. q. 2. ar. 2. q. 2. o., 1., Rom. 5. lect. 3. med., 1. Cor. 15. lect. 3. pn. *Sepultura*. 10. *Tentare*. 14. 15. 16. *Virginitas*. 20. 34. 4., *Adam*. 73. 82. 84.

78 Peccatum originale in Adam, derivatum est ad nos a peccato actuali ejus. 3. q. 8. 5. 1., 3. d. 12. q. 3. 2. q. 2.

79 Peccatum originale infectio fuit in Adam dupliciter, scilicet per modum actualis peccati, inquantum contraxit esse per propriam voluntatem eius, & per modum peccati quasi naturalis, inquantum tota natura in eo infecta est. In aliis autem tantum secundo modo. 3. q. 8. 5. 1. 2. d. 31. q. 1. 1. o. fi., 3. d. 13. q. 3. ar. 2. q. 2. 4.

AD

AD

17 Additio quanti ad quantum facit maius, si sint eiusdem rationis; non autem si unum sit ratio quanti alterius. Mal. q. 2. 2. 8., q. 7. 3 o. fi., 15. *Postulatio*. *Prædestinatio*. 18. *Promissio*. 3. *Proprium*. 2. *Punctus*. 4. *Raptus*. 7. *Reprobatio*. 2. *Resurrectio*. 22. *Revelatio*. 1. *Risibile*. *Sacramentum*. 12. 39. 41. *Sacrilegium*. 8. *Scientia*. 21. 95. *Situs*. 1. *Solus*. 3. 4. *Spes*. 46. 47. *Spiritus*. 24. *Sufficiens*. *Timor*. 34. *Unitas*. 14. 25. 29. *Christus*. 26. 28.

18 Personæ in divinis non potest addi aliquid distinctivum, vel completivum in esse personæ; sed alia possunt addi. 3. d. 3. q. 2. 1. 1.

19 Bonitas Dei non addit aliquid secundum rem supra bonitatem absolutam; sed tantum secundum rationem: quæ non est cassa, & vana, quia fundatur super simplicitatem eius. Ver. q. 21. 4. 8., 9. *Addiscere*. *Adductio*. *Accusatio*. 22. *Anima*. 94. *Iacobus*. 3. *Organum*. 1.

20 In conversione Eucharistiæ, nihil additur corpori Christi, 4. d. 11. q. 1. ar. 3. q. 1. o. fi., 1. *Paradisus*. 6. *Vocatio*. 1.

1 Adeps in veteri lege prohibetur comedi: primo quia non generat bonum nutrimentum, sicut nec sanguis: secundo propter idolatriam, tertio quia erat pro sacrificio: quarto propter sensualitatem. 1. 2. q. 102. 3. 8., 6. 1.

2 Ades comburebatur Deo, a quo est omnium bonorum sufficientia, & pro caritate Christi in passione. 1. 2. q. 102. 3. 8., 6. 1.

3 Adeps in Scriptura quandoque in bono, quandoque in malo accipitur: significat enim devotionem, malitiam cordis, oris, & operis, delectationem peccati, superbiam, falsitatem, & sensum carnalem. Psalm. 16. med. *Baptismus*. 171. *Pingue*. *Adeptio*. *Adipisci*. *Amicitia*. 15. *Amor*. 166. 167. *Beatitudo*. 84. *Fieri*. 8. *Finis*. 26. *Fortitudo*. 51. *Fructus*. 8. *Humilitas*. 25.

1 Adæquari, & assimilari important motum ad æqualitatem, & similitudinem; non autem æquale, & simile. Ideo Filius Dei est similis, & æqualis Patri, & e converso, & adæquatur, & assimilatur ei, sed non e converso. 1. q. 42. 1. 3., 1. d. 19. q. 1. 2. o., d. 31. L. pn. Ç. 1. c. 29. fi.

Oppositum videtur dicere. Ver. q. 4. 4. 2. *Accidens*. 41. *Actus*. 36. *Adam*. 18. 64. *Assimilatio*. 3. *Commensuratio*. *Comprehendere*. 4. *Æquari*. *Æquatus*. *Imago*. 5. *Ius*. 18. *Pæna*. 11. *Proportio*. 1. *Ratio*. 61. *Sanitas*. 1. *Veritas*. 2. 16. 28. *Virtus*. 68. *Universale*. 12. *Usura*. 35. *Christus*. 81.

Adesse. *Accidens*. 62. 88. *Affuisse*. *Alius*. 3. *Dominium*. 12. *Eucharistia*. 161. *Gratia*. 133. *Indulgentia*. 6. *Inesse*. *Inhærere*. *Iudæi*. 45. *Missa*. 23. *Mulier*. 19. *Pars*. 30. *Prædicari*. 11. *Præsto esse*.

Adhæsio. *Angelus*. 487. *Caritas*. 130. *Certitudo*. 1. 9. 15. *Cognitio*. 42. *Eucharistia*. 238. *Excæcatio*. 1. *Fides*. 62. 90. *Finis*. 138. *Impugnare*. 2. *Inhærere*. *Laus*. 2. *Peccatum*. 370. 396. 432. *Pulvis*. 2. *Raab*. *Via*. 11. 12. *Voluntas*. 39. 42. 50.

Adhibitio. *Benedictio*. 7. *Causa*. 43. 44. *Correctio*. 12. 13. *Cura*. 5. *Ignorantia*. 22. *Lamech*. *Memoria*. 20. *Occidere*. 21. *Pænitentia*. 72. *Solemnitas*. *Solicitudo*. 1.

Adiacere. *Crematio*. 45. *Tempus*. 36.

1 Adiectivum duo facit circa suum substantivum, scilicet quia restringit, & informat. 1. d. 25. 1. 7.

2 Immo adiectiva restringuntur secundum supposita. 1. d. 9. q. 1. 1. o., 2., 2. o.

3 Adiectiva significant per modum accidentis; substantiva vero per modum substantiæ. 1. q. 39. 3. o., 1. d. 9. q. 1. 2. o. Pot. q. 9. 6. o. pn.

4 Adiectiva significant tantum formam; substantiva vero formam, & suppositum. Ratione secundi dicuntur prædicari per identitatem; sed ratione primi per informationem: quæ est magis propria prædicatio. 3. d. 5. L. med. *Accidens*. 7. &c.

5 Adiectiva prædicantur tantum per informationem; substantiva vero etiam per identitatem. 3. d. 5. L. fi. *Adverbium*. *Concretum*.

6 Nomina collectiva substantiva prædicantur de multis suppositis in singulari; non autem adiectiva, sed tantum in plurali. 1. q. 39. 3. o. *Ens*. 37. *Modus*. 2. *Neutrum*. 2.

7 Adiectiva non secum ferunt suppositum sicut substantiva; sed significatum suum ponunt circa subiectum. 1. q. 39. 5. 5., 1. d. 9. q. 1. 1. o., 2., 3. d. 5. L. med.

8 Adiectiva numerantur secundum supposita; substantiva vero secundum formam sui significati. 1. q. 36. 4. 7., q. 39. 3. o., 1. d. 4. q. 1. 3. 2., d. 9. q. 1. 1. o., 2., 2. o., d. 23. 4. 4., d. 25. 4. o. d. 29. 4. o., 2., 3. d. 1. q. 2. 4. 6., 5. 2., Pot. q. 9. 5. o., Quol. 1. 2. 3.

9 Adiectiva non supponunt. 1. q. 39. 5. 5.

10 Adiectiva copulant. 1. q. 39. 5. 5., 3. d. 7. q. 1. 2. 5., q. 2. 2. o., Pot. q. 9. 4. o.

11 Adiectiva essentialia prædicantur de personis divinis pluraliter; substantiva vero tantum singulariter. 1. q. 39. 3. o., 1. d. 9. q. 1. 2., o., d. 13. 4. o.

12 Adiectiva quæ significant conditionem rei absolutæ in divinis, prædicantur communiter de personis, & proprietatibus, & de essentia; non autem quæ ex significato, vel modo significandi dicunt modum quo distinguuntur ab invicem. 1. d. 33. 4. o., d. 34. q. 1. 1. 2., Pot. q. 8. 2. 7. *Pater*. 7. 16. *Quantitas*. 3. *Spiritus*. 24.

13 Adiectiva quæ significant actus notionales, vel essentiales, non prædicantur de proprietatibus, nec de essentia. 1. d. 33. 4. o., L. med., d. 34. q. 1. 1. 1., 2., Pot. q. 8. 2. 7., 3. 4.

14 Substantiva notionalia prædicantur de essentia, non autem adiectiva, nisi mediante substantivo notionali. 1. q. 39. 5. 5., 6. o., 1. d. 5. q. 1. 1. o., q. 3. 3., d. 34. q. 1. 1. 1., L. pn., Pot. 8. 3. 4.

15 Substantivum pro adiectivo ponitur aliquando in divinis. 1. q. 36. 4. 7. fi.

Adinventio. Adinvenit Christus tria, scil. breve salutis verbum, novum salvandi modum, & novum salvandum populum. Isa. 12. fin. *Inventor*

Adipisci. *Beatitudo*. 25. 84. 88. 90. 125. *Caritas*. 54. 61. *Delectatio*. 31. *Desperatio*. 2. *Eucharistia*. 257. *Fieri*. 8. *Finis*. 26. 37. 55. *Fortitudo*. 51. *Fructus*. 8. *Humilitas*. 25. *Intellectus*. 12. *Maria*. 19. *Sacrificium*. 13. *Spes*. 42. 47. 50. &c. *Verbum*. 66. *Virtus*. 140. 162. 165. 184. 232. 253. &c.

Adiri. *Paradisus*. 10.

1 Addiscere dupliciter contingit, scilicet per inven-

AD

AD

3 Adu-

AD

2 Affa-

AF

3 Affir-

fionis. 2. 2. q. 171. 2. o., q. 174. 5. 1., q. 175. 3. 2., 4. d. 14. ar. 1. q. 2. o., ç. 3. c. 65. 9., Ver. q. 12. 1. o., q. 13. 2. o., q. 20. 2. o.

47 Cuiuslibet agentis sine medio, nulla distantia est ad passum. 1. q. 8. 1. o., 3. 2. d. 10. 3. 3., d. 37. q. 1. 1. o.

48 Cuiuslibet patientis ad agens est relatio realis, & e converso, si bonum agentis sit ex hoc quod agit, ut in omni agente univoco, & moto, non autem in divinis. Pot. q. 7. 10. o.

49 Materia corporalis reducitur ad actum imperfectum sola virtute agentis universalis, non autem ad perfectum, nisi mediante agente particulari. 1. q. 79. 4. o., 1. ç. 3. c. 99. 5.

50 Patiens dispositum sicut agens, recipit formam cum materia, idest simili modo essendi, non autem aliter. 2. d. 14. 2. 3. *Educi* 1. *Fluxus*. 3. *Instans*. 30.

51 Agens proximum ut generans, non operatur in re generata, nisi educendo formam de potentia materiæ. 2. d. 1. 3. 5. *Forma*. 105.

52 Nihil est in potentia naturali, quod per agens naturale educi non possit. 1. d. 17. q. 2. 2. o. fi. *Malum*. 28. 29.

53 Materia non coincidit cum agente cuius actio est transiens, nec movet se; sed contrarium est in voluntate. 1. 2. q. 74. 1. 3.

54 Nullum agens præter Deum attingit materiam primam, sed præsupponit eam. 3. q. 75. 4. o., 4. d. 11. q. 1. ar. 3. q. 1. o. *Ars*. 25. 26. *Causa*. 67.

55 Agens infinitæ virtutis non requirit materiam, nec dispositionem materiæ, nisi ratione effectus, nec hoc ab alio agente. 1. 2. q. 112. 2. 3., q. 113. 7. o., 2. 2. q. 72. 3. o., ç 2. c. 16., Lib. 3., c. 156. 2., Lib. 4. c. 44. fi., 63., Ver. q. 12. 4. o., Opusc. 2. c. 69. *Materia* 27. *Perfectio*. 30.

56 Ordo agentium naturalium est secundum ordinem intelligibilem formarum in materia. Spirit. 3. 20.

57 Omne agens quanto perfectius habet formam qua agit, tanto maior est eius potentia in agendo, & transfundendo in alios. 1. q. 25. 2. o., q. 106. 4. o.

58 Virtus agendi proportionatur agenti. 4. d. 1. q. 1. ar. 4. qu. 2. o. *Accidens*. 57. 59. 61. 74. 75. *Actio*.

59 Unumquodque agens agit secundum exigentiam formæ suæ, est principium agendi, & regula operis. 3. d. 27. q. 1. 1. o. *Generatio*. 26. *Potentia*. 36. 37.

60 Illud quod est in effectu ut forma dans esse, est in agente in quantum huiusmodi ut virtus activa. 4. d. 1. q. 1. ar. 4. q. 4. o.

61 Oppositum videtur dicere. Pot. q. 7. 9. 7., q. 8. 2. o.

62 Sicut agens habet virtutem activam, sic continet formam effectus 4. d. 1. q. 1. ar. 4. q. 4. o. *Amor*. 265. 266. *Causa*. 39. 40.

63 Agens per se, dicitur agens per formam sibi inhærentem per modum naturæ completæ, habitam a se, vel ab alio naturaliter, vel violenter. Verit. qu. 27. 4. o. med. *Artifex*. 2. *Anima*. 203. 278. 288. 291. *Appetitus*. 52.

64 Efficiens est causa rei, inquantum formam inducit, vel materiam disponit. Idem eadem est dependentia ad efficiens, & ad materiam, & formam. Pot. q. 5. 1. o. *Baptismus*. 41. 42. *Denominatio*. 6. *Elementum*. 20. *Finis*. 5. 130. *Gutta*. *Habitus*. 25. *Idea*. 2.

65 Agens a quo per se dependet forma, oportet esse incorporeum: nec aliquid corporeum potest aliquo modo esse causa formæ, nisi in virtute incorporei, quasi eius instrumentum. Pot. q. 5. 1. o., 7.

66 A diversis agentibus subordinatis non imprimuntur diversæ formæ in eodem, sed una continens omnes præcedentes virtualiter. Spirit. 3. 20.

67 Nullus effectus habet formam æqualiter, sicut agens eius essentiale. 2. d. 15. q. 1. 2. 4. *Ius*. 5. *Lux*. 7. 19.

68 Omnis forma reducitur in primum agens, inquantum est principium exemplare. 2. d. 1. q. 1. 1. 5., Pot. q. 7. 1. 8.

69 Agens primum, & finis ultimus coincidunt in idem numero cum forma exemplari, secundum Aristotelem. 2. d. 1. 2. 1. 4. d. 8. qu. 1. ar. 1. q. 1. 1. o. *Natura*. 14. 42. &c. *Potentia*. 22. 23. *Privatio*. 21.

70 Forma effectus est in agente naturali secundum similitudinem naturæ, sed in artificiali est secundum eamdem rationem, non autem secundum eumdem modum essendi. 1. q. 15. 1. o., 2. d. 16. 3. 2., ç 1. c. 32. 2., Pot. q. 7. 1. 8., Opusc. 8. Tom. VIII. *Propter*. 1.

71 Agens non ageret propter formam, nisi inquantum similitudo formæ esset in eo, secundum esse naturale, vel intelligibile. 1. q. 15. 1. o. *Assimilatio*. 1. 2.

72 Agens dupliciter agit sibi simile, scilicet educendo formam de potentia materiæ, vel disponendo ad eam. Primum convenit omni formæ, præter animam rationalem, cui soli secundum convenit. 2. d. 18. qu. 2. 1. 4., 4. d. 43. art. 1. qu. 3. o. fin.

73 Omne agens est actionis principium. Nam agens quodcumque habet in se formaliter id quod est principium suæ actionis. 1. q. 46. 2. 1., q. 51. 3. o. fi., Spirit. 10. o. med., Quol. 6. 1. o.

74 Patiens dupliciter assimilatur agenti, scilicet secundum formam, & secundum actionem. 2. d. 9. 1. 7.

75 Forma subsistens platonica, non potest esse agens. 1. q. 65. 4. o., 2., q. 91. 2. o.

76 Forma quæ est similitudo agentis ad effectum, quandoque est principium directe producendi effectum, quandoque non; sed tantum principia illius formæ. 4. d. 43. ar. 2. q. 1. o. *Prudentia*. 68. *Quantitas*. 27.

77 Idem est, quod agens facit effective, & forma formaliter, quia forma est effectus agentis. Mal. q. 5. 5. 16.

78 Omne agens introducit aliquam formam substantialem, vel accidentalem, & aliquid facit in effectu suo. 2. d. 26. 1. 4.

79 Omne agens cum motu, prius est duratione suo effectu, non autem agens quodlibet sine motu. 1. q. 42. 2. o., q. 46. 2. 1., 2. d. 1. q. 1. 2. 1., 3. d. 18. 3. o., 4. d. 43. ar. 1. q. 3. o. fi., ç. 2. c. 38. 1., Pot. qu. 3. 13. o., 5. *Accusatio*. 20. 23. *Adoptio*. 17. *Agenda*.

80 Omne agens quia semper facere intendit aliquod finitum, numquam pluralitatem materialem intendit. 1. q. 7. 4. o., q. 23. 7. o., q. 47. 3. 2., q. 62. 9. o. *Amor*. 265. *Animal*. 47.

81 Cuilibet agenti creato provenit aliquod commodum ex actione sua, sed non semper intentum ab eo. 2. d. 3. q. 3. 3.

82 Omne agens agit sibi simile. 1. q. 110. 2. o., q. 115. 1. o., 1. d. 36. q. 2. 3. o., 3. d. 23. q. 3. ar. 1. q. 1. o., d. 33. q. 1. ar. 2. q. 2. o., 4. d. 1. q. 1. ar. 4. q. 4. o., d. 8. q. 2. ar. 1. q. 3. 1., Ç. 2. c. 20. 8., c. 21. 8., 22. 5., 23. 3., 24. 2., 40, 2, 41. 6., 43. fin., 45. 6., 46. 4., 52. 4., 89. pn. Lib. 3. c. 69., 107. 4., Pot. q. 2. 2. o., q. 3. 1. 15. o., q. 7. 5. o. med. Mal. q. 1. 3. o., OPusc. 2. c. 108., 1. Cor. 11. pn. *Assumere*. 6. *Beneficium*. 12. *Causa*. 39. &c. *Defectus*. 3. 4. 13. *Denominatio*. 6. *Deus*. 444. &c.

83 Materia, & agens praecedunt effectum secundum esse, finis autem secundum intentionem, sed forma ut forma neutraliter. Pot. q. 3. 16. o. *Finis*. 5.

84 Compositum non agit ratione materiae, sed ratione formae, quae est actus & actionis principium. 4. d. 12. qu. 1. ar. 4. qu. 1. o., Ç. 2. c. 20. 3., Lib. 3. c. 69. fin., 97. med. Pot. qu. 3. 1. o. *Actio*. 102. 104. &c. *Distintio*. 10. *Effectus*, 20. *Electio*. 4.

85 Effectus proportionatur agenti, differt specie secundum diversitatem agentis. 3. d. 33. q. 1. ar. 2. q. 4. 1.

86 Effectus dupliciter assimilatur agenti, scilicet secundum speciem, & secundum virtualem continentiam. 1. q. 13. 5. o., q. 105. 1. 1., q. 110. 2. o., q. 115. 3. 3., q. 117. 3. o., 1. d. 20. 2. 3., 2. d. 15. q. 1. 2. 4., d. 18. q. 2. 1. 5., 4. d. 1. q. 1. art. 4. q. 4. o.

87 Effectum non posse produci ab aliquo agente tripliciter contingit, scilicet propter dissimilitudinem, excellentiam, & materiam effectus determinatam. Ç. 2. c. 22. 5. *Forma*. 97. *Exemplar*. 1. *Factibilia*. *Honor* 25. *Humilitas*. 15.

88 Tota potentia agentis univoci manifestatur in suo effectu, non autem potentia aequivoci. 1. q. 25. 2. 2., 3.

89 Agens per eamdem virtutem potest producere multos effectus, se invicem consequentes 2. 2. q. 29. 4. o. *Ignorantia*. 33.

90 Plura agentia subordinata possunt producere eumdem effectum. 3. q. 82. 2. o., 2., 2. d. 1. q. 1. 4. 1. 4. 3., 3. d. 18. 1. 5., Ç. 2. c. 88. 3., 89. med. Lib. 3. c. 66., 70., Spirit. 3. 20. *Imprimere*. 3. *Innocentia*. 21. *Instans*. 14. &c. *Intendere*. 1. *Intentio*. 22. *Ira*. 72. *Malum*. 23. &c. *Meritum*. 1. 12. *Misericordia*. 28. 35. 40. *Necessitas*. 22. &c. *Nocere*. 3.

91 Idem effectus secundum speciem non potest esse a diversis agentibus immediatis, habentibus operationes determinatas ad suos effectus, sicut ab arte, & a natura. 2. d. 1. q. 1. 4. 3. *Peccatum*. 45. 213. 416. 430. *Poena*. 4. 7. 14. 15. 26. *Poenitentia*. 32. 36. 108. *Per*. 3. 4. *Pluralitas*. 1. *Posterius*. *Principatus*. 3. *Rectitudo*. 2. *Trahere*. 2. *Verecundia*. 16.

92 In agentibus ordinatis illud quod est in effectu ab agente superiori, est sicut formale, & quod est ab inferiori, est ut materiale. Verit. qu. 14. 5. o.

93 In agentibus ordinatis, fines secundorum ordinantur ad finem primi. 3. d. 23. q. 3. ar. 1. q. 1. o. *Differentia*. 22. *Finis*. 112. *Ordo*. 14.

94 Omne agens secundum, praesupponit aliquid a primo. 1. qu. 90. 3. o., Ç. 2. c. 21. 5., Quolib. 3. 6. o. *Actio*. 73. *Finis*. 109. *Deus*. 137. &c.

95 In agentibus per voluntatem voluntas est principium operationis, ut primum operans, potentia autem ut exequens. 1. d. 45. 3. 2., 2. d. 4. q. 1. 1. ar. 1. q. 2. 1. *Elementum*. 20. *Finis*. 78. 109. *Gutta*.

96 Omne agens quanto prius, tanto est mediatius supposito, & immediatius virtute. 1. d. 13. 3. 4., d. 37. q. 1. 1. 4., Ç. 3. c. 70., Pot. q. 3. 7. o. fin. *Deus*. 437. &c. *Meritum*. 68. 101. *Ordo*. 14. 15. *Processio*. 35. 36. *Spirituale*. 6.

97 Agens universalius non agit seorsum ab aliis, sed agens ultimum proprium agit in virtute omnium superiorum. Spirit. 3. 20.

98 Quanto virtus agentis ad plura, & remotiora extenditur, tanto est potior in his quae propter se quaeruntur, sed in his quae quaeruntur propter aliud, est e converso. 2. 2. q. 174. 2. 2., Virt. q. 2. 8. o. fi. *Virtus*. 113. 261.

99 Agens univocum reducitur ad aequivocum, non autem e converso. 1. q. 13. 5. 1., Ver. q. 10. 13. 3., Pot. q. 7. 7. 7.

100 Agens primum oportet esse aequivocum, quia agens aequivocum est prius quam agens univocum. Pot. q. 7. 7. 7.

101 Cuiuslibet agentis per medium actio per prius recipitur in medio quam in termino, sed diversimode secundum dispositionem utriusque. 2. d. 15. q. 1. 2. 6., Ver. q. 5. 9. 17.

102 Agentia naturalia contrariantur, & concordant, secundum diversa. 2. d. 1. qu. 1. 1. 4. *Animal*. *Barbarus*. *Conscientia*. 11. &c. *Corpus*. 30. 31. *Creatura*. 19. 20. 21. *Daemon*. 43. 107. &c. 120.

103 Agens per voluntatem comparatur ad agens ex necessitate naturae, sicut universale, & principale, & prius, ad sua opposita. 1. qu. 19. 4. o., Ç. 2. c. 23. 9., Opusc. 2. c. 96. *Deus*. 444. *Dominatio*. 2. 6.

104 Nullum agens ex necessitate naturae, potest esse primum agens, cum ei determinetur finis ab alio. 1. q. 19. 4. o., 1. 2. q. 1. 2. 3., 1. d. 35. 1. o., d. 43. q. 2. 2. o., Ç. 2. c. 23., Pot. q. 1. 5. o., q. 3. 15. o., Opusc. 2. c. 96. *Educi*. 1. *Effectus*. 20. *Electio*. 4. *Haeresis*. 105. *Humilitas*. 25. *Instans*. 14. &c. *Ius*. 5. *Lux*. 7. 19. *Natura*. 14. 42. &c.

105 Agens ex necessitate naturae, non potest incipere agere, nisi per hoc quod educitur de potentia essentiali, vel accidentali. 2. d. 1. qu. 1. 5. 11.

106 Deus, natura, & omne agens, agit semper quod melius est toti, non autem parti. 1. q. 47. 2. 1., q. 48. 2. 3., q. 91. 3. o., Ç c. 94. med., Pot. q. 3. 6. 26., 16. o. fin. *Peccatum*. 327. *Processio*. 11.

107 Omne agens inquantum huiusmodi est in actu. 1. q. 3. 2. o., q. 4. 1. o., q. 25. 1. o., 1., q. 76. 2. o., q. 89. 1. o. q. 115. 1. o., 1. 2. q. 79. 2. o., 3. q. 8. 5. o., q. 75. 4. o., q. 77. 3. o., 1. d. 45. 3. o., 2. d. 3. q. 3. 1. o., d. 25. 1. o., d. 34. 3. o., 3. d. 3. q. 2. 1. med., d. 14. ar. 1. q. 2. o., ar. 2. q. 2. o., 4. o., d. 33. q. 1. ar. 2. q. 2. o., Ç. 2. c. 6. 3., 7. 2., 8. 1. 21. 8., 22. 3., 41. 47. 3., 52. 6. Lib. 3. c. 19. 4., c. 69. fin., c. 77. pn., c. 97. med., Verit. q. 20. 4. 1., Pot. q. 2. 2. o., q. 3. 1. o., 4. 6. o. fin. q. 5. 8. o., q. 5. o. med., q. 9. 1. 3., Mal. 1. 3. o., Spirit.

AG

Alea

1 Am-

AM

1 Ambra est species cara, habens odorem divinum, & cælestem. Iob 41. lect. 2. princ. *Cete*. 10.

1 Ambrosius in Ecclesia Mediolanensi cantum instituit, secundum Augustinum. 2. 2. q. 91. 2. *Beatitudo*. 167. *Contentio*. 1. *Electio*. 31. *Gloria*. 1. *Ludus*. 3. *Magdalena*. 1. *Matrimonium*. 36. *Novitii*. 1. *Oratio*. 10. *Theodosius*. 2.

2 Ambrosius usque ad ultimam ægritudinem, non cessavit scribere; unde scribens psalmum quadragesimumseptimum, mortuus est. 2. Tim. 4. lect. 3. princ.

Ambulare. *Motus*. 34. 35. *Virtus*. 256.

1 Amen est Græcum, & significat sine defectu, quandoque tamen est Hebræum. Isa. 25. fi.

2 Amen quandoque est Hebræum, & sic significat tria, scilicet verum, vere, & fiat. Et geminatur tantum a Ioanne, quia altiora narrat. Isa. 25. fi., Ioan. 3. princ., Rom. 11. fi., 1. Cor. 14. lect. 3. fi.

3 Nullus Græcus vel Hebræus transtulit amen, propter reverentiam Christi, sæpius utentis eo. Ioan. 3. princ.

Amænitas nimia, est causa libidinis: ideo a talibus sunt homines coarctandi. Opusc. 20. Lib. 2. c. 4.

Amens. *Advocatus*. 9. *Baptismus*. 132. *Eucharistia*. 210. *Fatuus*. *Infamia*. *Matrimonium*. 107. *Sapientia*. 44. *Stultitia*. 3. 6. 10. *Testis*. 7. *Unctio*. 25. *Votum*. 34. *Usus*. 7.

Amicabile. *Amicitia*. 26. *Amor*. 117. *Consilium*. 19.

1 Amicitia est amor mutuæ benevolentiæ, fundatus super aliqua communicatione. 1. 2. q. 65. 5. o., 2. 2. q. 23. 1. o., 5. o., 3. d. 27. q. 2. 1. o., 5. fi., 4. d. 40. 1. o. Joan. 13. lect. 7. fi. *Adulatio*. 4. 5.

2 Amicitia quæ est affabilitas, non habet perfectam rationem amicitiæ, sed similitudinem eius, scilicet ad decentem conversationem in dictis, & factis delectabiliter ad omnes, non æqualiter. 2. 2. q. 114.

3 Amicitiæ proprium est, simul conversari. 3. d. 32. 1. 2., 2. o., ʗ. 4. c. 21. princ. *Amicitia*. 37. *Amor*.

4 Amicitia magis est in concordia voluntatum quo ad finem, quam quo ad volita. Ver. q. 23. 8. 7. *Anima*. 300. *Austeritas*. 2.

5 Amicitia utilis, & delectabilis deficit a ratione veræ amicitiæ, inquantum trahitur ad amorem concupiscentiæ. 1. 2. qu. 26. 4. 3., 2. 2. qu. 189. 10. 2.

6 Amicitia requirit æqualitatem proportionis, non autem æquiparantiæ. 3. d. 28. 3. 3., d. 29. 1. 2., 4. d. 14. q. 2. ar. 1. q. 2. o., d. 15. qu. 1. 2. o., *Odium*. 13. *Iustitia*. 22. 59. *Laus*. 7.

7 Amicitia pulchre commendatur cum Damone, & Pythia singularissimis amicis. Opusc. 20. c. 10., Lib. 4. c. 22.

8 Amicitia non est virtus specialis distincta ab aliis, sed est aliquid consequens omnes virtutes. 2. 2. q. 23. 3. 1., q. 114. 1. 1., 3. d. 27. q. 2. 2. 1., Virt. q. 3. 1. 5., q. 2. 2. 8. *Affabilitas*. *Liberalitas*. 8. *Litigium*. 1. *Offendens*. *Reconciliatio*.

9 Immo amicitia, sive affabilitas est specialis virtus, & specialis obiecti, scilicet decentis conversationis. 2. q. 114. 1. o., 3. d. 34. q. 1. 2. o., med. *Affabilitas*. 2.

10 Species amicitiæ dupliciter distinguuntur, scilicet secundum fines, & sic sunt tres, scilicet amicitia honesti, utilis, & delectabilis: & secundum communicationes. 2. 2. q. 23. 1. ar. 3., 5. o., 3., Vir. q. 2. 11. 6. *Virtus*. 225.

11 Amicitiæ dilectio differt a dilectione concupiscentiæ. 3. d. 29. L. fi.

12 Amicitia est quadruplex, sicut est quadruplex communicatio, scilicet naturalis, domestica, civilis, & divina. 3. d. 27. q. 2. 2. o., 1., d. 2. 9. 6. o., 1. Cor. 3. fi.

13 Amicitia duplex, scilicet in conversatione, & in affectu. 2. 2. q. 114.

14 Amicitia non est ejusdem ad seipsum, quia est unio: ideo est inter plures. 2. 2. q. 25. 4. o., 3. d. 28. 6. o., Virt. q. 2. 7. 11., 12. *Diuturnitas*. *Dolor*. 12. *Iosias*. *Ira*. 44. *Iudas*. 3. *Peccatum*. 188. *Pœnitentia*. 107. *Pietas*. 3.

15 Amicitia est ad aliquos dupliciter, scilicet per se, idest ad amicos tantum, & propter aliud, & sic est ad inimicos. 2. 2. q. 23. 1. 2., 3., q. 25. 8. o., 3., d. 27. qu. 2. 1. 8., 12., Virt. qu. 2. 4. 8. o. *Proximus*. 3. *Signaculum*. *Zelus*. 2.

16 Amicitia non est irrationalis, nec inter irrationalia. 1. q. 20. 2. 3., 2. 2. q. 23. art. 1. o., q. 25. 3. o., 3. d. 28. 1. o., 2. o. *Animal*. 72. *Amor*. 97.

17 Amicitia non potest esse ad virtutes, nec ad aliqua alia accidentia. 2. 2. q. 25. 2. o., 3. d. 28. 1. o. *Amor*. 95. 97.

18 Amicitia honesti non est ad vitiosum per se, sed propter aliud. 2. 2. q. 23. 1. 3.

19 Amor potest esse inter multum distantia, non autem amicitia. 3. d. 32. 1. 2.

20 Amicitia delectabilis, & utilis causatur ex inclinatione naturæ. Sed amicitia honesti, ex inclinatione habitus, & naturæ, non autem caritas. 3. d. 27. q. 2. 2. 1.

21 Amicitia conservatur, & augetur per exercitium operum amicabilium, & meditationem. 2. 2. q. 82. 2. 2.

22 Cum vera amicitia supra virtutem fundetur, quicquid in amico contrariatur virtuti, impedimentum est amicitiæ, & quicquid est virtuosum, est provocativum amicitiæ. 2. 2. qu. 106. art. 5.

23 Per recompensationem beneficiorum amicitia conservatur. 2. 2. q. 106. 1. 3.

24 Delectatio de visione, & fruitione amici, est finis in amicitia delectabili, non autem in vera amicitia. 3. d. 27. q. 2. 1. 11., d. 29. 5. 6., d. 34. q. 2. ar. 3. q. 2., Virt. q. 2. 11. 6.

25 Amicitia vera facit desiderium videndi amicum, & mutuis colloquiis gaudere, & in eo facit consolationem contra omnes anxietates invenire; unde in tristitiis maxime ad amicos consolationis causa confugimus. 1. 2. q. 28. 1. 2., 3. d. 27. q. 2. 1. 11., d. 29. 5. 6., ʗ. 4. c. 21. med., Virt. q. 2. 11. 6.

26 Propria amicitiæ sunt quinque, scilicet velle amicum esse, & vivere, velle ei bona, operari ei bona, conversari cum eo delectabiliter, & concorditer. 2. 2. q. 25. 7. o., q. 27. 2. art. 3., qu. 31. 1. o.

27 Amicitia principaliter intendit conviventes delectare. Sed quando oportet, non veretur contristare eos, propter bonum promovendum, vel propter malum vitandum. 2. 2. q. 114. 1. 3., 2. 1., q. 115. 1. o., q. 116. 2. o., q. 168. 1. 3.

rit; q. 27. 1. o., 2., Dion. 4. lect. 10. fin., Psalm. 90. princ. Matth. 12. princ., Ioan. 5. lect. 3. fin., Rom. 8. lect. 4. fin., c. 9. lect. 2. fin., Eph. 2. lect. 2. princ.

22 Deus ab æterno dilexit creaturas in propriis naturis, & voluit eas esse, non autem tunc. 1. q. 20. 2. 2., 3. d. 32. 3. o., ꝛ. 4. c. 23. fin. Rom. 9. lect. 2. fin., Eph. lect. 2. princ.

23 Deus amat creaturas irrationales non amore amicitiæ, sed quasi amore concupiscentiæ. 1. q. 20. 2. 3., 2. 2. q. 25. 3. o., 1., 3. d. 28. q. 2. 2. d. 32. 2. o. *Amor*. 97. *Electio*. 23. 24. *Falsitas*. 18.

24 Deus diligit irrationalia amore benevolentiæ, non autem homo. 3. d. 32. 2. 2. *Benevolentia*. 2.

25 Deus diligit peccatores, & damnatos. 1. q. 20. 2. 4. 23. 3. 1., 2. *Damnatio*. 12.

26 Immo Deus odit peccatores, & damnatos. 3. d. 32. 2. 5.

27 Deus diligit damnatos quo ad naturam, sed odit eos inquantum sunt mali, & inquantum non vult eis bonum vitæ æternæ nisi voluntate antecedente. 1. q. 20. 2. 4., q. 23. 3. 1., 1. 2. 2. q. 83. 16. o., 3. q. 49. 4. 1., 3. d. 19. ar. 5. q. 1. o., d. 28. 5. 3., d. 32. 2. 4., 5., ꝛ. 1. c. 96. fin., Lib. 3. fin., Ver. q. 20. 2. o., Virt. q. 2. 8. 8., Psalm. 5. med. Rom. 5. lect. 2. med. *Amor*. 68. 69. *Damnatio*. 14. *Deus*. 69. *Odium*. 22. *Tristitia*. 10. *Visitatio*. 2.

28 Deus plus amat aliqua quam alia, ex parte boni voliti, sed æqualiter ex parte actus. 1. q. 20. 3. o., 2. d. 26. 1. 2., 3. d. 19. art. 5. q. 1. o., d. 32. 4. o., ꝛ. 1. c. 91. 7.

29 Deus semper plus amat meliora. 1. q. 20. 4. o. *Incarnari*. 4. *Israel*. 2.

30 Deus plus amat Christum quam omnes creaturas. 1. q. 20. 4. 1., 2., 3. d. 32. ar. 5. q. 4. o.

31 Deus plus amat Angelos quam homines, quo ad esse naturæ, sed quo ad esse gloriæ aliquos plus, aliquos minus, vel æqualiter. 1. q. 20. 4. 2., 3. d. 32. ar. 5. q. 3. o. *Nomen*. 36.

32 Deus plus amat innocentem quam pœnitentem æqualis caritatis, quo ad præmium accidentale tantum. 1. qu. 29. 4. 4., 3. d. 32. art. 5. qu. 2. o.

33 Deus plus diligit unum iustum quam mille millia peccatorum, inquantum huiusmodi. Ioan. 9. lect. 4. princ.

34 Deus plus simpliciter amat peccatorem prædestinatum quam iustum præscitum, sed ut nunc e converso. 1. q. 20. 4. 5., 3. d. 32. ar. 5. q. 1. o.

35 Deus potest immediate amari a nobis in hac vita. 2. 2. q. 27. 4. o., 3. d. 27. q. 3. 1. o., d. 34. q. 1. 1. 5., Ver. q. 10. 11. 6., Vir. q. 2. 2. 11. *Abstinentia*. 6. *Actus*. 161. *Adam*. 41. *Affectio*. 7. *Avaritia*. 1. 22. *Baptismus*. 47. *Capacitas*. 4. 5.

36 Omnis creatura naturaliter plus diligit Deum quam se. 1. q. 60. 5. o., 1. 2. q. 109. 3. o., 2. 2. q. 26. 3. o., 3. d. 29. 3. o., Mal. q. 16. 4. 1. 9., Vir. q. 4. 1. 9., Quol. 1. 8. o., Opusc. 2. c. 166. *Centurio*. 2. *Contemplatio*. 17. *Credere*. 27.

37 Modus amandi Deum non potest determinari. 2. 2. q. 27. 6. o., 3. d. 27. q. 3. 3. o., Virt. qu. 2. 2. 13.

38 Deus potest a creatura diligi totaliter ex parte Dei, & ex parte sui, non ex parte actus. 2. 2. q. 27. 5. o., 3. d. 27. q. 3. 2. o., Vir. q. 2. 10. 5. *Dæmon*. 11. *Fervor*. 2. *Filiatio*. 35. *Finis*. 134. *Fruitio*. 2. *Gratia*. 23. 31. 131. *Habitare*. *Heresis*. 112.

39 Amor quo diligimus Deum, non est infinitus. 2. 2. q. 27. 5. o., 1. d. 17. q. 1. 1. 7.

40 Homo, & Angelus in puris naturalibus, idest sine gratia, potest amare Deum super omnia. 1. q. 60. 5. o., 1. 2. q. 109. 3. o., 2. d. 3. q. 4. o., 3. d. 29. 3. o., Virt. q. 2. 2. 16., q. 4. 1. 9., Quol. 1. 8. o. *Iacob*. 9. *Inebriari*. *Lex*. 78. *Manifestatio*. 1.

41 Oppositum videtur dicere. 1. 2. qu. 109. 4. o., 8. o., ꝛ. 3. c. 160., 1. Cor. 12. princ., Heb. 10. lect. 3. princ.

42 Dilectio Dei est finis omnis actionis hominis, & summa perfectionis eius. 2. 2. q. 27. 6. o., 3. ꝛ. 1. c. 80. fi. *Finis*. 81. &c.

43 Deus diligitur propter aliud non formaliter, nec effective, nec ut finis, sed dispositive, vel materialiter. 2. 2. q. 27. 3. o.

44 Oppositum videtur dicere a simili, 4. d. 2. q. 2. ar. 1. q. 1. 2. *Nomen*. 36. *Odium*. 18. *Holocaustum*. 3.

45 Amare Deum in hac vita est de necessitate salutis. Opusc. 16. c. 1., 5.

46 Cogitans actu Dei bonitatem, ut in disputationibus fit, non tenetur actu moveri actu voluntatis, & amare Deum. Opusc. 9. ar. 8. 9.

47 Antecedentia dilectionem Dei in via, sunt tria, scilicet apprehensio Dei per auditum, per visum, & per gustum. Primum est in incipientibus, secundum in proficientibus, & tertium in perfectis. 2. 2. qu. 24. 9. 6.

48 Amandus est Deus propter tria, scilicet quia homo incarnatus, quia præsens, & quia utilis. Psal. 45. med.

49 Plus amandus est Deus, quam vir ab uxore, & e converso. quia maximum, & perfectissimum matrimonium est inter Deum, & animam. 2. Cor. 13. lect. 1. fin.

50 In amando Deum, potest haberi intuitus ad mercedem respectu amoris, non autem respectu amati. 3. d. 26. q. 2. 1. 5., d. 29. 4. o.

51 Amor Dei est congregativus, sed amor sui est disgregativus. 1. 2. q. 73. 1. 3.

52 Esse, vivere, & intelligere, est appetibile & amabile omnibus: ideo Deus, inquantum est causa horum, non potest ab aliquo haberi odio. 2. 2. q. 34. 1. o. *Peccatum*. 200. 276. 279. 431. *Præceptum*. 74. &c. *Reverentia*. 5.

53 Amantium Deum est triplex differentia, scilicet quia quidam sunt qui libenter, vel sine magna molestia separantur a vacatione divinæ contemplationis, ut terrenis negotiis applicentur: & in his vel nihil, vel modicum caritatis apparet. Quidam aliqualiter eam deserunt, ut divinis obsequiis mancipentur, ad salutem proximorum. Quidam vero licet in ea maxime delectentur, eam prætermittunt, ut Deo serviant in salute proximorum. Virt. q. 2. 11. 6.

54 Dilectio Dei includitur in dilectione proximi virtute, sicut causa in effectu, & e converso sicut effectus in causa. 1. 2. q. 99. 1. 2., 3. d. 30. 4. o, 4. Rom. 13. lect. 2. princ. Gal. 5. lect. 3. med. *Seraphin*. 3. 5. *Timor*. 3. 6. *Vita*. 54. &c.

55 Dilectio Dei supernaturalis est difficilior quam proximi, quia magis vires naturæ excedit, quia est in altius obiectum. Non autem est laboriosior, cum sit dulcior. 3. d. 30. 4. 6.

56 Amare Deum est magis meritorium quam amare

secundum propinquitatem ad Deum. 2. 2. q. 26. 13. o. Virt. q. 2. 9. 12.

95 Immo quilibet beatus in patria plus diligit se quam proximum, & plus diliget propinquiorem sibi æque bonum, sed plus diliget meliorem extraneum quam propinquiorem minus bonum. 3. d. 31. qu. 2. ar. 3. qu. 2. o.

96 In patria quilibet plus amat se post Deum quam alium. 2. 2. q. 26. 13. o., 3. d. 3. 1. q. 2. ar. 3. q. 2. o.

97 Oppositum videtur dicere. Virt. q. 2. 9. 12.

98 Beati voluntate consequente volunt maius bonum alteri meliori quam sibi, sed intensius sibi. Antecedente vero etiam maius bonum volunt sibi. 2. 2. qu. 26. 13. o., 3. d. 31. q. 2. art. 3. q. 2. 3.

99 In dilectione, cuius principale obiectum est ipse diligens, scilicet in amore naturali, oportet similius magis diligi, non autem in caritate; sed magis unum cum Deo ceteris paribus. Virt. q. 2. 9. 5.

100 In amore est duplex gradus, scilicet inter diligibilia, & diligentis ad dilectum. Primum attendit amans, non autem secundum, quo ad effectum, sed tantum quo ad affectum. 2. 2. q. 9. 10. 11. 12. 13. o., 3. d. 29. 1. 1., Virt. q. 3.

101 Omnes homines æqualiter sunt amandi respectu obiecti, non autem respectu actus. 2. 2. q. 26. 6. 1.; Virt. q. 2. 9. 8., 10., Gal. 6. lect. 2. fi.

102 Unus proximus est magis amandus quam alius secundum maiorem unionem. 2. 2. q. 26. 6. o., qu. 44. 8. 2., 3. d. 29. 6. o., Virt. q. 2. 9. o., Gal. 6. lect. 2. fin. *Maledicere*. 2.

103 Si homo plus rem suam temporalem quam salutem proximi diligeret, peccaret. 4. d. 38. q. 2. ar. 4. q. 3. 6.

104 Propinquiores debent plus amari quam meliores, & firmius, & multiplicius. 2. 2. q. 26. 7. 8. o. q. 32. 9. o., q. 44. 8. 2., 3. d. 29. 6. o., Virt. qu. 2. 9. 12., 13. *Benefacere*. 4.

105 Parentes debent plus filiis amari ratione obiecti; sed e converso ratione amantia. 1. q. 96. 3. 2., 1. 2. q. 100. 5. 4., 2. 2. q. 26. 9. o, 1. 2. 3., qu. 31. 3. 4., 3. d. 29. 7. o., Virt. q. 2. 9. 18., Matt. 10. fin. Ephes. 5. lect. 10. princ. *Necessitas*. 32. 33.

106 Parentes debent uxore plus amari ratione obiecti; sed e converso ratione diligentis. 2. 2. q. 26. 11. o., 3. d. 29. 7. 3., Virt. q. 2. 9. 18., Eph. 5. lect. 10. princ.

107 Plus debeo diligere Christianum quemlibet quam patrem meum infidelem, defunctum, licet affectus naturalis sit e converso. 3. d. 29. 6. o., Virt. q. 2. 9. 5.

108 Secundum quid potest ordo iste mutari, ut scilicet in amando magis amicabiliter me habeam ad familiarem, qui mihi convenit in operibus honestis quantum ad societatem in istis, quam ad patrem qui in istis mihi non communicat. 3. d. 29. 6. o.

109 Consanguinei debent plus aliis amari. 2. 2. q. 26. 8. o., 3. d. 29. 6. o., Virt. q. 2. 9. o.

110 In naturalibus quilibet tenetur magis amare consangineos, & in civilibus concives, in militaribus commilitones, in spiritualibus fideles, & sic de aliis. 2. 2. q. 26. 8. o., q. 31. 3. o., 2., Virt. q. 2. 9. 15. *Conservatio*. 13. *Pater*. 21. *Propter*. 2.

111 Consanguinei paterni debent plus amari quam materni, 3. d. 29. 7. 4.

112 Filii debent plus amari quam fratres, 1. qu. 96. 3. 2. 3. d. 29. 7. 6.

113 Mater plus amat filios quam pater, ob maiorem circa eos laborem, ob firmiorem de eis certitudinem, & ob familiariorem cum eis conversationem. At pater a filiis (quia dat eis formam) plus amari debet quam mater, quæ solam illis materiam subministrat. 2. 2. q. 26. 10. o., 3. d. 29. 7. 4. 5.

114 Uxor, & filii naturaliter magis amantur quam parentes. Eph. 5. lect. 10. princ. *Salvari*. 18.

115 Uxor videtur ponenda in eodem gradu cum filiis quo ad amorem benevolentiæ. d. 29. 7. 3.

116 Amor uxoris ad virum est ferventior; sed ad filios est naturalior. Tit. 2. lect. 1. fin.

117 Quilibet debet se malum magis diligere quam alium bonum quo ad naturam, non autem in quantum est malus; & similiter magis patrem malum quam alium bonum. 3. d. 29. 6. 1.

118 Frater naturaliter plus amatur quam soror, quia perfectius imitatur patrem frater quam soror. 3. 3. d. 29. 7. 5.

119 Filii fontis debent plus amari in spiritualibus quam filii carnis, non autem in aliis. 2. q. 26. 8. 2., Virt. q. 2. 9. 16.

120 Benefactor plus diligit quam beneficiatus. 2. 2. q. 26. 12. o., 3. d. 29. 7. 2.

121 Dilectio inimicorum est perfectior, & magis meritoria quam dilectio amicorum. 2. 2. q. 27. 7. o., 8. 2., 3. d. 30. 3. o., 4. 3., Virt. q. 2. fin. 17.

122 Amor naturalis non est habitus, sed actus 1. d. q. 4. 1. 3., Ver. q. 8. 6. 10. *Appetitus*. 2. 15. 48.

123 Amor naturalis non est passio, sed connaturalitas rei. 1. 2. q. 26. 1. 2. o. *Communicatio*. 2. *Coniunctio*. 3. &c. *Desiderium*. 3. 5. 8. &c.

124 Oppositum videtur dicere. 1. 2. q. 23. 4. o., q. 25. 3. 4. o.

125 Amor naturalis est inclinatio ad aliquid. 1. q. 60. 1. o., 2. 2. q. 26. 1. 2. o., 3. q. 27. 1. 2. o., Quol. 1. 8. o.

126 Amor naturalis nihil aliud est quam inclinatio naturæ, indita ab auctore naturæ. 1. q. 60. 1. 3. *Inclinatio*. 2. *Honor*. 12. *Nox*. 3.

127 Dilectio naturalis est respectu finis; sed electiva est respectu eorum quæ sunt ad finem. 1. q. 60. 2. o., 4. 3.

128 Dilectio naturalis est principium electivæ. 1. q. 60. 2. o., q. 62. 2. o., q. 82. 1. o. fi., 1. 2. q. 10. 1. o., q. 17. 9. 2., q. 41. 3. o., q. 91. 2. 2., 2. 2. q. 154. 12. o., q. 155. 2. o., Ver. q. 22. 6. o., Virt. q. 2. 1. o. princ.

129 Omnis dilectio naturalis est recta, non rectitudine caritatis, licet una rectitudo perficiat aliam, sed rectitudine naturali. 1. q. 60. 1. 3., Quol. 1. 8. o. *Veritas*. 57. *Passio*. 39. *Sanguis*. 5. *Senectus*. 8.

130 Amor naturalis est triplex, scilicet in appetitu naturali, sensitivo, & intellectivo. 1. q. 60. 1. o., 3. d. 27. qu. 1. 2. o. *Appetitus*. 4. 10. & 38. 49.

131 Amor naturalis est in omni re, in omni potentia, & membro. 1. q. 60. 1. o., 1. 2. q. 26. 1. 3., 3. d. 27. q. 1. 2. o., 1., 2. 3., q. 2. ar. 4. q. 2. 1., d. 33. q. 1. ar. 1. q. 1. 1. *Voluntas*. 32. *Usus*. 7.

132 Quælibet res naturali dilectione amat se, & quicquid est idem ei in natura. 1. q. 60. 3. 4. o., 1. 2.

AM

4. o., Virt. q. 2. 2. 6. *Desiderium*. 5. *Honor*. 12. *Spes*. 63.

166 Aliquid est diligibile dupliciter, scilicet ut obiectum, & ut ratio dilectionis. 1. d. 17. q. 1. 5. o.

167 Spiritus sanctus, habitus caritatis, & actus eius, sunt ratio, & obiectum dilectionis. 1. d. 17. qu. 1. 5. o.

168 Eodem actu numero amatur ratio dilectionis, & obiectum eius. 1. d. 17. q. 1. 5. o.

169 Oppositum videtur dicere a simili. 1. q. 87. 3. 2.

170 Eodem actu numero amatur obiectum, actus, & amans. 1. d. 17. q. 1. 5. o., 4.

171 Oppositum videtur dicere a simili. 1. qu. 87. 3. 2.

172 Actus amoris semper tendit in duo, scilicet in bonum volitum, & in eum cui vult bonum. 1. qu. 20. 1. 3., 1. 2. q. 26. 4. o. ç. 1. c. 9. 7.

173 Quod amatur amore benevolentiæ, potest esse ultimum dilectum, non autem quod amatur amore concupiscentiæ, sed bene ultimum concupitum. 4. d. 49. q. 1. art. 2. q. 1. 3.

174 Amor est unio amantis ad amatum. 1. q. 20. 1. o., 3., 1. 2. q. 25. 2. 2., q. 28. 1. 1. o., d. 10. 3. o., 3. d. 27. q. 1. 1. o., 2., Verit. q. 26. 4. o., Virt. q. 4. 3. o., Dion. 4. lect. 9., lect. 12.

175 Immo amor non est unio, sed sequitur eam. 1. 2. q. 26. 2. 2. q. 28. 1. 2.

176 Amor non est unio secundum rem, sed secundum affectum. 1. 2. q. 25. 2. 2., q. 28. 1. o., 2., 3. d. 27. q. 1. 1. 2., d. 29. 3. 1., d. 32. 3. 3., Ver. q. 26. 4. o.

177 Amor est terminatio motus appetitus. 3. d. 27. q. 1. 2., o. *Honor*. 12. *Ira*. 52. 63. 64.

178 Amor est motus appetitus, quo immutatur ab appetibili, ut ei complaceat, non autem ut tendens in appetibile, quia hoc est desiderium. 1. 2. q. 26. 2. o., 3. *Desiderium*. 3.

179 Amor dicit terminationem affectus, per hoc quod informatur suo obiecto. 3. d. 27. q. 1. 3. o., 1., d. 31. q. 2. 2. o., Ver. q. 26. 4. o.

180 Amor est complacentia amantis in amatum. 1. 2. q. 25. 2. o., q. 26. 1. 2. o., q. 27. 1. o, 1. d. 10. 3. o., 3. d. 27. q. 1. 1. o.

181 Amor importat convenientiam, & connaturalitatem ad amatum. 1. 2. qu. 23. 4. o. qu. 25. 2. o., qu. 26. 1. o., qu. 27. 1. 4. o., q. 28. 5. o., q. 29. 1. 2. o., qu. 32. 3. 3., 3. d. 26. q. 1. 3. o., q. 2. ar. 3. q. 2. o. *Odium*. 1. 13.

182 Amor est passio proprie, secundum quod est in concupiscibili, communiter autem ut est in voluntate. 1. 2. q. 26. 2. o., 3. 3., 4. q. 28. 6. 1.

183 Amor, gaudium, & delectatio, ut sunt in appetitu sensitivo, passiones sunt, non autem ut sunt in voluntate. 1. qu. 20. 1. 1. *Mens*. 5. *Relatio*. 45. *Senectus*. 6. *Spes*. 59. *Verbum*. 12. 32. *Virtus*. 24. 25.

184 Amor ponitur pro omni passione. 2. 2. q. 162. 3. 4. *Zelus*.

185 Amor est pro omnium passionum. 1. q. 20. 1. o., 1. 2. q. 25. 2. o., 3. o. si, q. 27. 4. o., q. 56. 3. 1., qu. 70. 3. o.; 2. 2. qu. 28. 4. o., qu. 47. 1. 1., q. 162. 3. 4., 3. d. 27. q. 1. 3. o., ç. 1. c. 91. 6., Lib. 3. c. 151. 3., Lib. 4. c. 19., Ver. q. 26. 4. o., qu. 28. 4. o., Mal. qu. 11. 1. 1., Psal. 32. princ., Gal. 5. lect. 6. med., Dion. 4. lect. 9. princ.

186 Amor qui est in appetitu sensitivo, est passio quædam. 2. 2. q. 27. 2. o.

AM

187 Amor non est passio læsiva, sed perfectiva, nisi ratione transmutationis corporalis, vel obiecti inconvenientis, scilicet peccati. 1. 2. q. 28. 5. o.

188 Amor nihil aliud est nisi transformatio quædam affectus in amatum. 3. d. 27. q. 1. 1. o., 2., 3., 4., 3. o.

189 Amor est habitudo concupiscibilis ad bonum, & odium est habitudo concupiscibilis ad malum. 3. d. 26. q. 1. 3. o. *Odium*. 9.

190 Amor non determinatur ad aliquod genus virtutis, vel vitii, sed ordinatus includitur in qualibet virtute, & inordinatus in quolibet peccato. 2. 2. qu. 125. 2. o.

191 Amor est naturaliter prior odio, sed sunt simul secundum rationem. 1. 2. q. 29. 2. o.

192 Amor est fortior odio, licet quandoque videatur e converso, quia odium est sensibilius, & maius odium comparatur minori amori. 1. 2. q. 29. 3. o.

193 Aliquid est causa amoris dupliciter, scilicet ut ratio, & ut via. 2. 2. q. 26. 2. 1. *Agere*. 6.

194 Nulla passio est causa omnis amoris, sed aliqua est causa alicuius amoris. 1. 2. q. 27. 4. o.

195 Bonum est causa amoris propria, ut proprium eius obiectum. 1. 2. q. 27. 1. o., 2. 10., q. 29. 1. o., Dion. 4. lect. 12. *Odium*. 9. *Appetibile*. *Appetitus*. 16. 28. 29. *Bonitas*. 61. 62. 64. *Voluntas*. 25. &c. *Veritas*. 9.

196 Bonum ut conformat sibi appetitum, causat amorem, ut absens concupiscentiam, & ut præsens delectationem. 1. q. 20. 1. o., 1. 2. q. 23. 4. o., q. 26. 2. o., q. 28. 1. 1., q. 30. 2. o., 3. d. 27. q. 3. 2., Virt. q. 4. 3. o. *Appetitus*. 3. *Delectatio*. 5. 10. 12. 31. 39. 47.

197 Obiectum amoris est simpliciter bonum, ideo bonum augmentatum simpliciter auget amorem. Sed non est sic in audacia, quia obiectum eius est compositum ex bono & malo, & motus eius in malum præsupponit motum spei in bonum. Ideo si addatur tantum de arduo quod excedat spem, non sequitur motus audaciæ, sed minuitur. 1. 2. q. 45. 4. 2.

198 Novitas & absentia amati facit perceptionem amoris, licet non semper augeat ipsum. 1. 2. qu. 25. 3. o., q. 35. 6. o., q. 48. 2. 1., 3. d. 27. q. o. 1. 3. d. 49. q. 3. 2. 3., ar. 3. q. 3. o.

199 Sicut ex delectatione causatur amor, sic ex tristitia odium, quia sicu movemur in amorem delectantium, sic in odium tristantium. 2. 2. q. 34. 6. o., q. 36. 2. 3., q. 158. 7. 2.

200 Odium potest esse per accidens causa amoris, inquantum aliqui conveniunt in odio alicuius. 1. 2. 2. q. 32. 4. 3.

201 Amor & odium circa idem, sunt contraria, non autem de contrariis, sed se invicem consequentia. 1. 2. q. 29. 2. 2. *Caritas*. 155. *Contemplatio*. 28. *Dæmon*. 11. *Divitiæ*. 4.

202 Apprehensio unitatis est causa amoris: quia si aliquid apprehenditur ut pertinens ad bene esse amantis, causat amorem concupiscentiæ; si vero ut alterum se, causat amorem amicitiæ. 1. 2. q. 28. 1. o.

203 Similitudo est per se causa amoris; sed per accidens, scilicet ut impedit proprium bonum, est causa odii. 1. 2. q. 27. 3. o., q. 99. 2. o., 3. d. 27. qu. 1. 1. 3., q. 2. 2. 4. Opusc. 9. Tom. VIII. *Diuturnitas*. *Dolor*. 7. *Fides*. 90. *Gaudium*. 1. *Generale*. 1. *Iu-*

AM

nobilior cognitione, sed in aliis est e converso. 1. q. 82. 3. o., 3. q. 108. 6. 3., 1. 2. q. 66. 6. 1., 2. 2. q. 23. 6. 1., q. 27. 4. 2., 3. d. 27. q. 1. 4. o. fin., 6., 8., Ver. q. 22. 11. o., 3., 17.

241 Cognitio, & amor sui est prior via generationis, quam amor alterius, etiam Dei, non autem maior. 3. d. 29. 3. 3.

242 Amor est altior cognitione in movendo, sed in attingendo est e converso. 1. 2. q. 3. 4. 4., 3. d. 27. q. 1. 4. o. *Cognitio*. 53. *Intellectus*. 207.

243 Cognitio perficitur per hoc quod cognitum est in cognoscente; sed amor, secundum quod amans trahitur ad amatum. 1. q. 16. 1. o., q. 19. 3. 6., 6. 2. q. 59. 2. o., 3. 2., q. 60. 2. o., q. 78. 1. o., 3., q. 81. 1. o., q. 82. 3. o., q. 108. 6. 3., 1. 2. q. 15. 1. 3., q. 22. 2. o., q. 40. 2. o., q. 66. 6. 1., q. 86. 1. 2., 2. 2. q. 23. 6. 1., q. 26. 1. 2. q. 27. 4. o., 3. d. 26. q. 1. 3. 4., 5. 4., d. 27. q. 1. 4. o. 10., 13., q. 3. 3. 2., d. 32. 4. 3., Mal. q. 6. 13., Virt. q. 1. 9. o. med. *Appetitus*. 7. *Cognitio*. 5. 53. *Contemplatio*. 17. 27. *Damnatio*. 35. *Intellectus*. 212. *Amor*. 18.

244 Quod cognoscitur tantum in alio, potest amari in seipso. 3. d. 27. q. 3. 1. 2. *Dæmon*. 24. 89. *Falsitas*. 19.

245 Aliquid perfecte amatur, quod non perfecte cognoscitur. 1. 2. q. 27. 2. 2., 2. 2. q. 27. 4. 1., Virt. q. 2. 4. 4.

246 Nihil amatur nisi cognitum. 1. 2. q. 3. 4. 4., q. 27. 2. o., 4. 1., 3. d. 27. q. 3. 1. 2. *Filiatio*. 34.

247 Deus per essentiam visus, necessario amatur, sed per effectus cognitus potest odiri. 1. q. 60. 5. 5., 2. 2. q. 34. 1. o.

248 Amor proprie est tantum in cognoscentibus, sed large convenit aliquibus quibus nullo modo convenit cognitio. 3. d. 27. q. 1. 4. 13., ç. 1. c. 72. 2., 77. fin., *Meritum*. 97. *Princeps*. 11. *Raptus*. 8. *Veritas*. 57. 58. *Virtus*. 24. 25. *Voluntas*. 32. *Uxor*. 2.

249 Subiectum amoris sensibilis est concupiscibilis, intellectualis vero est voluntas. 1. q. 82. 5. 1., 1. 2. q. 23. 1. 2. o., q. 26. 1. o., 2. 2., 3. d. 26. q. 1. 2. o. fin., d. 27. q. 1. 2. o., Mal. q. 8. 3. 9. *Anima*. 3.

250 Amor secundum perfectam rationem est tantum habiti. 2. d. 1. q. 2. 1. o., 3. d. 26. q. 1. 3., o., q. 2. ar. 3. q. 2. o., d. 27. q. 1. 1. 2.

251 Amor in multos divisus, secundum eamdem rationem, diminuitur, non autem secundum diversam. Mal. q. 7. 2. 12. *Beatitudo*. 106. *Gratia*. 23.

252 Amor mundanus semper est malus. 2. 2. q. 19. 3. o., 2. Cor. 7. lect. 3. med. *Magnificentia*. 2. *Malum*. 21. *Papa*. 10. *Pulchritudo*. 8. *Relatio*. 45. *Verbum*. 12. 32. 33. 38. 66. *Veritas*. 58. *Virtus*. 24. 25.

253 Amor mercenarius est semper malus. 2. 2. q. 19. 4. 3., 3. d. 34. q. 2. ar. 2. q. 1. 1. 2. *Odium*. 1.

254 Amor est pondus animæ. Matt. 25. princ.

Amovere. *Confessio*. 93. *Deprecatio*. 1. *Deputatio*. 2.

Amphora. *Admixtio*.

Amplexus, oscula, tactus, & huiusmodi ex libidine sunt peccata mortalia, non autem secundum se, scilicet vel propter consuetudinem patriæ, vel propter aliquam necessitatem, aut rationabilem causam. 2. 2. q. 154. 4. o., Ver. q. 15. 4. o., Mal. q. 15. 2. 18., Ephes. 5. lect. 2. fin. *Religio*. 26.

Ampliatio. Termini significantes actum animæ, ampliant ad omne tempus. 3. d. 7. q. 3. 1. 4. *Anima*. 256. *Audacia*. 20. *Campsoria*. 9. *Corona*. 1. *Delectatio*. 49. *Iudicium*. 2. *Latere*. *Magnificentia*. 3. *Posse*. 6. *Spes*. 35.

Amplior. *Amicitia*. 39. *Angelus*. 494. *Augmentum*. 17. *Baptismus*. 165. *Consilium*. 7. *Corona*. 1. *Costa*. 7. *Deus*. 199. *Fornicatio*. 17. *Gratia*. 40. &c. *Officium*. 06. *Putrefactio*. 2.

Amputare. *Amazones*. 2. *Detruncatum*. *Marcus*. 1. *Mutilatio*.

Amplum. *Magnificentia*. 3.

Anacoreta. *Religio*. 103. *Solitudo*. *Solitarius*.

Anadochus suscipit baptizatum docendum. 4. d. 6. qu. 2. ar. 2. qu. 3. o., d. 42. q. 1. ar. 3. qu. 1. 1. *Amor*. 128. *Baptismus*. *Catechismus*. 7. 8. *Cognatio*. 4. &c.

Anagogicus. *Sensus*. 37. &c.

1 Analogia duplex, scilicet secundum quod aliqua participant aliquid secundum prius & posterius, vel secundum quod unum imitatur alterum. Secunda est in divinis, non autem prima. 1. q. 13. 5. o., 1. Sent. prol. 2. 2., d. 35. 4. o., ç. 1. c. 34., Pot. q. 7. 7. o. fin. *Animal*. 7. 8. *Attributa*. 23. *Bonitas*. 56. *Commune*. 13. 14. *Deus*. 129. *Accipere*. 5. *Adoratio*. 3. *Agens*. 1. 10. 12. 29. 30. 48. 88. 99. 100. *Amor*. 1. *Angelus*. 2. 63. 196.

2 Analogia duplex, scilicet duorum ad unum tertium, & unius ad alterum. In prima oportet esse aliquid prius duobus, non autem in secunda, quæ quidem est in Deo, quo nihil est prius, non autem prima. Pot. q. 7. 7. o. fin.

3 Analogia duplex, scilicet secundum determinatam habitudinem proportionis, & secundum proportionalitatem. Secunda est in divinis, non autem prima Ver. q. 2. 11. o., 6.

4 Analogia triplex, scilicet secundum intentionem tantum, secundum esse tantum, & secundum utrumque. 1. d. 19. q. 5. 2. 1. d. 35. 4. o.

5 In analogis prius dicitur dupliciter, scilicet secundum rem, & secundum impositionem nominis. 1. q. 13. 6. o., q. 33. 2. 4., 1. d. 25. 2. 3. ç. 1. c. 34., Ver. q. 4. 1. o., 8. Mal. q. 1. 5. 19., Opusc. 2. c. 27., Eph. 3. lect. 4. med.

6 Oppositum videtur dicere. Ver. q. 2. 11. 8., Anima. 2. lect. 2.

7 Analogum non est prius analogatis, quando tota eius ratio salvatur in uno, sicut ratio entis in Deo, non autem in substantia. Pot. q. 7. 7. o. fin. *Causa*. 34. *Diversitas*. 7. 8. *Christus*. 206.

8 Omnia dicta de Deo, & creatura, dicuntur analogice, non autem univoce, nec pure æquivoce. 1. q. 3. 6. 1., q. 13. 5. 6. 10. o., q. 25. 2. 2., q. 29. 4. 4., q. 32. 1. 2. fin., 1. d. 4. 2. 1., d. 19. q. 5. 2. 1., d. 22. 3. 4., d. 24. q. 1. 1. 4., d. 25. 2. o., d. 34. q. 2. o., d. 35. 4. o., 2. d. 2. 4. 1. 1. 3., 3. d. 10. L. fin., ç., 1. c. 32. 33. 34., Ver. q. 2. 11. o., Pot. q. 7. 3. 6., 4. 3., 7. o., Opusc. 2. c. 27. *Divisio*. 13. 14. *Enunciatio*. 3. *Ens*. 22. 23.

9 Ratio analogi est una, abstracta a quolibet suorum analogatorum. 1. d. 25. 2. 5., d. 35. 4. 5. *Aequivoca*. 3. 4. 5.

10 Quæ sunt unius rationis analogicæ, cadunt sub una distributione. Pot. q. 2. 5. 6.

11 Analogum est medium inter univocum, & æquivocum. 1. q. 13. 5. o., 1. d. 21. q. 1. 1., fi., 2. d. 42.

21 An-

AN

AN

Angelum ut unus locus. Pot. q. 6. 7. 15., Anima. 10. 18.

82 In eodem corpore simul sunt anima, formaliter dans esse, & operans operationes naturales, & Angelus operans operationes supernaturales. 1. q. 52. 3. 3., 1. d. 37. q. 3. 3. 2., 2. d. 8. 5. 2.

83 Angelus non illabitur, nec est intra terminos essentiæ corporis. 2. d. 8. 5. 2., Pot. qu. 6. 7. 14.

84 Effectus Angeli non recipitur intra esse corporis, cuius non est causa, sed intra dimensiones eius, ratione cuius dicitur intrinsecus corpori. 1. d. 37. q. 3. 4., 2. d. 8. 8. 5. 3., Pot. q. 6. 7. 14.

85 Angeli boni, & mali illabuntur corporibus nostris. 2. d. 8. 5. o., Ioan. 13. lect. 4. fin.

86 Angelus operatur in corpus distans per medium, non autem immediate. Mal. q. 16. 1. 15.

87 Angeli non deferunt in cælum corpora assumpta. 2. d. 8. q. 3. art. 6.

88 Angelus superior & inferior quandoque apparent in eadem figura corporis assumpti. 2. d. 8. 3. 3.

89 Omnis creatura corporalis est quid modicum respectu Angeli, ideo non mirantur de virtute eius. Iob 41. lect. 2. med.

90 Angeli administrant, & gubernant omnem creaturam corpoream. 1. q. 110. 1. o., 2. d. 14. 3. o., Ver. q. 5. 8. o., Opusc. 2. c. 24. *Creatura*. 32. *Gubernare*. 3.

91 Deus non produxit corpora mediantibus Angelis. 1. q. 65. 3. o. *Hæresis*. 128.

92 Formæ corporum non creantur ab Angelis. 1. q. 65. 4. o., q. 91. 2. o., q. 110. 2. o., 2. d. 7. q. 3. 1. 9., d. 8. 2. o., ç. 2. c. 43., Lib. 3. c. 69., 103. med., Pot. q. 3. 16. 21., Mal. q. 16. 9. 3.

93 Nec anima creatur ab Angelis. 1. q. 90. 3. o., 1. 2. q. 3. 5. 2., 2. 2. q. 85. 2. o., 2. d. 15. q. 1. 3. o. fin., d. 18. q. 2. 2. o., ç. 2. c. 87., Spir. 10. o. med., Quol. 3. 6. o.

94 Essentia Angeli non indiget loco. 1. q. 61. 4. 1., q. 102. 2. 2., q. 112. 1. 2. q. 113. 6. 3. 1. d. 37. q. 1. 1. o., q. 2. 1. o., q. 3. 2. o., 3., q. 4. 2. o., 3., 2. d. 2. qu. 1. 3. 5., q. 2. 1. o., d. 6. 3. o. Pot. q. 3. 19. o., 3. Quol. 1. 4. o., Quol. 6. 3. o. *Spirituale*. 9. *Altare*. 7. *Cælum*. 45. *Convexum*. *Dæmon*. 21. &c. *Hæresis*. 130.

95 Opinio triplex de loco Angelorum, scilicet quod nullo modo sunt in loco, quod non circumscriptive, sed diffinitive per situm, vel contactum, & quod per applicationem actionis, & operationis; & tantum tertia est vera. 1. d. 37. q. 3. 1. o., 6. 2., o.

96 Esse in loco dicitur de Angelis æquivoce respectu corporalium. 1. q. 52. 1. o., q. 53. 1. o., 1. d. 37. q. 4. 1. o., 4. d. 44. q. 2. art. 3. q. 3. o. fin.

97 Deus Angelus, & anima non continentur a loco, sicut corpora, sed continent eum. 1. q. 8. 1. 2., q. 52. 1. o. fin., q. 53. 1. o., 2. o. fin., 1. d. 8. L. 2. princ., d. 37. q. 2. 1. o., 4. d. 9. art. 1. q. 1. 2., Quol. 1. 5. o. *Locus*. 15. 24. &c. *Anima*. 18. &c. *In*. 5.

98 Angelus non est in loco nisi secundum contactum virtutis. 1. q. 8. 2. 1., 2., q. 52. o., 53. o., 2. d. 15. q. 1. 1. 4., 2. d. 8. 2. 5., 4. d. 10. 1. 7., art. 3. q. 2. 1., ç. 2. c. 68., Anima. 10. 18., 21. 15., Quol. 1. 4. o., 5. o., 3., Quol. 9. 9. 1., Quol. 11. 1. o., *Locus*. 23. *Applicatio*. 1.

99 In Angelis operatio naturæ, & gloriæ differunt tantum secundum imperfectum, & perfectum; ideo idem locus debetur eis conditis, & gloriosis. 2. d. 3. o.

100 Angelus non est in loco ut in loco; sed ut in operato. 1. d. 37. q. 3. 1. 1., 2., Opusc. 8. c. 18.

101 Angelus non est in loco ut locatum, nisi per accidens, ratione corporis assumpti, vel circa quod applicatur per operationem, sed est in loco per se, ut operans in operato. 1. d. 37. q. 3. 1. 2., q. 4. 1. 4., Mal. q. 16. 1. 19.

102 Angelus non operans circa locum, non est in loco. 1. d. 37. qu. 3. 1. 4., 2. 3., Pot. qu. 3. 19. o.

103 Operatio Angeli non est in loco ut in loco, sed ut Perfectio loci. 1. d. 37. q. 3. 1. 3.

104 Angelus est in loco diffinitive, non autem circumscriptive. 1. q. 8. 2. 1., q. 52. 1. 2. o., q. 53. 1. o., 1. 2. 4. 94. 2. o., 1. d. 37., q. 2. 1. o., q. 3. 1. 2. o., 3. d. 6. 3. o., d. 8. 1. 3., 4. d. 10. art. 3. q. 2. o., 1. d. 44. q. 3. art. 3. q. 3. o. d. 44. q. 1. art. 1. q. 1. o., Pot. q. 3. 19. o., Quol. 1. 4. o., Quol. 6. 3. o., Quol. 11. 1. o., Matth. 28. princ.

105 Angelus est in qualibet parte sui loci, sicut anima in qualibet parte sui corporis. 1. d. 37. qu. 3. 2. o.

106 Locus Angeli potest esse divisibilis, & indivisibilis. 1. q. 52. 2. o., q. 53. 1. o., 2. 1., 1. d. 37. q. 3. 2. o., 4. 4. 2. 5., 6., Quol. 1. 5. 3.

107 Angelus non est simul in pluribus locis. 1. qu. 52. 2. o., q. 53. 1. o., q. 112. 1. o., 1. d. 37. qu. 3. 2. o., q. 4. 1. o. fin., 4. d. 44. q. 2. art. 3. q. 2. 1., Pot. q. 3. 19. 1.

108 Angelum posse esse in pluribus locis simul, reputatum est pro errore a magistris, quia non esset in loco circumscriptive, nec diffinitive. 1. d. 37. qu. 3. 2. o.

109 Plures Angeli non possunt esse simul in eodem loco. 1. q. 52. 3. o., 1. d. 37. q. 3. 3. o., 4. d. 44. q. 2. art. 2. q. 4. 1., Pot. q. 3. 7. 11., 19. 1., Quol. 1. 4. 2.

111 Omnes Angeli, & omnes creaturæ sunt in eodem loco metaphorice, idest in Deo, qui continet omnia. 1. d. 37. q. 3. 3. o.

112 Operatio Angeli diffinita est ad unum locum respectu operati, & operantis, non autem Deus, quia operatio eius est determinata tantum primo modo. 1. 52. 2. o. d. 37. q. 3. 1. 5.

113 Angelus movetur localiter, tamen æquivoce aliis rebus. 1. q. 53. 1. o., d. 37. q. 4. 1. o., Pot. q. 6. 6. 16., Mal. q. 16. 1. 19., Opusc. 8. c. 18., Matth. 28. princ.

114 Angeli non moventur per se, sed per accidens. ç. 2. c. 90. fin., 95. fin. *Alteratio*. 11. *Compassio*. *Dæmon*. 90.

115 Motus Angeli in loco nihil aliud est quam diversi contactus diversorum locorum successive. 1. qu. 53. 1. o., Quol. 1. 5. 1., Quol. 11. 14. o. fin.

116 Motus Angeli est successio diversarum operationum eius. 1. q. 12. 10. 2., q. 63. 6. 4., q. 53. o., q. 73. 2. o., 1. d. 8. q. 3. 3. o., d. 37. q. 4. 1. o., 3. o. fin., Mal. q. 16. 2. 6., 4. o. med., Quol. 1. 5. 1., Quol. 2. 5. o., Quol. 9. q. 44. 9. o. *Deus*. 403. 443.

117 Motus, secundum quod est corporum, non convenit Angelis nisi metaphorice, sed loquendo æquivoce de motu, convenit eis proprie. 1. d. 37. q. 4. 1. 5. *Incarnari*. 7. *Iudicium*. 65. *Motus*. 81. 82. 83.

AN

gis conveniunt quam cum extremis suorum ordinum. 1. q. 108. 3. 3., 2. d. 9. 5. 4.

229 Angeli unius ordinis non sunt æquales. 1. qu. 10. 6. o. fin. q. 47. 2. o., q. 50. 4. o., qu. 108. 3. o., q. 113. 3. 1., 2. d. 9. 5. o., Opusc. 1. c. 35.

230 Omnes ordines primæ hierarchiæ assimilantur ministris Regis circa personam eius, scilicet cubiculariis, consiliariis, & assessoribus. Secundæ autem officialibus regni in communi, scilicet dominis curiæ, principibus militiæ, & iudicibus curiæ. Tertiæ vero deputatis ad certas partes regni, scilicet præpositis, balivis, & huiusmodi. 1. q. 108. 6. o., 2. d. 9. 3. o. med.

231 Ad primam hierarchiam pertinet consideratio finis; ad secundam dispositio universalis de agendis; ad tertiam vero exequutio operis. 1. qu. 108. 6. o., ç. 3. c. 80., Opusc. 2. c. 126.

232 Ordines Angelorum sunt connexi ad invicem, & ad nostram hierarchiam. 1. qu. 108. 1. o., 2. d. 9. 6. o.

233 Omnes homines, & omnes Angelorum ordines sunt una hierarchia. 1. qu. 108. 1. o., 1., 3. qu. 8. 4. o. 2. d. 9. 3. o.

234 Homines assumentur ad omnes ordines Angelorum. 1. qu. 63. 9. 3., q. 108. 8. o., 1. 2. q. 4. 5. 6., 2. d. 9. 8. o., d. 29. 4. 4., ç. 3. c. 57. fi., 20. *Dæmon*. 4. 5. 6. 78. *Dominatio*. 2. 3. *Eustratius*. 2. *Fruitio*. 2. 3.

235 Homines assumuntur ad ordines Angelorum, non ratione officiorum, sed propter mensuram gloriæ, & fruitionis divinæ. Mal. q. 7. 3. 12. *Gabriel*. 2. *Michael*. 1.

236 Angelus inferioris ordinis non assumetur ad superiorem ordinem. 1. qu. 108. 8. 1., 2. d. 9. 8. 2., d. 29. 4. 4.

237 Sub uno ordine Angelorum sunt diversi ordines animarum, & corporum. ç. 3. c. 81. *Officium*. 2. *Ordo*. 7. 36. 37. 58.

238 Quilibet Angelus magis habet proprium ordinem, & officium, quam quæcumque stella. 1. q. 108. 3. o., 2., ç. 2. c. 96. fin.

239 Minimus ordo Angelorum est superior supremo ordine nostræ hierarchiæ. 1. qu. 108. 2. 3., qu. 117. 2. o., 3., 2. d. 9. 3. 4., Ver. qu. 1. 14. *Potestas*. 18. 19. *Principatus*. 10. *Regere*. 14.

240 Proprietates, & officia in ordinibus Angelorum, & Ecclesiæ accipiuntur ex nominibus eorum. 3. qu. 67. 1. o.

241 Ordo virtutum est supremus omnium ordinum, qui mittuntur ad exequenda ministeria. 2. d. 10. 3. o. fin., d. 11. q. 1. 2. 3., ç. 3. c. 80. med.

242 Ordo virtutum in Angelis attingit ultimum in operandis difficilibus divinorum ministerium, scilicet facere miracula. 2. d. 9. 3. o. fin., 3., d. 10. 3. o. fin., ç. 3. c. 80. med., 103. fin., Mal. q. 16. 9. 12, Opusc. 2. c. 126. *Miraculum*. 36.

243 Ordines Angelorum semper durabunt. 1. qu. 108. 7. o., 2. d. 6. L. fin., d. 11. q. 2. 6. o., 4. d. 47. q. 1. art. 2. q. 4. n., Quol. 2. 11 fin., 1. Cor. 15. lect. 3. med.

244 Excellentia cuiuslibet Angeli inferioris continetur in excellentia cuiuslibet superioris, & non e converso. 1. q. 108. 5. 6. 2. d. 6. 1. 1.

245 Omnes perfectiones sunt communes omnibus Angelis, sed perfectius, & abundantius sunt in superioribus quam in inferioribus. 1. qu. 106. 5. o., qu. 108. 2. 2., 5. o., 2. 2. q. 24. 3. 3., 2. d. 9. 3. 2., 4. o., 4. d. 49. q. 5. 1. 4., Opusc. 2. c. 126. fin., Isa. 37. princ., Coloss. 3. Lect. 4. fin. *Cælum*. 139. 142. *Dæmon*. 73 81. 90. 118. 120. *Dominatio*. 2. 3.

246 Quicquid potest fieri per Angelos inferiores, non fit a superioribus nisi per inferiores. 2. d. 10. 3. 3., 3. q. 3. art. 2. q. 2. o.

247 Inferiores Angeli exercent officia superiorum. 2. d. 10. 2. 2., 3., 4., d. 11. q. 1. 2. 2.

248 Immo iam transcenderent limites suos. 3. d. 13. art. 2. q. 2. 2., 3.

249 Inferiores Angeli exercent officia superiorum. Ideo infimi possunt arcere dæmones, & facere miracula. 1. q. 112. 2. 2., q. 113. 3. 3., 2. d. 10. 2. 2., 3., 4., d. 11. q. 1. 2. 2., ç. 3. c. 80. fin., Ver. q. 9. 2. 2., Opusc. 2. c. 126. fin., Heb. 1. fin. *Imago*. 22. *Infinitum*. 22.

250 Essentia superioris Angeli est nobilior, & virtus efficacior ad intelligendum, & ad agendum in res exteriores, quam essentia, & virtus inferioris. 1. q. 89. 1. o. fin. q. 106. 1. 3. 4. o., Quol. q. 2. 1. o. fin., Quol. 6. 2. o fin.

251 Inferiores Angeli sufficiunt ad quantumcumque maxima annuntianda, vel exequenda. 2. d. 10. 2. o.

252 Nihil prohibet dicere, inferiores Angelos administrare inferiora corpora, & superiores superiora, & summos assistere Deo. 1. q. 63. 7. o., ç 3. c. 80. princ.

253 Ordo in Angelis numquam a Deo prætermittitur, quin semper inferiora per superiora moveantur, & non e converso. 1. qu. 106. 3. o., qu. 112. 2. o.

254 Quilibet Angelus est simpliciter maior quolibet viatore secundum conditionem status, non autem secundum meritum. 1. qu. 108. 2. 3., q. 117. 2. 3., 2. d. 11. qu. 2. 4. 2., Ver. q. 9u. 1. 14., Mal. 11. med.

255 Angeli superiores regulant inferiores in suis ministeriis, & homines per Angelos. 2. d. 1. qu. 1. 4. 2., d. 3. qu. 1. 3. 4. qu. 3. 2. o. d. 5. qu. 2. 2., d. 6. 1. 2., d. 9. 2. 3.

256 Angeli inferiores habent virtutes particulatas, & explicabiles per corpora: ideo oportet quod corporibus uniantur, non autem superiores. ç. 3. c. 80. princ.

257 Angeli superiores per scientiam suam ordinant actus, & officia inferiorum, illuminantes, purgantes, & perficientes eos. 2. d. 3. 2. o., 2., d. 9. 2. 3.

258 Quicquid convenit Angelo superiori essentialiter, convenit inferiori anticipative; & quicquid convenit Angelo inferiori essentialiter, convenit superiori causaliter. Coloss. 3. lect. 4. fin.

259 Formæ superiorum Angelorum sunt universaliores formis inferiorum. 1. qu. 55. 3. o., q. 89. 1. o., q. 110. 1. o., q. 116. 1. o., 2. d. 3. q. 3. 2. o., d. 9. 3. o. princ., d. 10. 2. o., d. 1. 2. o., ç. 2. c. 98. med., Lib. 3. c. 79. 1., 80. 1., Ver. qu. 8. 10. o., 15. o. fin., q. 9. 5. o., Mal. q. 16. 4. o. med., 8. o., Quol. 7. 3. o., Opusc. 2. c. 78. 81. 126.

260 Oppositum videtur dicere. 1. qu. 108. 7. o.

261 Scientia superiorum Angelorum dicitur esse universalior, quia intellectus eorum respicit obiectum sub universaliori ratione, quo ad eminentiorem modum intelligendi, & non quo ad modum prædicandi. 1. q. 106. 4. 1.

AN

393 Sub-

429 Il-

429 Illuminatio proprie est de visis in lumine divinæ essentiæ ab Angelo superiori, & non ab inferiori; sed loquutio est de motibus liberi arbitrii. 1. qu. 107. o., 2. d. 9. 2. 3., 4., 5., d. 11. qu. 2. 3. o., 1. Cor. 13. princ.

430 Omnis illuminatio est loquutio in Angelis, & non e converso universaliter. 1. q. 107. 2. o., 2. d. 9. 2. 4., d. 11. q. 2. 3. o., Ver. q. 9. 5. o., *Dæmones*. 7. 102. 110. 111. *Dæmoniaci*. *Iuramentum*. 4. *Lingua*. 10.

431 Illuminatio fit per hoc quod lumen Angeli confortatur per fortius lumen superioris Angeli; sed loquutio fit per hoc quod res occulta proponitur sine hoc quod virtus cognoscentis fortificetur. 2. d. 7. qu. 2. 1. 3., 2. d. 11. qu. 2. 3. o. *Loqui*. 1. 2. 4. *Psallere*. 2.

432 Angelus loquitur Angelo ex hoc quod ordinat conceptum proprium ad manifestandum volitum suum ei. 1. q. 107. 1. o. 2. o., 2. d. 9. 2. 4., d. 11. qu. 2. 3. o., Ver. qu. 9. 4. 5. 7. o., 1. Cor. 13. med. *Societas*. 4. *Zacharias*. 2.

433 Superiores Angeli possunt loqui inferioribus, & e converso. 1. q. 107. 2. o., q. 117. 2. o., 2. d. 11. q. 2. 3. 5., Ver. q. 9. 5. o., 1. Cor. 13. princ.

434 Non omnes Angeli percipiunt loquutionem unius Angeli cum alio. 1. q. 107. 5. o., Ver. q. 9. 7. o.

435 Angelus potest simul audire, idest intelligere, plures sibi loquentes, & præcipue beatus. 2. d. 11. q. 2. 3. 4.

436 Angelus proprie non loquitur per corpus assumptum. 1. q. 51. 3. 4., 2. d. 8. 4. fin., Pot. q. 6. 8. o., 4., 10.

437 Loquutio Angeli est in ipso loquente, & est ibi ubi ipse est. 1. q. 107. 4. 1.

438 Loquutio Angelorum non impeditur distantia locali. q. 107. 4. o., 2. d. 9. 2. d. 9. 2. 6., d. 11. q. 2. 3. 3., Ver. q. 9. 6. o.

439 Clamor Angeli non est vox, sed est manifestatio rei magnæ, vel magni affectus. 1. q. 107. 4. 2., Ver. q. 9. 6. 3., Iob 4. lect. 3. med. Ioan. lect. 9. princ., Rom. 8. lect. 3. fin. *Clamor*. 1.

440 Verbum cordis, loqui, signa, nutus, & lingua differunt in Angelis, sicut in nobis. Per similitudinem tamen lingua in eis dici potest vis qua manifestant aliis quod habent in mente. 1. q. 107. 1. o., 2. d. 11. q. 2. 3. o., Ver. q. 9. 4. 12., 5. o., 1. Cor. 13. med.

441 Loquutio Angelorum fit per notiora simpliciter; ideo non possunt dici ibi proprie signa, sed transumptive. 4. d. 1. q. 1. ar. 1. qu. 2. 3., Ver. qu. 9. 4. 4., 5.

442 In Angelis signum est species intelligibilis, nutus autem est ordinatio speciei ad alium; sed potentia faciendi hoc est lingua. Ver. q. 9. 4. 12.

443 Angeli loquuntur Deo, non ei aliquid communicando, sed eum consultando, vel excellentiam eius admirando. 1. q. 107. 3. o., Iob cap. 1. lect. 2.

444 Angeli semper loquuntur Deo, laudando eum, non autem semper consulendo eum de agendis. 1. qu. 107. 3. 2.

445 Omnis loquutio Dei ad Angelos est illuminatio. 1. q. 107. 2. 3.

446 Omnis apparitio Angelorum in veteri testamento ordinabatur ad apparitionem Filii Dei in carne. 1. q. 51. 2. 1., 3. q. 30. 3. o., Pot. q. 6. 7. o., *Abraham*. 23. 24. *Adam*, 5. 6. 17. *Adoratio*. 29. 30.

447 Angelus apparens Moysi dicitur Deus, vel Dominus, quia apparebat in persona Dei. 1. q. 43. 7. 5., 1. 2. qu. 98. 3. 1.. 2. d. 8. 6. o., 4. d. 49. qu. 2. 7. 1., Pot. q. 6. 7. 3, Isa. 6. princ. *Anima*. 138.

448 Angeli apparentes communiter describuntur in forma humana in toto, vel in parte ad significandum convenientiam in visione Dei. ç. 3. c. 57. fin. *Cantus*. 2. *Maria*. 40. 46. &c.

449 Angelus apparens, & percutiens castra Assyriorum, fuit bonus. Mal. q. 16. 19. 3.

450 Omnis apparitio boni Angeli fit ex speciali dispensatione Dei. 1. q. 89. 8. 2., q. 113. 1. 3. *Anima*. 138.

451 Boni Angeli habent excellentiam supra homines, ideo apparent cum fulgentiori claritate. Iob 40. lect. 2. prin.

452 Angeli non sæpius apparent nobis, quia incutiunt timorem, & perit inquisitio rationis. 2. d. 11. q. 1. 1. 6., Iob 4.

453 Mystice circa angelicam apparitionem duo sunt notanda, scilicet divini luminis emanatio, & humanæ mentis in Deum reductio. 1. d. 37. q. 4. 1. 2.

454 Omnis apparitio Angeli in principio est cum terrore, sed boni tandem est cum consolatione, non autem mali. 4. q. 30. 3. 3., Iob 4. lect. 3. med., Matt. 1. fin., c. 28. princ., 2. Cor. 11. lect. 3. fin. *Præstigium*.

455 Omnis Angelus apparens in principio hortatur ad bonum; sed bonus Angelus perseverat, malus autem terminat ad malum. 2. Cor. 11. lect. 3. fin. *Psallere*. 2. *Zacharias*. 2.

456 Apparitiones mortuorum quandoque fiunt per operationes Angelorum, vel dæmonum. & etiam ignorantibus mortuis. 1. qu. 89. 8. 2., 2. 2. qu. 172. 6. 3., q. 174. 5. 4. *Apparere*. 11.

457 Ad sepulcrum Christi apparuit primo unus Angelus mulieribus, deinde duo. 3. q. 55. 6. 5.

458 Voluntas est in Angelis. 1. qu. 59. 1. o., ç. 2. c. 47., Opusc. 2. c. 76. *Caritas*. 132. *Compassio*.

459 In Angelis est liberum arbitrium. 1. qu. 59. 3. o., qu. 64. 2. o., 1., 2. d. 7. qu. 1. 1. 1., ç. 2. c. 48., Ver. qu. 23. 1. o., qu. 24. 2. 3. o., Mal. q. 16. 5. o., Opusc. 2. c. 76. *Delectatio*. 18. *Libertas*. 10. *Odium*. 17.

460 Liberum arbitrium Angeli est medium inter divinum & humanum, quia est mobile ante electionem, & non post, humanum autem utrobique, divinum vero, nullo modo. 1. qu. 63. 6. 3., 64. 2. o. fin., qu. 100. 2. 4., 2. d. 7. q. 1. 2. o., 3. d. 1. qu. 1. 2. 2., ç. 4. c. 55. 4., 95. fin. Ver. qu. 24. 3. o., Mal. qu. 16. 5. o. fin., Opusc. 2. c. 189. *Sinderesis*. 4. 9.

461 In Angelis est electio. 1. q. 59. 3. 1., 2. d. 7. q. 1. 1. *Stella*. 7. 8. 9.

462 Actio voluntatis Angeli radicatur in essentia eius, a qua prodit eius virtus, & operatio. Quol. 6. 2. 1.

463 Actus voluntatis Angelorum non sequitur cognitionem, nisi ordine naturæ. 2. d. 3. qu. 2. o., Quol. 6. 2. o.

464 Immo quilibet appetitus sequitur cognitionem. 1. d. 1. q. 4. 1. 1., Ver. q. 15. 3. o., q. 23. 1. o., q. 25. 1. o., Mal. q. 14. 1. 4. *Amor*. 241.

465 Appetitus in Angelis non dividitur in multas potentias, ideo totaliter inclinatur in id in quod tendit,

manitatem per modum remotionem prohibentis, nec gratiam eis meretur, nec orat pro eis. d. 13. q. 2. art. 2. q. 1. o.

502 Chriſtus nullam ſcientiam didicit ab Angelis. 3. q. 12. 4. o., q. 30. 2. 1., 3. d. 14. art. 3. qu. 6. o.

503 Scientia infuſa in anima Chriſti fuit multo excellentior quam in Angelis quo ad multitudinem cognitorum, certitudinem, & lumen, ſed quo ad medium fuit e converſo. 3. q. 11. 4. o., 6. 1., 3. d. 14. art. 1. q. 2. 1., art. 3. q. 2. o., q. 4. o. Ver. q. 20. 3. o. fin., 6. o. *Certitudo*. 10.

504 Anima Chriſti eſt nobilior Angelis, corpus Chriſti animabus noſtris, intellectus poſſibilis Chriſti intellectu noſtro agente, ſenſus eius intellectu noſtro poſſibili, non ex natura, ſed ex unione Verbi. 3. q. 6. 3. 2., 3. d. 14. ar. 1. q. 2., 1., 2. *Corpus*. 59.

505 Omnia quæ ſuperadduntur animæ Chriſti, & Angelis, eminentius ſunt in anima Chriſti quam in Angelis. 3. d. 14. art. 1. qu. 2. 1.

506 Chriſtus meruit Angelis præmium accidentale tantum, ratione cuius ſunt viatores, inquantum nobis miniſtrant. Ver. q. 29. 7. 5.

507 Omnes Angeli cooperabantur Chriſto in reſurrectione, colligendo partes corporum, ſed ſpecialiter Michael, & cuſtodes ſingulorum. 1. qu. 91. 2. 1., qu. 110. 4. 1., 4. d. 43. art. 2. q. 3. o., art. 3. q. 3. o., 4., Pot. q. 6. 4. princ., 1. Theſſal. 4. lect. 2. med. *Reſurrectio*. 7. 45. 47. 52. *Cooperari*. 1. &c. *Sacerdos*. 8. 41. 42.

508 Angeli indigebant gratia, ad hoc quod converterentur in Deum, prout eſt obiectum beatitudinis. 1. q. 62. 2. o., q. 63. 1. 3.

509 Oppoſitum videtur dicere. 2. d. 5. q. 2. 1. o.

510 Angeli indiguerunt gratia ad merendum. 2. d. 5. qu. 2. 1. o. *Adoptio*. 20. 21. *Converſio*. 5. *Eccleſia*. 5.

511 Angelus, & homo poſſunt ſe præparare ad gratiam. 1. q. 62. 2. o., 1. 2. q. 109. 6. o., 2. d. 5. q. 2. 1. o., d. 28. 4. o., Ver. q. 24. 15. o., Quol. 1. q. 4. 2. o. *Prædeſtinatio*. 28. 49.

512 Unus & idem actus Angeli fuit præparativus ad gratiam ex libero arbitrio, & meritorius ex gratia, & fruitionis ex habitu gloriæ. 2. d. 5. q. 2. 1. 2. o., Quol. 9. o.

513 Immo non poteſt eſſe idem actus numero meritorius, & fruitionis beatæ. 1. q. 62. 4. o., 5. 2.

514 Gratia eſt eiuſdem ſpeciei in Angelo, & in homine. Ver. q. 9. 1. 17., Mal. q. 7. 3. 12., Anima. 7. 9.

515 Angelus citius confirmatus fuit in gratia quam homo. 1. q. 62. 5. 1. q. 100. 2. 4., 2. d. 23. q. 1. 1. 1., 2. 2.

516 Eſſe gratiæ eſt ſupra eſſe naturæ Angeli, & hominis. 1. qu. 62. 2. 2., 4. d. 5. qu. 1. art. 3. qu. 1. o.

517 Deus immediate infundit omnibus Angelis naturam, gratiam, & gloriam. 2. d. 9. 1. 3.

518 Gratia, & gloria data eſt Angelis ſecundum quantitatem naturalium; non autem hominibus. 1. q. q. 62. 6. o., q. 108. 4. o., 8. 1., 3. q. 69. 8. 3., 1. diſt. 27. q. 1. 3. 4., 2. d. 3. L. 1. fin., d. 9. 5. o., d. 4. qu. 2. art. 3. q. 3. 1. Matt. 25. med.

519 Virtutes morales ſunt in Deo, & in Angelis, exemplariter tantum. 1. 2. qu. 7. 1. 1., 3. d. 33. q. 3. 4. 5.

520 Actus virtutum ſunt eminentius in Angelis quam in hominibus. 2. d. 29. 3. 1. *Temperantia*. 31. *Diſpoſitio*. 24.

521 Virtus pœnitentiæ nullo modo eſt in Angelis, ſed pœnitentia quæ eſt deteſtatio mali commiſſi, eſt in angelis malis. 4 d. 14. q. 1. art. 3. q. 4. o.

522 Actus virtutum cardinalium diverſimode inſunt Angelis, hominibus beatis in primo ſtatu, & viatoribus, 2. d. 29. 3. 1., Vir. q. 5. 2. 16.

523 Ea quæ ſunt fidei, ſunt ſupra cognitionem naturalem Angelorum, & hominum. 2. 2. qu. 5. 1. o., 4. d. 10. art. 4. q. 4. o., Quol. 2. 6. o., *Fides*. 59. 70. 71. 75. 76. *Virginitas*. 17. *Via*. 3. 6. 11. &c.

524 Angeli habuerunt fidem, & ſpem, & caritatem ante confirmationem ſuam. 2. 2. q. 5. 1. o.

525 Fides non eſt in Angelis bonis, nec malis. 2. 2. q. 5. 2. o.

526 Angeli non habent ſpem. 3. d. 26. q. 2. art. 5. q. 1. o.

527 Angeli meruerunt in primo inſtanti ſuæ creationis. 1. q. 63. 5. 3., 4., 6. o., 3. q. 34. 3. 1., 3. d. 18. 3. 4., Ver. q. 29. 8. 2., Quol. 9. 8. o.

Oppoſitum videtur dicere. 2. d. 18. 2. o., Virt. q. 1. 1. 2.

528 Homines, & Angeli conveniunt in pœna, & præmio. Opuſc. 2. c. 184. *Iudicium*. 63. *Meritum*. 16. *Oratio*. 72.

529 Omnes Angeli in primo inſtanti, quo creati ſunt in gratia, meruerunt; ſed quidam eorum ſtatim impedimentum præſtiterunt ſuæ beatitudinis, mortificantes præcedens meritum, & tunc beatitudine quam meruerunt, privati ſunt. 1. qu. 63. 5. 4., 6. o., 3., 4.

530 Meritum hominis eſt efficacius merito Angeli, quia eſt difficilius, longius, & virtute Chriſti. 2. d. 9. 8. 2., d. 29. 4. 4.

531 Immo homo poteſt mereri maius præmium quam Angelus. 2. d. 9. 8. 2., d. 29. 4. 4.

532 Efficaciam merendi in Angelis habent actus miniſterii ratione effectus, ſcilicet ſalutis humanæ. 2. d. 5. q. 2. 2. 4.

533 Angeli per miniſteria nunc nobis exhibita merentur ſibi præmium accidentale. 2. d. 5. q. 2. 2. o., 2., 4., 4. d. 50. q. 2. art. 1. q. 6. o.

534 Oppoſitum videtur dicere. 1. q. 62. 9. 3.

535 Angeli meruerunt ſuam beatitudinem. 1. q. 62. 4. o., qu. 63. 5. 4., 2. d. 5. q. 2. 2. o., Quol. 6. 8. o.

536 Omnes Angeli ex eodem genere actus ſuam beatitudinem meruerunt, convertendo ſe ad Deum. Ideo nullum ſingulare præmium eſt in uno quod alius non habeat aliquo modo. 4. d. 49. q. 5. 1. 4.

537 Angeli beati non ſunt in ſtatu merendi. 2. d. 11. q. 2. 1. o.

538 Oppoſitum videtur dicere. 2. d. 5. q. 2. 2. o.

539 Angeli beati non poſſunt proficere in beatitudine. 1. q. 62. 9. o., 2. d. 11. q. 2. 1. 8. *Beatitudo*. 70. *Beatus*. 13. 45.

540 Oppoſitum videtur dicere. 4. d. 49. q. 1. art. 4. q. 1. o.

541 Præmium accidentale Angelorum, & aliorum beatorum poteſt augeri uſque in diem iudicii. 1. qu. 62. 9. 3. 4. d. 12. q. 2. art. 1. q. 2. o., d. 5. q. 2. art. 1. q. 6. o., 1. Cor. 6. med. *Beatus*. 13. 44. &c. *Converſio*. 5. *Æqualitas*. 17. *Prædeſtinatio*. 28. *Utile*. 1.

542 Deus

113. 1. 2., 2. d. 11. q. 1. 1., 2., Mal. q. 16. 2. 0.

574 Superiores Angeli custodiunt electos ad maiorem gradum gloriæ. 1. q. 113. 2. 3., 3. 1.

575 Soli Angeli infimi ordinis sunt custodes particularium hominum. 1. q. 113. 3. o., 2. d. 11. q. 1. 2. o., ç. 3. c. 80. fin.

576 Ultima hierarchia habet officium custodiendi, & dirigendi homines secundum quamdam limitationem. 2. d. 9. 3. o., d. 11. q. 1. 2. o., 1., 3. d. 3. qu. 3. art. 2. q. 2. o. *Officium*. 2.

577 Angeli custodiunt particulares homines, Archangeli provincias, Principatus totam naturam humanam, Virtutes corpora, *Potestates* supra dæmones, sed Dominationes supra bonos spiritus habent custodiam. 1. 113. 3. o.

578 Immo Principes limitantur ad unam provinciam, Arcangeli ad unum hominem ad utilitatem communitatis, Angeli vero ad propria hominis. 1. q. 108. 5. 6. o., 2. d. 9. 3. o. fin., d. 11. q. 1. 2. 3. 4., 4., 3. d. 3. art. 2. o., ç. 3. c. 80. fin., Opusc. 2. c. 126. fin., Ephes. 3. lect. 8. Colofs. 5. lect. 4. fin.

579 Bonum commune civitatis, vel gentis, dispositio regnorum, & mutatio dominationis de gente in gentem, & instructio Principum de administratione regiminis pertinent ad ordinem Principatuum. ç. 3. c. 80. fin. *Dominatio*. 3.

580 Singulis speciebus rerum corruptibilium deputantur singuli Angeli, sicut singulis individuis incorruptibilium, scilicet hominibus.

581 Quidam Angeli custodiunt unam provinciam, & aliqui unam personam tantum. 2. d. 11. qu. 1. 2. o.

582 Quilibet homo habet tantum unum Angelum custodem. 1. q. 113. 2. o., 2. d. 11. q. 1. 3. o.

583 Immo aliquando unus homo habet plures Angelos custodes. 1. q. 113. 2. 1., 2. d. 11. q. 1. 2. 4.

584 Singulis hominibus, ut sunt singulares personæ, dantur singuli Angeli, sed ut partes collegii, habent unum in communi. 1. q. 113. 2. 1., 3. o.

585 Prælatus custoditur ut persona particularis ab Angelo, sed ut prælatus illuminatur ab Arcangelo, vel a Principe. 1. q. 113. 2. 1., 2. d. 11. q. 1. 2. 4. *Officium*. 2.

586 Sicut unicuique homini datur ad exercitium unus Angelus bonus, & alter malus; sic singulis gentibus duo spiritus præponuntur, scilicet unus bonus, & alter malus. 2. d. 11. q. 2. 5. o.

587 Angelus circa hominem quem custodit, dupliciter operatur, scilicet modo nostro, idest sensibiliter, & modo suo, idest insensibiliter. 1. qu. 113. 1. 3. d. 11. qu. 1. 1. 6., Ver. qu. 11. 3. o. princ., 1. Cor. 11. lect. 3. princ.

588 Custodia Angelorum principaliter ordinatur ad illuminationem, secundario vero ad arcendum dæmones, & alia huiusmodi. 1. q. 113. 5. 2.

589 Angeli dantur ad custodiam statim a conceptione hominis post infusionem animæ rationalis. 2. d. 11. q. 1. 3. o., 3.

590 Immo Angeli dantur ad custodiam a nativitate hominis. 1. q. 113. 5. o.

591 Idem Angelus custodit matrem, & infantem, quamdiu est in utero eius. 1. q. 113. 5. 3.

Oppositum videtur dicere. 2. d. 11. q. 3. 3.

592 Grata est sanctis Angelis sacrata, & pia significatio secundum glossam: unde Augustinus ait, quod dæmones quibusdam rebus sensibilibus alliciuntur, non sicut animalia cibis, sed sicut spiritus signis. 1. Cor. 11. lect. 3. med.

593 Angelus non deserit hominem quem custodit, usque ad mortem. 1. qu. 113. 4. o., 6. o., 2. d. 11. qu. 1. 3. o., 4. o. Verit. qu. 5. 7. 2., Spirit. 6. 16.

594 Angeli pugnant ad invicem pro custoditis, non quidem per contrarietatem voluntatum, sed quia contraria sunt merita de quibus consulunt voluntatem Dei. 1. q. 108. 6. o., q. 113. 8. o., 2. d. 11. q. 2. 5. o., 4. d. 45. q. 3. 3. 3.

595 Angeli non dolent de damnatione custoditorum, sed gaudent de iustitia divina. 1. qu. 113. 7. o., 2. d. 11. q. 1. 5. o., 4. d. 43. art. 5. q. 1. 3., d. 45. q. 2. art. 2. q. 1. 4., Opusc. 4. art. 37., Opusc. 6. art. 29., 30. *Iudicium*. 64.

596 Homo in statu innocentiæ indigebat Angelo custode propter pericula ab extrinseco tantum. 1. q. 113. 4. 3. 2. 2. 11. q. 1. 3. 1. *Adam*. 88.

597 Christus non habuit Angelum custodem, sed ministrum, & hoc quo ad passibilitatem corporis tantum. 1. q. 113. 4. 1., 2. d. 11. q. 1. 3. 6., 7.

598 Oppositum videtur dicere. d. 11. qu. 1. 3. 6. *Gloria*. 17.

599 Sanctificatis in utero deputatur Angelus custos. 2. d. 11. q. 1. 3. 2.

600 Damnandis deputantur Angeli custodes, qui retrahunt eos a multis. 1. q. 113. 4. 3., 5. 1., 2. d. 11. q. 1. 3. 5., 4. 6.

601 Antichristus habebit Angelum custodem, quia hoc auxilium est concessum toti naturæ humanæ. 1. qu. 113. 4. 3., 2. d. 11. qu. 1. 3. 5. *Gloria*. 17.

602 Homines, vel animæ non deputantur ad custodiam hominum, quia non habent gradus in natura, sicut Angeli. 1. q. 64. 4. 2., 2. d. 9. 8. 5., 3. d. 35. q. 1. art. 4. q. 3. 2., 4. d. 45. q. 1. art. 1. qu. 3. 5. *Utile*.

603 Hoc nomen Angelus est commune omni ordini Angelorum, & omni spiritui cælesti. 1. qu. 108. 5. 1., 2. d. 9. 4. 2., 4., d. 10. 2. 4., Opusc. 2. c. 126.

604 Nominum communium omni ordini aliqua sumuntur ab essentia, vel naturali conditione, ut cælestes essentiæ, Angeli, spiritus, divinæ mentes, divini intellectus, & cælestes animi; aliqua vero a virtute, ut cælestes virtutes; aliqua ab operatione, ut Angeli. 2. d. 9. 4. 4.

605 Nominum Angelorum quædam sunt communia omnibus, quædam autem propria. 2. d. 9. 4. 4.

606 Nomina ordinum Angelorum assignantur, & exponuntur. 1. q. 108. 5. o., 2. d. 9. 3. 4. o., ç. 3. c. 80., Opusc. 2. c. 126., Colofs. lect. 4. fin.

607 Nomina specialium ordinum sumuntur a donis superadditis. Ideo magis possunt æquivocari cum nominibus generalibus sumptis a virtute, vel operatione, quam cum sumptis ab essentia. 2. d. 9. 4. 4.

608 Ultimus ordo specialiter nominatur Angelus. 1. q. 108. 5. 1., 2. 2. q. 160. 1. 1., 2. d. 9. 4. 2., d. 10. 2. 4., 4. d. 15. q. 4. art. 3. q. 1. 2., Opusc. 2. c. 126. fin.

Immo & naturæ nomen est, & officii: naturæ quidem, quia conditionem naturæ exprimit, scilicet esse manifestativum omnium superiorum, unde & nuntius dici-

AN

A N

71 Ani

AN

71 Animarum diverſitas, & multitudo cauſatur ex multitudine corporum. 1. q. 76. 2. o., 1. d. 8. q. 5. 2. 6., 2. d. 3. q. 1. 4. 1., d. 17. q. 2. 1. 1. 5., d. 32. q. 2. 3. o., ç. 2. c. 65. 1., 89., 81. Spir. 9. 5., 10. 5., Anima. 6. 4., 13.

72 Tota corporum mundi tranſmutatio ordinatur quadammodo ad animarum multiplicationem. Pot. q. 3. 10. 4.

73 Diverſitas in nobilitate animarum ſequitur nobilitatem corporum, in ſtatu innocentiæ, & peccati, non autem in ſtatu gloriæ, 1. q. 85. 7. o., 3. q. 55. 1. 3., 1. d. 8. q. 5. 2. o., 2. d. 21. q. 2. 1. 2., d. 32. q. 2. 3. o., 4. d. 44. q. 1. art. 3. q. 3. 2.

74 Oppoſitum videtur dicere. Ver. q. 12. 6. 4., q. 24. 8. 6.

75 Anima rationalis eſt hoc aliquid ut ſubſiſtens, non autem ut completum in ſpecie. 1. q. 75. 2. 1., 1. d. 8. q. 2. 5. 6., 2. d. 17. q. 1. 2. 1., d. 19. 1. 4., 3. d. 5. q. 3. 2. 3., d. 21. q. 1. art. 1. q. 2. 6., 4. d. 44. q. 1. art. 1. q. 2., 1. Spirit. 2. 16., Anima. 1. o., *Mulier*. 4. *Mundus*. 24. *Univerſum*. 5. 6.

76 Immo anima eſt ut ſpecies. 2. d. 3. q. 1. 6. o.

77 Anima non eſt perſona, contra Ugonem de S. Victore, & contra Magiſtrum ſententiarum. 1. q. 29. 1. 5., q. 75. 4. 2., 3. d. 5. q. 3. 2. o., d. 6. q. 1. art. 1. q. 1. o., d. 21. q. 1. art. 1. q. 2. 3., 6., Pot. q. 9. 2. 14., Spir. 2. 16. *Perſona*. 6.

78 Animæ rationales multiplicantur ſecundum numerum in eadem ſpecie. 1. q. 6. 2. o., q. 79. 5. o., 2. d. 32. q. 2. 3. o.

79 Immo anima eſt forma immaterialis, & ſubſtantiæ immateriales non multiplicantur ſecundum numerum in eadem ſpecie. 1. q. 50. 5. o., q. 76. 1. 1., 2. d. 17. q. 2. 2. 5., Spir. 8. o.

80 Anima rationalis non eſt ex traduce. Opuſc. 2. c. 93. *Traductio*. 3.

81 Anima rationalis non traducitur a parentibus. 1. q. 90. 2. o., q. 100. 1. 2., q. 118. 2. o., 1. 2. q. 81. 1. o., 2., 2. 2. d. 18. q. 2. 1. o., 2. 2., ç. 2. c. 84. 83. 88. 89., Pot. q. 3. 9. o., Mal. q. 4. 1. 2., Opuſc. 2. c. 93., Pſal. 32. fin. o., Rom. 5. lect. 3. princ., Heb. 12. lect. 2. med. *Traductio*. 2. *Adam*. 89. 90. 91. *Aditus*. 1. *Adulterium*. 9.

82 Anima rationalis non educitur de potentia materiæ, ſed creatur a ſolo Deo. 1. q. 75. 6. 1., q. 79. 4. o. fin. 5., q. 90. 2. o., 3. o. q. 98. 1. o. fin. q. 118. 2. o., 1. 2. q. 3. 7. 2., q. 9. 6. o., 2. 2. qu. 85. 2. o. 1. d. 14. q. 3. o., 2., 2. d. 1. q. 1. 4. o., d. 17. q. 1. 2. 4., d. 18. qu. 2. 1. 2. o., 3. o., d. 25. 2. 5., d. 32. q. 2. 3. 4., 4. d. 1. q. 1. art. 1. q. 1. o. fin., art. 4. q. 1. o. fin., d. 5. q. 1. 2. o. fin. d. 43. art. 2. q. 3. o., ç. 2. c. 86. 4., 87., Ver. q. 27. 3. 9., Pot. q. 3. 9. o., Quol. 3. 6. o., Quol. 11. 5. 1., 4., Quol. 12. 1. o., Spir. 2. 8., 10. o., Anima. 2. 12., 18. 13., Opuſc. 2. c. 93. 131. 229. 230., Opuſc. 15. c. 5., Rom. 5. lect. 3. princ., Heb. 12. lect. 2. med.

83 Oppoſitum videtur dicere. 2. d. 18. qu. 2. 1. 4., Pot. q. 3. 9. 5., 6., 20. *Elementum*. 18. *Generatio*. 43. *Creatio*. 35.

84 Hæreticum eſt dicere, animam intellectivam traduci cum ſemine. 1. q. 118. 2. o. fin., *Agens*. 72. 112. *Agere*. 5. *Angelus*. 93. 589. 591.

85 Ratio ſeminalis animæ rationalis non præceſſit in aliqua creatura. 2. d. 17. q. 2. 2. 2. *Apollinaris*. 1. *Aſſimilatio*. 4. &c. *Aureola*. 6.

86. Anima infundendo creatur, & creando infunditur. 2. d. 3. q. 1. 4. 1. *Cælum*. 66. *Claritas*. 6. 17. *David*. 3.

87 Creatio, & infuſio ſunt ſimul reſpectu animæ, ſed differunt: quia creatio reſpicit tantum principium, ſed infuſio principium, & naturam quam perficit, ſcilicet carnem, in qua infunditur. 1. 2. q. 83. 1. 4., 2. d. 32. q. 2. 1. 1. *Elementum*. 18. *Embrio*. 6. *Ens*. 28. *Error*. 10. *Forma*. 154.

88 Anima rationalis maculatur in ſua infuſione cauſaliter ratione termini, & concomitanter ratione principii; in creatione vero tantum ſecundo modo. 1. 2. q. 83. 1. 4., 6. d. 32. q. 2. 1. 1., 2. *Generatio*. 2. &c. 54. *Hæreſis*. 44. 45. 57. 128. 145. 148. *Homo*. 21. &c.

89 Deus infundit animam conceptis in peccato originali, quia melius eſt ſic eſſe quam ſimpliciter non eſſe. 1. 2. q. 83. 1. 5., 2. d. 32. q. 2. 2. o., ç. 2. 89. 5., Virt. q. 3. 1. 5. *Macula*. 1. 2. 3. *Matrimonia*. 10. 11. 12. *Miraculum*. 12.

90 Solus Deus effective cauſat immortalitatem hominis, ſed formaliter anima per donum Dei, ſcilicet innocentiæ, vel gloriæ. Mal. q. 5. 5. 16.

91 Non omnes animæ creatæ ſunt ſimul contra Origenem. 1. q. 118. 3. o. *Peccata*. 37. 38. *Perfectio*. 26. *Puer*. 1. *Reſurrectio*. 25.

92 Naturale eſt animæ corpori uniri. 1. q. 76. 1. 6., 2. 2. q. 4. 6. o., 1. Cor. 5. lect. 1. fin., lect. 2. princ., Matth. 26. med. *Sanctificatio*. 12. *Semen*. 15. 16. 18. *Status*. 7. 8. *Traductio*. 1. 2. 3.

93 Si anima non eſſet unibilis corpori, eſſet alterius naturæ. 1. q. 75. 7. 3., 2. d. 1. q. 2. 4. 1., d. 32. q. 2. 2. 1.

94 Rationes falſæ, quod anima rationalis non poſſit uniri corpori, adducuntur. 2. c. 56. *Angelus*. 75. *Applicatio*. 1. *Aſſumere*. 37. 39. 44. 48. 50. 53. 74. *Cinis*. 3. *Coniunctio*. 3. 10. *Convenientia*. 1. *Eucharistia*. 122. 138. 139. 255. *Hæreſis*. 44. 45. *Homo*. 6.

95 Oportet animam rationalem uniri tali corpori. 1. q. 76. 5. o., 1. d. 8. q. 5. 3. 2., 2. d. 1. q. 2. 5. o., Mal. q. 5. 5. o., Spir. 7. o., Anima. 8. o. *Individuum*. 24. *Mors*. 42. 46. *Mundus*. 24. *Peccatum*. 304. &c.

96 Nulla anima unitur aeri, vel alicui alteri elemento, ſed tantum miſtis corporibus. Pot. q. 6. 6. o. med., 14., 15., Mal. q. 16. 1. o. fin., 4., 5., Spir. 7. o., Anima. 8. 12.

97 Anima rationalis unitur tantum corpori humano. ç. 2. c. 90. *Intellectualis*. *Puer*. 1. *Reſurrectio*. 35. 54. *Spirituale*. 11. *Status*. 7. 8.

98 Anima immediate unitur corpori, & non mediantibus quibuſdam diſpoſitionibus. 1. q. 76. 6. 7. o., 2. d. 1. q. 24. 3., d. 2. q. 2. 3. 4., d. 26. 1. 5., d. 31. q. 2. 1. o., 1., ç. 2. c. 71. Ver. q. 13. 4. o., Mal. q. 4. 4. o., q. 19. 1. 5., Spir. 3. o., Anima. 9. o., 10. o. *Unio*. 5. 6. 7. 18. &c. *Unitas*. 53. *Vox*. 2. *Chriſtus*. 42.

99 Immo diſpoſitiones dicuntur manere cum forma ſubſtantiali. 4. d. 44. q. 1. art. 1. q. 1. 3.

100 Poteſt dici aliquid eſſe medium inter animam & corpus, & ſi non in eſſendo, tamen in movendo, & in via generationis, ita quod ſunt mediæ in alteratione prævia, non autem in introductione animæ. ç. 2. c. 71. fin.

101 Anima immediate unitur materiæ primæ ut forma. 1. q. 76. 4. 3., 6. 7. o., 2. d. 1. q. 2. 4. 3., d. 18. q. 1. 2. o., d. 26. 1. 5., d. 31. q. 2. 1. o., 4. d. 43. art. 1. q. 1. o. fin. 3., ç. 2. c. 71., 72., Vir. q. 27. 1. 1.

AN

AN

132 Se-

132 Separatio animæ a corpore dicitur animam retardare, ne tota intentione tendat in visionem divinæ essentiæ. 1. 2. q. 4. 5. 4. *Beatitudo*. 79.

133 Anima separata nullum corpus potest movere. 1. q. 117. 4. o., Mal. q. 16. 10. 2.

134 Animæ sanctæ ante ascensionem, & post resurrectionem Christi erant cum Christo in paradiso terrestri. 3. d. 22. q. 3. art. 2. q. 3. 3.

135 Oppositum videtur dicere. 3. q. 55. 3. 2.

136 Animæ separatæ possunt exire de locis suis, & apparere vivis. 1. q. 89. 8. 2., 4. d. 45. qu. 1. art. 1. qu. 3. o.

137 Apparitio animæ separatæ est miraculosa. 1. q. 89. 8. 2., 4. d. 45. q. 1. art. 1. q. 3. o.

138 Apparitio animæ bonæ, vel malæ, vel Angeli sit ad utilitatem nostram. 2. d. 6. 3. 5. *Apparere*. 11. *Damnatio*. 5.

139 Animæ beatæ possunt apparere quando volunt, non autem damnatæ, nisi cum permittuntur. 4. d. 45. q. 1. art. 1. q. 3. o.

140 Anima separata cruciatur igne inferni per tristiam, non autem per alterationem. 1. q. 64. 4. 1., 2. d. 6. 3. 6., 4. d. 32. art. 1. q. 3., d. 44. qu. 3. art. 3. q. 3. o., d. 45. q. 1. art. 1. q. 1. 3., q. 3. 5., ç. 4. c. 90., Ver. q. 26. 1. o., Quol. 2. 13. o., Quol. 3. 23. o., Spir. 1. 20., Anima. 6. 7. 21. o., Opusc. 2. c. 189, *Damnatio*. 56.

141 Immo animæ separatæ a corpore ante resurrectionem præmiantur, & puniuntur etiam pœnis corporalibus. Opusc. 2. c. 179.

142 Operatione sensitivæ non manent in anima separata. 1. q. 77. 8. o., 1. d. 8. lect. 2. L., 4. d. 44. q. 3. art. 3. q. 2. o., ç. 2. c. 81. 5., Ver. q. 19. 1. o., q. 25. 3. 7., Quol. 10. 8. o.

143 Oppositum videtur dicere. 1. q. 77. 8. 4.

144 Potentiæ immateriales manent actu in anima separata, non autem organicæ, sed ut in radice. 1. qu. 77. 8. o., q. 89. 7. o., 123. q. 67. 1. 3., 2. d. 24. q. 3. 2. 6., 3. d. 33. q. 1. 4. 4., 4 d. 44. q. 1. art. 1. q. 2. 3., q. 3. art. 3. q. 1. o., d. 50. q. 1. 1. o., ç. 2. c. 81. 5., Lib. 4. c. 86. 2., Verit. q. 19. 1. o., q. 25. 3. 3., Virt. q. 1. 4. 3., q. 5. 4. 13., Quol. 10. 8. 5., Anima. 2. 1., 19. o., 1. Cor. 13. lect. 3. med.

145 Oppositum videtur dicere. 1. q. 77. 8. 4.

146 Habitus virtutum partis inferioris manent in anima separata, sicut in radices, in virtutibus rationis, & in gratia. 3. 3. d. 33. q. 1. 4. 4., Virt. q. 1. 4. 3., q. 5. 4. 13., Anima. 19. 17.

147 Habitus scientiæ hic acquisiti manent in anima separata. 1. q. 89. 1. 3., 3. 4., 5. o., 6. o., 1. 2. q. 67. 2. 6., 3. d. 31. q. 2. 4. o., 4. d. 50. q. 1. 2. o., ç. 2. c. 81. fin., Ver. q. 19. 1. 9., q. 20. 3. 3. 1., Virt. q. 5. 4. 11., Quol. 3. 4. 21. o., Quol. 12. 3. 13. o., Anima. 15. o. fin., 13., 1. Cor. 13. lect. 3. med. *Damnati*. 7.

148 Actus scientiæ hic acquisitæ manent in anima separata. 1. q. 89. 1. 3., 6. o., 1. 2. q. 67. 2. o., d. 31. q. 2. o. fin., 4. d. 50. q. 1. 1. 2. 2.

149 Anima separata intelligit per species tunc infusas, & per acquisitas hic; non autem per species innatas, nec tunc abstractas, nec convertendo se ad phantasmata, sed ad superiora. 1. q. 75. 6. 3., q. 89. 1. o., 2. 3. 6. 7., 1. 2. q. 5. 1. 2., q. 67. 2. o., 1., 3., 3. q. 11. 2. o., 3. d. 31. q. 2. 4. o., 4. d. 50. q. 1. 1. 2. o., 3. 4. o., ç. 2. c. 81. 5., Ver. q. 19. 1. 2. o., Anima. 15. 17. 18. o., 1. Cor. 13. lect. 3. med.

150 Oppositum videtur dicere. 4. d. 50. q. 1. 2. 1.

151 Animæ beatorum ante resurrectionem, & post intelligere possunt non convertendo se ad phantasmata. 1. q. 54. 4. o., 3. q. 11. 2. o.

152 Anima separata tripliciter intelligit, scilicet per species acquisitas in corpore, & per infusas a Deo in separatione, & per visas in Angelis. Ver. q. 19. 1. o. fi.

153 Anima separata intelligit per modum quo & substantiæ separatæ. Ver. q. 24. 11. o., ç. 3. c. 48. fi.

154 Anima separata cognoscit se per seipsam. 1. q. 89. 2. o., Anima. 17. o. fin.

155 Animæ separatæ cognoscunt se mutuo, & Angelos. 1. q. 89. 2. o., 3. q. 11. 1. 2., ç. 3. c. 45. fin., 46., Ver. q. 10. 11. o., q. 19. 1. o. fin., q. 20. 6. o. fin., Quol. 3. 21. o. Anima. 17. o.

156 Anima separata intelligit Angelos per similitudines divinitus ei impressas. 1. q. 89. 2. 2., Anima. 17. o. fin., 4.

157 Anima separata habet cognitionem perfectam de aliis animabus separatis, non autem de Angelis, sed imperfectam naturaliter. 1. q. 89. 2. o., 3. 1., 2., 3. q. 11. 1. 2., Anima. 17. o. fin., 11., 18. 17.

158 Animæ separatæ non semper cognoscunt ea quæ hic fiunt. 1. q. 89. 8. o., 2. 2. q. 83. 4. 2., 4. d. 45. q. 3. 1. 1., 2., d. 50. q. 1. 4. 1., q. 2. art. 2. q. 3. 1., art. 4. q. 1. 1., Verit. q. 8. 11. 12., q. 9. 6. 5.

159 Anima separata non cognoscit omnia singularia sibi præsentia, sed tantum ea ad quæ determinatur priori cognitione, affectione, naturali habitudine, vel ordinatione divina, 1. q. 79. 4. o., 7. 8. o., 4. d. 50. q. 1. 5. o., Ver. qu. 19. 2. o., Anima. 15. o., 18. 7., 8., 10.

160 Animæ separatæ possunt cognoscere facta viventium per animas noviter decedentium, vel per Angelos, vel per dæmones, vel Deo revelante. 1. qu. 89. 8. 1. *Oratio*. 79.

161 Anima separata naturaliter cognoscit omnia naturalia, sed confuse. 1. q. 80. 3. o., Anima. 15. o. fin., 19., 18. o., 20. o. fin.

162 Animæ separatæ recipiunt species omnium rerum naturalium a Deo, mediantibus Angelis, Anima. 18. 13., 20. 10.

163 Animæ separatæ cum solo peccato originali, cognoscunt omnia naturaliter cognoscibilia a ratione, & multa alia. 2. d. 33. q. 2. 2. o., 4. o., 4. d. 50. q. 1. 1. 7., Mal. q. 5. 3. o.

164 Distantia temporalis impedit cognitionem animæ separatæ, non autem distantia localis. 1. qu. 79. 7. o., 4. d. 50. q. 1. 4. o., Anima. 20. 3., 4.

165 Uti collatione, & discursu est connaturale animabus beatorum. 3. q. 11. 3. 3.

166 Immo discursus est in anima damnata, non autem necessario in anima beata. 3. d. 31. q. 2. 4. o.

167 Intelligere animæ separatæ per species infusa, & acquisitas, est eiusdem speciei. 4. d. 50. q. 1. 2. 2., Anima. 15. 6., 8., 16.

168 Oppositum videtur dicere. 1. q. 1. 1. 2.

169 Intelligere animæ coniunctæ, & separatæ, est unius rationis, quo ad illustrationem, non autem quo ad phantasmata. 4. d. 50. q. 1. 2. 2., ç. 2. c. 81. 5.

170 Anima non cognoscit semper se, & Deum, quia non semper sunt ei præsentia obiective. 1. d. 3. q. 1. 2. 3.

171 Anima nihil cognoscit, nisi præsens ei sit obie-

A N

AN AN

204 Omnis operatio animæ procedit ex operatione eius quod inditum est ei ex impressione primi agentis, scilicet Dei. 4. d. 49. q. 1. art. 3. q. 2. o.

205 Ubicumque operatur anima, ex parte operantis ibi est, non autem ex parte obiecti. 1. d. 15. qu. 5. 3. o., ç. c. 82., Spir. 4. 6., Anima. 3. 11. *Antecedens*. 2. *Aranea*. 1. *Baptismus*. 152.

206 Passiones, & operationes animæ sunt indivisibiles per se, & divisibiles per accidens, inquantum est in eis magis & minus, secundum circumstantias. Vir. q. 1. 13. 9. *Calor*. 11. 19. 20. *Cælum*. 158. *Conscientia*. 1. 2. 3. *Contemplatio*. 1. 9. 16.

207 Anima unita corpori non potest in exteriora operari, nisi mediante proprio corpore. 1. d. 15. qu. 5. 3. o., Pot. q. 6. 4. o.

208 Nulla operatio animæ dicitur proprie motus, nisi operatio appetitus sensitivi. 1. q. 81. 1. o., 2. d. 24. q. 2. 1. o., 3. d. 17. art. 2. q. 2. o.

209 Anima non format in se de novo aliquas formas, nisi aliquibus formis prius acceptis. Ver. q. 8. 5. o., 9. o., 9., q. 19. 1. o.

210 Operationes animæ se habent active ad perfectiones acquisitas, sed dispositive tantum ad infusas. 1. d. 17. q. 1. o.

211 Oppositum videtur dicere a simili. ç. 2. c. 57. 2., Ver. q. 8. 1. 14.

212 Anima operatur aliquo dupliciter, scilicet aliquo influente sibi esse, & operari, idest Deo, & sua naturali potentia. 2. d. 17. qu. 1. 2. 6. *Devotio*. 2. &c.

213 Ab essentia animæ non procedit operatio, nisi mediante virtute eius, vel potentia. 1. q. 77. 1. o., 2. d. 17. q. 2. 1. 1. *Phantasia*. 1. 3.

214 Necesse est dicere, id quod est principium intellectualis operationis, quod dicimus hominis animam, esse quoddam principium incorporeum, & subsistens. 1. q. 75. 2. o. princ. *Fascinatio*. *Generatio*. 38. 41. 42. *Incontinentia*. 3.

215 Si ipsa essentia animæ esset immediatum operationis principium, semper habens animam actu, haberet opera vitæ. 1. q. 77. 1. o.

216 Anima tripliciter patitur, scilicet a Deo, a læsione corporis, & a propria operatione. 3. q. 15. 4. o., 3. d. 18. art. 4. q. 2. o., 4. d. 15. q. 3. art. 1. q. 5. 3., Ver. q. 26. 2. o., 3. o., Opusc. 2. c. 239. *Passio*. 22. *Iudicium*. 11. 12. *Matrimonium*. 5. *Membrum*. 1. 5. *Memoria*. 11.

217 Oppositum videtur dicere. Verit. qu. 1. 9. 10. o.

218 Illud quo anima operatur, differt realiter ab ea. 1. q. 77. 1. o., 2. d. 17. q. 1. 2. 6., Spir. 11. o. *Intellectus*. 2. *Pithagoras*. 6.

119 Anima rationalis non habet vim transmutandi materiam corporalem. 1. q. 11. 3. o. *Puer*. 1. 3. 8. *Sacerdos*. 9. *Semen*. 6. 8. 15. &c.

220 In actibus animæ quintuplex diversitas invenitur, scilicet secundum fortitudinem, & debilitatem, secundum privationem, & habitum, secundum velocitatem, & tarditatem; secundum comparationem ad contraria eiusdem generis, & secundum diversa genera; & tantum quinta facit diversitatem potentiarum. Ver. q. 15. 2. 12. *Similitudo*. 11. 12. *Successio*. 7. 8. *Sustinere*. *Tactus*. 13. *Tempus*. 5. 6. 7. 21.

221 Differentia triplex operationum animæ, scilicet secundum sensualitatem, & rationem, secundum regulam rationis, & sine ea, & secundum rationem superiorem, & inferiorem. Hebr. 4. lect. 2. med. *Timor*. 1. 34. &c. *Transmutatio*. *Verbum*. 1. &c. 26. *Veritas*. 40. 42. *Vita*. 35. *Vox*. 2.

222 Operationes animæ duplices, scilicet animales, idest quæ sunt ab ea secundum id quod est ei proprium, & naturales, idest quæ sunt ab ea, secundum quod facit effectus inferiorum formarum naturalium. Anima. 9. 6. *Animal*. 31. *Christus*. 33. 53. 83. 86. 114. &c. 160. 190. &c.

223 Quædam operationes insunt toti coniuncto ratione animæ, ut sentire, quædam vero ratione corporis, ut dormire. 3. d. 15. L. princ.

224 In actibus, & relationibus animæ intellectualis itur in infinitum. 1. q. 28. 4. 2., q. 32. 2. o. fin., q. 87. 3. 2., 1. 2. q. 1. 4. 3., 3. q. 87. 3. 2., 1. d. 17. q. 1. 5. 4., d. 39. q. 1. 3. 8., 2. d. 1. q. 1. 2. 5., d. 3. q. 3. 3. 3., ç. 3. c. 12. fin., Ver. q. 2. 9. 4., q. 3. 8. 1., Pot. q. 9. 9. o. princ.

225 Anima est movens mota per accidens. 1. q. 75. 1. 1. *Angelus*. 149. &c. 169. 602. *Animal*. 31. 32. 37. *Aranea*. 1. *Actus*. 133. *Aggravatio*.

226 Anima de se nata est movere ad quamlibet partem, sed per corporis gravitatem impeditur; immo difficile est homini ascendere. 1. qu. 62. 2. 2. *Animal*. 32.

227 Cum superior pars animæ intense movet in aliquid, sequitur motum eius pars inferior per redundantiam. 1. 2. q. 24. 3. 1., q. 30. 1. 1., q. 31. 5. 6. fin., q. 38. 4. 3., q. 59. 5. o., qu. 77. 6. o., Ver. q. 25. 4. o., q. 56. 6. 13., 7. 10. o. *Concupiscentia*. 10. 13. &c. *Conscientia*. 5. 285.

228 Potentiæ animæ dupliciter possunt moveri, scilicet quo ad exercitum, vel usum actus, & quo ad determinationem eius. 1. 2. q. 9. 1. o., Ver. q. 27. 6. o., q. 27. 3. o., *Dæmon*. 72. 92. 93. 119. *Devotio*. 2. &c. *Deus*. 313. &c. 415. &c. *Divitiæ*. 8. *Excæcatio*. 1. 7.

229 Anima non movetur, nisi per accidens. 1. qu. 75. 1. 1., 1. 2. q. 22. 1. 2., 3. q. 59. 5. 3., 3. d. 15. q. 2. art. 1. q. 2. 3., Spir. 4. 7., Anima. 10. 12. *Gratia*. 3. *Gula*. 4. *Homo*. 6. 36. *Imprimere*. 1. 2. *Inconstantia*. 1. *Incontinentia*. 3.

230 Anima non movetur per accidens ad motum partis, sed tantum ad motum totius corporis. 1. d. 37. q. 4. 1. 4., 2. d. 8. art. 4. q. 4. o.

231 Anima non movetur motu diminutionis, nec augmenti, nec corruptionis sui corporis, sed tantum locali, quia quando est in corpore, dependet ab eo secundum locum, non autem secundum esse, nec secundum quantitatem. Mal. 2. q. 11. 15. *Intellectus*. 42. 71. &c. 191. &c. 113. &c. 126. &c. *Innocentia*. 2. *Iustificatio*. 5. *Luxuria*. 22. &c. *Memoria*. 11. *Motus*. 51. 89. *Operatio*. 47. &c.

232 Post mortem nihil aget in animam, vel in corpus, virtute naturæ, sed tantum secundum ordinem divinæ iustitiæ. 2. d. 33. qu. 2. 1. 3.; 5. *Pietas*. 8. *Theologia*. 27. *Timor*. 1. 2. *Vivere*. 2. *Uxor*. 2.

233 Anima, & corpus nihil possunt imprimere, nisi per motum. 2. d. 2. q. 2. 3. o.

234 Motus potentiarum animæ, est inclinatio earum in aliquid. 2. d. 24. q. 3. 1. o

235 Motus magis est in potentiis animæ appetitivis quam apprehensivis, 1. q. 81. 1. o., 2. d. 24. q. 3. 1. o., 3. d. 15. q. 2. art. 1. q. 2. o., Ver. q. 26. 3. o.

236 Mo-

236 Motus proprie est in operationibus animæ vegetabilis, & appetitus sensitivi, minus autem in sensibus, sed minime in parte intellectiva. 3. d. 15. qu. 2. art. 1. q. 2. o.

237 Omnis motus cognitivæ, & appetitivæ virtutis reducitur in naturam, sicut in primum principium. 1. 2. q. 10. 1. o., q. 17. 9. 2., q. 41. 3. o.

238 Immo non quodcumque vitalis operationis principium est anima. 1. q. 75. 1. o.

239 Omnis motus appetitivæ potentiæ reducitur ad prosequutionem boni per se, vel mali per accidens, vel ad fugam mali per se, vel boni per accidens. 1. 2. q. 45. 2. o., Mal. q. 10. 1. o.

240 Anima differt realiter a suis potentiis. 1. qu. 77. 1. o., 1. 2. q. 110. 4. o., 3. d. 3. q. 4. 2. o., 2. d. 17. q. 1. 2. 6., d. 26. 4. o. fin., 4. d. 1. q. 1. art. 4. q. 5. o., Quol. 10. 5. o., Spir. 10. o., Anima. 12. o., 19. o. *Intellectus*. 2.

241 Oppositum videtur dicere, quia id quo primo intelligimus, & sentimus, est anima secundum Philosophum II. de anima. 1. q. 3. 1. o., q. 77. 1. o., 4. fin.

242 Quandoque dicitur quod anima est suæ potentiæ, & e contra, sed non proprie, sed denominative, quasi a principaliori sua virtute. 1. q. 79. 1. 1., Spir. 11. 7. fin.

243 In potentiis unius animæ non potest esse nisi una intentio. 1. 2. q. 37. 1. o., q. 77. 1. o. *Adam*. 57. 80. *Angelus*. 149. &c.

244 Immo homo simul plura intendit. 1. 2. q. 12. 3. o. fin.

245 Omnes potentiæ radicantur in una essentia animæ; ideo oportet quod quando intentio animæ vehementer trahitur ad unam operationem unius potentiæ, retrahatur ab operatione alterius quia unius animæ non potest esse nisi una intentio. 1. 2. q. 37. 1. o., qu. 77. 1. o., 3. q. 46. 7. o., Ver. q. 13. 3. o., qu. 26. 3. 9. o., Mal. q. 3. 9. o., Vir. qu. 1. 4. 3., Quol. 11. 5. o. fin., Anima. 4. 1. 11. o. fin., *Appetitus*. 1. 13. 48. 53. 55. 63.

246 Oppositum videtur dicere. 1. 2. q. 12. 3. o. fin.

247 Omnes potentiæ in eadem essentia animæ radicantur, & fundantur, vel ut in principio tantum, ut organicæ, idest vegetativæ, & sensitivæ, vel in essentia etiam, ut in subiecto intellectivæ. 1. q. 77. 8. o., Opusc. 2. c. 89. 90. 239. *Ars*. 1. &c. *Beatitudo*. 46. *Bonitas*. 192. *Castitas*. 7. 8.

248 Potentia animæ potest esse actus corporis dupliciter, scilicet ut potentia quædam informans organum, secundo ut radicatur in essentia animæ, quæ secundum essentiam est forma corporis. Secundum convenit omni potentiæ animæ, non autem primum, sed tantum organicis. Ver. qu. 26. 9. 3. *Intellectus*. 8.

249 Omnis proprietas naturaliter consequens animam, dicitur potentia eius. 1. d. 3. q. 4. 1. o.

250 Oppositum videtur dicere. 1. q. 41. 5. 1., 1. d. 7. q. 1. 1. 3., q. 1. 2. o.

251 Omne proprium naturæ viventis, oportet reduci ad aliquam potentiam animæ in habentibus animam. 3. d. 27. q. 1. 1. o., Ver. q. 22. 3. o. *Cogitatio*. 4.

252 Natura quandoque dividitur contra rationem, & voluntatem, cum tamen ipsa ratio, & voluntas, ad naturam hominis pertineat. Et cum potentiæ animæ sint naturales proprietates, speciem consequentes, anima non potest sine iis esse. Dato tantum quod sine iis esset, adhuc tamen anima diceretur secundum speciem suam intellectualis, vel rationalis, non quia actu haberet has potentias, sed propter speciem talis essentiæ, ex qua natæ sunt huiusmodi potentiæ effluere. 1. 2. qu. 51. 1. 1., qu. 110. 4. 4., Anima. 12. 7. fin., Opusc. 2. c. 88. *Cognitio*. 16. 25. 38. 39. 41. 52. 53. 71. 74. 77.

253 Potentiæ animæ sunt accidentia eius per se, & sunt in secunda specie qualitatis. 1. q. 77. 1. 5., 1. 2. q. 83. 2. 3., q. 110. 4. 5., 4., 1. d. 3. q. 4. 2. o., Mal. q. 4. 4. o., 3., Quol. 10. 5. o. fin., Spir. 11. o., Anima. 12. 7., 19. o., 1., Opusc. 2. c. 158. fin.

254 Immo potentiæ animæ sunt in genere actionis, cum potentia, & actus dicantur ad idem genus pertinere. 1. q. 77. 1. o.

255 Potentiæ animæ sunt de integritate eius, ut est totum potentiale. 1. d. 3. q. 4. 2. o., Quol. 10. 5. o. fin. *Contemplatio*. 11. *Contrarium*. 17.

256 Capacitas animæ non est, nec potest esse infinita in actu, sed potest ampliari in infinitum. 2. 2. qu. 24. 7. o., 2., 1. d. 17. qu. 2. 4. o., 1. qu. 42.

257 Oppositum videtur dicere. 1. q. 25. 6. o., 1. d. 44. o.

258 Potentiæ animæ fluunt ab eius essentia. 1. q. 77. 1. 5., 6. o., 1. 2. q. 110. 4. 1., 3. q. 7. 2. o., q. 62. 2. o., q. 89. 1. o., 1. d. 3. q. 4. 2. o., 2. d. 31. q. 2. 1. 3., 3. d. 27. q. 2. art. 4. q. 3. 2., 4. d. 1. q. 1. art. 4. q. 5. o., d. 17. q. 1. art. 1. q. 1. 3., d. 18. q. 1. art. 2. q. 1. 2., Ver. q. 14. 5. o., q. 25. 3. 2., 6. 1., Mal. q. 4. 4. 6., Opusc. 2. c. 90. *Cor*. 12. *Culpa*. 3.

259 Una potentia fluit ab anima, mediante alia. 1. q. 77. 7. o., q. 78. 4. 3., 1. d. 3. qu. 4. 3. o., 2. d. 24. q. 1. 2. o., Verit. q. 14. 5. o., q. 25. 6. 1., Anima. 13. 7., 8. *Delectatio*. 3. 7. 9. 19. 20. 54. &c. *Distinctio*. 9. *Electio*. 1. &c.

260 Potentiæ organicæ fluunt ab anima, inquantum est actus corporis, aliæ vero, ut prædominatur corpori. 1. q. 76. 8. 4., 1. d. 3. q. 4. 2. o., 2. d. 1. qu. 2. 4. 4., 4. d. 44. q. 3. art. 3. q. 1. o., Ver. q. 16. 1. 13., Spir. 2. 5., 4. 3., 11. 12., Anima. 2. o. fin. 7. o., 10. o. fin., 11. 17.

261 Anima est causa suarum potentiarum tripliciter, scilicet efficiens, finalis, & materialis, idest subiectiva. 1. qu. 77. 6. o., 7. o. *Finis*. 111. 112. 122.

262 Potentiæ animæ perfectiores, sunt principia imperfectiorum activa, & finalia, & etiam priora; sed e converso via generationis, & causæ materialis. 1. q. 77. 7. o.

263 Potentiæ non organicæ sunt subiective in anima, organicæ vero in composito. 1. q. 77. 5. o., 6. 8. o., Spir. 4. 3., 11. 20., Anima. 12. 16., Opusc. 2. c. 89., 92. 2. *Forma*. 108. 175. *Fructus*. 14. *Frui*. 2. &c. *Fruitio*. 4. 12. 13. *Gratia*. 115.

264 Una potentia animæ est subiectum alterius potentiæ in virtute animæ. 1. q. 77. 7. 2., q. 78. 4. 3. Anima. 13. 8.

265 Quædam potentiæ insunt animæ sensibili secundum propriam rationem eius, ut imaginativa, & concupiscibilis; quædam vero secundum quod attingit aliquid rationis in sui supremo, ut æstimativa, & irascibilis. Ver. q. 25. 2. o. fin. *Æstimativa*. 1. 2. *Habitus*. 5. &c. 37. &c. 59. &c. *Hæresis*. 147.

266 Or-

AN

328 Ani-

AN

7 Ani-

41 Ani-

41 Animalibus brutis dantur tantum illa bona quæ ex naturalibus principiis consequuntur. 2. d. 30. qu. 1. 2.

42 Animalia bruta non intendunt aliquid manifestare, vel repræsentare, quia hoc est proprium rationis conferentis signum ad signatum; sed agunt ex instinctu naturali aliquid, ad quod sequitur hoc. 2. 2. qu. 110. 1. o. *Contemplatio*. 7. *Dæmon*. 38. 102. 103. 110. 111.

43 Aves docent pullos suos volare, & similia, quia mox nata, bruta non habent ita perfectum usum industriæ naturalis, sicut postea. 1. qu. 101. 2. 3. *Esse*. 96. *Experientia*. 5. *Finis*. 39. 60. 137. *Futurum*. 3. 6. 7. 8.

44 Alia animalia ab homine, carent intellectu. ç. 2. c. 66. 1., 6. 1., 82. 1., Lib. 3. c. 34. fin. 81. prin. *Imperare*. 5. *Loqui*. 7. *Lumen*. 19.

45 Oppositum videtur dicere. 3. d. 27. q. 1. 4. 3.

46 Omnia animalia gregalia, ut columbæ, grues, oves etiam naturali instinctu in unum conveniunt, ut fit eis corporaliter melius. Sic & homo, cum animal gregale, vel sociale, secundum Philosophum, fit, secundum rationem agere debet, ut multi in unum conveniant, propter aliquod melius. 1. Cor. 11. lect. 4. princ.

47 Animalia bruta participant intellectu, & voluntate, per obscuram consonantiam. 3. d. 27. q. 1. 4. 5.

48 Animalia bruta sunt sagacia, quia diriguntur a Deo, sicut horologia. 1. 2. q. 13. 2. 3.

49 Cognitio est in animalibus brutis propter necessitatem actionis tantum. 1. q. 91. 3. 3., 1. 2. q. 31. 6. q. *Memoria*. 17. *Paradisus*. 6. *Piscis*. 2. 3. *Providentia*. 40. *Prudentia*. 23. 24. *Timor*. 31.

50 Animalia quædam immobilia, propinquissima plantis, habent solum tactum. Anima. 7. o. fin.

51 Homines in statu innocentiæ non indigebant aliis animalibus nisi ad experimentalem cognitionem de naturis eorum. 1. q. 96. 1. 3.

52 Appetitus animalis bruti non est liber. 1. q. 59. 3. o., q. 83. 1. o., 1. 2 q. 11. 2. o., q. 13. 2. 2., 3., q. 26. 1. o., 3. d. 27. q. 1. 2. o., Verit. q. 24. 2. o., Virt. q. 1. o. *Appetitus*. 14.

53 Electio non convenit animalibus brutis. 1. 2. q. 13. 2. o., 2. d. 25. 1. 6., 7. *Coactio*. 4.

54 Intentio proprie non convenit animalibus brutis. 1. 2. q. 12. 5. o., 2. d. 38. 3. o., 2. *Concupiscentia*. 6. *Consensus*. 7.

55 Appetitus animalium brutorum non movetur nisi instinctu naturæ. Virt. q. 1. 6. o.

56 Delectatio proprie convenit animalibus brutis, non autem gaudium. 1. 2. q. 31. 3. o. *Fruitio*. 11.

57 Animalia bruta non delectantur visibilibus odoribus, & sonis, nisi in ordine ad sustentationem naturæ. 1. qu. 91. 3. 3., 1. 2. qu. 31. 6. o. qu. 35. 2. 3., 2. 2. q. 141. 4. 3., qu. 167. 2. o., 4. d. 49. q. 3. art. 5. q. 2. o., 2., ç. 2. c. 80. 4., Mal. qu. 8. 1. 9. *Homo*. 30. &c. *Imperare*. 5. 6. 9. *Ira*. 23. 46. *Liberum*. 21.

58 Omne animal naturaliter abstrahitur a delectationibus venereis, & gustu per dolores corporis. 1. 2. q. 29. 3. 1., q. 35. 6. o. fin., 1., 3. d. 27. q. 1. 1. 3. *Matrimonium*. 49. *Memoria*. 17.

59 Animalia ferociora non erant mansueta ante peccatum Adæ, nec comedebant herbas, sed carnes sicut nunc. 1. qu. 66. 1. 2. *Spes*. 32. *Taurus*. *Tristitia*. 21. *Virtus*. 65. *Vocatio*. 4. *Voluntarium*. 11. 12. 13. 14. *Uti*. 21. *Zelus*. 3.

60 Animalia bruta appetunt excellentiam, & irascuntur contra derogantia ei, non autem honorem. 1. 2. q. 47. 2. 2. *Ira*. 23.

61 Homo ex parte suæ temperatissimæ complexionis non habet superexcellentiam alicuius passionis animæ, quam habent cetera animalia, secundum quod deviant ab hac æqualitate, ut leo in audacia, canis in ira, lepus in timore; & sic de aliis. 1. 2. q. 46. 5. 1. *Auxilium*. 2. *Calor*. 14. *Mansuetudo*. 7. *Amicitia*. 21. *Amor*. 23. 24. 156. *Aranea*. 1. *Baptismus*. 143.

62 Quæ tantum vivunt, idest plantæ, sunt propter omnia animalia, & hæc propter hominem, & omne imperfectius propter perfectius. 1. q. 65. 2. o., 2. 2. qu. 64. 1. 2. o., q. 66. 1. o., ç. 3. c. 22., 81., 127. 3., Pot. q. 5. 9. o., Opusc. 2. c. 148. *Coniunctio*. 8.

63 Omnia animalia sunt subiecta homini vel totaliter, ut mansueta, vel in parte, ut alia; sed non omnia obediunt ei propter peccatum. 1. q. 96. 1. o., Psal. 8. fin. *Dominium*. 8. *Dæmon*. 81. 81. 102. 103. 110. 111. *Diffinitio*. 37. *Dispositio*. 26. *Divisio*. 19.

64 Bruta inducuntur ad obediendum nutibus, & ex memoria beneficiorum, vel flagellorum. Ver. qu. 24. 2. 7.

65 Bruta quandoque puniuntur in pœnam dominorum suorum. 2. 2. q. 108. 4. 3. Ver. q. 24. 2. 6.

66 In brutis est similitudo boni moralis, scilicet virtutum, secundum passiones tantum. 1. 2. q. 24. 4. 2., ç. 3. c. 34. fin.

67 In brutis non est consanguinitas, quia non amicitia est in eis. 4. d. 40. 1. 5., 3. 3. *Eucharistia*. 162. 174.

68 Bruta invocant Deum, inquantum naturaliter desiderant bonitatem eius; sed obediunt ei, inquantum naturalis instinctus eorum movetur a Deo. 2. 2. q. 83. 10. 3., 1. d. 3. q. 1. 3. 3. 4., d. 15. qu. 4. art. 6. q. 3. 1., Ver. q. 24. 2. 8., Opusc. 2. c. 145. *Ieiunium*. 26. *Iumentum*. *Ius*. 16. 18. *Lex*. 36. *Loqui*. 7. *Maleficium*. 4. *Matrimonium*. 49. *Missa*. 42. 43. *Oblatio*. 5. 6. *Occidere*. 1. &c. *Oratio*. 67. *Paradisus*. 6. *Providentia*. 32. 33. 40. *Rarum*. 3. *Sanitas*. 3. 4. 6. *Terræmotus*. 5. *Vita*. 8. 14. *Vocatio*. 4. *Usus*. 10.

69 Distinctio animalium immundorum a mundis non erat ante legem Moysi, quo ad esum, nisi propter abominationem, vel consuetudinem, sed bene quo ad sacrificia. 1. 2. qu. 103. 1. 4. *Carnis*. 1.

70 Expositio animalium mundorum secundum legem. 1. 2. q. 102. 2.

71 Expositio animalium immundorum secundum legem. 1. 2. q. 102. 6. 1., 2.

72 Animal sacrificandum debebat habere quatuor, scilicet integritatem, sanitatem, suavitatem, & sal. 1. 2. qu. 102. 3. o., 2., 7., Rom. 12. princ. *Oblatio*. 6.

73 Animalia ante octo dies non offerebantur propter suam teneritudinem. 1. 2. q. 102. 3. 7., 5. 1., q. 90. 3. 3., 4. d. 1. q. 2. art. 3. q. 1. o. fin. 3.

74 Animal immolandum prius occidebatur, ad significandum quod adhuc mors regnabat in homine, regnante peccato. Rom. 12. med.

75 Animal immolatum Deo, dicebatur hostia, quia offerebatur pro victoria hostium, vel pro securitate ab hostibus, vel quia offerebatur

AN

AP

capite, ideſt Chriſto, & abundarent verbis, & fervore. 1. q. 43. 7. 6., 3. q. 39. 6. 5., q. 73. 2. 1., 1. d. 16. 3. o. *Miſſio*. 8.

11 Omnis motus, & omnis actus Apoſtolorum fuit ſecundum inſtinctum Spiritus ſancti. Galat. 2. princ.

12 Deus dedit Apoſtolis miraculoſe ſcientiam Scripturarum, & omnium linguarum, quam homines per ſtudium, vel conſuetudinem acquirere poſſunt, licet non ita perfecte. 1. 2. q. 51. 4. o.

13 Apoſtoli loquebantur omnibus linguis, non autem Chriſtus, nec Chriſtiani modo. 2. 2. qu. 167. 1. o., Pſalm. 18. princ., Ioan. 7. lect. 5. med. 1. Cor. 14. med. *Chriſtus*. 89.

14 Apoſtoli ſine litteris, idiotæ, & ſimplices, deſtruxerunt omnes inimicos Chriſti. Pſalm. 8. princ.

15 Apoſtoli ſunt duodecim propter fidem Trinitatis prædicandam ab eis per quatuor partes mundi. Ioan. 6. lect. 1. fin., lect. 8. fin.

16 Effectus prædicationis Apoſtolorum triplex, ſcilicet cognitio Dei, converſio gentium ad Chriſtum, & operum perfectio. Pſalm. 17. med., Pſalm. 21. fin.

17 Apoſtolorum triplex fuit vocatio, prima ad cognitionem, ſeu familiaritatem, & fidem; ſecunda in officii præſignatione; tertia ad apoſtolatum. Matth. 4. fin., Ioan. 13. lect. 15. fin.

18 Apoſtoli relinquentes omnia propter Chriſtum, voverunt pertinentia ad perfectionis ſtatum. 2. 2. qu. 88. 4. 3.

19 Apoſtoli omnes in navicula turbabantur, propter peccatum Iudæ, ad commendationem unitatis. 2. 2. q. 108. 4. 5.

20 Apoſtoli poterant peccare venialiter, non autem mortaliter, poſtquam ſunt confirmati. 3. d. 12. q. 2. 1. o., d. 38. 4. 4., Mal. qu. 7. 7. 8., Gal. 2. lect. 3. princ.

21 Apoſtoli convenerunt cum multis diſcipulis ad videndum corpus beatæ Virginis in eius tranſitu. 1. Cor. 15. lect. 1. fin. *Diviſio*. 3.

22 Apoſtoli nullum ſacramentum inſtituerunt. 3. q. 64. 2. o., q. 72. 1. 1., 4. d. 7. q. 1. art. 1. q. 1. 1., art. 2. q. 1. 1.

23 Apoſtoli non habuerunt poteſtatem excellentiæ in ſacramentis. 4. d. 7. q. 1. art. 3. q. 1. 2., Opuſc. 20. Lid. 3. c. 10., 15. fin. *Adoratio*. 19. *Baptiſmus*. 47. *Confeſſio*. 20. 23. *Confirmatio*. 8. *Conſecratio*. 15.

24 Apoſtoli miniſtrantes ſacramenta, utebantur aliqua forma verborum tradita a Chriſto. 3. q. 72. 4. 1., 4. d. 7. q. 1. art. 3. q. 1. 2. *Forma*. 77.

25 Apoſtoli multa tradiderunt occulte, non in ſcriptis, ut formas ſacramentorum, ne irriderentur ab infidelibus. 3. q. 25. 3. 4., q. 64. 2. 1., q. 72. 4. 1., q. 78. 3. 9., q. 83. 4. 2., 3. d. 9. q. 1. art. 2. q. 2. 3., 4. d. 7. q. art. 1. 1. 1., art. 3. q. 1. 2., d. 8. q. 2. art. 1. q. 5. o., art. 2. q. 1. 1., d. 23. q. 1. art. 1. q. 3. 1., art. 4. q. 1. 1., Dion. c. 11. lect. 2., 1. Cor. 11. lect. 6. fin., lect. 7. fin., 2. Theſs. 2. fin. *Confirmatio*. 8.

26 Apoſtoli, ſecundum Auguſtinum, Ioannis baptiſmo baptizati ſunt; ſed credibile magis eſt quod a Chriſto Chriſti ipſius baptiſmo baptizati fuerint. 3. q. 38. 6. 2., q. 72. 6. 2., q. 84. 7. 4., 4. d. 2. q. 2. 4. 3., Ioan. 4. lect. 1. princ., c. 13. lect. 2. fin. *Decima*. 7. *Diſpenſatio*. 15. *Doctrina*. 2.

27 Apoſtoli baptizabant per alios, & ſecundum Dionyſium, divini noſtri duces, ideſt Apoſtoli, probaverunt infantes recipi ad baptiſmum; ſed prædicabant per ſe, ſicut etiam Chriſtus, quia induſtria miniſtri multum facit in ultimo, & nihil facit in primo, & quia ipſorum officium eſt prædicare nomen Dei. 3. q. 67. 2. 1., q. 68. 9. Rom. 2. lect. 3. fin., 1. Cor. 1. lect. 2. fin., Pſal. 44.

28 Apoſtoli confirmati ſunt a Chriſto ſine materia, ſed non confirmabant alios communiter ſine materia. 3. q. 72. 2. 1., 4. 1., 4. d. 7. qu. 1. art. 2. q. 1. 3.

29 Apoſtoli facti ſunt ſacerdotes a Chriſto in ultima cæna quo ad actum principalem, qui eſt ſacramenta conficere; ſed poſt reſurrectionem quo ad actum ſecundarium, qui eſt ligare, & abſolvere. 4. d. 24. q. 2. 3. 2. *Euchariſtia*. 76. 86. *Fornicatio*. 2. *Suffragia*. 2. *Unctio*. 2. *Votum*. 57.

30 Apoſtoli dicuntur dii propter poteſtatem iudiciariam; & dicuntur fortes, propter conſtantiam in paſſione eorum. Pſalm. 46. fin.

31 Apoſtoli dicuntur fratres Chriſti dupliciter, ſcilicet per naturam aſſumptam, & per gratiam adoptionis, & vocationis ad apoſtolatum. Pſal. 21. fin. *Amor*. 68. *Antonomaſia*. 2. *Balbutiens*. 2. *Feſtum*. 5. 8. *Fundamentum*. 2.

32 Apoſtoli dicuntur oſſa Chriſti, quia ſuſtentant alios. Pſal. 21. med. *Magdalena*. 3. 4.

33 Apoſtoli ſunt corona Chriſti, & lapides pretioſi propter pretioſitatem doctrinæ. Pſalm. 20. princ. *Matrimonium*. 144.

34 Apoſtoli dicuntur cæli, quia in ipſis tamquam in cælis habitat Deus. Pſal. 17. med., Pſal. 18. princ., Pſal. 49. princ., Pſal. 32. med.

35 Apoſtoli dicuntur cæli propter converſationis ſublimitatem, & ſtellarum numerum, ideſt virtutum abundantiam, lucidi per doctrinam, mobiles per obedientiam. Pſal. 18. princ.

36 Apoſtoli dicuntur nubes, fulgura, ſagittæ, grando, & carbones, Pſal. 17. med., Hebr. 13. lect. fin. med., Matth. 26. fin.

37 Apoſtoli dicuntur nubes propter quatuor, ſcilicet propter fertilitatem terræ, propter luminis diffuſionem, propter motus velocitatem, & propter divinæ voluntatis impletionem. Iſa. 60. fin., Heb. 13. lect. 3. fin.

38 Apoſtoli dicuntur dies, nox, & firmamentum. Pſal. 18. princ. *Pſallere*. 2. *Pſalmus*. 11.

39 Apoſtoli fuerunt baſes Eccleſiæ, non autem legiſlatores. 4. d. 7. q. 1. art. 1. q. 1. 2.

40 Eccleſia filia eſt Apoſtolorum per Evangelium, & filia David per imitationem. Pſal. 44. fi.

41 Apoſtoli dicuntur pueri triplici ratione, ſcilicet puritatis, ſimplicitatis, & humilitatis. Heb. 2. lect. 3. fin., c. 5. lect. 2. fin.

42 Apoſtoli dicuntur columbæ quadrupliciter, ſcilicet propter compunctionem, ſimplicitatem, altitudinem contemplationis, & puritatem. Iſa. 60. fi. *Pſeudo*. *Revelatio*. 7. 8. *Sabbatum*. 10.

43 Apoſtoli exaltati ſunt tripliciter, ſcilicet prædicatione, miraculis, & gloria: & ſunt ſcuta, ideſt protectores omnium populorum. Pſalm. 46. fin.

44 Apoſtoli dicuntur vaſa mortis. Pſal. 7. fin.

Apoſtolica Sedes. *Excommunicatio*. 30.

Apparatus. *Corporalia*. 1. *Ornatus*.

AP

c. 27. princ., Ver. q. 15. 3. o., q. 22. 4. o., q. 23. 1. o., q. 25. 1. c., 6., 2. o., Vir. q. 1. 6. o. princ., 12. o., Quol. 4. 21. o. *Amor*. 139.

12 Appetitus naturalis, qui ſequitur naturæ indigentiam, ſcilicet vis appetitiva, vel attractiva, dividitur contra retentivam, digeſtivam, & expulſivam: & omnes ſubſerviunt nutritivæ, & ſunt vires animæ vegetativæ. 2. 2. q. 148. 1. 3. 4. d. 43. art. 4. q. 1. o. fin., Mal. q. 14. 1. 4., Quol. 4. 21. o.

13 Appetitus cibi duplex, ſcilicet naturalis, ideſt fames & ſitis, & animalis, in quo eſt vitium gulæ, non autem in primo. 2. 2. q. 148. 1. 3., Mal. q. 14. 1. 4. *Gula*. 5.

14 Actus appetitus eſt appetere non habita, amare habita, & delectari in eis. 1. q. 19. 1. o., 2., q. 59. 1. 2. *Appetitus*. 27. 40.

15 Motus appetitus duplex, ſcilicet proſequutio, & fuga. 2. 2. q. 141. 3. o., q. 161. 1. o., 3. d. 26. q. 2. 1. 1., Mal. q. 10. 1. o.

16 Omnes actus appetitus ad proſequendum malum, vel ad fugam boni, ſunt mali ex genere ſuo, quia habent materiam inconvenientem, ſicut affirmatio falſi, vel negatio veri. Mal. q. 10. 1. o., 8., q. 12. 2. o. princ., Quol. 4. 16. o.

17 Ordo motus appetitus proportionatur ordini motuum naturalium. 1. 2. q. 23. 2. o., Virt. q. 4. 3. o.

18 Omnis appetitus, ſecundum quod tendit in bonum, tendit in aſſimilationem divinæ bonitatis. 1. q. 6. 1., 1. q. 44. 4. o., 3., 2. 2. q. 34. 1. 3., 2. d. 1. q. 22. o., d. 37. q. 1. 2. 4., C. 2. c. 43. fin., 54. 12., Lib. 3. c. 17., 19., 20., 24. med. Mal. q. 8. 2. o. princ., Opuſc. 2. c. 102., 103. *Bonitas*. 2. *Creatura*. 23. 28. 34.

19 Materia appetit formam, inquantum naturaliter ordinatur ad eam. 2. d. 12. L., d. 18. q. 1. 2. o., Ver. q. 22. 1. 3., Pot. q. 4. 1. 25., Dion. 2. lect. 2.

20 Creatura irrationalis appetit Deum implicite tantum, ſed rationalis implicite, & explicite. 1. q. 6. 1. 2., Ver. q. 22. 2. o.

21 In omni bono appetitur ſummum bonum, ideſt Deus. 1. q. 6. 1. 2., 1. d. 3. q. 1. 1. 2., 2. d. 1. q. 2. 2. o., Ver. q. 22. 2. o., *Bonitas*. 37.

22 Appeti propter ſe, dicitur dupliciter, ſcilicet ſolum propter ſe, & nunquam propter aliud, & aliquando etiam propter aliud: primum convenit ſoli beatitudini, ſecundum virtutibus. 2. 2. q. 145. 1. 1., Virt. q. 3. 8. 16.

23 Omnis appetitus, ad quem poteſt pervenire rationis imperium, particeps electionis eſſe poteſt de fine; non autem ille de quo loquitur Philoſophus. 3. d. 33. q. 2. art. 4. q. 2. 1.

24 Appetibile movens appetitum, eſt finis; non autem quæ ſunt ad finem, niſi ratione finis. Pot. q. 7. 10. 6. *Bonitas*. 65. 69. 70. 71. 102. 72. 73. *Finis*. 8. &c. 20. 26. 92. *Addere*, 8. *Voluntas*. 29. 31. 32. 33.

25 Appetitus proprie eſt rei non habitæ. 1. d. 45. 1. 1. *Appetitus*. 15.

26 Omnia appetunt bonum, eſſe, perfectionem, & coniungi ſuo principio. 1. q. 5. 1. o., q. 6. 1. o., 2. 2., 2. 2. q. 64. 5. o., 4. d. 49. q. 1. art. 2. q. 1. 1. o., C. 1. c. 38., 72. 3., Lib. 2. c. 55., Lib. 3. c. 19. 2., 107. 3., 5., Ver. q. 21. 2. o., q. 22. 1. 2. o., Pot. q. 3. 6. o. fin., Mal. q. 1. 1. o. fin., Opuſc. 2. c. 264. princ., Heb. 2. lect. 3. princ. *Appetibile*. *Bonitas*. 106. *Voluntas*. 68. &c.

AP

27 Nullus appetitus eſt ad malum. 1. q. 19. 9. o., q. 103. 8. o., 1. 2. q. 8. 1. o., q. 23. 2. o., q. 27. 1. 1., q. 28. 4. o., Mal. q. 16. 2. o., Opuſc. 2. c. 122. *Amor*. 222. *Intentio*. 17.

28 Non eſt appetibile damnatis, & deſperatis per accidens tantum, ſcilicet ratione pœnæ. 1. q. 5. 2. 3, 1. 2. q. 8. 1. 3., q. 29. 4. 2., q. 73. 8. 2., 3. d. 28. L., 4. d. 44. q. 3. art. 1. q. 2. 3. d. 49. q. 1. art. 3. q. 2. 3., d. 50. q. 2. art. 1. q. 3. o., Ver. q. 22. 3. 7., 9. 26. 1. 21., Pot. q. 5. 4. 8., Mal. q. 16. 3. 20. Iob 3. lect. 1. princ., Math. 26. princ.

29 Bonum arduum ratione boni attrahit appetitum, cauſando ſpem; ſed ratione difficultatis retrahit, cauſando deſperationem. 2. 2. q. 161. 1. o. *Spes*. 64. 67.

30 Poſſibile convenit obiecto appetitus non omnino per accidens. 1. 2. q. 40. 1. 3.

31 Appetibile non movet appetitum ſenſitivum, nec rationalem, niſi apprehendatur, 1. q. 80. 2. 1., 1. 2. q. 34. 1. o., 1. d. 48. 4. o., 3. d. 26. q. 1. 2. o., Ver. qu. 15. 3. o., qu. 25. 1. o., Virt. qu. 1. 6. o. *Amor*. 241.

32 Oppoſitum videtur dicere. 1. q. 59. 6. o., qu. 60. 1. o., qu. 80. 1. o.

33 Quælibet res habet aliquem appetitum. 1. qu. 59. 1. o., q. 80. 1. o., Ver. q. 23. 1. o., 8., Mal. q. 1. 1. o.

34 In Deo non eſt appetitus. 1. d. 45. 1. 1., Ver. q. 23. 1. 7.

35 Oppoſitum videtur dicere. 3. d. 23. q. 1. 2. 1.

36 Tamen Deus pertinet ad genus appetitus. Ver. q. 22. 1. 11.

37 Appetitus naturalis nihil aliud eſt niſi inclinatio, & ordo rei ad rem ſibi convenientem. 1. qu. 78. 1. 3., q. 80. 1. o., q. 81. 1. o., q. 87. 4. o., 3. d. 27. qu. 1. 2. o., Ver. q. 25. 1. o.

38 Appetitus naturalis eſt habitudo ad bonum naturale, ad quod tendit quando non habet, & in quo habito quieſcit. 1. q. 19. 1. 2. o. *Appetitus*. 15.

39 Appetitus naturalis nihil aliud eſt quam ordinatio aliquorum ſecundum propriam naturam in ſuum finem. 1. q. 6. 1. 2. fin.

40 Appetitus naturalis eſt inclinatio in hærens rebus ex ordinatione primi moventis: ideo non poteſt eſſe fruſtra. 2. d. 24. q. 3. 1. 2., 3. d. 27. q. 1. 1. o.

41 Appetitus naturalis ſemper tendit in bonum exiſtens in re. 1. 2. q. 8. 1. o.

42 Appetitus naturalis ſemper ſequitur formam in re exiſtentem, alii autem apprehenſam. 1. q. 59. 1. o., q. 60. 1. o., q. 80. 1. o., 1. 2. q. 8. 1. o., q. 17. 8. o., q. 26. 1. o., 2. d. 38. 3. o., 4. d. 27. q. 1. 2. o., 4. d. 49. q. 3. art. 1. q. 1. o., C. 3. c. 26. 5. *Amor*. 241.

43 Immo quilibet appetitus ſequitur cognitionem. 1. d. 1. q. 4. 1. 1., Ver. q. 15. 3. o., q. 23. 1. o., q. 25. 1. o., Mal. q. 14. 1. 4. *Amor*. 241. *Infra*.

44 Naturalis inclinatio in appetitu ſequitur naturalem conceptione. 4. d. 33. q. 1. 1. 8.

45 Illud quod appetitur appetitu naturali, poteſt etiam appeti appetitu animali, cum fuerit apprehenſum. 1. 2. q. 30. 3. 1.

46 Quælibet potentia animæ, appetitu naturali concupiſcit, amat, delectatur, & huiuſmodi; ſed appetitu animali, ſola concupiſcibilis. 1. q. 78. 1. 3., qu. 80. 1. 3., 1. 2. q. 30. 1. 3., 3. d. 26. q. 1. 2. 3., d. 27. q. 1. 2. o. fi., Ver. q. 25. 2. 8., Virt. q. 1. 4. 10. *Amor*. 139. *Delectatio*. 73.

in hominibus. 3. d. 17. art. 1. qu. 2. o.

78 Appetitus sensitivus, & intellectivus, idest voluntas, non differunt per differentias appetibilis, inquantum appetibile, sed per modos appetendi. Ver. q. 22. 44.

79 Oppositum videtur dicere. 1. q. 59. 4. o., qu. 80. 2. o., 1., 2. 2. q. 24. 1. o., Ver. q. 25. 1. o., Mal. q. 8. 3. o.

80 Nec differunt principaliter per universale, & particulare, sed secundario. Ver. q. 22. 4. 2.

81 Oppositum videtur dicere. 1. q. 80. 2. 2., 1. 2. q. 13. 3. o., q. 19. 3. o., q. 29. 6. o., 2. 2. q. 24. 1. o., 3. d. 26. q. 1. 2. o., Ver. q. 25. 1. o., 6., Mal. q. 8. 3. o.

82 Nec differunt per hoc quod sequuntur diversas cognitiones, scilicet sensitivam, & intellectivam. Ver. q. 22. 4. o., 1., 2.

83 Oppositum videtur dicere. 1. q. 80. 2. o., 1. 2. 2. q. 24. 1. o., 3. d. 26. q. 1. 2. o. Ver. q. 25. 1. o., 6., Mal. q. 8. 3. o.

84 Sed differunt per determinationem suæ inclinationis ab alio, vel a se. Ver. q. 22. 4. o., 1., 2., q. 23. 1. o., q. 25. 3. o.

85 Actus appetitus sensitivi, ratione mutationis corporalis annexæ, dicuntur passiones, non autem actus voluntatis. 1. q. 20. 1. 1. *Passio*. 24. 25.

86 Appetitus sensitivus, & voluntas sunt rationales participative. 1. 2. q. 24. 1. 2., q. 56. 6. 2., q. 59. 4. 2., q. 61. 2. o. fi., 2., 2. 2. q. 58. 4. 3., 3. q. 18. 2. o., 3. d. 17. art. 1. q. 2. o., d. 23. q. 1. art. 3. q. 1. o., d. 27. q. 2. 3. 5., d. 33. q. 2. art. 4. q. 3. 1. *Anima*. 315.

87 Immo voluntas est rationalis per essentiam. 3. d. 23. q. 1. art. 3. q. 1. o., d. 27. q. 2. art. 3. 1., 5., Ver. q. 22. 5. o., Virt. q. 1. 5. 12.

88 Appetitus sensitivus, scilicet concupiscibilis, & irascibilis, dicitur mens, ratio, & rationalis participative, inquantum obediunt rationi. Virt. qu. 1. 10. 11.

89 Appetitus rationalis non dividitur per concupiscibilem, & irascibilem. 1. q. 57. 4. o., q. 32. 5. o., 3. d. 17. art. 1. q. 3. o., d. 26. q. 1. 2. 2., 5. 3., q. 2. 2. 1., 4. d. 49. q. 4. art. 5. q. 1. o. fin., Ver. q. 25. 3. o., Mal. q. 8. 3. o., Virt. q. 1. 4. o., q. 4. 2. o. *Desiderium*. 11. *Deus*. 258. *Dolor*. 1. 6. *Dominatio*. 1. *Dominium*. 7.

90 Appetitus rationalis non fertur in particulare, nisi sub ratione universalis. 1. q. 80. 2. 2.

91 Iudicium de particulari operabili numquam contrariatur appetitui. Ver. q. 24. 2. o.

92 Appetitus rationis non sequitur quamlibet apprehensionem, sed tantum apprehensionem boni, nec sensitivus, nisi ut convenientis per æstimationem tantum. 2. d. 24. q. 2. 1. 2. o., 3. d. 17. art. 1. q. 2. 2. *Amor*. 241.

93 Oppositum videtur dicere. 1. 2. q. 19. 7. 2., 3., 2. d. 38. 5. o., d. 40. 2. o.

94 Voluntas non accipit aliquid ab appetitu inferiori, sicut intellectus a sensu, sine cuius operatione præexistente operatio intellectus esse non potest. Ver. q. 26. 6. 19. *Abstractio*. 15.

95 Appetitus creaturæ rationalis non est rectus, nisi per explicitum appetitum Dei, actu, vel habitu. Ver. qu. 22. o. *Actio*. 102. *Ars*. 1. 17. *Cognitio*. 53. 55. *Forma*. 109. *Hæresis*. 8. *Ignorantia*. 26. *Prudentia*. 12. 70. *Rectitudo*. 4. *Amor*. 171. *Expectare*. 2. *Gula*. 1. *Abominatio*. *Actus*. 67. 93. 154. *Ambitio*. 1. *Amor*. 177. *Animal*. 57. &c. *Apprehensio*. 3. *Bonitas*. 96. 168. *Desiderium*. 1. 4. 11. *Fiducia*. 7. *Mors*. 1. &c. *Motus*. 51. 72. *Addere*. 7. *Amor*. 139. 174. 204. &c. 223. *Anima*. 130. 275. *Bonitas*. 61. &c. 96. 103. *Cor*. 12. *Delectatio*. 5. 19. *Expectare*. 1. *Extasis*. *Honestum*. 9. *Intellectus*. 209. *Ira*. 4. 14. *Primi*. 2. *Timor*. 2. 7. 8. 9. 13. 37. *Tristitia*. 6. *Veritas*. 9. *Voluntas*. 60.

1 Applicatio ad bonum fit quadrupliciter; scilicet secundum formam, sicut anima corpori; secundum situm, sicut punctus lineæ; secundum contactum, sicut corpus; & secundum operationem, ut spirituales substantiæ. 1. d. 37. q. 3. o. *Hæresis*. 130. *Angelus*. 98. *Actio*. 80. *Agens*. 33. *Ars*. 14. *Eucharistia*. 2. *Experientia*. 3. *Ignorantia*. 22. *Studium*. 1. *Tristitia*. 3.

2 Applicatio causati ad causam fit dupliciter, scilicet cum libertate causati, & sine ea. d. 23. q. 1. 1. o. *Embrio*. 3. *Generatio*. 90. *Peccatum*. 119.

1 Apponere sacræ Scripturæ dicitur dupliciter, scilicet contrarium, & implicitum. Primum est erroneum, vel præsumptuosum; secundum est laudabile. 1. Prolog. L.

2 In appositione, terminus appositus se habet ut forma respectu termini cui apponitur. 1. d. 4. qu. 1. 3. 5.

Appretiare. *Campsoria*. *Humilitas*. 27.

1 Apprehensio est causa delectationis dupliciter, scilicet secundum se, & ratione apprehensi. 4. d. 49. q. 3. art. 3. q. 2. o.

2 Apprehensio aliqua est causa timoris, & omnium operationum appetitus. 2. 2. q. 7. 1. o.

3 Nulla apprehensio intellectiva concernit aliquod tempus determinate, licet possit esse de quolibet tempore; sed operatio appetitus intellectivi potest aliquod tempus concernere. 3. d. 26. q. 1. 5. 4. *Abstractio*. 9.

4 Respectus qui est tantum in apprehensione rationis conferentis unum alteri, est relatio rationis tantum. 1. q. 18. 1. o.

5 Apprehensio sensitiva hominis nata est immutari, sicut a proprio motivo dupliciter, scilicet exterius, & interius: & utroque uti potest dæmon. 1. q. 117. 3. 3., Mal. q. 16. 11. 6. *Actus*. 179. *Admiratio*. 6. *Amor*. 49. 229. 241. 248. *Angelus*. 392. *Anima*. 198. 236. 294. 307. *Appetitus*. 4. &c. 33. 44. &c. 55. 65. 70. 71. 93. *Beatitudo*. 13. 138. *Bonitas*. 101. 105. 247. *Causa*. 14. *Comprehendere*. 4. *Concupiscentia*. 6. *Concupiscibilis*. 10. *Delectatio*. 5. 11. 90. *Deus*. 200. 249. *Dolor*. 1. &c. 21. *Ens*. 24. 25. *Fructus*. 14. *Futurum*. 2. &c. *Homo*. 36. *Imperare*. 7. 21. *Intellectus*. 31. 32. 77. 78. 94. 175. 185. *Ira*. 28. *Iudicium*. 20. *Lex*. 37. *Mensura*. 24. *Motus*. 51. 26. 29. *Sensibile*. 3. *Sensualitas*. 1. 2. 9. 15. *Sensus*. 13. &c. *Simpliciter*. 5. *Solertia*. 4. *Timor*. 31. *Transmutatio*. *Tristitia*. 6. *Verecundia*. 15. *Voluntas*. 10. 27. 30. 43. 46. 49. *Uti*. 23.

Approbatio. *Cognitio*. 8. *Deus*. 151. *Ignorantia*. 8. *Iudicium*. 62. 64. *Maria*. 57. *Providentia*. 21. 24. *Regula*. 6. *Sarabaitæ*. *Scire*. 5. *Simonia*. 26. *Tristitia*. 8. 9. &c. *Vita*. 39. *Votum*. 64.

1 Appropinquatio. Quanto aliquid habet minus de potentialitate, tanto magis appropinquat Deo. 1. 2. q. 22. 2. 1., 2. d. 3. q. 1. 3. o., Iob 4. lect. 3. med. *Similitudo*. 26.

Apu-

AQ

2 Ali-

5 Ari-

25 Quic-

7 Nul-

40 Af.

sed

AS

sed simulatis. Ideo opponitur prudentiæ. 2. 2. q. 55. 9. o., 4. o., q. 69. 2. o., q. 97. 13. 3., q. 111. 3. 2., *Prudentia*. 36. *Alexander*. 2. *Iustitia*. 50.

2 Astutia quandoque dicitur prudentia, & e converso. 2. 2. q. 55. 3. 1., 4. 1., q. 92. 1. 1. *Præceptum* 108.

3 Astutia consistit in excogitatione simulatæ vitæ; sed dolus, & fraus in exequutione eius. 2. 2. q. 55. 4. 5. o., q. 69. 2. o., q. 111. 3. 2. *Prudentia*. 35. 36. *Timor*. 33.

1 Athanasius puer, ludo simulans se esse Episcopum, baptizavit aliquos cum debita forma, & intentione, quos Alexander Episcopus eius iudicavit non esse rebaptizandos. 4. d. 6. L. fin. *Baptismus*. 137. *Missio*. 8.

2 Athanasius, & Gregorius Nazianzenus, tantæ auctoritatis fuerunt, ut nemo contrarietur eis. 2. qu. 61. 3. o. *Symbolum*. 10.

Athenæ. *Paulus*. 26. *Socrates*. 1.

Athenienses. *Anaxagoras*. *Socrates*. 1.

Atrium. *Holocaustum*. 4.

Atropos. *Fatum*. 10.

Attaminatio. *Amidum*.

1 Attentio triplex in oratione, scilicet ad verba, ad petitionem, & ad Deum, vel ad aliam circumstantiam. 2. 2. q. 83. 13. o., 4. d. 15. q. 4. art. 2. q. 5. o., 1. Cor. 14. lect. 3. med. *Abstractio*. 12. *Acceptio*. 4. *Accusatio*. 6. *Actus*. 150. *Annuntiatio*. 2.

2 Attentio tertia melior est quam secunda, & secunda quam prima. 4. d. 15. q. 4. art. 2. q. 5. o.

3 Attentio actualis est necessaria in oratione, saltem in principio. 2. 2. q. 83. 13. o., 4. d. 15. q. 4. art. 2. q. 4. o., 1. Cor. 14. lect. 3. med. *Beatitudo*. 83. *Beneficium*. 5. *Caritas*. 119. *Circumspectio*. *Cognitio*. 41. *Contrarium*. 6. *Deus*. 334. *Difficile*. 7. 15. *Epiikia*. 6.

4 Nimia attentio ad verba, excludens alias duas, nocet, si nimia cura in verbis proferendis fiat, sicut illi qui verba composita in oratione proferre nituntur. 4. d. 15. qu. 4. art. 2. qu. 1. 3., qu. 5. o. *Exordium*. 2. *Individuum*. 43. *Insipientia*. 2. *Intellectus*. 202. *Liberalitas*. 20. *Oratio*. 25. 56. 58. *Rethor*. *Visio*. 22.

1 Attingere naturam superiorem, contingit dupliciter, scilicet obiective, & secundum virtutem. 1. 2. q. 3. 7. 3.

2 Immo tunc transcenderet limitem naturæ inferioris. 3. d. 13. q. 1. art. 2. q. 2. 2. 3.

3 Attingere Deum tripliciter contingit, scilicet similitudine, operatione, & unione personali. Primum convenit omni creaturæ, secundum tantum rationali, tertium vero soli Christo. 2. 2. q. 2. 3. o., 1. d. 3. L. 3., d. 37. L. 1. princ., 4. d. 49. q. 1. art. 2. q. 2. o., art. 3. q. 1. o. fin., Ver. q. 20. 4. o., Quol. 10. 17. o. *Actio*. 78. *Agens*. 54. *Amor*. 276. *Angelus*. 245-614. *Anima*. 130. 265. *Beatitudo*. 89. *Bonitas*. 74. 162. *Caritas*. 59. *Causa*. 12. 43. 75. *Cælum*. 40. 75. *Circumstantia*. 1. *Cogitatio*. 2. *Comprehendere*. 1. 4. *Coniunctio*. 2 *Forma*. 38. *Imaginativa*. 5. *Infinitum*. 26. *Intellectus*. 134. 240. *Medium*. 17. *Prophetia*. 80. *Simonia*. 7. *Species*. 3. *Virtus*. 216.

Attrahere. *Appetitus*. 13. 31. *Mahumetus*. *Religio*. 60. *Vita*. 29.

Attribui. Ex eo quod aliquid attribuitur alicui, oportet ei attribui omnia quæ sunt de ratione eius. 1. q. 28. 3. o. *Accidens*. 36. *Actio*. 24. 76. 77. 94. 119. *Actus*. 4. 182. &c. *Angelus*. 391. *Ascribi*. *Attribu-*

AT

ta. *Baptismus*. 37. *Beatitudo*. 167. *Blasphemia*. 1. *Bonitas*. 5. *Castitas*. 7. *Cælum*. 136. *Compositio*. 16. *Commune*. 4. *Conceptio*. 19. *Consensus*. 2. *Continentia*. 17. *Defectus*. 14. *Esse*. 7. *Aeternitas*. 30. *Aevum*. 9. *Falsitas*. 10. *Fides*. 94. 95. *Finis*. 37. *Generatio*. 62. 84. *Imago*. 25. *Iustificatio*. 50. *Legisposiiva*. 2. *Locus*. 27. *Magnanimitas*. 20. *Meritum*. 99. *Miraculum*. 24. 25. 27. *Nativitas*. 3. *Nobilitas*. 8. *Operatio*. 37. 45. *Oratio*. 22. *Passio*. 49. 93. *Patientia*. 3. *Peccatum*. 273. *Pœnitentia*. 53. *Prædicari*. 20. *Præsumptio*. 5. *Prudentia*. 73. *Ratio*. 46. 48. *Relatio*. 51. *Saturnus*. 2. *Superbia*. 33. *Tactus*. 7. *Virtus*. 118. *Vita*. 16. 26.

1 Attributa habent duplicem rationem causalitatis, scilicet exemplarem, & obiectivam. Prima convenit omni attributo, non autem secunda. 1. d. 19. q. 5. 2. 4., d. 38. 1. o., Ver. q. 5. 1. 7. *Actus*. 190. &c. *Appropriatio*. 7. 9. &c. *Blasphemia*. 1. 13. *Bonitas*. 5.

2 In Deo pluralitas attributorum non repugnat simplicitati eius, Opusc. 2. c. 24.

3 Attributa Dei differunt tantum ratione. 1. d. 2. 3. o., d. 22. 3. o., 4., Pot. q. 7. 5. 6. o., *Distinctio*. 34. *Aequalitas*. 24.

4 Immo diversitas rationum quæ est in attributis, non tantum est ex parte nostra, sed etiam quia origo earum in Deo est, & quia attributa realiter sunt in Deo. Pot. q. 8. 1. 7., 2. 3., Opusc. 2. c. 24.

5 Cum dictum est, quod diversitas rationum reperitur ex parte Dei, accipiendum est secundum quod potest aliquid unum correspondere conceptionibus diversis, non quod in re sit diversitas aliqua naturarum, sed una natura simplex, nulli conceptioni proportionata, sed excedens omnem conceptionem in attributis. Unde si essentiam Dei in seipsa videremus, non requireretur rationum, & nominum multitudo; sed esset simplex notitia eius, sicut est simplex essentia eius. 1. qu. 3. 3. 1., qu. 13. 4. 2., 3. Ver. qu. 21. 4. 8., 9., Quol. 7. 3. o., Opusc. 2. c. 24. fin., Rom. 1. lect. 6. fin.

6 Diversis rationibus attributorum respondet aliquid unum in Deo, scilicet essentia Dei, ut causa veritatis, sed sunt in intellectu subiective. Pot. qu. 1. 1. 12., q. 7. 6. o. fin.

7 Attributa Dei differunt tantum ratione, sed fundamentum habent ex natura rei. 1. q. 13. 2. o., 12. o., 1. d. 2. 3. o., d. 22. 3. o., 4., d. 31. q. 1. 2. 2., d. 33. 1. 3., 5., d. 35. 1. 2., d. 42. q. 1. 2. 4., d. 43. q. 2., t. 2. d. 46. L. fin., c. 1. c. 36., Ver. q. 2. 1. o. fin. q. 21. 4. 8., 9., Pot. q. 1. 2. 12., q. 7. 6. o., Opusc. 2. c. 24.

8 Plura attributa sunt in Deo, sed unite. 1. q. 13. 4. o., 12. o., 1. d. 2. 2. o. d. 22. 3. o., Ver. q. 2. 1. o. fin., Pot. qu. 7. 5. o., 6. o., Opusc. 2. c. 22. *Appropriatio*. 4. *Deus*. 30. 49. 447. *Distinctio*. 3. 33. 37. *In*. 14. 19.

9 Attributa sunt in Deo realiter, sed non differunt ab essentia, nisi ratione. Pot. qu. 8. 1. 7., 2. 3., 4., 7.

10 Rationes attributorum sunt in Deo ut in fundamento proximo. 1. d. 2. 3. o., d. 22. 3. o. fin., 4., Pot. q. 7. 5. 6. o, *Iustificatio*. 43. *Oratio*. 73. *Pœnitentia*. *Trinitas*. 3. 5. 6.

11 Rationes attributorum, & essentiæ distinguuntur sicut ratio generis, & speciei; rationes autem relationum, & essentiæ, sicut rationes di-

AT

AV

AV

23 Ex avaritia quandoque nascitur prodigalitas, dum aliquis multa consumit ad captandum favorem aliorum, a quibus capiat. 2. 2. q. 119. 2. 1.

24 Prodigalitas opponitur avaritiæ, licet quandoque secundum diversa sint in eodem, qui denominatur a principali, scilicet a datione. 1. 2. q. 72. 8. 3., 2. 2. q. 119. 1. 4.

25 Avaritia ut est inordinatio affectus, opponitur liberalitati, sed ut est extra in re, opponitur iustitiæ. 2. 2. q. 117. princ., q. 118. princ., 3. o., Mal. q. 13. 1. o. fin., 7.

26 Avaritia ut opponitur liberalitati habet vitium oppositum, scilicet prodigalitatem, non autem ut opponitur iustitiæ. 2. 2. q. 4. o., Mal. q. 13. 2. o.

27 Actus perfectus avaritiæ oppositæ iustitiæ est peccatum mortale, non autem oppositæ liberalitati, nisi sit contra caritatem. 2. 2. q. 118. 4. o., Mal. q. 13. 2. o.

Auctor vel auctoritas. *Actor*.

Aucupium. *Miles*. 5. *Venatio*.

1 Audacia includit in se securitatem, sicut contrarium privationem. 1. 2. q. 45. 1. 3. *Amor*. 224.

2 Audacia quandoque sumitur in bonum, & quandoque in malum. 3. d. 26. q. 1. 3. *Animal*. 66.

3 Audacia proprie respicit malum, sed bonum ei coniunctum respicit spes, & similiter desperatio respicit directe bonum, sed malum ei coniunctum respicit timor. 1. 2. q. 46. 2. 3., 4. 2. *Fiducia*. 2.

4 Audacia est peccatum contrarium fortitudini. 2. 2. q. 126. 2. 3., qu. 127. 2. o. *Fortitudo*. 36. *Humilitas*. 22.

5 Immo audacia est materia fortitudinis. 1. q. 21. 1. 1., q. 95. 3. 2., 2. 2. q. 123. 3. o., q. 141. 3. o., 2., 3. d. 26. 2. 2. 4., d. 33. q. 2. ar. 2. q. 2. o. *Fortitudo*. 10. &c. *Concupiscentia*. 3. *Contumelia*. 6.

6 Audacia contrariatur timori secundum accessum, & recessum circa idem obiectum, spes autem secundum contrarietatem obiectorum. 1. 2. qu. 23. 2. o. fin., qu. 45. 1. o., 3. o., 2. 2. qu. 123. 3. 3., qu. 129. 6. 2.

7 Sicut spes est prior quam audacia, ita timor est quam desperatio. 1. 2. q. 45. 2. 2.

8 Immo desperatio est prior timore. 1. 2. qu. 25. 3. o. fin.

9 Sicut ex timore non semper sequitur desperatio, nisi sit intensus, sic nec ex spe audacia, nisi sit vehemens. 1. 2. q. 45. 2. 2.

10 Immo primum est e converso. 1. 2. q. 25. 3. o. fi. *Fiducia*. 2. *Fortitudo*. 4. 10. &c.

11 Nullus defectus est per se causa audaciæ, sed omnia quæ faciunt spem victoriæ, vel calefaciunt cor. 1. 2. q. 25. 3. o., q. 45. 3. o. *Elias*. 1.

12 Omnia quæ sunt nata causare spem, vel excludere timorem, ex parte animæ, vel corporis, sunt causa audaciæ. 1. 2. q. 45. 3. o.

13 Audacia sequitur spem, nec est pars eius sed effectus, sicut desperatio respectu timoris. 1. 2. qu. 25. 3. o. fin. q. 45. 2. o., 2. 2. q. 125. 2. 3., qu. 129. 7. o., Ver. q. 26. 5. 2.

14 Audacia non potest esse passio principalis. 1. 2. q. 25. 4. 2., 3., q. 45. 2. 3., Ver. q. 26. 5. o. *Humilitas*. 22. *Incentivum*.

15 Audacia causat tremorem, revocando calorem ab exterioribus ad interiora, scilicet ad cor, timor autem ad inferiora. 1. 2. q. 45. 4. 1.

AV

16 Audacia non causatur ex ira, nisi mediante spe. 1. 2. q. 45. 4. 3. *Ira*. 12. 34. *Longanimitas*. 2. *Timor*. 34.

17 Immo ira consequitur audaciam, quia nullus irascitur, nisi audeat vindicare. 1. 2. q. 25. 3. o. fi., 4. 2., 3., Ver. q. 26. 5. 3. *Ira*. 12. 34. *Misericordia*. 20. *Passio*. 39. 60. *Prophetia*. 13. *Securitas*. 3. *Spes*. 37. *Superbia*. 24.

18 Audacia est subiective in irascibili. 1. q. 59. 1. 2., 1. 2. q. 2. 3. 1. 2. o. *Spes*. 73. *Subiective*. *Timor*. 34.

19 Habentes se bene ad divina, & passi iniusta, habentes cor parvum, & experti, sunt audaciores oppositis. 1. 2. q. 45. 3. o.

20 Habentes pulmonem sanguineum, & amatores vini, sunt audaciores aliis, propter caliditatem amplian tem, & extendentem cor. 1. 2. q. 45. 3. o., 1.

21 Audaces sunt promptiores in principio quam in ipsis periculis, sed fortes e converso. 1. 2. q. 45. 4. o.

Audere. *Amor*. 195.

1 Auditor diversorum magistrorum, tenentium contrarias opiniones, potest sequi quam velit, nisi altera determinetur esse contra fidem ab Ecclesia. Quol. 3. 10. o. *Accusatio*. 22. *Adventus*. 6. *Amor*. 49. 241.

2 Audiens detractiones peccat, minus tamen quam detrahens, nisi audiat ex odio. 2. 2. q. 73. 4. o. Psal. 14. med. *Angelus*. 436. *Animal*. 54. *Apis*. 1. *Baptismus*. 27. *Caritas*. 91.

3 Auditus duplex, scilicet interior, quo quis audit a Deo, & exterior quo audit quis ab homine loquente. 2. 2. q. 5. 1. 3., Ver. q. 9. 4. 12., Rom. 10. lect. 2. med.

4 Auditus deservit disciplinæ, visus autem inventioni. Isa. 6. fin. Roman. 15. lect. 2. fin. *Baptismus*. 240.

5 Sola immutatione spirituali organum auditus immutabitur in beatis. 4. d. 44. q. 2. art. 1. qu. 4. 4. *Certitudo*. 12. *Cognitio*. 26. *Confessio*. 65. &c. 78. 84. &c. *Credere*. 32. *Doctrina*. 19. *Ecclesia*. 14. *Eucharistia*. 154. *Excæcatio*. 2. *Exordium*. 1. 2. *Fides*. 79. 80. *Homo*. 32. *Humilitas*. 14. *Incontinentia*. 9. *Infidelitas*. 8. *Ira*. 11. *Lingua*. 6. *Mendacium*. 18. *Missa*. 7. 8. 25. *Nutus*. *Organum*. 1. *Plato*. 3. *Præstigium*. 1. *Prophetia*. 7. 63. *Pulchritudo*. 5. 6. 7. *Rhetor*. *Revocare*. *Sacramentum*. 40. *Samuel*. 3. *Sapientia*. 6. *Scholaris*. *Sensibile*. 6. &c. *Sensus*. 18. *Sermo*. 3. *Socrates*. *Theologia*. 2. *Verbum*. 21. 73. *Veritas*. 31. *Visus*. 3. 8. 9.

Ave Maria exponitur. 3. q. 30. 4. o., Opusc. 3. Tom. VIII. *Annuntiatio*. 7.

Avempace. *Intellectus*. 262.

1 Avereos Commentator, fuit totius Philosophiæ destructor. Opusc. 9. c. 1. fin., c. 3. fin. *Aer*. 6. *Aristoteles*. 6. *Elementum*. 14.

2 Homo non est in specie per intellectum passivum, ut finxit Averoes. C. 2. 59. 262. 263. *Scientia*. 57.

1 Aversio, & conversio sunt idem re, sed differunt ratione, scilicet secundum respectum ad diversos terminos. 2. d. 42. q. 2. 1. 7., Quol. 6. 16. o. *Bonitas*. 230. *Absens*. *Angelus*. 471. *Apostasia*. *Avaritia*. *Caritas*. 104. *Cæcitas*. 1.

2 Aversio a fine incommutabili contingit dupliciter, scilicet actu tantum, ut in quolibet pec-

A V

AU

nem; non autem secundæ, sed per hoc quod subiectum magis participat eamdem formam. 1. 2. q. 52. 1. 2. o. 53. 2. 3., q. 66. 1. 2. o., 2. 2. q. 24. 5. 1., 1. d. 17. q. 2. 2. o., 2. d. 34. 5. o., Virt. qu. 1. 11. q. 5. 3. o.

10 Scientia augetur secundum intensionem actus dupliciter, scilicet ex parte subiecti, & secundum numerum obiectorum; sed virtus tantum primo modo. 1. 2. q. 52. 2. o., q. 66. 1. o., 2. 2. q. 24. 4. 1., 5. o., 1., 1. d. 17. q. 2. 1. 1., Virt. q. 1. 11. 10., q. 5. o. med.

11 Opinio quadruplex de augmento formarum. 1. 2. q. 52. 1. o., Virt. q. 1. 11. o.

12 In magnitudine corporali augmentum est duplex, scilicet per additionem, ut in viventibus, vel per intensionem, sicut in rarefactione. 1. 2. q. 52. 2. 1., 2. 2. q. 24. 5. 1. *Forma*. 60. 125. &c. *Missio*. 31. &c. *Oratio*. 41. &c.

13 Motus manente eadem specie augetur tripliciter, scilicet per additionem temporis, vel viæ, vel participatione subiecti. 1. 2. q. 52. 2. *Passio*. 73. &c. *Quantitas*. 21.

14 Augmentum proprie est tantum in viventibus. 4. d. 12. q. 1. art. 2. q. 3. o. *Accident*. 85. *Accrescere*. *Amicitia*. 26.

15 Augens habitum semper facit aliquid in subiecto, non quidem formam nostram, sed quod subiectum perfectius participet formam præexistentem, vel quod amplius se extendat. 1. 2. q. 51. 4. 3. q. 52. 2. 2., 3., 2. 2. q. 24. 5. 3. *Amor*. 224. 225. 236. *Angelus*. 541.

16 Habitus corporales non multum videntur augeri per additionem, sed per transmutationem primarum qualitatum, quæ non augentur nisi per intensionem ex parte subiecti participantis. 1. 2. q. 52. 2. o.

17 Omnis forma augetur, idest suscipit magis, & minus, nisi consistat in indivisibili, ut species numeri, vel secundum numeros, ut quantitates continuæ, figuræ, & relationes, vel det esse substantiale. 1. 2. q. 52. 1. 2. o., 3. q. 7. 12. o., Mal. 7. 12. o., Virt. q. 1. 11. o., q. 5. 3. o. *Ascendere*. 18. *Baptismus*. 169. *Forma*. 132. &c.

18 Augmentum formarum nominatur ad similitudinem augmenti corporum. 1. 2. q. 52. 1. o. Virt. q. 1. 11. o.

19 Peccatum non augetur per additionem, sed per intensionem deformitatis. 2. d. 30. 5. o., d. 42. q. 1. 1. 2., 4. d. 16. q. 3. art. 2. q. 1. 1. *Beatitudo*. 82. &c. *Beatus*. 11. &c. 43. &2. *Bestialitas*. 2.

20 Corpus hominis augetur per additionem materiæ. 1. q. 119. 1. o., d. 2. 30. q. 2. 1. o., 4. d. 44. q. 1. art. 2. q. 4. o. *Caritas*. 74. 102. 107. &c. *Causa*. 27. *Cælum*. 88. *Cibus*. 4. *Circumstantia*. 25. *Confessio*. 57. *Contritio*. 36. *Corpus*. 48. 61. &c.

21 Oppositum videtur dicere, quia secundum aliquos per seipsum multiplicantur, & ad perfectam pervenit quantitatem per augmentum. 4. d. 44. qu. 1. art. 2. q. 4. o. princ.

22 Homine existente in augmento, scilicet ante tertium septennium, generatio non habet opus suum, vel ut plurimum generant feminas secundum Philosophum. 2. d. 20. q. 2. 1. 2. *Costa*. 6. 7. *Damnatio*. 8. 10. 45. 46. 59. 60. *Delectatio*. 30. *Dæmon*. 145. 126.

23 Puer in quinque primis annis pervenit ad medietatem totius augmenti. 4. dist. 25. q. 3. art. 2. qu. 3. o. fin. *Christus*. 79. *Devotio*. 9. 1. *Difficile*. 3.

AU

4. 5. *Diuturnitas*. *Dolor*. 10. *Eucharistia*. 30. 89. 180. 181. 247. &c. 275. 279. *Flagellum*. 5. *Forma*. 60. 125. &c. *Gratia*. 77. 80. 81. *Habitus*. 14. 48. 49. 64. 65. *Ieiunium*. 26. *Ignorantia*. 2. 4. 19. &c. *Luna*. 6. *Magnanimitas*. 24. *Matrimonium*. 84. *Meritum*. 20 46. &c. 55. 61. *Missa*. 26. *Missio*. 31. &c. *Multiplicatio*. *Passio*. 73. &c. *Pœna*. 68. 71. &c. 91. 92. *Puritas*. 2. *Sacramentum*. 88. 89. *Satisfactio*. 21. 22. *Scientia*. 46. 89. 95. *Semen*. 22. *Spes*. 33. *Suffragia*. 4. *Timor*. 49. 67. *Tristitia*. 16. *Virginitas*. 23. *Virtus*. 127. 255. *Usus*. 10. 24. 81. 146.

1 Augurium est divinatio a garritu avium sumpta, sed auspicium a motu avium. 2. 2. q. 95. 3. o., Opusc. 12. c. 5. *Avis*. 2. *Cornicula*.

2 Augurium est illicitum in his quæ non causantur a cælis, vel quæ non pertinet ad aves, seu ad alia animalia. 2. 2. q. 95. 7. o., Opusc. 12. c. 5., Isa. 2. med. *Dominatio*. 45. *Nasson*.

1 Augustinus sequitur Platonem quantum potest, salva fide. 1. q. 66. 2. 1., q. 77. 5. 3., q. 84. 5. o., 2. 2. q. 23. 2. 1., 2. d. 14. 2. o., Ver. q. 21. 4. 3., Spir. 10. 8. *Adam*. 90. *Ambrosius*. 1. *Angelus*. 633. *Aggitatio*. 25. *Conceptio*.

2 Auctoritates Augustini in Philosophia parum valent. 2. d. 13. 3. 1. *Beatitudo*. 140. *Bestialis*. 1. *Cogitatio*. 1. *Conceptio*. 2. *Concupiscentia*. 11. *Contemplatio*. 19. *Diapsalma*. *Dies*. 12. 22. *Fides*. 73. *Forma*. 92. *Gratia*. 86. *Infamia*. 2. *Liber*. 7. 8. 9. 10. *Magdalena*. 1. *Magi*. 1. 3. *Matrimonium*. 36. *Meretrix*. 36. *Missio*. 8. *Moyses*. 3. *Opus*. 2. 3. 4. *Paulus*, 26. *Piscis*. 2. *Plantæ*. 2. *Resurrectio*. 49. *Satisfactio*. 2. *Spiritus*. 24. *Status*. 2. *Traductio*. 2. *Vero*. *Virginitas*. *Virtus*. 24. &c. *Uxor*. 19.

Augustus. *Imago*. 43. *Imperator*. 4. *Theodosius*. 1.

Avicebron. *Corpus*. 30.

Avicenna. *Ens*. 36. *Forma*. 103. *Intellectus*. 134. *Sensus*. 9. *Unitas*. 4.

Avidus. *Ieiunium*. 17. *Infernus*. 3.

1 Avis. Aves quæ in communi nutriunt pullos, servant societatem usque ad completam nutritionem. 4. d. 33. q. 1. art. 3. q. 1. o., C. 3. c. 122. *Acr*. 1. 2. *Animal*. 13. 19. 48. 81. &c. *Caradrion*. *Cignus*. *Coitus*. 7. *Dies*. 24. *Onocrotalus*. *Piscis*. *Bubur*. *Sirena*.

2 Per avium garritus, & motus, & alias dispositiones possunt futura præcognosci, non sicut per causas futurorum eventuum, sed sicut per signa. 2. 2. q. 55. 7. o. *Augurium*. 1.

Aurea est præmium essentiale beatorum. 4. d. 49. q. 5. 1. o., Quol. 5. 24. o. *Aureola*. 2. &c. 23. *Baptismus*. 229.

1 Aureola est præmium accidentale beatorum de operibus perfectionis, secundum perfectam victoriam. 4. d. 33. q. 3. 3. 2., d. 49. q. 5. art. 1. o., art. 2. q. 1. 3.

2 Aureola præsupponit auream. Quol. 5. 24. o. *Angelus*. 631. *Baptismus*. 229.

3 Aurea est præmium operum, respondens caritati, sed aureola generi actus. 4. d. 49. q. 5. 1. o., 3., Quol. 5. 24. o.

4 Aurea consistit in gaudio de Deo, aureola vero in perfectione operum; sed fructus in gaudio de dispositione operantis, secundum gradum spiritualitatis, inquantum proficit ex semine verbi Dei. 3. d. 49. q. 5. art. 2. q. 1. n.

5 Aurea est simpliciter maior quam aureola, sed

AU

B

BA

BA

ptizo nihil agit. 3. q. 66. 5. 2., 4. d. 3. art. 2. q. 2. o., 1., q. 3. o.

41 Dicens, Nos baptizamus, nihil agit. 3. q. 66. 5. 4., q. 67. 6. 9., 2., 4. d. 3. art. 2. q. 2. 2., d. 6. qu. 2. art. 1. q. 1. 3.

42 *Ego* non est de necessitate formæ baptismi, sed ponitur ad maiorem expressionem intentionis. 3. q. 66. 5. 1., q. 82. 4. 3., 4. d. 3. art. 2. q. 2. 1. q. 3. o.

43 Si dicatur, *Ego baptizo vos*, est baptismus. Sed peccatum est, nisi necessitas cogat. 3. q. 66. 5. 4., qu. 67. 6. 2., 4 d. 3. art. 2. q. 2. 2.

44 Si dicatur, *In nomine Trinitatis*, nihil agitur. 2. q. 66. 6. 3., 4. d. 3. art. 2. q. 2. 4.

45 Si dicatur, *In nomine genitoris*, vel proferantur alia nomina personarum non propria, nihil agitur. 3. q. 60. 7. 2., q. 66. 5. 7., 4. d. 3. art. 2. q. 2. 5. *Heresis*. 116.

46 Si dicatur, *In nomine Christi*, non est baptismus, nisi reveletur, sicut Apostolis, ut nomen Christi gentibus honorabile redderent. 3. q. 66. 6. 1., 4. d. 3. L. 3., art. 2. q. 2. 3., 1. Cor. 1. lect. 2. fi.

47 Si in forma baptismi addatur, *& beatæ Mariæ*, quasi ibi aliquid operetur nomen eius, nihil agitur. Si autem intendatur tantum quod oratio eius prosit baptizato, valet. 3. q. 60. 8. o. fin.

48 Si nominata tantum una persona Trinitatis, baptizandus moriatur, creditur suppleri invisibiliter. 3. q. 68. 2. o., q. 82. 4. 2., d. 3. art. 2. q. 3. 4.

49 Non dicitur ibi; in nominibus, sed *in nomine*, idest in invocatione, per confessionem exteriorem. 3. q. 66. 5. 6., 4. d. 3. art. 2. q. 1. 9.

50 Si fiat interruptio verborum, non erit baptismus. 4. d. 3. art. 2. q. 4. 1.

51 Immo interrumpens formam sacramentorum, perficit sacramentum. 4. d. 3. art. 2. q. 2. 3. 4. o.

52 Si fiat tanta interruptio verborum, vel interpositio, quod intercipiat intentionem baptizantis, tunc non erit una forma, & utraque per se erit imperfecta, nec sufficiet ad baptismum, sicut si dicatur, *In nomine Patris*, & interponat baptizans longam fabulam, & postea dicat, *& Filii*, non erit baptismus. 3. q. 60. 8. o., 4. d. 3. art. 2. q. 4. 1.

53 Si autem fiat ita parva interruptio, vel interpositio verbi non corrumpentis formam, nec principalem sententiam mutantis, ut si dicat baptizans, *In nomine Patris* omnipotentis; aut interpositio silentii, aut interruptio tussis, vel alicuius huiusmodi, quod intentionem baptizantis non discontinuet; erit cum unitate intentionis unitas formæ. Constat enim quod continuatio formæ ex vocibus unitatem habere non potest, cum oratio sit quantitas discreta. 3. q. 60. 8. o., 4. d. 3. art. 2. q. 4. 1.

54 Si dubitatur de aliquo, an sit baptizatus, debet baptizari sub hac forma: *Si non es baptizatus, ego te baptizo*. 3. q. 66. 9. 4., q. 68. 7. 2., 11. 4., 4. d. 6. q. 1. art. 1. q. 1. 3., q. 2. art. 1. q. 1. o.

55 Immo iniuria fit baptismo, si baptizatus rebaptizetur, 4. d. 6. qu. 2. art. 1. qu. 1. 1. 4., ç. 4. c. 59. fin.

56 Aqua est materia baptismi, non autem oleum, sanguis, vinum, nec aliquod elementum. 3. q. 60. 7. 2., q. 66. 3. o., 5. 7., q. 67. 3. o., q. 74. 1. o., 6. 2., q. 84. 1. 1., q. 86. 4. 3., 6. o., 4. d. 1. q. 2. art. 3. qu. 3. art. 4. q. 3. o., ç. 4. c. 57., Quol. 1. 10., Ioan. 3. fin. *Flumen*. 1. *Fons*. 1.

57 Aqua est materia baptismi remota; sed ablutio est materia proxima, ideo proprie prædicatur de eo. Non autem aqua, nisi per causam. 3. q. 66. 1. o., 4. d. 3. q. 1. art. 1. q. 1. 2., q. 2. o., 1. *Exorcismus*. 4. *Flumen*. 1. *Fons*. 1. *Heresis*. 116. *Martyr*. 15.

58 Aqua in sua natura est materia remota baptismi; sed ut instituta, est materia disposita; sed ut sub forma verborum, est materia formata. 4. d. 3. L. fin.

59 Aquam in qua fit baptismus, oportet esse mundam ob reverentiam, non autem de necessitate sacramenti. 4. d. 5. q. 2. art. 2. q. 1. 1.

60 Aqua quantumcumque alterata, vel mista per naturam, vel artem, potest esse materia baptismi, nisi solvatur species. 3. q. 66. 4. o., 4. d. 3. art. 3. q. 2. o., ç. 4. c. 58. *Pluvia*. 2.

61 In aqua mista cum chrismate potest fieri baptismus, quia non solvitur species aquæ. 3. q. 66. 4. 2. Ver. q. 27. 4. 10.

62 Baptismus potest fieri in lixivio, & brodio, & in aquis sulphureis. 3. qu. 66. 4. 2., 4., 4. d. 3. art. 3. o., 2. 5.

63 Baptismus potest fieri in qualibet aqua maris, fluminis, vel paludis. 3. q. 66. 3. 4. 1., 4. d. 3. art. 3. q. 2. 4., q. 3. o.

64 Baptismo facto in mari, illa tantum aqua consecratur, quæ venit ibi in usum. 3. q. 74. 2. 2., 4. d. 3. art. 3. q. 3. 2., d. 11. q. 2. art. 1., Quol. 3. 3.

65 Baptismus potest fieri ex aqua luti, non autem ex luto. 3. q. 66. 4. 2., 4. d. 3. art. 3. q. 3. 3.

66 Baptizati non sunt filii aquæ, quia non assimilantur ei in specie: nec aqua est agens principale, sed instrumentale. 3. d. 4. L. 2.

67 Baptismus non potest fieri in aquis artificialibus, ut rosarum. 3. q. 66. 4. 5., 4. d. 3. art. 3. q. 2. o., 5., q. 11. q. 2. art. 4. q. 3. 3.

68 Crisma non est de necessitate baptismi, sed quodammodo perficit baptismum, 3. q. 65. 4. o. Ver. q. 27. 4. 10.

69 In materia baptismi, chrisma in modum crucis effunditur. 4. d. 7. qu. 1. art. 1. qu. 1., art. 2. qu. 3. o.

70 In baptismo non aqua, sed lotio, est sacramentum tantum, iustificatio est res tantum, sed character utrumque. 3. q. 66. 1. o., 4. dist. 3. art. 1. q. 1. 1., 2., 3., L., d. 4. q. 1. art. 4. q. 2. 1., d. 8. q. 2. art. 4. q. 1. 3., d. 22. q. 2. art. 1. q. 1. o.

71 Si sacerdos sit in tali loco, quod non possit habere aquam de fonte, vel rivo, vel aliunde, fodiat terram, si possit invenire. Et si non poterit habere, imploranda est bonorum omnium largitoris gratia. Si enim sacerdos facit quod potest, & quod non potest committit Deo, tunc ipse Deus invisibiliter supplet defectum. Et sic potest sacramentum baptismi alicui deesse re; sed non voto, sicut cum aliquis baptizari desiderat, & aliquo casu prævenitur morte, antequam baptismum suscipiat. Et talis sine baptismo actuali potest salutem consequi, propter desiderium baptismi, quod procedit ex fide per dilectionem operantem, per quam Deus hominem interius sanctificat, cuius potentia sacramentis visibilibus non alligatur. 3. q. 68. 2. 7. 9. o., q. 82. 4. 2., 4. d. 3. art. 2. q. 2. o., q. 3. 4.

72 Baptismus potest fieri per aspersionem, effusionem, & immersionem in aqua. 3. q. 66. 7. o., 4. d. 3. art. 4. q. 1. o.

73 Sufficit quod caput immergatur in baptismo

3. q. 66.

171 Lx.

AQ

171 Lætitia, & pinguedo devotionis sunt effectus baptismi consequentes, non autem primi. 4. d. 3. ar. 3. q. 1. 5.

172 Effectus baptismi duplex, scilicet primus, idest caracter, & secundus, scilicet gratia. 3. q. 68. 8. o., q. 69. 10. o., 4. d. 3. ar. 1. q. 3. o., d. 4. qu. 3. ar. 2. q. 1. 3. o.

173 Per baptismum homines adoptantur in filios Dei. 3. q. 39. 8. 3.

174 Per baptismum homo regeneratur ad vitam spiritualem. 3. q. 39. 5. o. fin., q. 62. 2. o., q. 65. 1. 2. o., q. 66. 1. 1., 3. o., 9. o., 5., q. 67. 3. o., 7. o., q. 68. 1. o., 9. 1., q. 69. 5. 8. o., q. 72. 1. o., 4. 3., 5. 6. o., 9. 1., 11. 2., q. 73. 1. o., 3. o., 3., 5. 1., q. 79. 3. 2., 8. 2., q. 80. 10. 1., q. 84. 6. o., 10. o., 5., q. 86. 4. 3., 4. d. 3. ar. 1. q. 3. 4. o., ar. 3. q. 1. o., 3., q. 3. 1., d. 4. q. 2. ar. 1. q. 1. o., 2., q. 2. 3., ar. 2. q. 4. 1., d. 6. qu. 2. ar. 1. q. 1. o. fi., d. 8. q. 1. ar. 1. q. 1. 1., d. 9. ar. 5. q. 4. 2., 12. q. 3. ar. 1. q. 1. 2., d. 14. q. 1. ar. 4. q. 3. o, q. 2. 3., d. 17. q. 2. ar. 2. q. 6. 3., d. 18. q. 1. ar. 3. q. 2. o, d. 23. q. 1. ar. 2. q. 1. o, q. 2. ar. . q. 1. o, d. 42. q. 1. 1. o, 2. o, ar. 3. q. 1. o, d. 45. q. 2. ar. 3. q. 1. 3., ç. 4. c. 58., 59., 71. 1., Rom. 11. lect. 4. fi., 1. Cor. 11. lect. 5. princ., lect. 7. princ., Hebr. 6. lect. 1. med.

175 Effectus baptismi duplex, scilicet per se, idest generatio in vitam spiritualem, & per accidens, idest præservatio a peccato. Primus omnibus æqualiter confertur secundum se, non autem secundus. 3. q. 69. 8. o, 4. d. 3. ar. 1. q. 4. o., d. 5. q. 2. ar. 2. q. 2. o, d. 23. q. 1. ar. 1. q. 1. o.

176 Aqua baptismi cum forma verborum non operatur immediate ad gratiam, sed ad caracterem. 4. d. 26. q. 2. 3. 2.

177 Baptismus non habet efficaciam solum ex opere operante, sed magis ex opere operato. 4. d. 3. q. 2. ar. 2. q. 2. o, d. 4. q. 3. ar. 2. q. 3. 1., d. 6. q. 1. ar. 3. q. 2. o, q. 2. 4. o, d. 15. q. 1. ar. 3. q. 3. 2.

178 Baptismus ex opere operantis baptizantis, vel baptizati, potest aliis prodesse, sicut cetera opera meritoria, non autem ex opere operato. 4. d. 45. q. 2. ar. 3. q. 1. 3., 4.

179 Præparatio sufficiens ad gratiam quandoque simul datur cum baptismo; sed quandoque tempore præcedit baptismum, non autem votum eius post veritatem propalatam. 4. dist. 18. q. 1. art. 3. q. 1. o.

180 Per baptismum homo fit membrum Christi, ideo pœna quam Christus sustinuit, reputatur ei ad satisfactionem. 1. 2. q. 5. 7. 2., qu. 113. 3. 1., 3. q. 48. 1. o, qu. 49. 1. o, qu. 62. 1. 2. o, qu. 68. 1. o, 5. 1., q. 69. 2. o., 1., 3. 4. 5. 6. 10. o, q. 73. 3. 1., 4. d. 3. art. 1. q. 4. 1., d. 4. q. 2. art. 1. q. 2. 1., 3.

181 Per baptismum homo incorporatur Christo. 3. q. 62. 1. o., q. 68. 1. o, 1., 2. 4. o, 5. o, 1. q. 69. 2. 3. 4. o, 5. o, 7. 1., 4. d. 4. q. 2. ar. 1. qu. 2. 2., 3., ar. 2. q. 5. o, Matth. 3. fin. *Incorporari*. 2. *Iustitia*. 72. *Martyrium*. 18.

182 Fides incorporat Christo mentaliter, baptismus autem corporaliter, sine cuius proposito neutrum fieri potest. 3. q. 69. 5. 1.

183 Baptismus est sacramentum passionis, & mortis Christi. 3. qu. 73. 3. 3. *Missa*. 26. *Operatio*. 51. *Oratio*. 57.

184 In baptismo homo participat totaliter virtutem passionis Christi, non autem in pœnitentia. 3. q. 86. 4. 3.

185 Baptismus, quantum in se est, totam efficaciam passionis Christi influit in baptizatum. 4. d. 4. q. 2. art. 1. q. 2. o.

186 Baptismus configurat Christo passo per immersionem, resurgenti per nitorem aquæ, ascendenti per levationem. 3. q. 66. 2. 3. 9. o, 4. d. 4. q. 1. art. 2. q. 6. 2.

187 Baptismus est sacramentum intrantium, quia facit primo participem redemptionis Christi, & mortis eius. 4. d. 2. q. 1. 2. 2., 3. o, Hebr. 6. lect. 1. med.

188 Ante baptismum actualiter susceptum aliquis rem baptismi consequitur, ex proposito suscipiendi baptismum. 3. q. 68. 2. o, q. 80. 1. 3., 4. d. 16. qu. 1. ar. 1. q. 2. 2., d. 17. qu. 3. ar. 1. qu. 1. 1., ar. 5. q. 1. o., 1., d. 18. q. 1. art. 3. qu. 1. 2. o, d. 22. q. 2. ar. 1. q. 2. 1., q. 3. o, ç. 4. c. 72. fin., Quol. 4. 10. o. *Ordo*. 67.

189 Homo per baptismum in mortem Christi baptizatur, & ei commoritur, & consepelitur. 2. 2. qu. 147. 5. o., 3. q. 49. 3. 2., q. 51. 1. o., q. 61. 1. 2., qu. 66. 3. o, 9. o, 5., q. 68. 5. 7. o, q. 80. 10. 1., q. 86. 4. 3. 4. d. 4. q. 2. ar. 1. q. 2. o., 1. d. 18. q. 1. ar. 3. q. 2. o., d. 39., 4. 2., Rom. 6. lect. 1. med.

190 Efficacia baptismi est a passione Christi, & a Spiritu sancto. 3. q. 66. 6. o, 1., 10. 1., 11. o, 1., 12. o, 7. 69. o, 1. Cor. lect. 2. med.

191 Baptismus datus a meliori, non est melior, quia efficaciam habet ex merito passionis Christi, & non alterius. 3. q. 64. 1. 2., q. 82. 6. 2., 4. d. 5. q. 1. o, q. 2. art. 2. q. 1. o, 1. Cor. lect. 2. med., fin., Ephes. lect. 2. med.

192 Sicut aqua baptismi habet quod cor abluat, ex tactu carnis Christi, sic & matrimonium ex hoc quod Christus in passione illud repræsentavit. 4. d. 26. q. 2. 3. 1.

193 Effectus principalis baptismi est delere peccata. 3. q. 39. 5. o. fin., q. 79. 5. 1., 4. d., 12. q. 2. ar. 2. q. 1. 3., d. 23. q. 1. ar. 2. q. 1. o, 1., d. 24. q. 2. 2. o, 1. *Passio*. 108. *Culpa*. 8.

194 Remissio culpæ fit in baptismo virtute materiæ, sed principalius virtute formæ, ex qua etiam materia virtutem recipit. 3. q. 86. 6. o.

195 Baptismus, & pœnitentia ordinantur directe contra culpam, non autem alia sacramenta. 4. d. 18. q. 1. ar. 3. q. 1. o.

196 Effectum baptismi est tollere omnia peccata præterita, & præsentia, non autem futura. 3. qu. 69. 10. 3.

197 Baptismus impedit peccata futura, ne fiant. 3. q. 68. 3. 3., 4. d. 4. q. 3. ar. 1. q. 2. 2. *Passio*. 108.

198 Baptismus omnibus æqualiter aufert omnem culpam, & omnem pœnam. 3. q. 67. 3. o, qu. 68. 2. 2., q. 69. 8. o, 4. d. 4. q. 2. ar. 3. q. 1. o, d. 18. q. 1. ar. 3. q. 1. o. *Peccatum*. 339. 400. *Pœnitentia*. 22. 87. *Piscina*. 2.

199 Baptismus principaliter ordinatus est contra peccatum originale. 3. q. 66. 9. o. fin.; 4. d. 2. q. 1. 2. o, d. 6. q. 2. ar. 1. q. 1. o, d. 7. q. 1. ar. 1. q. 3. o, d. 14. q. 1. ar. 4. q. 3. o, d. 17. q. 3. ar. 1. q. 1. o, d. 23. q. 2., ar. 2. q. 3. 2., ç. 4. c. 59. fin. *Hæresis*. 72. *Circumcisio*. 45. 46. 47.

200 Baptismus delet omnem culpam originalem, & mortalem, & quandoque venialem. 3. qu. 68. 7. 3., q. 69. 1. o., 4., 2., 7. o., 8. 1. 10. o., qu. 70. 4. 5., q. 71. 3. o., qu. 79. 5. 1., q. 84. 1. 1., 4. o. q. 87. 1. 2., 3. d. 32. q. 1. 1. o., 2. 3., L. med., 4. d. 2. q. 1. 2. 2., d. 3. ar. 3. q. 1. o, d. 4. q. 2. art. 1. q. 1.

B E

q. 4.

BE

BE

veri. 5. d. 18. 3. 2., 4. d. 49. q. 1. art. 3. q. 3. 0, Virt. q. 22. 7. 0.

107 Immo appetendo beatitudinem, potest peccare, sicut & diabolus appetiit finalem beatitudinem habere per propriam virtutem, quod est proprium Dei. 1. q. 63. 1. 4. fin., 3. 0. fin., Ç. 3. c. 110. 1., Ver. q. 24. 7. 6., Mal. q. 16. 2. 0, 3. 0. fi., 2. 2. q. 14. 2. 0.

108 Deus est perfecte beatus. 1. q. 26. 1. 0, q. 62. 4. 0, 2. d. 1. q. 2. 2. 4., d. 15. q. 3. 3. 1., Ç. 1. c. 100.

109 Deus est sua beatitudo. 1. q. 26. 2. 0, q. 62. 4. 0, q. 94. 1. 0, 1. 2. q. 3. 1. 1., 2. 1., 4., 4. d. 49. q. 1. art. 2. q. 1. 1., Ç. 1. c. 101.

110 Deus est beatus secundum intellectum. 1. q. 26. 2. 0, 2. dist. 16. 2. 0.

111 Deus non esset beatus, si non intelligeret, & amaret. Similiter, & Christus, & homo. Ver. q. 26. 10. 8., q. 29. 1. 0, 1. Tim. 6. lect. 3. princ. *Angelus*. *Deus*. 201. &c. 419. *Honor*. 21. *Iuge*. *Iustificatio*. 17. *Sedere*. 3. &c.

112 Beatitudo Dei, excedit quamlibet aliam beatitudinem. 1. q. 26. 4. 0, Ç. 1. c. 102.

113 Beatitudo Dei complectitur omnem aliam beatitudinem. 2. q. 26. 4. 0., Ç. 1. fin.

114 Beatitudo est naturalis soli Deo. 1. q. 62. 4. 0, q. 63. 3. 0. fin., 1. 2. q. 3. 1. 1., q. 5. 7. 0, Opusc. 2. c. 106. fin.

115 Christus ut homo non potest esse beatus sine gratia. Ver. q. 29. q. 1. 0, 4.

116 Beatitudo triplex secundum Philosophos, scilicet voluptuosa, activa, & contemplativa. 1. 2. qu. 3. 2. 1., q. 69. 3. 4. 0.

117 Beatitudo duplex, scilicet perfecta, & imperfecta, idest in patria, & in via. q. 62. 1. 0, 1. 2. q. 3. 2. 4., 3. 5. 6. 0, q. 4. 5. 6. 7. 8. 0, q. 5. 3. 0, 4. 5. 0, q. 62. 1. 0., q. 60. 1. 3. 0, 2. 2. q. 1. 186. 1. 4., 3. d. 27. q. 2. 2. 0, 4. d. 49. q. 1. art. 2. q. 1. 0., q. 2. 4., 5., Ver. q. 14. 2. 0.

118 Beatitudo patriæ est continua, non autem beatitudo viæ. 1. 2. q. 3. 2. 4., 4. d. 47. q. 1. art. 2. 4., 5.

119 Duplex perfectio beatitudinis, scilicet ex parte obiecti, & ex parte subiecti. Prima tollit rationem veræ beatitudinis, non autem secunda. 1. 2. q. 5. 3. 2., q. 4. 5. 5., q. 11. 4. 2.

120 Nullus ante passionem Christi potuit habere beatitudinem, licet sancti patres meruerint eam per fidem passionis Christi quoad propriam personam, non autem quoad naturam communem. 3. q. 49. 5. 1., 3. d. 18. art. 6. q. 2. 2. *Angelus*. *Anima*. 130. 131. 132. *Beatus*. 3. *Bonitas*. 59. 192. 195. 249. *Character*. 11. *Confirmatio*. 43. *Corpus*. *Delectatio*. 23. *Dæmon*. 41. *Dos*. *Gloria*. 13. &c. *Gratia*. 42. &c. *Infinitum*. 8. *Iustus*. 2. *Lex*. 8. 9. 67. 85.

121 Mortui cum solo peccato originali, sciunt se esse creatos propter beatitudinem, quam etiam sciunt in communi, scilicet quod consistit in adeptione boni perfecti, sed ignorant beatitudinem supernaturalem. Mal. q. 5. 3. 0, 1., 4., 1. Cor. 2. lect. 2. *Liber*. *Mansiones*. *Maria*. 17. 22. 58. *Prædestinatio*. 2. 15. 22. 24. 29. *Sabbatum*. 1. 2. *Sapientia*. 21. *Sedere*. 3. &c. *Septem*. *Spes*. 10. 21. 22. 23. 26. 50. 52. *Virtus*. 260. &c. *Utile*. 1. &c.

122 Beatitudo civilis non est felicitas simpliciter, nec immutabilis simpliciter, sed non de facili mutabilis. Ver. q. 24. 7. 11.

123 Beatitudines sunt operationes virtutum perfectarum per dona, & etiam donorum. 1. 2. q. 69. 1. 0, q. 70. 2. 0, 2. 2. q. 157. 2. 3., 3. d. 34. q. 1. 4. 0, 4. d. 49. qu. 1. art. 1. q. 4. 1., Isa. 11. princ., Matth. princ., Gal. 5. lect. 6. princ. *Fructus*. 2. 3. 12.

124 Actus virtutum, ut perficiunt, dicuntur beatitudines, sed ut delectant, dicuntur fructus. 2. 2. q. 157. 2. 3., Gal. 5. lect. 6. med.

125 Actus donorum pertinentium ad vitam activam, exprimuntur in meritis beatitudinum, sed actus vitæ contemplativæ in præmiis. 1. 2. q. 69. 3. 0. fin., Virt. q. 1. 7. 4.

126 In singulis beatitudinibus ponitur aliquid pertinens ad statum viæ, & aliquid ad statum patriæ. 1. 2. q. 69. 2. 0, 2. 2. q. 8. 7. 0, 3. d. 34. q. 1. 4. 0, Matth. 5. princ.

127 Quælibet beatitudo est fructus, addens excellentiam, & principalitatem præmii, & non e converso. 1. 2. q. 70. 2. 0, 3. d. 34. q. 1. 5. 0.

128 Omnia præmia septem beatitudinum sunt idem realiter, & differunt ratione. 1. 2. q. 69. 4. 1.

129 Præmia beatitudinum inchoative habentur hic, sed complete in patria tantum. 1. 2. q. 69. 2. 0, 2. 2. q. 8. 7. 0, Matth. 5. princ.

130 Beatitudines, & præmia earum sufficienter enumerantur septem, & quatuor, & octo, diversimode, & declarantur. 1. 2. q. 69. 3. 4. 0, 3. d. 34. q. 1. 4. 0.

131 Primæ tres beatitudines sunt contra beatitudinem voluptuosam; sed quarta, & quinta pertinent ad vitam activam; aliæ autem duæ ad contemplativam. 1. 2. q. 69. 3. 4. 0.

132 Omnes beatitudines positas in sacra Scriptura oportet ad has reduci, quia omnes pertinent ad vitam activam, vel contemplativam. 1. 2. q. 69. 3. 4.

133 Beatitudines correspondent septem donis, non quidem singulæ singulis, sed plures uni, & una pluribus. 1. 2. q. 69. 3. 0, 3. d. 34. q. 1. 4. 0, 5., d. 37. art. 2. q. 2. 1.

134 Ordo beatitudinum accipitur, secundum quod homo ab exterioribus ad interiora progreditur: ubi primo sunt bona exteriora, secundo proximus, tertio passiones innatæ, quarto operationes, quinto compassiones, sexto apprehensio, septimo ordinatio, octavo passio illata. 3. d. 34. q. 1. 4. 0. fin.

135 Præmia omnium beatitudinum debentur octavæ beatitudini; ideo speciale præmium ei non assignatur, sed redditur ad primam beatitudinem. 3. d. 34. q. 1. 4. 0. fin.

136 Beatitudines dupliciter adaptantur donis, scilicet secundum convenientiam ordinis, ut prima infimo, secunda sexto, & sic de aliis, secundum Augustinum, vel secundum convenientiam propriæ rationis ad invicem secundum actus, & obiecta. 2. 2. q. 121. 2. 0, 2., q. 139. 2. 0.

137 Beatitudo prima, scilicet paupertas, correspondet dono timoris. 2. 2. q. 19. 12. 0., q. 83. 9. 3., qu. 121. 2. 0, q. 161. 2. 3., 3. d. 34. q. 1. 4. 6. 0, Matt. 5. princ.

138 Fructus decimus, scilicet modestia, & undecimus, scilicet continentia, & duodecimus, scilicet castitas, correspondent eis. 2. 2. q. 19. 12. 4., 3. d. 34. q. 1. 5. 0.

139 Petitio septima correspondet eis. 2. 2. q. 19. 12. 4., q. 83. 9. 3., 3. d. 44. q. 1. 6. 0.

140 Beatitudo secunda scilicet mititas, correspondet dono pietatis. 1. 2. q. 69. 3. 3., 2. 2. q. 83. 9. 3., q. 121. 2. 0., 3. d. 34. q. 1. 4. 0. fin., 6. 0, Matth. 5. princ. *Mansuetudo*. 1.

BE

14 Op-

B E

14 Oppositum videtur dicere. 4. d. 49. qu. 1. art. 4. q. 1. o.

15 Beati Deum comprehendent, sed non totaliter, idest omnibus modis quibus comprehendi potest. 1. q. 12. 7. 1., Opusc. 2. c. 164.

16 Beati habebunt summam Dei delectationem, & fruitionem, Opusc. 2. c. 165., 2. Cor. 12. lect. 2. princ.

17 Beati Deum videntes, erunt confirmati in bono. Opusc. 2. c. 166.

18 Beati diligent Deum. Opusc. 17. c. 4. *Conceptio*. 35. &c. *Consilium*. 29. *Contritio*. 13. *Corpus*. *Damnatio*. 30.

19 Inter beatos Christus fuit primus, inter malos Adam. Psalm. 1. princ. *Beatitudo*. 16. *Dolor*. 43. *Donum*. 32. &c. *Dos*. *Egere*. *Electio*. 14. *Fruitio*. 11.

20 Beati laudabunt Deum. 2. 2. q. 13. 4. o, 2. d. 2. q. 2. 5., 4. d. 44. q. 2. art. 1. q. 4. o. 1. Cor. 13. lect. 3. princ. *Eucharistia*. 148. 245. &c. *Eustratius*. 2. *Fames*. 2. *Fides*. 10. 21. 22. 23. 26. 50. 51. 52. 68. 70. 76. 96. 107.

21 Beatorum corpora erunt post diem iudicii. Opusc. 4. art. 25. *Imago*. 35. 42. *Indulgentia*. 11. *Iosias*.

22 Beatorum corporum dispositio. Opusc. 4. artic. 24., 25. *Lex*. 30. 45. 59. *Liber*. 15. &c. *Liberum*. 19. *Limbus*.

23 Beatorum corpora fulgebunt. Opusc. 4. ar. 36. *Mansiones*. *Maria*. 17. 22. 58. *Missio*. 33. 37. 39.

24 Voluntas beatorum est omnino immutabilis de bono in malum. ç. 4. c. 92., Ver. q. 24. 8. o.

25 Beati non possunt peccare. 1. q. 62. 8. o, q. 82. 2. o. fin., q. 94. 1. o, q. 100. 2. o, 1. 2. q. 4. 4. o, q. 5. 4. o, q. 109. 1. 3., 2. 2. q. 19. 11. o, 2. d. 7 q. 1. 1. o, 2. o. fin., d. 23. q. 1. 1. o, 2. 2., 3. d. 3. q. 1. art. 2. q. 3. 2., d. 12. q. 2. 1. o, ç. 4. c. 91., 92. fin., Ver. q. 24. 8. o, 9. o, Virt. q. 1. o. fin, q. 4. 4. 3., Opusc. 2. c. 166., Psal. 51. *Obedientia*. 26. *Odor*. 5. *Olfactus*. 2. *Patientia*. 10. *Pax*. 6. 7. 13. 17. &c. *Pœnitentia*. 36. *Perfectio*. 64. &c. *Pietas*. 13. 21. *Prædestinatio*. 30. 44. *Princeps*. 1. 2. *Prophetia*. 83. *Raptus*. 15. 16. *Resurrectio*. 9. 29. 35. &c. 57. *Risus*. *Sanctus*. *Societas*. 4. *Spes*. 26.

26 Beati sunt in statu impetrandi, non autem in statu merendi. 1. q. 62. 9. o, 2. 2. q. 83. 11. o, 1., 3. d. 18. 2. 2., 4. d. 15. q. 4. art. 6. q. 2. 3., d. 4. q. 3. 3. 4. *Spiritus*. 4. *Stabilis*. *Suffragia*. 12. *Tactus*. 14. *Theologia*. 8. 19. 43.

27 Oppositum videtur dicere. 2. d. 5. q. 2.

28 Dignitas beatorum in anima, & in corpore erit secundum gradus meritorum, non autem secundum diversitatem sexus, sicut nunc, & in statu innocentiæ, 3. q. 55. 2. 3., 2. d. 21. q. 2. 1. 2., 4. d. 44. qu. 1. art. 3. q. 3. 2. *Christus*. 53. 56. *Timor*. 14. 70. *Virginitas*. 17. *Virtus*. 232. 233. 242. 260. *Visus*. 8. 11. *Votum*. 9. *Usus*. 4. *Uti*. 19.

29 In beatis non potest esse passio animæ, nisi consequens iudicium rationis. 4. dist. 50. qu. 2. art. 4. qu. 3. 3.

30 In ingressu beatorum in gloriam tria sunt, scilicet exultatio de bonis habitis, confessio de beneficiis gratiæ, & spiritualis refectio. Psal. 41. med. *Abstractio*. 20. *Adam*. 17. 20. 47. 64. *Amor*. 69. 75. 203. &c. *Annuntiatio*. 1. *Apostoli*. 5. 21. *Benedictus*. 3.

31 Quilibet beatus gaudet de bonis factis a se, vel ab aliis, 4. q. 23. 6. 1., 4. d. 45. q. 2. art. 1. q. 4. 3., d. 49. q. 5. 1. 4., d. 50. q. 2. art. 1. q. 4. o, *Bonitas*. 59. 202. &c. 248. 240. *Cantus*. 1. *Caracter*. 10. 11. 12. 29. 30. *Cælum*. 31. *Casus*.

32 Beatus superior plus gaudet de bono inferioris quam ipse inferior. 4. d. 49. q. 3. art. 7. q. 4. 8. *Cibus*. 11. *Convivium*. *Delectatio*. 104. *Dæmon*. 12. 13. 14. *Desiderium*. 18. *Deus*. 176. 203. 205. 209. &c. 245. 339. *Dolor*. 43.

33 Gaudium beatorum superat omne gaudium viatorum, 3. q. 46. 6. 3., 3. d. 15. q. 2. art. 3. q. 3. 5., *Donum*. 33. &c.

34 Gaudium beatorum erit superplenum ex parte gaudentium, non autem ex parte obiecti; viatorum autem neutro modo. 2. 2. q. 28. 3. o. *Dos*. *Ecclesia*. 1. 5. 9. *Eucharistia*. 146. 147. 148. 256. *Fames*. 2. *Fides*. 21. 51. 68. 70. 98.

35 Lætitia beatorum est sempiterna, secura, & plena, quadrupliciter, scilicet ex gloria concepta, ex materia, ex societate, & ex perfectione. Psal. 5. fin. Isa. 35. 6. *Fortitudo*. 41. 53. *Fructus*. 10. &c. *Gloria*. 18. &c. *Gustus*. 3. *Hæresis*. 76. 119. 143.

36 Nihil erit in beatis quod non sit eis materia gaudii. 4. d. 50. q. 2. art. 2. q. 1. o. *Ignorantia*. 18. *Imago*. 35. *Indigentia*. 2. *Iustitia*. 41. *Lætitia*. *Lex*. 59. 67. *Liber*. 14. &c. *Limbus*. *Maria*. 2. 17. 22. 32. 59. 62. *Martyrium*. 18.

37 Gaudium beatorum de Deo crescere non potest, sed accrescet eis gaudium de gloria corporis. 3. d. 15. q. 2. art. 5. q. 2. o, 4. d. 12. q. 2. art. 1. q. 2. o, d. 45. q. 2. art. 2. q. 4. 3. *Missio*. 28. &c. *Nativitas*. 20. *Nicolaus*. 2. *Obedientia*. 26. *Ordo*. 5. *Oratio*. 32. 68. &c. *Anima*. 130. 131. 132.

38 Immo gaudium beatorum potest augeri usque in diem iudicii. 1. q. 62. 9. 3., 4. d. 12. q. 2. art. 1. q. 2. o, d. 51. q. 2. art. 1. q. 6. o, 1. Cor. 6. med. *Singulus*. 541. *Caritas*. 77. *Passio*. 28. *Pax*. 17. 26. *Pœnitentia*. 36. *Perfectio*. 63. 65. 66. *Prædestinatio*. 30. *Primum*. 8. *Princeps*. 2. *Sabbatum*. 2.

39 Gaudium accidentale beatorum crescit eis de omnibus benefactis pro eis, præcipue de gratiarum actione, 4. d. 12. q. 2. art. 1. q. 2. o.

40 Multiplicatis bonis nostris, gaudium beatorum augetur materialiter, non autem formaliter, quia Deus est eis ratio gaudendi de quibuscumque gaudent. 1. q. 62. 9. 3. fin., 4. d. 45. q. 2. art. 2. q. 4. 3. L. princ. *Sanctus*. *Visus*. 11.

41 Beati non intersunt rebus vivorum secundum legem communem. 1. q. 108. 8. 2., 2. 2. q. 83. 4. 2. *Christus*. 79. 117. 120. 130. 131.

42 Oppositum videtur dicere. 4. d. 50. q. 2. 3. o.

43 Beati non compatiuntur damnatis, sed semper videbunt pœnas eorum cum gaudio, non secundum se, sed ratione iustitiæ divinæ, & liberationis suæ. 2. d. 11. 5. o, 4. d. 50. qu. 2. 4. o, L. princ., Quol. 8. q. 7. 1. 1., Psal. 33., Psal. 36. fin. 2. fin., Psal. 51. *Abstractio*. 20. *Adam*. 1. &c. 16. 17. 20. 47. *Amor*. 69. *Angelus*.

44 Gloria beatorum, & pœna damnatorum erit maior post diem iudicii quam ante. 4. dist. 47. qu. 1. art. 3. q. 3. 3., d. 49. q. 1. art. 4. q. 1. o, L. fi., q. 4. art. 5. q. 2. 1. *Anima*. 132. 132. 133. 134. 139. 151. *Antonius*. *Beatitudo*. 16. *Caritas*. 77.

45 Oppositum videtur dicere. 1. qu. 62. 9. 3., 1. Cor. 6. med.

46 Omnis creatura est beatis materia gaudii, & da-

BE

BL

5 Blaſphemia qualibet ſemper eſt peccatum mortale, quando eſt cum deliberato conſenſu. 2. 2. q. 13. 2. o., q. 158. 7. 1., Col. 3. lect. 2. princ.

6 Dicere quod qui non ſemel tantum, ſed pluries aliquem blaſphemaverunt, impoſſibile eſt non blaſphemare, ibi impoſſibile pro difficili ſumitur. Opuſc. 1. 2. 28.

7 Blaſphemia ex lapſu linguæ eſt peccatum veniale, ſi hoc non intendebat. 2. 2. qu. 13. 2. 3., Coloſs. 3. lect. 2. princ.

8 Blaſphemia eſt graviſſimum peccatorum omnium. 2. 2. q. 13. 3. o., 105. 2. o. fin., 2. q. 80. 3. o., 4. d. 9. art. 3. q. 3. o., Mal. q. 2. 10. o.

9 Blaſphemia ſimpliciter eſt gravior homicidio, & periurio, ſed ſecundum quid eſt e converſo, ſcilicet ratione nocumenti. 2. 2. q. 13. 3. 1., 2.

10 Blaſphemia eſt contra primum, vel ſecundum præceptum Decalogi. 1. 2. q. 100. 11. o., 2. 2. qu. 13. 2. 2. *Maledicere*. 4. *Nugæ*. *Peccatum*. 155.

11 Blaſphemia ex deliberatione, oritur ex ſuperbia, ſed ex perturbatione, oritur ex ira. 2. 2. q. 158. 7. 1. *Ira*. 20. *Puer*. 5.

12 Blaſphemia in Spiritum ſanctum dicitur tripliciter, ſcilicet dicere contra Deitatem, finalis impœnitentia, & peccatum ex malitia. 2. 2. q. 14. 1. o., 2. d. 43. 1. 2. o., 3. d. 38. 5. 4., Mal. q. 3. 14. o., Quol. 2. 15. o., Matt. 12. med., Rom. 2. lect. 1. fi. *Dæmon*. 47. 51. *Hæreſis*. 1. *Peccatum*. 55.

13 Hæc blaſphemia dicitur dupliciter, ſcilicet contra perſonam Spiritus ſancti, & contra attributum eius. 2. 2. q. 14. 1. 3. o., 2. d. 43. 1. o., 5., Matt. 12. med. *Hæreſis*. 1. 7. *Inobedientia*. 4. *Inſanabile*. *Iudæi*. 36. 44. 45.

14 Blaſphemia in Spiritum ſanctum poteſt fieri tripliciter, ſcilicet corde, ore, & opere. 2. 2. q. 13. 1. o., q. 14. 1. o., 1., Mal. q. 3. 14. o., 1., 3.

15 Ex deliberatione peccare, eſt peccare in Spiritum ſanctum. 2. 2. q. 34. 2. 1.

16 Peccare ex inclinatione habitus, eſt peccare in Spiritum ſanctum, ſed large. Mal. qu. 3. 14. o. fi., 2., 9. *Odium*. 20.

17 Peccatum ex malitia, ideſt ex electione mali, dicitur peccatum in Spiritum ſanctum, ſed ex ignorantia in Filium, & ex infirmitate, ideſt ex paſſione, in Patrem. 2. 2. q. 14. 1. 3. o., 2. d. 43. 1. o., Mal. q. 3. 14. o., Quol. 2. 15. fi., Rom. 2. lect. 1.

18 Non omne peccatum ex malitia, eſt peccatum in Spiritum ſanctum, ſed tantum ex malitia quæ eſt cum contemptu impedientium peccatum. 2. 2. q. 14. 1. o., 4. o., q. 100. 1. 2., 2. d. 43. 2. o., 3. d. 38. 5. 4. Mal. q. 2. 8. 4., q. 3. 14. o., Matt. 12. med. *Peccatum*. 55. &c. *Præſumptio*. 2. &c. *Puer*. 5. *Simonia*. 5.

19 Non omnis contemptus boni impedientis peccatum, eſt blaſphemia in Spiritum ſanctum, ſed tantum contemptus illorum quæ directe ducunt ad pœnitentiam, & remiſſionem peccatorum. 2. 2. q. 105. 2. 2.

20 Hoc peccatum eſt generale, ratione habitus, ſed eſt ſpeciale ratione contemptus. 2. 2. q. 14. 1 3., 2. d. 43. 2. o., Mal. q. 3. 14. 2., 4.

21 Blaſphemia in Spiritum ſanctum, ut ſpeciale peccatum, eſt contemptus doni, quo homo retrahitur a peccato, non autem eſt peccatum ſequens ex eo. 2. 2. q. 118. 5. 3., 2. d. 43. 2. 1., 3., 3. o., 4. o. fin.

22 Species eius ſecundum tertium modum, ſcilicet ut eſt peccatum ex malitia, ſunt ſex, ſcilicet deſperatio, præſumptio, impœnitentia, obſtinatio, impugnatio veritatis agnitæ, & invidentia fraternæ gratiæ. 2. 2. q. 14. 2. o., q. 36. 4. 2., 2. d. 43. 4. o., Matt. 12. med., Rom. 6. lect. 1. fin.

BO

23 Species blaſphemiæ in Spiritum ſanctum fiunt per hoc quod voluntas per ſe contemnit retrahens a peccato, non autem ſi ex ignorantia, vel ex impetu paſſionis, vel alterius impellentis. 2. d. 43. 3. 7., Lib. fin.

24 Hoc peccatum eſſe irremiſſibile, exponitur tripliciter a doctoribus, ſcilicet vel quia eſt finalis impœnitentia, & ſic nullo modo remittitur; vel quia quantum eſt de ſe, habet meritum ut non remittatur quantum ad pœnam, vel quantum ad culpam, inquantum excludit ea per quæ fit remiſſio peccatorum. 1. q. 64. 2. o. fin., 2. 2. q. 14. 3. o., q. 118. 5. 3., 3. q. 86. 1. 2., 3. 2. d. 43. 4. o., Lib. med., Ver. q. 24. 11. 7., Mal. q. 3. 14. 15. o., Quol. 2. q. 8. 1. o., Matth. 12. med. Rom. 2. Lect. 1. fin.

25 Hoc peccatum eſt deſperatum ex parte peccantis, non autem ex parte Dei. 2. 2. q. 14. 3. o., 1., 2. d. 43. 1. 4., 4. o., Quol. 2. 15. fin., Matt. 12. med., Rom. 2. lect. 1. fin., Eph. 2. lect. 1. med.

26 Homo poteſt primo ante alia peccata habere hoc peccatum, licet raro contingat. 2. 2. q. 14. 4. o., 2. d. 43. 5. o., Virt. q. 2. 13. 1.

27 Hoc peccatum potuit eſſe in natura integra. 2. d. 43. 6. o.

Blaſphemus. *Blaſphemia*. *Lapidatio*.

Boetius. *Effectus*. 6. *Liber*. 12. *Natura*. 20. *Perſona*. 6.

Bonagnomi. *Legiſpoſitiva*. 2.

1 Bonitas Dei acquiritur a creatura rationali, tamquam perfectio eius obiectiva, ab aliis autem ſecundum ſimilitudinem tantum. 1. q. 6. 1. 2., q. 65. 2. o. fi., 1. 2. q. 1. 8. o., 1. d. 3. L. 2., d. 37. L. 1. princ., 2. d. 1. q. 2. 2. o., 4. d. 17. q. 1. 1. 6., Ͼ. 3. c. 25., 111., 112. 3., Ver. q. 5. 6. 4., q. 20. 4. o., Quol. 10. 17. o.

2 Omne bonum eſt bonum ſola ſimilitudine divinæ bonitatis. 1. q. 105. 5. o., 1. d. 1. q. 3. 3. o., d. 45. 2. o., 3. d. 32. 1. o., Ͼ. 1. c. 40., 98. 2., Lib. 3. c. 97. princ., Ver. q. 10. 12. 5., Quol. 10. 7. o. *Accedere*. 2. *Accidia*. *Actio*. 15. *Appetitus*. 20.

3 Nihil divinæ bonitatis participatione omnino caret. 1. q. 19. 4. 1., q. 23. 4. 1., 1. d. 34. q. 3. 2. 1., d. 43. q. 2. 1. 1., Ver. q. 19. 1. 13., q. 23. 1. 1., 5. o. *Actus*. 161. *Adam*. 64. *Addere*. 18. 19. *Adeps*. 2. *Agens*. 107.

4 Idem eſt rei eſſe propter ſuam operationem, & eſſe propter Dei bonitatem. 2. d. 1. q. 2. 2. 2. *Amor*. 21. 27. 28. 46. 50.

5 Omnia opera Dei attribuuntur bonitati eius. 1. q. 105. 2. 2., 1. d. 1. Lib. fi. Ͼ. 3. c. 97., Dion. 3. 4., *Animal*. 46. 71. 73. *Appetitus*. 16. 20. 22. 23. 28. 93. *Appropriatio*. 10. 11. 15.

6 Omnes res imitantur bonitatem Dei, ſed diverſimode. Ͼ. 3. c. 20., 22. *Aſſimilatio*. 1.

7 Univerſum perfectius participat, & repræſentat bonitatem Dei, quam quæcumque alia creatura. 1. q. 15. 2. o., q. 47. 1. o. fi., 2. 1., 1. d. 44. 1. 1., 2. 1. *Beatitudo*. 6. 13. &c. 96. &c. 123. 125. *Benedictio*. 9. 10. *Caracter*. 29.

8 Quælibet creatura poteſt deficere a ſua bonitate, non autem Deus. Opuſc. 2. c. 199., 110. uſque 114.

9 Dei bonitas, ſive perfectio, in duobus comprobatur, ſcilicet odio vitiorum, & amore virtutum.

41. Bo.

BO

cie, modò, & ordine. 1. q. 5. 5. 0, q. 6. 1. 1., 1. 2. q. 63. 2. 0, q. 85. 4. 0, 2. 2. q. 19. 11. 0, q. 27. 6. 1., q. 109. 2. 0, 3., q. 114. 1. 0, 1. d. 3. q. 2. 2. 0, d. 38. 1. 3., Ver. q. 21. 6. 0, q. 23. 1. 0, Mal. q. 2. 4. 0, Virt. q. 1. 8. 12., Anim. 18. 9. *Prædicare*. 11. *Prædicator*. 3. 5. 8. *Prælatio*. 3. 13. 14. 22. *Præmium*. 1. 5. 7. *Præsumptio*. 1. 5. 14. *Princeps*. 1. &c. 24. *Principatus*. 2. &c. *Principium*. 18. *Prohibitio*. 2. *Prophetia*. 11. 17. *Providentia*. 6. 21. 23. *Prudentia*. 2. 26. &c. 34. 36. 61. &c. *Psalterium*. 1. *Pulchritudo*. 3. *Punitio*. 4. *Puritas*. 1. *Ratio*. 10. 28. 34. *Rectitudo*. 3. *Retributio*. 2. 3. *Sanctificatio*. 3. 6. *Sanctus*. 7. *Sapientia*. 10. *Satisfactio*. 4. 14. 25. 27. *Scandalum*. 19. *Scholaris*. *Scriptura*. 19. *Seditio*. 3. *Seducere*. *Sensualitas*. 15. *Sermo*. 3. *Servire*. 2. *Servitus*. 3. 4. *Simonia*. 9. *Sinderesis*. 5. *Societas*. 4. 5. *Solicitudo*. 4. *Spes*. 2. 11. 12. 17. 21. 23. 24. 47. 50. 58. &c.

157 Sola natura intellectualis attingit communem rationem boni, scilicet per intellectum, & voluntatem. Mal. q. 1. 4. princ. *Stabilis*. *Studium*. 7. *Stultiloquium*. *Superbia*. 1. 7. *Tacere*. 2. *Temperantia*. 7. 14. 15. 18. *Tentare*. 5. 6. 7. *Timor*. 17. 18. 27. 59. 60. *Vinculum*. 2. *Vindicatio*. 4.

158 Homo dicitur bonus simpliciter secundum voluntatem, quia ipsa imperat cuilibet potentiæ; secundum quid autem, per intellectum, vel alias potentias. 1. q. 5. 4. 3., q. 48. 6. 0, 1. 2. q. 34. 4. 0, q. 56. 3. 0, q. 66. 3. 2., 2. d. 7. q. 2. 1. 2., d. 39. q. 1. 2. 0, 4. d. 4. q. 1. art. 3. q. 3. 0, 2., ç. 3. c. 116. 2., Virt. q. 1. 7. 2., 9. 16., Gal. 5. lect. 6. med. *Abraham*. 28. *Accidentaliter*. 3. *Accidia*. 10. *Adoct*. 1. *Adulterium*. 4. *Affectio*. 2. *Amicitia*. 15. 32. 33. 36. 37. &c.

159 Bonum hominis, ut est homo, est bonum secundum rationem, non autem secundum sensum. 1. q. 49. 3. 5., 1. 2. q. 71. 2. 0., 2. 2. q. 123. 1. 0, q. 129. 3. 0, q. 141. 1. 6. 0, 1. d. 39. q. 2. 2. 5., 2. d. 36. 4. 0, d. 39. q. 2. 1. 0, ç. 3. c. 107. 6. Mal. q. 2. 4. 0, Virt. q. 1. 9. 0, 13. 0, 8., q. 2. 2. 0, Iob lect. 2. med. *Amor*. 101. 179. *Angelus*. 475. 579. *Anima*. 127. 138. 303. *Antichristus*. 5. *Apostasia*. 2. *Ars*. 1. 8. 9. 19. *Assentire*. 3. *Assimilatio*. 5. 10. &c. *Aversio*. 11. *Aureola*. 16. *Baptismus*. 115. *Beatitudo*. 11. &c. 42. 43. 156. *Beatus*. 30. 37. 38. 46. *Beneficentia*. 1. *Beneficium*. 25. *Caritas*. 34. 147. 148. *Caro*. 2. *Civilis*. 1.

160 Bonum hominis consistit principaliter in actibus interioribus. 2. 2. q. 27. 6. 3., q. 30. 4. 0, Rom. 12. lect. 1. med., c. 14. lect. 2. med.

161 Bonum hominis consistit in coniunctione eius ad Deum. 1. 2. q. 98. 5. 2., 2. 2. q. 27. 6. 3., q. 30. 4. 0, q. 166. 1. 0, ç. 3. c. 115. Virt. q. 4. 1. 4., Opusc. 2. c. 255., Rom. 1. lect. 1. fin, Ephes. 5. lect. 1. princ., Heb. 3. lect. 3. princ. *Communicatio*. 6. *Psalmus*. 32.

162 Totum bonum hominis consistit in subiectione eius ad Deum. 2. 2. q. 19. 11. 0, q. 81. 7. 0, q. 104. 4. 2., 3. d. 34. q. 1. 2. 7., q. 2. art. 1. q. 3. 2., 4. d. 15. q. 4. art. 1. q. 3. 3., d. 20. art. 3. q. 2. 5., Ver. q. 14. 3. 8., Iob lect. 4. princ., Ioan. lect. 12. fin, Eph. 5. lect. 9. fin. *Confessio*. 38. *Crimen*. *Delectatio*. 8. 9. 30. 31. 42. 44. *Difficile*. 8. *Dispensatio*. 3. 4. 5. 11.

163 Omnes homines appetunt unum bonum formaliter, non autem materialiter. 1. 2. q. 1. 7. 0. *Dolor*. 31. *Dominium*. 11.

BO

164 Homo naturaliter in bonum tendit. 1. 2. q. 34. 5. 0, 2. d. 39. q. 2. 0, 2. 1., 5., d. 44. q. 1. 1. 0, 5. *Dulcedo*. 4. &c. *Eleemosyna*. 26.

165 Immo mala, scilicet vitia, & peccata, secundum totam speciem humanam in pluribus hominibus proveniunt, quam bona. 1. q. 49. 3. 5., q. 63. 9. 1., 1. 2. q. 71. 2. 8., ç. 3. c. 26. fin. *Accidentaliter*. 3.

166 Bonitas hominis est rectitudo, & dulcedo animi, secundum glossam. Bonum enim conveniens secundum activam vitam quod delectationem facit, etiam est in affectu, secundum quod homini omne bonum complacet, & sui, & alterius. Hoc est enim hominem dulcem habere animum. 3. d. 34. q. 1. 5. 0, Gal. 5. lect. 6. med. *Dulcedo*. 1. 2. 3. *Eva*. 2. *Eutrapalia*. *Fama*. 1. 2. 3. *Fecunditas*.

167 Homo naturaliter in bonum tendit, & naturaliter vult bonum, sed potest velle malum, non ut malum, sed ut æstimatur bonum, ex indeterminatione voluntatis. 2. d. 39. q. 2. 1. 0, 2. 1., 5., d. 44. q. 1. 1. 0, 5. *Fides*. 115.

168 Oppositum videtur dicere. 1. 2. q. 19. 7. 2., 3., q. 78. 1. 2.

169 Bonum opus habet semper sibi adiunctum bonitatis præmium, in perfectione virtutis, quæ est bonum humanum, & in consequutione beatitudinis. 1. d. 39. q. 2. 2. 5. *Finis*. 8. &c. 63. 72. 92. 114. 117. *Fortitudo*. 4. *Gloria*. 2. 3. 4.

170 Bonum cuiuslibet virtutis est conveniens homini secundum rationem, ideo convenit ei naturaliter. 1. 2. q. 54. 3. 0, 2. d. 39. q. 2. 1. 0.

171 Nullum bonum potest habere homo nisi a Deo vel immediate, ut bona infusa, vel cooperantibus nobis, ut bona acquisita, vel cooperante natura, ut bona naturalia. 3. d. 33. q. 1. art. 2. q. 2. 1. *Hæresis*. 34. 57. 59. *Homo*. 34. *Honor*. 12.

172 Impossibile est quod aliquis homo sit bonus, nisi sit bene proportionatus bono communi. 1. 2. qu. 92. 1. 3. *Humilitas*. 25.

173 Qui quærit bonum commune, quærit proprium, quia bonum proprium non potest esse sine communi, & bona dispositio partis est in respectu ad totum. 2. 2. q. 47. 10. 2., q. 61. 1. 3. *Iephthe*. *Impugnare*. 1. *Infinitum*. 8. *Ingratitudo*. 6. *Invidia*. 1. 2. 13.

174 Omne bonum creatum, est minus bono hominis obiectivo, non autem intrinseco, & inhærenti. 1. 2. q. 2. 8. 3. *Iudex*. 3. 8.

175 Bonum animæ est melius bono corporis, & hoc bonis exterioribus, & bonum vitæ contemplativæ, bono activæ. 1. 2. q. 2. 5. 0, 2. 2. q. 104. 3. 0, q. 152. 2. 4. 0, 3. d. 29. 5. 0, ç. 3. c. 141., Iob 2. princ. *Iudicium*. 13. 62. *Latro*. 1.

176 Nihil exteriorum est secundum se bonum hominis, sed tantum in ordine ad bonum rationis. 1. d. 39. q. 2. 2. 5., ç. 3. c. 134. 5., 141. med. Ephes. 6. lect. 1. fin. *Legislator*. *Lex*. 13. 21. &c. 37. 67. 68. 149. &c. *Maria*. 26. 42. *Voluntas*. 27.

177 Bonum multitudinis est maius quam bonum unius qui est de multitudine, non autem quam bonum unius extrinsecum, ad quod multitudo ordinatur. 2. 2. quæst. 39. 2. 2., Opusc. 20. Lib. 1. c. 15. *Meritum*. 103. *Minister*. 6. *Miraculum*. 40. &c.

178 Bonum publicum hominum propter tria permanere non finitur; quorum unum est a natura proveniens, scilicet variatio vitæ, & temporum; secundum

BU

C

CA

CA

CA

C A

CA

q. 4. 2. 3. 4., q. 6. 2. o., q. 13. 5. o., q. 105. 1. 1, q. 110. 2. o., qu. 115. 3. 3., 3. qu. 62. 3. o., 2. d. 15. q. 1. 2. 4., 4. d. 5. q. 2. art. 2. q. 2. o., d. 43. art. 2. q. 1. o., ç. 1. c. 29., 32., Mal. qu. 1. 3. o., q. 4. 1. 10., 3. o., Pot. q. 5. 1. o., qu. 7. 1. 8. Dion. lect. 3. *Agens*. 12. *Effectus*. 4. &c. 10. *Aequivoca*. 2. *Aeternitas*. 21. *Habitus*. 74. &c. *Imperare*. 15.

37 Deus est causa agens analoga, non autem univoca, nec æquivoca. 1. d. 8. qu. 2. o. *Deus*. 449. *In*. 9. 22. 23. *Infidelitas*. 2. *Instans*. 16.

38 Effectum agentis oportet esse in agente eundem specie, ut in causis univocis, vel analogice, ut in æquivocis. 4. d. 1. q. 1. art. 4. q. 4. o. *Intellectus*. 139. 161. 181. 214. 259. *Intelligibile*. 3. *Invidia*. 13. *Effectus*. 7. 10.

39 Effectus est in causa principali secundum similitudinem formæ eius, in causa vero instrumentali secundum virtutem a causa principali in instrumento. Mal. q. 4. 1. 16., 3. o. *Agens*. 51. *A. Ablativus*. 1. *Abstractio*. 12. 13. 14. *Accusatio*. 24.

40 Causa instrumentalis non participat actionem causæ principalis, nisi inquantum per aliquid sibi proprium dispositive operatur ad effectum principalis agentis. 1. q. 45. 5. o. *Actio*. 80. *Agens*. 27. *Actus*. 27. 156. 184. *Acquirere*. *Adoptio*. 11. 12. 17. *Agere*. 12. *Alteritas*. *Amœnitas*. *Anima*. 32. 71. 88. 90. 198. 261. 262. *Animal*. 2. *Artifex*. 1. *Assimilatio*. 8. *Bellum*. 5. *Calor*. 16. &c. *Casus*. 3. &c. *Cæremonia*. 4. *Certitudo*. 3. &c. *Cibus*. 2. *Communicatio*. 4. *Conclusio*. 2. *Concupiscibilis*. 10. *Conservatio*. 8. *Constructio Contractio*. 2. *Contritio*. 24. &c. *Cultellus*. *Debitum*. 11. 18.

41 Nullum individuum potest constituere aliud in simili specie, nisi ut instrumentum causæ respicientis totam speciem, & totum esse naturæ inferioris. Pot. q. 3. 7. o. fin. *Agens*. 29. *Defectus*. 12. &c. *Dæmon*. 31. 44. 64. 82. 112. 113. 122.

42 Instrumentum adhibetur propter convenientiam eius in causato, ut sit medium inter causam primam & causatum, & attingat utrumque. ç. 2. c. 21. 5. *Desiderium*. 10. *Devotio*. 4. &c. *Dicere*. 3. *Dispensatio*. 7. &c. *Dispositio*. 32. 34. 44. 54. *Disputatio*. 7. *Distinctio*. 27. 35. *Diversitas*. 5. 6. 11. *Divitiæ*. 4. *Divortium*. 2. *Dolabrum*. *Dolor*. 22. *Dos*. 8. *Ebrietas*. 1. 2. *Aegritudo*. 2. *Electio*. 90. *Elementum*. 19. *Eleemosyna*. 32. *Elix*. *Ænigma*. 2. *Ens*. 28. *Aequalitas*. 7. 13. *Aeternitas*. 21. *Eucharistia*. 43. *Ex*. *Excæcatio*. 3. *Excessus*. 2. *Exclusio*. 4.

43 Instrumentum numquam adhibetur, nisi ad causandum aliquid per motum. ç. 2. c. 21. 4. *Facere*. 1. *Falsitas*. 12. &c.

44 Causa principalis est nobilior suo effectu, non autem instrumentalis, nec causa per accidens. 1. 2. q. 66. 6. 3., 2. 2. q. 148. 3. 2., q. 165. 2. 1., 3. q. 79. 2. 3., 4. d. 1. q. 1. art. q. 1. 3., d. 14. qu. 2. 2. 2., Mal. q. 4. 1. 15., 5. *Fides*. 9. 73. &c. 139. 162. *Fiducia*. 7. *Forma*. *Fucatio*. *Grave*. 7. *Habitus*. 56. 64. 74. 75. 77. 80. *Iacob*. 5. *Iactantia*. 4. 5. *Ignis*. 14. *Imaginatio*. 10. *Immunditia*. 3. *Imperare*. 15. *In*. 3. 9. 22. &c. *Inconvenientia*. 3. *Individuum*. 26. *Indulgentia*. 4. 6. *Infidelitas*. 2. 7. *Instans*. 16. *Intellectus*. 139. 161. 181. 214. 259. *Intelligibile*. 3. *Invidia*. 13. *Involuntarium*. 3. 4. *Iocosum*. *Hypostasis*. 5. *Iris*. 28. &c.

CA

45 Effectus habet esse nobilius, & principalius, non autem verius, in causa principali, quam in se, non autem in causa instrumentali. 1. q. 4. 2. o., q. 18. 4. 3., 1. 2. q. 83. 1. 2., 4. d. 1. q. 1. art. 4. qu. 1. 3., Mal. q. 4. 1. 15., 3. 5. *Iris*. 2. *Iudæi*. 19. *Iudicium*. 15. *Iuramentum*. 17. *Iustitia*. 65. *Iustificatio*. 36. *Lacryma*. *Latro*. 3. *Laus*. 4. *Liber*. 13. *Libertas*. 2. 4. *Lignum*. 2. 3. *Loqui*. 1. *Luciditas*. 1. *Lux*. 20. 25. *Macula*. 3. 5. 6. 8. 16. *Magis*. 6. *Malum*. 23. *Maria*. 56. *Martyrium*. 7. 9. 14. *Materia*. 35. 41. 42. *Matrimonium*. 3. 4. 6. 9. 22. 23. 33. 37. 40. 64. 71. 74. 80.

46 Effectus assimilatur causæ principali, non autem instrumentali. 3. q. 6. 2. 1. o., 4. d. 1. q. 1. art. 4. 1. 3., 4., d. 12. q. 1. art. 2. q. 2. 1., d. 19. q. 1. art. 2. q. 1. o., ç. 4. c. 77. 4., Mal. q. 4. 3. o., 1. Cor. 15. lect. 2. princ. *Causa*. 40. *Matutinæ*. 2. *Maximum*. *Medium*. 2. *Meritum*. 29. 90. *Metaphysica*. 30. 31. *Miraculum*. 2. *Misericordia*. 43. *Missio*. 41. *Mors*. 2. 6. 18. 24. 29. 36. 37. *Motus*. 32. 43. 44. *Mutabile*. 3. *Mutatio*. 11. *Natura*. 6. 41. *Naturale*. 5. 12. 14. *Necessitas*. 2. 15. 29. *Negatio*. 3. *Negligentia*. 9. *Non ens*. 8. 9. *Novellæ*. *Notum*. 3. *Numerus*. 9. *Obedientia*. 9. 14. 23. *Obiectum*. 9. *Obsecratio*. *Occidere*. 12. 17. *Odium*. 7. 13. 14.

47 Causa principalis, licet manifestissima, non potest proprie dici signum sui effectus, licet occulti, sed tantum causa instrumentalis, quia ut mota, est effectus. 3. q. 62. 1. 1. *Omissio*. 7. *Operatio*. 10. 38. *Opinio*. 9. *Oppositio*. 4. 5. 6. *Oratio*. 48. *Ordo*. 6. 27. 61. 69. *Pars*. 41. *Participare*. 5. 13. *Passio*. 10. 35. 42. 47. 76. 106. &c. *Pax*. 13. &c. 18. *Peccare*. *Peccatum*. 117. *Pœna*. 14. *Pœnitentia*. 50. *Per*. *Perfectio*. 6. *Persona*. 43. 45. *Planetæ*. 2. *Pluvia*. *Pollutio*. 2. 4. &c. *Possibile*. 6. *Præceptum*. 63. 119. 149. *Prædestinatio*. 22. 32. &c. *Primum*. 4. *Restitutio*. 10.

48 Ordo est in causis finalibus, sicut in agentibus, scilicet quia secunda dependet a principali. ç. 3. c. 109. princ. *Agens*. 25.

49 Causa finalis, & causa efficiens coincidunt. d. 1. L. 1., 4. d. 8. q. 1. art. 1. q. 1. 1., ç. 3. c. 17. 7., Mal. q. 1. 1. o. *Sacramentum*. 18. *Signum* 7. &c. *Tuba*. 3.

50 Immo causa finalis opponitur causæ efficienti. 2. 2. q. 27. 3. o., 3. q. 62. 6. o.

51 Eiusdem, & similiter, non potest esse duplex causa proxima, vel remota, sed diversimode. 1. qu. 52. 3. o., 1. d. 37. q. 1. 1. 4.

52 Idem respectu eiusdem potest esse causa & effectus diversimode. 1. 2. q. 33. 4. 2., 2. d. 36. 3. 2., 4. d. 3. art. 1. q. 2. 4., d. 17. q. 1. art. 4. qu. 1. o., ç. 4. c. 14. 1., Ver. q. 9. 3. 6., q. 28. 7. c., Virt. q. 1. 12. 5. *Accidens*. 4. *Augurium*. 2. *Capitale*. 1. *Cete*. 15. *Commune*. 13.

53 Causa prima, vel universalis, dicitur dupliciter, scilicet in prædicando, & in causando. Et correspondent ad invicem. Ver. q. 2. 4. 7. *Confessio*. 18. *Conservatio*. 6. *Ex*. 5. 6. *Fatum*. 3. 4. *Fomes*. 8. &c.

54 Effectus denominatur a causa proxima, non a remota, vel universali. 1. q. 14. 13. 1., q. 25. 3. 4., 3. q. 1. 1., 1. d. 39. q. 2. 2. 2., 2. d. 43. 1. 2., Ver. qu. 5. 9. 10., 12. *Fortuna*. 1. *Forus*. 2. *Generale*. *Genus*. 18. 32. 33. 34.

55 Scire aliquid per causas intrinsecas rei, est perfe-

C A

88 Quic-

35. Cæ.

CÆ

35 Cælum empyreum est supremum locorum corporalium. 1. q. 102. 2. 1., q. 112. 1. 2., ç. 4. c. 87.

36 Cælum empyreum est locus beatorum hominum, magis quod angelorum, & est ad congruitatem contemplationis, non autem ad necessitatem. 1. q. 66. 3. o., 3., q. 102. 2. o. 1., q. 112. 1. 2., 1. 2. q. 4. 7. 3., 2. 2. q. 175. 3. 4., 1. d. 37. q. 3. 2. 3., 2. d. 2. q. 2. 1. o., 2., 2. o., d. 10. 4. 4., d. 19. 5. o., 3. d. 22. q. 3. 1. o., 4. d. 44. q. 2. art. 3. q. 2. o., ç. 4. c. 87., Pot. q. 3. 19. 4. *Convexum*.

37 Cælum empyreum est concretatum materiæ informis. 1. q. 66. 3. o.

38 Cælum empyreum in prima sui creatione habuit ultimum sui complementum, non autem alii cæli. 2. d. 12. 5. 4., d. 13. 1. 4.

39 Non est necessarium quod finis supremi cæli sit suprema substantia immaterialis, quæ est summus Deus. Opusc. 8. c. 2. fin.

40 Oppositum videtur dicere. 2. d. 1. qu. 2. 3. o. *Convexum*. *Corpus*. 41. 44. 67. *Descendere*. 10. 13. *Eucharistia*. 132. *Galilæa*. 1. *Elias*. 4. *Lex*. 125. *Mansiones*. *Materia*. 36. *Passio*. 130. *Præparare*. 1. *Princeps*. 1. *Principatus*. 10. *Purgatorium*. 8. 9. *Transfiguratio*. 3.

41 Cælum empyreum habet influentiam in inferioribus. 1. q. 66. 3. 2., Quol. 6. 19. o. fin.

42 Oppositum videtur dicere. 2. d. 2. q. 2. 3. o., d. 13. 1. 4.

43 Primum cælum est empyreum, secundum aqueum, tertium sidereum. Quol. 6. 19. o. fin.

44 Aqua non dicitur cælum, sicut ignis, & aer, quia non habet situm altum, licet sit diaphana. 2. d. 14. 4. 4.

45 Diversæ opiniones doctorum de aquis quæ sunt super cælos. 1. q. 68. 2. 3. o., 2. d. 14. 1. o., Pot. qu. 4. 1. 5., Quol. 4. 3. o., Quol. 6. q. 11. 1.

46 Informitatem cæli expressit Scriptura ex hoc quod dicit, *Tenebræ erant super faciem abissi*, secundum quod sub cælo etiam aer includitur. 1. q. 66. 1. o. fin.

47 Cælum aqueum est supra firmamentum, idest cælum sidereum, quia est diaphanum, sicut & cælum empyreum, quia est lucidum. 1. q. 66. 3. 4., q. 68. 1. 1., 2. o., 3. o. fin., 2. d. 14. 1. o., Pot. qu. 4. 1. 5., Quol. 6. 19. 1.

48 Cælum aqueum magis convenit cum cælo empyreo, quam sidereum, ratione suæ uniformitatis, & magis recipit influentiam eius. Quol. 6. 19. 1.

49 Omne spatium inter aquam & cælum Lunæ est unum cælum, secundum *Damascenum*, sed quatuor secundum Rabanum. 1. qu. 68. 4. o., 2. d. 14. 4. o

50 Cælum dicitur dupliciter, scilicet a proprietate, & a natura. Et hoc est triplex, scilicet immobile, mobile uniforme, & mobile difforme. Primum est cælum empyreum, secundum aqueum, & tertium siderum, & septem planetæ. 1. q. 68. 4. o., 2. d. 14. 4. o., Quol. 6. 19. o. fin.

51 Cæli sunt septem secundum Rabanum, scilicet empyreum, christallinum, seu aqueum, sidereum, igneum, olympium, ethereum, & aereum. 1. q. 68. 4. o., 2. d. 14. 4. o.

52 Cæli sunt decem, scilicet septem planetæ, firmamentum, cælum aqueum, & primum mobile. 2. d. 14. 1. o.

53 In cælis non sunt plura individua eiusdem speciei. 1. qu. 47. 2. o., ç. 2. c. 93. 3. &c. Spir. 8. o., 12.

CÆ

54 Cælum sumitur tripliciter, scilicet essentialiter, participative, & metaphorice. Et hoc tripliciter, scilicet Trinitas, bona spiritualia, & triplex visio, scilicet corporalis, imaginaria, & intellectualis. 1. qu. 68. 4. o., 2. d. 14. 4. o., Ioan. 6. lect. 4. princ.

55 Cælum tertium, ad quod raptus est Paulus, est triplex visio, triplex hierarchia, cælum empyreum, vel Trinitatis. 1. q. 68. 4. o., 2. 2. q. 175. 3. 4. 2. d. 14. 4. 5., 2. Cor. 12. lect. 1. med. *Gentiles*. 3. *Mansuetudo*. 9.

56 Eadem virtus cæli, disponit ad formam elementi, misti, animæ vegetabilis, sensibilis, & rationalis. 2. d. 2. q. 2. 3. 4. *Accidens*. 14. *Anima*. *Animal*. 23. 42. *Artificiale*. 7. *Augurium*. 2. *Calor*. 13. *Convum*. *Conservatio*. 4. *Corpus*. 67.

57 Virtus primi cæli recipitur in mediis cælis diversimode, secundum motus eorum. 1. q. 115. 3. 4., 2. d. 15. q. 1. 2. 6., Ver. q. 5. 9. 17., Mal. qu. 3. 2. o., Quol. 6. 19. o. *Dæmon*. 82. *Deus*. 321. *Diaphanum*. 2.

58 Virtus impressa cælo a suo motore, non habet esse completum, sed intentionale, sicut instrumentum. 2. d. 15. q. 1. 2. o. fin., Pot. q. 3. 11. 14. *Dispositio*. 24. *Effectus*. 7. 20. *Fatum*. 1. 5. *Fortuna*. 7. *Gloria*. 22. *Imprimere*. 1.

59 Omnis actio in inferioribus dependet ex virtute, & actione cæli, scilicet realis a reali, & intentionalis ab intentionali. Pot. qu. 5. 8. o., Mal. qu. 3. 2. o., Quol. 1. 7. o. fin. *Imprimere*. 1. *Iudicium*. 85. &c. *Lux*. 2. 3. 18. &c. *Magi*. 1. 2. 5. *Magnes*. 2. 5.

60 Actiones, & virtutes cælorum diversimode recipitur in his corporibus inferioribus, secundum diversam materiam dispositionum. 1. q. 115. 3. 4., 6. 2. *Miraculum*. 19. 56. *Naturale*. 25. *Palpabile*. 3. *Perfectio*. 26. *Saphirus*. 2.

61 Virtus conservativa & locativa in uno elemento respectu alterius est a virtute cæli per motum. 2. d. 2. q. 2. 3. 1.

62 In cælo sunt duo miracula, scilicet perpetuitas eius, & virtus immutandi totum mundum inferiorem. Psal. 32. princ.

63 Potentia quæ nunc est in cælo ad durandum, non mensuratur certo tempore, sed in infinitum. 2. d. 1. q. 1. 5. 3.; 2. 2., ç. 1., c. 20., Pot. qu. 5. 4. 1. *Somnium*. 2. *Virtus*. 73. 181.

64 Esse cæli non est finitum, nec infinitum sicut omnino extra quantitatem temporis existens. Pot. qu. 5. 4. 1.

65 Esse cæli nullo modo attingitur a tempore, vel a motu, cum sit omnino invariabile, sed mensuratur ævo. Pot. q. 5. 4. 1. *Ævum*. 3.

66 Cælum est virtutis finitæ: ideo indiget agente infinitæ virtutis ad perpetuitatem sui esse, & motus. 2. d. 1. qu. 1. 5. 13., ç. 1. c. 20., Pot. qu. 5. 4. 1., Psal. 32. princ.

67 Omne agens in his inferioribus ad formam agit in virtute cæli. ç. 3. c. 69. fin., Ver. qu. 5. 9. 3., Pot. qu. 3. 7. o. fin., q. 5. 8. o., q. 6. 1. 1., Mal. q. 5. 5. 6., Quol. 6. fin., Quol. 12. 14. o., Opusc. 2. c. 128.

68 Omnis virtus generalis, vel specialis inferiorum reducitur ad virtutes cælorum generales, vel

CÆ

CÆ

106 Cessante motu cæli, propriæ qualitates elementorum remanebunt, quia sunt effectus formarum substantialium, & de perfectione secunda, ut propriæ passiones elementorum, 4. d. 44. q. 2. art. 1. qu. 1. o., d. 47. q. 2. art. 2. qu. 3. o., d. 48. qu. 1. art. 4. q. 2. 3., Pot. q. 5. 7. o. *Elementum*. 28. *Iudicium*. 87. &c.

107 Cessante motu cæli qualitates tangibiles erunt in elementis, & in corporibus gloriosis, quo ad substantiam, non autem quo ad actiones in alterum, quia continebuntur per formam gloriæ, sicut per formam naturalem, ne dissolvantur. 3. d. 21. q. 2. art. 4. q. 2. 2., 4. d. 44. q. 1. art. 3. qu. 4. o., q. 2. art. 1. q. 1. o., 3., d. 47. q. 2. art. 2. q. 2. o. 1.

108 Cælum quiescit in nobilissimo situ possibili ad nostram partem habitabilem, vel secundum aliquos in situ in quo factum fuit. 4. d. 48. q. 2. 2. 8.

109 Lux remanebit in utroque hemisphærio. Pot. q. 5. 5. 17. *Lux*. 2. 3.

110 Si lux cæli nunc cessaret, omnia corruptibilia cito morerentur, non tamen in instanti. 2. d. 2. qu. 2. 3. o., Opus. 4. c. 24., Opus. 6. art. 11., 14.

111 Cessante motu cæli corpus gloriosum non poterit transmutari a sua naturali dispositione. 4. d. 44. q. 3. art. 1. q. 3. 1., 3., Quol. 7. 11. o.

112 Cessante motu cæli, in his inferioribus remanebit actio, & passio intentionalis, non autem naturalis. 2. d. 1. 6. 3., 4. d. 44. qu. 3. art. 1. qu. 3. o., Pot. q. 5. 8. o., Quol. 7. 11. o.

113 Cessante motu cæli, motus cordis in homine remanebit. Pot. q. 5. 10. 8. *Purgatio*. 8. &c.

114 Cessante motu cæli, nunc faber conservatus a Deo posset movere manus, & instrumenta. Opusc. 4. art. 8., 9. Opusc. 6. art. 10. *Resurrectio*. 4.

115 Oppositum videtur dicere. 4. d. 43. art. 4. q. 1. o. fin.

116 Cessante motu cæli, non potest aliquid vivum remanere, vita conservata ex influentia illius motus. 4. d. 43. art. 4. q. 1. o. fin.

117 Cessante motu cæli, nullum mistum præter hominem remanebit. 4. d. 43. art. 4. qu. 2. o., d. 48. qu. 2. 5. o., d. 50. qu. 2. art. 4. qu. 2. o., ç. 4. fin., Pot. qu. 5. 9. 10. o., Opusc. 2. c. 171., Opusc. 4. art. 10.

118 Cessante motu cæli non remanebit generatio, nec aliqua actio naturalis. 2. d. 11. qu. 2. 6. 3., d. 33. qu. 2. 1. 3., 5., 4. d. 44. qu. 1. art. 3. qu. 4. o., qu. 3. art. 1. qu. 2. o., qu. 3. o., d. 47. q. 2. art. 2. qu. 2. o. fin., 1., d. 48. qu. 2. 2. o., d. 50. qu. 2. art. 3. q. 2. o., ç. 4. fin., Pot. qu. 4. 7. 8. o., Quol. 7. 11. o., Opusc. 2. c. 176., 171., 177. *Angelus*. 143.

119 Nobilissima omnium perfectionum est illa quæ movet cælos. 2. d. 1. q. 2. 5. o. *Angelus*. 140. 142. 144. &c.

120 Deus secundum Aristotelem est causa cæli secundum substantiam, & non tantum quo ad motum contra quosdam. 2. d. 1. qu. 1. 5. 15., ç. 2. c. 15. fin.

121 Cælum movetur ad aliquo intellectu. 1. q. 70. 3. o., 2. d. 14. 3. o., ç. 3. c. 23., 24. 1., Lib. 4. fin., Pot. q. 5. 7. o., Spir. 6. o., Anim. 8. 17., 18. *Creatio*. 14. 35. 46.

122 Philosophi uni orbi non attribuerunt nisi unum motorem. 2. d. 37. q. 3. 3. o. fin.

123 Deus dicitur esse in cælo, quia ibi incipit principium omnium motuum corporeorum. ç. 3. c. 68. fin., Anim. 10. 5.

124 Cælum est movens seipsum, inquantum motor est ei intrinsecus. 1. q. 70. 3. 5.

125 Motores cælorum sunt duplices, scilicet coniuncti, & separati, idest Angeli inferiores, & superiores. 2. d. 10. 2. o., d. 14. 3. o., Spir. 6. 10. *Dæmon*. 82. 83. 124. *Manichæus*. 2. *Miraculum*. 19. 56.

126 Motor cæli coniungitur orbi secundum totum, secundum Philosophos; ideo non movetur per accidens ad motum cæli. 1. q. 51. 3. 3., 2. d. 8. art. 4. q. 4. o.

127 Oppositum videtur dicere. 2. d. 7. qu. 1. 2. o., Mal. q. 16. 6. 17., Spir. 6. 20.

128 Motor cæli superioris potest movere cælum motoris inferioris, non autem e converso. 1. q. 117. 4. 1., Mal. q. 16. 10. o., Spir. 6. 9.

129 Cælum agit, & movetur ut instrumentum sui motoris extrinseci. Pot. q. 5. 5. o. fin., 8. o., q. 6. 3. o. fin., 6. 10., Spir. 6. 12. *Providentia*. 42. &c.

130 Cælum est primum alterans, non tamen primum movens, sed movetur motu locali a superiori movente. 1. 2. q. 6. 1. 1., q. 109. 1. o., ç. 3. o. 69. fin., Spir. 6. 9.

131 Motor cæli non laborat. 2. d. 14. 3. 2., 4. d. 48. q. 2. 2. 6., ç. 3. c. 23., Pot. qu. 3. 4. 16., Spirt. 9. 8.

132 Dextrum, & sinistrum in cælis sunt solum ex virtute motoris, similiter & aliæ differentiæ positionis. 2. d. 2. q. 2. 3. 3., d. 14. 3. 4.

133 Virtus movens cælum dicitur esse in dextera parte orbis, quem movet, unde incipit motus. 1. q. 51. 3. 3., q. 52. 2. o., 1. d. 37. q. 2. 1. o.

134 Motores cælorum inferiorum dicuntur moveri per accidens, non ratione sui, sed ratione suorum mobilium. ç. 1. c. 13. fin.

135 Cælum causat vitam in virtute sui motoris vivi. Pot. qu. 6. 6. 10., Spirit. 6. 12. *Angelus*. 143.

136 Motus cæli est propter hominem finem eius. 2. d. 1. q. 2. 3. o., 4. d. 48. q. 2. 1. o., 3. 6., ç. 3. c. 22. 2., ç. 4. fin., Pot. q. 5. 5. o., Hebr. 1. lect. 5. fin. *Fatum*. 1. 5. *Fortuna*. 7. *Imprimere*. 1. *Iustum*. 12.

137 Finis principalis motus cæli, non ultimus, est numerus electorum, ultimus autem est bonitas Dei. Ver. qu. 4. 9. 13., Pot. q. 5. 5. o., 6., 7. 6. fin., Spir. 6. o. med., Opusc. 2. c. 171., Hebr. 1. lect. 5. fin.

138 Cælum in universo est sicut cor in animali, 2. d. 2. qu. 2. 3. o. *Magus*. 2. 5. 8. *Pithagoras*. 1.

139 Motor cæli est nobilior anima humana, & corporeitas cæli quam corporeitas corporis humani. 2. d. 1. q. 2. 5. 1. Pot. q. 6. 6. 13.

140 Anima hominis est nobilior corpore cæli. 1. q. 70. 2. 4., 2. d. 1. q. 2. 3. 3., 4. d. 48. q. 2. 3. 6., ç. 23. 1., Pot. q. 5. o., 3., q. 6. 6. 13.

141 Corpus cæli est nobilius corpore hominis. 1. q. 91. 1. 2., 2. d. 1. q. 2. 5. 1., 4. d. 48. q. 2. 3. 6., Ver. q. 5. 9. 13., 14., Pot. q. 6. 6. 13., Spir. 6. art. 1., 2.

142 Corpus hominis est simillimum cælo. 1. q. 76. 5. 2., q. 91. 1. o., 3., d. 1. q. 2. 5. o., d. 8. 1. o., d. 17. qu. 3. 1. 1., Spir. 7. 3., 4., Anim. 8. art. 1., 2., 9. 19.

9 Cer-

9 Certitudo principaliter; & essentialiter, est tantum in cognitione, sed secundum similitudinem, & participative est etiam in aliis, ut in operibus naturæ, vel artis. 1. 2. q. 18. 4. o., 2. 2. q. 18. 4. o., 3. d. 26. q. 2. 4. 1.

10 Certitudo cognitionis est diversimode in Deo, in angelis, & in hominibus. 2. 2. q. 9. 1. 1. *Academici*. *Adam*. 15. 30. *Altitudo*. 1. *Amicitia*. *Angelus*. 349. &c. 503. *Beatus*. 9. *Caritas*. 124. *Cælum*. 73. *Cognitio*. 6. 38. *Coniectura*. 3. *Consilium*. 8. 11. 26. *Debitum*. 20. 21. *Experientia*. 9. *Figura*. 8. 9. *Finis*. 63.

11 Motus appetitivæ virtutis, ut dirigitur a cognitione, participat aliquid de eius certitudine. Vir. q. 4. 2. 4.

12 Visus est simpliciter certior auditu, licet quandoque sit e converso. 2. 2. q. 4. 8. 1. *Futurum*. 2. *Gratia*. 170. *Imaginativa*. 1. *Immunitas*. 1. *Infernus*. 6. *Inquirere*. 3. *Intellectus*. 298. *Iudicium*. 15. 46. *Lex*. 12. *Malitia*. 5. *Maria*. 40. *Mathematica*. 5. *Mensura*. 5. *Mors*. 21. *Notum*. 22. *Perfectio*. 76. *Prædestinatio*. 33. 41. &c. *Prophetia*. 32. 61. *Providentia*. 5. *Prudentia*. 67. *Ratio*. 30. *Revelatio*. 2. *Salomon*. 3. *Scientia*. 8. 24. 185. &c. 158. *Sententia*. 4. *Signum*. 5. *Suspitio*. 4. *Theodosius*. 1. *Theologia*. 3. *Testamentum*. 4. *Testis*. 5. *Visus*. 11.

13 Virtus, & natura sunt certiores arte, quia infallibilibus operantur. 2. 2. q. 18. 4. o., 3. d. 26. q. 2. 4. o., Ver. q. 10. 10. 9., Vir. q. 4. 1. 10. *Contingens*. 10. *Decimæ*. 6. *Dæmon*. 82. 83. *Gigantes*. *Hæresis*. 96.

14 Fides est certior omni virtute intellectuali ex parte rei, & causæ, sed e converso ex parte subiecti, & evidentiæ. 1. q. 1. 5. 1., 2. 2. q. 4. 8. o., 1. Prol. 3. 5., 3. d. 23. qu. 2. art. 2. qu. 3. o., ç. 3. c. 154. princ., med., Ver. q. 10. 12. 6., q. 12. 2. 3., q. 14. 1. 7., Trin. 9. 4., Ioan. 4. lect. 5. fin. *Fides*. 84.

15 Certitudo adhæsionis non est proprie fidei, quia convenit etiam infideli per imperium voluntatis, & per fidem falsam, & convenit virtutibus intellectualibus. Quol. 6. 4. o.

16 Spes est certior omni alia virtute. 3. d. 26. q. 2. 4. o. *Spes*. 46. *Caritas*. 124. *Fiducia*. 3. &c. *Gratia*. 170.

17 Certitudo spei est ex cognitione dirigente. 1. 2. q. 40. 3. 3., 2. 2. q. 18. 4. o., 3. d. 26. q. 2. 4. o., Virt. q. 4. 1. 10., 2. 4.

18 Certitudo spei causatur ex liberalitate divina ordinante nos in finem, & ex inclinatione omnium virtutum etiam spei. 3. d. 26. q. 4. o.

19 Certitudo cognitionis est ex se, sed certitudo spei, & naturæ, est ex alio, ideo deficit per accidens. 1. 2. q. 40. 2. 2., 3. d. 26. q. 2. 4. 2. *Perfectio*. 76. *Spes*. 4. 46. 81. *Usura*. 7. 4. 98. 138. 142. 160. 177. 192. 294. 313.

20 Spes viatorum habet certitudinem ex fide, omnipotentia, & misericordia Dei, non autem ex meritis propriis. 2. 2. q. 18. 4. o., Virt. q. 4. 2. 4.

21 Certitudo spei est in affectu, defectibilis de incomplexo; & opponitur diffidentiæ. Sed certitudo fidei est in intellectu, indefectibilis de complexo, & opponitur dubitationi. 3. d. 26. q. 2. 4. 5.

22 Immo obiectum fidei bene, & vere potest dici complexum, & incomplexum. 2. 2. q. 1. 2. o., 1. d. 41. L., Ver. q. 14. 8. 5., 12., 12. o.

23 Spes fundata supra rectam conscientiam, habet certitudinem, non autem fundata supra falsam conscientiam. Ver. q. 17. 2. 8.

24 Certitudo spei formata in præscito est maior secundum habitum quam certitudo spei informis in prædestinato, sed ex parte Dei sunt æquales. 3. d. 26. q. 2. 4. 5.

Cervus significat catechumenos, & iustos. Psal. 41. princ. *Iustus*. 11. *Christus*. 214.

Cæsar. *Cato*. *Imperator*. 4. *Iulius*.

Cespitare. *Cæcitas*. 5. *Impactio*. *Impingere*.

1 Cessare dicitur Deus ab omni opere condendo, non autem propagando, & conservando. 1. q. 73. 1. 2., 2. o., q. 74. 2. 3., q. 118. 3. 1., 2. d. 15. q. 3. 1. o., 2. o., ç. 2. c. 84. fin., Ioan. 5. lect. 2. fin., Hebr. 4. lect. 1. fin. *Accusatio*. 23.

2 Deus cessat operari ratione effectus, non autem ratione operationis, quia est æterna. 2. d. 15. qu. 3. 1. 3. *Actio*. 62. *Advocatus*. 6.

3 Cessare a peccato non dicit simplicem negationem, sed displicentiam peccati, & propositum dimittendi peccatum. 4. d. 14. L. med., d. 15. q. 1. art. 5. q. 1. 3., Ver. q. 28. 5. o., 2. *Ambrosius*. 2. *Angelus*. 288. *Baptismus*. 32. 33.

4 Legalia cessare debuerunt tempore gratiæ, triplici ratione; scilicet quia lex instituta fuit ad significandum gratiam novi testamenti, quæ per Christum facta est; & ex imperfectione, quia in legalibus gratia non conferebatur quantum oportebat in novo testamento dari; & ex parte eorum quibus lex data est, qui erant parvuli, sed postmodum quando ad perfectam ætatem humanum genus pervenit, debuit ab iis observantiis populus liber esse. 4. d. 1. q. 2. ar. 5. q. 2. o. *Circumcisio*. 16. 17.

1 Cete dicitur Leviatan, idest addimentum. Et interpretatur balena a balin, idest emittere, quia altius ceteris animalibus emittit aquas. Iob 40. lect. 2. 3. prin.

2 Cete habet corpus iugerum quatuor, secundum Plinium, & æquale montibus, secundum Isidorum. Ideo excellit magnitudine, & virtute omnia alia animalia aquatica, sicut elephas omnia alia animalia terrestria. Ideo utrumque significat diabolum. Iob 40. lect. 2. 3. princ.

3 Cete habet ducentaquinquaginta addimenta carnea, in figuram magnæ falcis super singulos oculos, quibus utitur pro operculo, tempore magnæ tempestatis. Iob 41. lect. 1. med.

4 Cete est ita pingue, quod incisionem pellis eius in cauda non sentit, quam ligant funibus ad saxa, vel ad arbores, & excitatum a somno lapidibus fundæ recedens dimittit pellem, cuius caput est tam magnum, quod de eo fluant quinquaginta lagenæ sanguinis. Iob 40. lect. 3. fin.

5 Cete habet quamdam pellem per modum membranæ in gula multis meatibus perforatum, ne quid magnum ingrediens impediat digestionem. Iob 41. lect. 1. med.

6 Cete habet multas squamas, sicut scuta magna, sic densas, quod nec aer potest ingredi, sed cum moritur vel infirmatur, raræ fiunt, siccæ, & curvæ. Iob 41. lect. 1. fin.

7 Cete habet pulmonem, & respirat sicut delphinus. Et emittit aerem adustum, propter multum calorem eius, necessarium ad motum tantæ molis. Iob 41. lect. 2. princ.

8 Nullus piscis habet collum, nisi generans alium, sicut delphinus, & cete. Iob 41. lect. 2. princ.

9 Cete habet os valde dentatum, præcipue duos dentes ad modum dentium elephantis, vel apri, quasi duas portas magnas. Iob 41. lect. 1. med.

10 Cete esuriens emittit per os suavem odorem, quasi

Chri-

CH CH

7 Christus secundum quod homo est ubique, si ly *homo* importet unitatem suppositi, non autem si importet conditionem humanæ naturæ. 3. d. 22. qu. 1. 2. o.

8 Totus Christus est ubique, non autem totum; quia masculinum genus pertinet ad personam, sed neutrum genus pertinet ad naturam. 3. q. 52. 3. o., 3. d. 6. q. 2. 1. 6., d. 22. q. 1. 1. 6., Opusc. 2. c. 236.

9 Ly *homo* de Christo significat tres substantias; sed duas ratione significati, scilicet animam, & corpus; aliam vero, scilicet divinam, ratione suppositi. 3. dist. 6. q. 1. 3. o., Quol. 2. 1. o. *Reverentia*. 6.

10 Ly *homo* prædicatur univoce, & non æquivoce de Christo, & de Petro, & de ceteris hominibus. 3. d. 6. q. 1. 3. 1., d. 7. q. 1. 1. 3., ç. 4. c. 37. 2., 3., Unio. 2. 2., 4., Opusc. 2. c. 217.

11 Christus non est homo creatus, nec homo increatus si participium determinet prædicatum absolute; si vero determinet compositionem, est homo creatus. 3. d. 11. 2. 3.

12 Natura divina constituit personam Christi simpliciter; non autem natura humana eius, sed secundum quid, ut ab ea denominatur homo. 3. q. 3. 1. 3., Unio. 4. o.

13 Christus est unus sine pari, octupliciter; scilicet unus Deus, propter unam naturam Divinitatis; unus creator, propter infinitatem potestatis; unus homo, propter singularem eminentiam sanctitatis; unus Dominus, propter generalem rationem prælationis; unus magister, propter infusionem cognitionis; unus pater, propter productionem universitatis; unus pastor, propter generalem refectionem populi fidelis; una hostia, propter singulare pretium nostræ redemptionis. 1. Cor. 8. fin.

14 Persona Christi est tota in quolibet loco, sed non totaliter. 3. q. 52. 3. 3. *Filiatio*. 25. &c.

15 Omnis perfectio spiritualis, possibilis animæ Christi, debet ei attribui. 3. dist. 18. 3. o. *Persona*. 15.

16 Idem iudicium est de istis propositionibus, Christus secundum quod homo, est persona, suppositum, hypostasis, & res naturæ. 3. q. 16. 12. 3. *Adoptio*. 22. 23. *Angelus*. 597. 598.

17 Immo ultima magis accedit ad veritatem 3. d. 10. q. 1. art. 2. q. 3. o.

18 Hæc est vera, Christus, secundum quod homo, est suppositum, vel hypostasis, vel persona si ly *homo* stet pro persona; si autem stet pro natura, est falsa in hoc sensu, quod natura humana in Christo causat propriam personalitatem, sed vera sub hoc sensu, quod naturæ humanæ in Christo convenit esse in aliqua persona. 3. q. 16. 12. o., 3. d. 10. q. 1. 2. o., Rom. 1. lect. 3. fin.

19 Hæc est vera, & propria, Deus est homo, & e converso. 3. q. 16. 1. 2. o., 3. d. 7. q. 1. 1. o.

20 Hæc est per se, & in materia naturali, Deus est homo; non autem per accidens, nec in materia remota, nec in materia contingenti, & ratione suppositi, non ratione formæ. 3. q. 16. 1. 1., 3. d. 7. q. 1. 1. o., 5., 6., 7., 8., Unio. 4. o. fin. *Deificatus*. *Dæmon*. 21. 22.

21 Hæc est falsa, Deus factus est homo, & e converso, si ly *factus*, determinet subiectum, vel prædicatum absolute; si vero determinet compositionem, est vera; si autem determinet subiectum respectu prædicati est vera, sed conversa eius est falsa proprie: improprie vero est vera, idest si ly *homo* in subiecto supponat simpliciter, & non personaliter. 3. q. 16. 6. 7. o., q. 33. 3. o., 3. d. 3. q. 5. 3. o., d. 7. q. 2. o., Opusc. 1. c. 18., Opusc. 3. c. 6., Rom. 1. lect. 2. fin.

22 Hæc est vera, Christus, secundum quod iste homo, est Deus; & ista est per se, Iste homo est Deus. 3. d. 10. q. 1. art. 1. q. 2. o.

23 Hæc proprie est falsa, & improprie vera, Christus, secundum quod homo, est Deus, eadem ratione, scilicet quia reduplicatio magis proprie facit stare pro natura, nisi per aliquid limitetur ad suppositum. 3. q. 16. 1. 1. o., 3. d. 10. q. 1. art. 1. q. 1. o., q. 3. o. *Dominicus*. 2. *Filiatio*. 27. 28. *Hæresis*. 89. *Iustificatio*. 39. 40.

24 Hæc est falsa, Christus est tantum homo, sed hæc est vera, Christus est tantum id quod est homo. 3. q. 17. 1. 3.

25 Hæc est vera, Iste homo fuit ab æterno, sed ista est falsa, Christus fuit homo ab æterno. 3. d. 22. q. 1. 2. 5.

26 Hæc est falsa de Christo, Iste homo incepit, nisi addatur aliquid creatum. 3. q. 16. 7. o. fin., 9. o., 3. d. 12. q. 1. o.

27 Hæc est vera, Christus est creatura, secundum naturam humanam, & est minor Patre; non autem simpliciter. 1. q. 41. 3. o., 4., 3. q. 16. 8. o., q. 20. 1. 1., 3. d. 4. qu. 2. 2. 4., d. 11. 1. 2. o., d. 21. q. 1. 3. 2., ç. 4. c. 48., Ver. q. 29. 1. 1., 1. Cor. 15. lect. 2. princ. *Missio*. 11.

28 Non est dicendum, Christus est creatura, nisi addendo, secundum naturam humanam, ut caveatur hæresis Arii q. 16. 8. o., q. 20. 1. 1. *Nativitas*. 12. &c. *Prædestinatio*. 45. &c.

29 Immo non tantum ad vitandum errorem, sed quia est loquutio falsa. 3. dist. 11. q. 2. o., d. 21 q. 1. 3. 2., ç. 4. c. 48., Ver. q. 29. 1. 1.

30 Hæc proprie est vera, Christus, secundum quod homo, est creatura; quia reduplicatio magis proprie facit stare pro natura, nisi per aliquid limitetur ad suppositum: ideo hæc est falsa, Christus secundum quod hic homo, est creatura. 3. qu. 16. 10. o., 3. d. 4. q. 1. art. 2. q. 1. o., qu. 2. 1., d. 10. qu. 1. art. 1. q. 2. o., d. 11. 3. o.

31 Hæc propositio, Christus secundum quod homo, est persona, non est vera, nisi reduplicet suppositum hominis, ut dicatur: Christus, secundum quod iste homo, est persona. 3. d. 10. q. 1. art. 2. q. 1. o.

32 Immo est vera, ratione naturæ. 3. q. 16. 12. o.

33 In Christo est humana natura perfecta. Opusc. 2. c. 216. *Abraham*. 95. *Accidens*. 83. 84. *Accipere*. 5. *Adam*. 8. *Addere*. 20. *Aditus*. *Adoratio*. 13. &c. 29. *Adventus*. *Agens*. 112. *Angelus*. *Anima*. 134. 212. *Animal*. 81.

34 Natura humana in Christo est nobilior quam in aliis, ratione unionis ad Verbum; non autem essentialiter. 3. q. 2. 2. 2., 5. 1., 2. d. 16. 3. 4., Unio. 2. 12. *Annuntiatio*. 1. &c. *Apollinaris*. 2. &c.

35 Humanitas Christi fuit instrumentum Divinitatis eius. 1. 2. q. 112. 1. 1., 3. q. 7. 1. 3., q. 8. 1. 1., q. 13. 2. o., 2. 3. 4. o., q. 18. 1. 2., q. 19. 1. o., q. 34. 1. 3., q. 43. 2. o., q. 48. 6. o., q. 49. 1. o., 1., 2., q. 50. 6. 3., q. 56. 1. 3., q. 62. 5. o., q. 64. 3. o., 3. d. 5. q. 1. 2. 6., d. 12. q. 2. 1. o., d. 18 1. 4., art. 6. q. 1. o., 4. d. 43. art. 2. q. 1. o. fi., d. 48. q. 1. 1. 7., L. princ.

CH

quitatem ad Deum, gratia eius est altior & prior; secundo perfectionem habuit, quantum ad plenitudinem omnium gratiarum; tertio virtutem habuit influendi in omnia membra Ecclesiæ. 3. q. 8. 1. o., q. 48. 1. o., q. 49. 1. o., q. 59. 2. o., 3. d. 13. q. 2. t. o., Ver. q. 29. 3. o. fin., 4. o., Opusc. 2. c. 223., 1. Cor. 11. lect. 1. med., Ephes. 1. lect. 8. med., Col. 4. lect. 5. princ.

54 Tota humanitas Christi secundum animam, & secundum corpus, influit principaliter in animas, & secundario in corpora; ideo secundum utrumque est caput hominum, quo ad utrumque. 3. qu. 8. 2. o., 4. 1., 3. d. 13. q. 2. art. 2. q. 3. o., Ver. q. 29. 4. 1. *Eucharistia*. 6. 238. 240. *Exaltatio*. *Fides*. 107. *Finis*. 35. *Fundamentum*. 2. *Ostium*. *Imperator*. 7. *In*. 12. 15. *Incorporari*. *Innocentia*. 3. *Ioannes*. 9. &c. *Iudicium*. 57. *Iustificatio*. 36. &c. *Iustus*. 1. *Lex*. 111. 115. *Liber*. 5. 19. 20. 24. *Liberalitas*. 12. 15. *Martyrium*. 6. 7. *Matrimonium*. 47. 51. 61. 65. 121.

55 Proprium est Christi esse caput Ecclesiæ quo ad influxum interiorem, sed quo ad influxum exteriorem convenit aliis participative, particulariter, & vice Christi; Christo autem secundum omnem locum, tempus, & statum omnium pertinentium ad Ecclesiam, & propria auctoritate. 3. q. 8. 6. o., 7. o., Ver. q. 29. 4. 3.

56 Christus, secundum quod homo, præ aliis ministris, caput Ecclesiæ dicitur: quia per fidem eius iustificamur, per invocationem nominis eius sacramentis imbuimur, & virtute passionis eius, tota natura humana a peccato originali purgatur. Ver. q. 27. 3. 6. *Mediator*. *Membrum*. 8. &c. *Misericordia*. 30. *Missa*. 5. 21. 26. *Mulier*. 3. *Nox*. 2. *Papa*. 4. 6. 7. *Pastor*. *Pœnitentia*. 59. 60. *Petrus*. 1. 2. 3. 4. 6. 7. *Prælatio*. 15. *Religio*. 27. 98. *Sanctificatio*. 5 *Scientia*. 64. *Subiectio*. 5. &c.

57 Christus est caput omnium hominum; sed primo beatorum, secundo habentium caritatem viæ, tertio fidelium, quarto uniendorum, quinto unibilium; sed nullo modo damnatorum, quia penitus desinunt esse membra Christi. 3. q. 8. 3. o., q. 19. 4. o., 1., 3. d. 13. q. 2. art. 2. q. 2. 3. o.

58 Eadem essentialiter est habitualis gratia Christi, quæ dicitur gratia unionis, capitis, & singularis personæ. 3. q. 8. 5. o., 3. d. 13. q. 3. art. 2. q. 1. 2. o., 4. d. 5. q. 1. art. 3. 2. 3., Ver. q. 29. 2. o., 5. o. fin., 6., Opusc. 3. c. 214., Ioan. 3. lect. 6. med. *Adoptio*. 22. 23. *Adoratio*. 13. *Amor*. 30. 66. &c. *Angelus*. 492. 495. &c. *Assumere*. 52. 60.

59 Gratia unionis, singularis, & capitis, sunt simul tempore, sed ordine naturæ, & intellectus, prima præcedit secundam, & secunda tertiam: quia prima convenit Christo inquantum Deus, secunda inquantum homo in se, tertia quo ad alios. 3. qu. 7. 13. o., 3. d. 13. qu. 3. art. 2. qu. 3. o., Opusc. 2. c. 214.

60 In Christo fuit triplex plenitudo gratiæ, scilicet unionis personalis, capitis, & singularis: Prima est eius ut causæ finalis; secunda ut efficientis; tertia ut formalis ad omnem effectum, & ad omnem usum gratiæ. 3. q. 7. art. 7. 9. 10. 12. o., 3. d. 13. q. 1. art. 2. qu. 1. o. *Beatitudo*. 35. 36. 37. 112. 116. *Conceptio*. 28. 29. *Dos*. 8. 9. 10.

61 Gratia personalis, & gratia capitis in Christo ordinantur ad actum; non autem gratia unionis, sed ad esse personale; ideo prima & secunda conveniunt in essentia habitus, non autem tertia; licet etiam prima dicatur gratia unionis, inquantum facit congruitatem ad unionem. 3. q. 8. 5. 3. *Ecclesia*. 2. 6. *Eva*. 2. *Eucharistia*. 57. 59. 69. 70. 98.

62 Gratia habitualis fuit in Christo. 3. q. 7. 1. o., 3. d. 13. q. 1. 1. o., Ver. q. 29. 1. o., Opusc. 2. c. 215., Ioan. 3. lect. 6. med.

63 Gratia habitualis requiritur in Christo ad hoc quod sit caput Ecclesiæ. Ver. q. 29. 5. o.

64 Requievit super Christum Spiritus Domini, qui quidem in homine dicitur esse per gratiam habitualem. 3. q. 7. 1. o.

65 Gratia Christi habitualis ut ens est finita, sed secundum rationem gratiæ potest dici infinita, eo quod non limitatur: quia semper habet quicquid potest pertinere ad rationem gratiæ. Opusc. 2. c. 221. *Frater*. 2. 3. *Gratia*. 85. 88. *Gratiosus*. *Elias*. 3. *Hæresis*. 93. *In*. 12. 15. *Incorporari*. *Iudicium*. 57. *Lex*. 16. 102.

66 Gratia unionis est esse personale, quod a Deo datur gratis humanæ naturæ in persona Verbi, & est terminus assumptionis eius. 3. quæst. 6. 6. o., Ver. qu. 29. 2. fin., Quol. 9. 2. 3. *Lingua*. 8. *Manens*.

67 Gratia unionis in Christo dupliciter dicitur, scilicet voluntas Dei dans gratis, & donum eius, idest unio, vel aliquis habitus: Primo modo loquuntur sancti communiter, & est quid increatum; non autem secundo modo. 3. q. 2. 10. o., q. 6. 6. o., q. 7. 11. o., 3. d. 13. q. 3. 1. o., Quol. 9. 2. 3. *Maria*. 16. &c. 68. *Matrimonium*. 51.

68 Unio Christi facta est per gratiam primo modo, non autem secundo modo. 3. q. 2. 10. o., q. 6. 6. o., Ver. q. 20. 2. o.

69 Gratia Christi, sive unionis, sive habitualis, dicitur naturalis Christo: quia habuit eam a nativitate, & quia causatur a natura eius divina, non autem a natura humana. 3. q. 2. 12. o., q. 7. 13. 2., q. 34. 3. 2., 3. d. 4. q. 3. art. 2. q. 1. o. *Miraculum*. 23. 32. 33. 40. 48. &c. *Missio*. 38. *Prædestinatio*. 45. &c. *Prædicare*. 16. &c. *Prophetia*. 84.

70 Gratia unionis, fuit simpliciter infinita in Christo, sed gratia habitualis eius fuit infinita secundum rationem gratiæ, finita vero secundum rationem entis. 3. q. 7. 11. o., 1. d. 17. q. 2. 4. 3., d. 44. 3. 2., 3. d. 13. qu. 1. art. 2. qu. 2. o., d. 19. art. 1. qu. 1. o., Ver. qu. 29. 3. o., Opusc. 2. c. 214., 215., Ioan. 3. lect. 6. med. o. *Sacerdos*. 2. &c. *Sacramentum*. 57. &c. 107.

71 Habere gratiam convenit Christo secundum naturam humanam, non autem secundum naturam divinam, sed esse largitorem gratiæ, 3. qu. 7. 7. 2.

72 Christus habuit plenitudinem omnis gratiæ dupliciter, scilicet in summo, & quo ad omnes effectus gratiæ. 3. qu. 7. 7. 1., 9. o., 10. 12. o., q. 15. 2. 3. o., q. 22. 1. o., 1., 3., q. 27. 5. 1., q. 48. 4. 2., q. 38. 2. 2., 3. d. 13. q. 1. art. 2. q. 1. o., d. 15. q. 1. 2. 5., Opusc. 2. c. 21., Isa. 1., Ioan. lect. 8. fin. o., c. 3. lect. 6. med., 1. Cor. 1. lect. 1. med., c. 12. lect. 1. fin., Col. lect. 5. princ. *Sacrificium*. 34. *Sanctificatio*. 5. *Thurificatio*. 2.

73 Plenitudo gratiæ duplex, scilicet una ex parte subiecti: prima est propria Christo, secunda vero convenit etiam aliis per Christum. 3. q. 7. 10. o., 3. d. 13. q. 1. art. 2. q. 2. o.

74 Plenitudo duplex fuit in Christo, scilicet prima

CH

ere. Aureola. 9. 16. *Baptismus*. 161. 167. 174. 180. 187. 189. 191. 192. &c. 209. 232. 247.

104 Meritum Christi fuit infinitum ex circumstantia personæ, non autem secundum extensionem actus. 2. d. 9. 8. 2., 4. d. 14. q. 2. art. 1. q. 1. 4., d. 15. q. 1. 2. 1., Ver. q. 29. 3. 4., 8., 5., 4., Quol. 3. 3. 3., Opusc. 2. c. 238.

105 Meritum Christi se extendit ad totam naturam humanam, non autem meritum alicuius puræ creaturæ. 2. d. 20. q. 2. 3. 3., 3. d. 1. q. 1. 2. 7., 9., d. 4. q. 3. 1. q. 1. 0, d. 18. art. 6. q. 1. 0. q. 2. 0., L. med., d. 19. art. 1. q. 1. 0, Ver. q. 29. 7. 0. *Beatitudo*. 124. *Benedictio*. 1. 4. *Circumcisio*. 12. *Clavis*. 21. *Conceptio*. 30. 31. *Contritio*. 13.

106 Christus meruit aliis, scilicet omnibus membris eius, idest solis regeneratis spiritualiter, idest per baptismum. 1. q. 19. 4. 0. q. 48. 1. 0., 6. 0, q. 49. 1. 0, 2. d. 20. q. 2. 3. 3., Ver. q. 26. 6. 21., q. 29. 7. 0. *Damnatio*. 4. 1. 2. *Eucharistia*. *Exaltatio*. *Festum*. 10. *Gratia*. 71. 85. *Hæresis*. 88. 93. 94. 136. &c. *Incarnatio*. 5. 14. *Indulgentia*. 8. *Iudæi*. 18. 19. 20. *Iudicium*. 57. &c. *Iustificatio*. 40. &c. *Latro*. *Limbus*. 6. *Maria*. 61.

107 Christus meruit aliis præmium essentiale, quod nullus alius potest. 1. 2. q. 114. 6. 0, 3. q. 19. 4. 0., q. 46. 3. 0, q. 48. 1. 0, 6. 3., q. 61. 1. 2., 2. d. 20. q. 2. 3. 3., d. 27. 6. 0, 3. d. 18. 6. 0., L., d. 19. 1. 0., 4. d. 19. q. 1. art. 2. q. 1. 0., Ver. q. 26. 6. 21., q. 29. 7. 0. *Mors*. 36. *Oratio*. 57. *Passio*. 100. &c. *Peccatum*. 259. 353.

108 Meritum Christi operatur sufficienter salutem hominum, ut causa universalis; tamen requiruntur alia merita, ut causæ particulares. 2. d. 27. 6. 2., 3. d. 18. art. 6. q. 2. 3., Ver. q. 29. 7. 4., 8., 11.

109 Meritum Christi operatur in omnibus sacramentis, & in omnibus meritis nostris. 4. d. 14. q. 1. art. 4. q. 1. 7., d. 20. art. 3. qu. 1. 0. *Pæna*. 63. *Pœnitentia*. 126. *Redemptio*. *Sacerdos*. 36.

110 Meritum Christi est radix omnium meritorum nostrorum, a quo efficaciam habent. 2. d. 27. 6. 2., 3. d. 4. 3. 1. 0.

111 Christus nihil ad meritum pertinens docuit, quod ipse excellentius non impleret. 3. q. 7. 3. 2. *Sacramentum*. 16. 56. 57. 59. 101. &c. 106. 107. 120. *Sacrificium*. *Salvari*. 3. 4. *Sanctificatio*. 8. 11. *Sanguis*. 7. &c. *Sanitas*. 9. *Satisfactio*. 32. &c. *Servitus*. 16.

112 In Christo fuit aliqua scientia creata præter scientiam increatam. 3. q. 9. 1. 0., 3. d. 14. art. 1. q. 1. 0., Ver. q. 20. 1. 0., Opusc. 2. c. 216. *Adinventio*. *Angelus*. 497. &c. *Apostoli*. 13. *Consilium*. 10. *Decimæ*. 7. &c. *Doctor*. 1. 2. *Doctrina*. 1. 3. 18. *Dubitatio*. 3.

113 Scientia divina Christi non offuscabat scientiam humanam, sed magis claram reddebat. 3. q. 9. 1. 2., 3. d. 14. art. 1. q. 1. 2.

114 Scientia animæ Christi est nobilior secundum quid quam anima eius, non autem simpliciter. 3. qu. 11. 5. 3., 3. d. 14. art. 1. q. 1. 3., q. 3. 3., Ver. q. 20. 1. 1., q. 29. 1. 11. *Fides*. 24. 54. 64. 85. 104. 105. *Fructus*. 1. *Galilæa*. 3. *Hæresis*. 26. *Ieiunium*. 18. *Ioannes*. 7. *Lex*. 16. 118. *Liber*. 15. 19. 20. 24. *Matrimonium*. 44. *Prædicare*. 17. &c. *Prædicator*. 7. *Prophetia*. 76. 77. *Resistere*. 6. *Sacrifitium*. 34. *Visio*. 15.

115 Anima Christi poterat intelligere per scientiam inditam, convertendo se ad phantasmata, & etiam sine eis. 3. q. 11. 2. 0., 4. fin., q. 34. 2. 3., 3. d. 1. q. 1. 2. 2., d. 14. art. 3. qu. 2. 3. 0, Ver. qu. 20. 3. 1.

116 Christus habuit omnium rerum scientiam speculativam, & practicam non quidem practice, idest non qua ipse faceret res, sed qua sciret, qualiter res factæ sunt a Deo. 3. q. 13. 1. 3., 3. d. 14. 4. 2.

117 Anima Christi ad visionem beatam indigebat habitu luminis gloriæ; non autem indigebat speciebus, quibus tamen indigebat ad visionem omnium creaturarum in propriis naturis. Ver. q. 20. 2. 0.

118 In Christo fuit plenitudo gratiæ, & omnis virtutis, & omnis scientiæ. 3. q. 15. 2. 0., 3. 0., 1., Opusc. 2. c. 226.

119 In sexta Synodo damnata est positio negantium in Christo duas scientias, vel sapientias, scilicet creatam scientiam, & increatam. 3. q. 9. 1. 0. fin., Opusc. 2. c. 223.

120 Scientia beatorum fuit in Christo. 3. q. 9. 2. 0., 3. 4. 0, Opusc. 3. c. 216. *Abstractio*. 20. *Angelus*. 500.

121 Anima Christi in Trinitate novit omnia quæ Trinitas in se cognovit, non autem aliqua alia creatura. 3. d. 14. art. 2. q. 1. 1.

122 Anima Christi in Verbo non comprehendit Verbum, seu divinam essentiam. 3. q. 10. 1. 0, 2. 0. 3. 1., 2., 3. d. 14. art. 2. q. 1. 2. 0., Ver. q. 20. 4. 0., 5. 0., Quol. 3. 3. 0., Opusc. 2. c. 226., 1. Tim. 6. lect. 3. fin.

123 Anima Christi in Verbo cognoscit omnia quæ quandoque sunt, & cogitatus, non autem omnia quæ sunt in potentia Dei. 3. q. 10. 2. 0., q. 59. 2. 3., 3. d. 14 art. 2. q. 2. 0., art. 4. 3., 4. Ver. q. 8. 4. 0., q. 20. 4. 0., 1., 5. 0., Quol. 3. 3. 0., Opusc. 2. c. 215. *Attingere*. 3. *Beatitudo*. 112. *Comprehendere*. 4. 5. *Comprehensor*. 2.

124 Anima Christi in Verbo cognoscit omnia quæ Deus novit scientia visionis non autem omnia quæ Deus novit simplici intelligentia. 3. q. 10. 2. 2., q. 13. 1. 2., 3. d. 14. art. 2. q. 2. 0., q. 4. 2., 4. d. 49. q. 2. 5. 0., Ver. q. 8. 4. 0., q. 20. 4. 0., Quol. 3. 3. 0. fin. *Conceptio*. 28. 30. *Gloria*. 15. &c. 18. *Natura*. 35.

125 Scientia animæ Christi in Verbo parificatur scientiæ visionis Dei quo ad numerum scibilium, non autem quo ad claritatem. 3. q. 10. 2. 3., q. 13. 1. 2., 3. d. 14. art. 2. q. 2. 2., 3., q. 3. 0., art. 4. 3., 4., Ver. q. 20. 4. 9.

126 Anima Christi in Verbo scit infinita in potentia, quasi scientia simplicis intelligentiæ; non autem scit infinita in actu, idest scientia visionis, quia entia in actu secundum omne tempus non sunt infinita, quia generatio non est æterna. 3. q. 10. 3. 0., 3. d. 14. ar. 2. q. 2. 2., q. 4. 2., Ver. q. 20. 4. 1., 2. 5., Quol. 3. 3. 0.

127 Oppositum videtur dicere. 1. qu. 14. 12. 0., Ver. q. 20. 4. 0.

128 Anima Christi in Verbo cognoscit quicquid est potentia creaturæ. 3. q. 10. 2. 3. 0., 3. d. 14. art. 2. q. 2. 0., 2., 3., Ver. q. 20. 4. 1., Quol. 3. 3. 0. fin., Opusc. 2. c. 215.

129 Anima Christi in Verbo comprehendit omnis creaturæ essentiam, & per consequens comprehendit eius potentiam, & virtutem, & omnia quæ sunt in potentia creaturæ. 3. q. 10. 2. 0., Quol. 3. 3. 0. fi.

130 Scientia beata animæ Christi est perfectissima simpliciter, non autem eius scientia indita, sed est perfectissima in genere humanæ cognitionis. 3. q. 9. 2. 0., q. 11. 5. 1.

131 Scientia indita animæ Christi fuit habitualis, non autem scientia eius beata. 3. q. 11. 5. 0., 3. d. 14. art. 1. q. 2. 3. 0., Ver. q. 20. 2. 0.

132 Chri-

CH

CH

plici

CR

4 Cir-

CI

4 Circumcisio erat quædam professio fidei Christi, aggregans collegio fidelium, præparatoria, & figura baptismi. 1. 2. q. 102. 5. o., 1., 3., 3. q. 68. 1. 1., qu. 70. 1. 2. o., 4. d. 1. q. 2. art. 1. q. 1. o., d. 2. q. 1. 2. 5., Rom. 2. lect. 4. med.

5 Circumcisio est quædam professio legis observandæ. 3. q. 37. princ., q. 40. 4. o., q. 70. 4. o. fin., Rom. 2. lect. 4. med., c. 4. lect. 2. princ., Colofs. 2. lect. 3. 4. princ.

6 Circumcisio significat tria, scilicet castitatem, depositionem peccatorum, & immortalitatem. 1. 2. qu. 102. 5. 1, 4. d. 1. qu. 2. art. 1. q. 1. 3. o., art. 3. q. 2. o.

7 Circumcisio principaliter, & per se significat ablationem, sed consequenter, & per accidens distinctionem. 4. d. 1. q. 2. art. 4. q. 1. 1., art. 5. q. 1. 3.

8 Circumcisio est signaculum curationis a peccato originali, vel signum distinguens Israel a gentilibus. 4. d. 1. q. 2. art. 1. q. 1. o., art. 3. q. 2. o. Ioan. 7. lect. 2. fin., Rom. 2. lect. 4. fin., c. 4. lect. 2. med.

9 Circumcisio habet quadrupliciter expressam similitudinem abolitionis peccati originalis, scilicet ratione membri, pellis circularis, pœnæ, & sanguinis. 3. q. 37. 1. 1., 4. d. 1. q. 1. o.

10 Circumcisio erat necessaria ad distinctionem, & significationem. 1. 2. q. 102. 5. 1., 3., q. 70. 1. o., 4. d. 1. q. 2. art. 1. q. 1. o., Rom. 4. lect. 2. princ.

11 Circumcisio datur in fœdus æternum, quoad significatum, & quod succedit ei, vel capitur pro sæculo, quod habet finem, sed non determinatum nobis. 1. 2. q. 102. 5. 1., 4. d. 1. q. 2. art. 5. q. 1. 1.

12 Ratio litteralis triplex circumcisionis. Prima & principalis, est protestatio fidei unius Dei, secunda debilitatio concupiscentiæ in illo membro, tertia sigillatio sacrorum Veneris, & Priapi, in quibus illa pars honorabatur. Sed ratio figuralis est figura oblationis corruptionis per Christum completæ in octava ætate, scilicet resurrectionis. 1. 2. quæst. 102. 5. 1.

13 Circumcisio quo ad tempus erat legis naturæ, sed erat legis scriptæ, disponendo. 4. d. 1. q. 2. art. 1. q. 2. 1., art. 3. q. 1. 1.

14 Circumcisio debuit differri usque ad tempus Abrahæ. 1. 2. q. 102. 5. 1., 3. q. 70. 2. o., 4. d. 1. art. 2. qu. 4. o., qu. 2. art. 1. qu. 3. o. *Abraham*. 6. 18.

15 Circumcisio debuit dari ante legem Moysi. 1. 2. q. 103. 1. 3., 3. q. 70. 2. 2., 4. d. 1. q. 2. art. 1. q. 2. o., art. 5. q. 1. 2.

16 Circumcisio non incœpit cum lege, sed propter eam, quasi præparatorium eius: ideo cessante lege, cessare debuit. 4. d. 1. q. 2. art. 5. q. 1. 2. *Sacramentum*. 124. *Cessare*. 4. *Sabbatum*. 9.

17 Circumcisio cessare debuit, divulgato Evangelio. 1. 2. q. 103. 3. 4., 4. d. 1. q. 2. art. 5. q. 1. o., ç. 4. e. 57., Rom. 2. lect. 4. fin., c. 4. lect. 2. med.

18 Circumcisio octavo die fiebat, quia significabat octavam ætatem regnantium. Et necessario fiebat octavo die, non autem prius etiam imminente morte. 1. 2. q. 102. 5. 1., 3. q. 70. 3. 3., 4. d. 1. q. 2. art. 3. q. 1. o., Rom. 4. lect. 2. med.

19 Idem iudicium est de pueris mortuis ante octo dies, vel mortuis incircumcisis in deserto, sicut de pueris mortuis ante institutionem circumcisionis. 3. q. 70. 4. 3.

20 Dispensatum fuit a Deo, ne circumciderentur in deserto, duplici ratione, scilicet ex ignorantia motus castrorum, & ex non indigentia signi; sed peccabant, si ex negligentia. 3. q. 70. 4. 3., 4. d. 1. q. 2. art. 3. qu. 1. 3.

21 Circumcisio debuit dari immediate a Deo. 4. d. 1. q. 2. art. 3. q. 2. 2.

22 Circumcisio non reiterabatur. 4. d. 1. q. 2. art. 4. q. 1. 2.

23 Circumcisio non fit nunc, nec antiquitus cum cultro lapideo, nisi in quibusdam famosis. 3. q. 70. 3. 2., 4. d. 1., q. 2. art. 3. q. 3. o., L. 2., Rom. 4. lect. 2. med.

24 Circumcisio necessario fiebat in membro generationis. 1. 2. q. 102. 5. 1., 3. q. 66. 7. 3., q. 70. 3. 1., 4. d. 1. q. 2. art. 2. q. 1. 1., art. 3. q. 2. o., Ioan. 7. lect. 2. fin., Rom. 4. lect. 2. prin.

25 Circumcisio data fuit convenienter soli populo Israel. 3. q. 70. 2. 3., 4. d. 1. q. 2. art. 2. q. 1. o.

26 Nati de Ismael, & de Esau non tenebantur circumcidi. 4. d. 1. qu. 2. art. 2. qu. 1. 3. *Abraham*. 6. 18.

27 Mulieres non circumcidebantur, quia circumcisionis institutio est in signum fidei Abrahæ, qui credidit se patrem futurum Christi sibi repromissi. Et ideo convenienter solis maribus competebat. Et etiam peccatum originale contra quod specialiter circumcisio ordinabatur, a patre trahitur, & non a matre. 3. qu. 70. 2. 4., 4. d. 1. q. 2. art. 2. q. 2. o. *Baptismus*. 15. &c. 62. &c.

28 Christus voluit circumcidi septuplici ratione, scilicet ut ostenderet veritatem carnis humanæ, ut approbaret circumcisionem, quam olim Deus instituerat, ut probaret se esse de genere Abrahæ, qui circumcisionis mandatum acceperat, ut Iudæis excusationem tolleret, ne eum reciperent, si esset incircumcisus, ut obedientiæ virtutem nobis suo commendaret exemplo, ut qui in similitudine carnis peccati advenerat, remedium quo caro peccati consueverat mundari, non respueret, & ut legis onus in se sustinens, alios a legis onere liberaret. 3. q. 37. 1. o., q. 40. 4. o., 4. d. 1. q. 2. art. 2. q. 3. o. *Abraham*. 18.

29 Christus secundum animam nihil accepit a circumcisione, nec ab aliis legalibus, sed tantum secundum corpus. 3. d. 14. art. 3. q. 6. 3., 4. d. 2. q. 2. art. 3. q. 1. 1. *Iesus*. 2. *Satisfactio*. 37.

30 Circumcisio non fuit Christo in remedium peccati originalis, a quo Christus immunis erat. 4. d. 2. q. 2. art. 3. q. 1. 1.

31 Ioannes Baptista circumcisus, indigebat a peccato originali mundari. 4. d. 1. q. 2. art. 4. q. 2. 2.

32 Per circumcisionem homines instituebantur generaliter in statu colendi Deum. Et sine ea nullus admittebatur ad esum agni paschalis, nec ad aliquid legalium. 1. 2 q. 102. 5. o.

33 Circumcisio conferebat gratiam quo ad omnes effectus positivos, & privativos. 3. q. 62. 6. 3., q. 70. 4. o., Ver. q. 28. 2. 12., Rom. 4. lect. 2. med.

34 Immo conferebat gratiam tantum quo ad effectus privativos, & ad meritum vitæ æternæ. 4. d. 1. qu. 2. art. 4. q. 3. o., Rom. 4. lect. 2. med.

35 Alii dixerunt, quod in circumcisione conferebatur gratia etiam quantum ad aliquem effectum positivum, qui est facere dignum vita æterna, sed non quantum ad omnes effectus, quia non sufficiebat reprimere concupiscentiam fomitis, nec etiam ad implendum mandata legis. Quod etiam aliquando mihi vi-

C I

C I

CL

CO

Coacervatio. *Dioscorus*.

1 Coactio, scilicet absoluta, idest violentia, & conditionata, idest timor, seu metus. 1. 2. q. 6. 6. o., 2. d. 25. 2. 4. o., 4. d. 29. 1. o., Mal. q. 2. 3. 4., Ver. qu. 17. 3. o., Quol. 5. art. 10. o. *Adiurare*. 3. &c. 10. 11. *Assentire*. 3.

2 Coactio duplex, scilicet sufficiens. Prima dicitur compulsio, secunda vero impulsio. 2. d. 25. 2. 4. 5. o.

3 Potentiæ animæ dupliciter cogi possunt, scilicet per subiectum, ut organicæ foiæ, & per obiectum, ut intellectus. 1. d. 48. 3. 1., 2. d. 7. qu. 2. 1. 2., d. 8. 5. 7., d. 25. 2. o., d. 39. qu. 1. 2. o., Verit. q. 11. 3. 11., q. 22. 5. 3., q. 24. 1. 18., q. 28. 3. 6. *Assumere*. 59. *Baptismus*. 44. 100. *Bigamia*. 5. *Cogere*. *Compelli*. *Constantia*. 8. 9. *Correctio*. 2. &c.

4 Voluntas non potest cogi. 1. q. 82. 1. o., 1., qu. 165. 4. 1., 1. 2. q. 6. 4. o., q. 9. 4. 2., 1. d. 48. 3. 1., d. 48. 3. 1., 2. d. 7. q. 2. 1. 2., d. 8. 5. 7., d. 24. q. 1. 4. o., d. 22. 2. 4. 5. o., d. 39. q. 1. 2. o., 3. d. 4. q. 3. art. 2. q. 1. 2., d. 27. q. 1. 4. 12., 4. d. 17. qu. 1. art. 2. qu. 1. o., art. 3. qu. 1. o., 2., d. 29. 1. o., Ver. q. 11. 3. 2., 11., q. 17. 3. o., q. 22. 5. 8. o., 9. o., q. 24. 1. 18., 4. o., q. 28. 3. 6., 16. 20., Rom. 6. lect. 4. med. *Libertas*. 7. *Dæmon*. 5. *Dominium*. 12. *Fides*. 71. *Gratia*. 59. *Hæresis*. 60.

5 Oppositum videtur dicere. 1. 2. qu. 6. 4. o., 3. o., 5. 1. *Imperare*. 10. &c. *Infidelis*. 3. *Intellectus*. 220. *Intentio*. 6. *Invitus*. *Iuramentum*. 20 34. &c.

6 Voluntas potest cogi respectu actus imperati, non autem respectu actus eliciti. 1. 2. q. 6. 4. o., 5. 1., 2. d. 15. q. 2. 3. 3., d. 25. 3. 1., 4. dist. 38. q. 1. art. 1. q. 1. 2. *Lex*. 1. 4. 24. 25. 76. 99. 175. 176. *Libertas*. 7. 8. 9. 10.

7 Coactio, vel violentia secundum quid potest esse in consensu, non autem simpliciter, sed in actibus corporalibus. 4. d. 29. 1. o. *Matrimonium*. 37. &c. *Necessitas*. 9. 10. 29. *Officium*. 4. *Passio*. 85. *Prædicare*. 7. *Prohibitio*. 1. *Religio*. 83. *Sepultura*. 4. *Servitus*. 13. *Societas*. 3. *Sponsalia*. 5. *Tyrannus*. 10. 11. *Voluntas*. 67. 71.

8 Omnes vires animæ coguntur a suis obiectis præter voluntatem, quia ceteræ habent solum appetitum naturalem respectu sui obiecti; sed voluntas habet altam inclinationem cuius ipsa est causa. 3. d. 27. qu. 1. 2. o. fin. *Urgere*.

9 Gratia non ex necessitate coactionis, sed ex necessitate infallibilitatis sequitur præparationem ad gratiam secundum quod est a Deo, quia intentio Dei deficere non potest secundum Augustinum, non autem secundum quod est a nobis. 1. 2. quæst. 1. 2. art. 3. o., 4. d. 17. qu. 1. art. 2. 3. o., qu. 2. art. 5. q. 1. o.

10 Auxilium gratiæ Dei non cogit hominem ad bonum. C. G. 3. c. 148., 152. 1.

Coadiutor. *Baptismus*. *Delectatio*. 62. *Lignum*. 2. *Religio*. 104. *Requiri*. 1.

Coaptatio. *Embrio*. 3.

Coarctari. *Amœnitas*. *Cogere*. *Misericordia*. 32.

Coctum. *Christus*. 198.

1 Coæquale, & coæternum prædicatur solum in plurali de pluribus personis divinis; sed æternum, & æquale etiam in singulari. 1. q. 42. 2. o., 1. d. 9. q. 1. 2. o. *Intentio*. 16.

2 Filius Dei est coæqualis, & coæternus Patri. 1. q. 42. 2. o., Pot. q. 2. 3. o. fin., q. 3. 13. o., 14. 3., 15., qu. 10. 1. 16., 2. 5., 18., 4. o. med., Ioan. 1. lect. 1. fin., Heb. 1. lect. 2. med.

Coæquum. *Ars*. 21. *Divisio*. 14. *Intentio*. 16.

Coerceri. *Coactio*. *Cogere*. *Coarctari*. *Schysma*. 8. *Virga*. 1.

Coæternum. *Aristoteles*. 6. *Mundus*. 15. &c. *Processio*. 21. 31. &c. 62. &c. *Visio*. 12.

Coævum est quadruplex, scilicet angeli, cœli, materia prima, & tempus. 1. qu. 46. 3. o., qu. 66. 4. o., Pot. q. 3. 18. 6. *Mensura*. 2.

Coexistere. *Dies*. 16. *Æternitas*. 35. 36.

Cogere. *Accusatio*. 23. *Baptismus*. 44. *Consilium*. 9. *Constantia*. 8. 9. *Corripere*. 3. *Dæmon*. 82. 90. *Divortium*. 3. *Fornicatio*. 15. *Hæresis*. 60. *Illegitimus*. 4. *Inconvenientia*. 4. *Infidelis*. 7. *Intentio*. 6. *Iuramentum*. 20. 24. &c. *Libertas*. 7. &c. *Matrimonium*. 36. &c. *Necessitas*. 9. 10. 29. *Officium*. 4. *Pœna*. 6. *Princeps*. 11. *Sanguis*. 5. *Societas*. 3. *Sponsalia*. 5. *Testis*. 6. *Voluntas*. 69. 71. *Urgere*.

1 Cogitatio secundum Ricardum de sancto Victore est inquisitio veritatis per discursum ex multis, licet secundum Augustinum quandoque sumatur pro quacumque operatione intellectus. 1. q. 34. 1. 2., q. 79. 10. 3., 2. 2. q. 180. 3. 1. *Actio*. 16. 17. *Adam*. 34. *Agere*. 23. 24. *Amor*. 46. *Angelus*. 381. 487. *Caritas*. 9. 144. *Castitas*. 3. 10. 11.

2 Cogitatio est respectus animi ad evagationem pronus. Meditatio est intuitus occupatus in inquisitione veritatis. Contemplatio est liber animi contuitus in res. Sed consideratio est omnis operatio intellectus, vel processus rationis ex principiis pertingentibus ad contemplationem veritatis, sicut meditatio. 2. 2. qu. 180. 3. 1. *Claritas*. 11. *Cognitio*. 5. *Conclusio*. 1. *Confessio*. 43. &c. *Contuitur*. *Credere*. 1. 27. *Damnatio*. 15. *Delectatio*. 65. 85. 86. 87. 90. *Dulcedo*. 1. 2. *Fides*. 151. *Intellectus*. 63. &c. *Iustus*. 9. *Meditatio*.

3 Cogitare est considerare rem secundum partes, & proprietates suas. Discernere est cognoscere rem per differentiam eius ab aliis. Sed intelligere est simplex intuitus intellectus in præsens. 1. d. 3. qu. 4. 5. o.

4 Cogitare dicitur tripliciter, scilicet actualis consideratio intellectus, discursus eius, & operatio potentiæ cogitativæ. 2. 2. qu. 2. 1. o., Ver. qu. 14. 1. 9.

5 Cogitatio est volubilis dupliciter, scilicet per discursum, & successionem: secunda est in patria, in propriis naturis, non autem prima, neutra vero in Verbi visione. 1. q. 10. 3. o., qu. 58. 2. o., 1. d. 1. q. 4. 2. 2., d. 37. q. 4. 1. o., 2. d. 3. qu. 3. 4. o., 4. d. 44. q. 2. art. 1. q. 3. 3., Ver. q. 8. 4. 14, q. 20. 5. o.

6 Duplex impedimentum cognoscendi cogitationes alterius, scilicet grossities corporis, & voluntas, & tantum secundum erit in patria. 1. q. 57. 4. 1., q. 107. 1. 1.

7 Solus Deus cognoscit cogitationes alterius per se, dæmones autem, & alii per signa. 1. qu. 57. 4. o., 5. o, q. 109. 4. 1., q. 114. 2. 2., q. 117. 2. o, 2., 1. 2. q. 111. 4. o., 2. 2. q. 106. 5. 3., 2. d. 8. 5. 5., d. 12. 3. o., 4. d. 45. q. 3. 1. 5., C. G. 1. c. 69., Lib. 3. c. 154., Ver. q. 8. 13. o., q. 9. 4. o, Mal. qu. 3. 4. 1., q. 16. 8. o, Opusc. 4. art. 38., Opusc. 6. art. 36., Matth. 28. princ., Rom. 2. princ., 1. Cor. 2. lect. 2. fin.

8 Dæ-

CO

8 Dæmones immittunt cogitationes, quo ad phantasmata solum. 1. q. 111. 2. 2. q. 114. 4. 2., 2. 2. q. 165. 2. 2., 2. d. 8. 5. 6., Mal. q. 3. 4. o., Opusc. 4. art. 38., Opusc. 6. art. 36.

9 Intellectus viatoris potest immediate cogitare de Deo. Ver. qu. 8. 3. 18.

10 Cogitatio de actu peccati quandoque est pure speculativa, quandoque autem cum aliqua affectione, & hoc dupliciter, scilicet vel concupiscentiæ, vel horroris. 2. 2. q. 154. 5. o., q. 162. 3. 1., q. 167. 2. o., q. 169. 2. 3. fin., 4. d. 14. q. 1. art. 3. q. 1. 4., Ver. qu. 27. 1. 4. *Luxuria*. 17.

11 Cogitatio de opere illicito non est semper peccatum: nec est semper de necessitate confessionis, nisi quando ex nimia mora facta in cogitatione illa homo sentiret se inclinari ad faciendum, vel perficiendum cogitatum, si opportunitatem haberet quam vellet, vel si pollueretur ex illa vehementi cogitatione morosa, aut si inordinate afficeretur ad aliquam personam, & de ipsa multum molestaretur in cogitatione, habendo motus carnis, & imaginando haberet aliquos actus impudicos cum ipsa persona, cum aliqua affectione concupiscentiæ. 2. 2. q. 154. 5. o., q. 162. 3. 1., 1. Tim. 4. fin. *Magnificentia*. 3. *Malum*. 65. *Passio*. 132. *Peccatum*. 72. 87. 96. &c. 138. 203. 361. 373. 405. *Porta*. 1. *Putare*. *Somnium*. 2. *Verbum*. 1. 13. *Voluntas*. 57.

12 Cogitationes inhonestæ aggravantes in infinitum, vel ad evadendum tentationes superbiæ, & luxuriæ, sunt explicandæ in confessione cum suis circumstantiis in carne, vel in mente. Alias laudabiliter reticentur. 4. d. 15. q. 3. art. 2. q. 5. 4., d. 17. L. fin. *Circumstantia*. 13. *Votum*. 43. *Usus*. 7. *Christus*. 141.

13 Peccatum cogitationis, secundum se est vanitas, sed ratione obiecti, est in genere obiecti. 2. d. 39. q. 1. 2. 1.

1 Cogitativa potentia est ratio particularis, collativa intentionum individualium. 1. qu. 78. 4. o., qu. 81. 3. o., 1. 2. qu. 30. 3. 3., 3. d. 23. qu. 2. art. 2. qu. 1. 3., d. 26. q. 1. 2. o., C. 2. c. 69. princ., 73. princ., Ver. q. 10. 5. o. fin., 2., q. 14. 1. 9., q. 15. 1. o. fin.; Anima. 13. o. med. *Appetitus*. 5. *Cogitatio*. 4. *Cogitatus*. *Æstimativa*. 3. *Experientia*. 5. *Intellectus*. 7. 24. *Memoria*. 10.

2 Potentia cogitativa aliquando dicitur intellectus, ut habet absolutum iudicium de singularibus; & est in confinio intellectus, & supra omnes alias potentias sensitivæ partis. Et est tantum in nomine. 1. 2. qu. 74. 3. 1., 2. d. 25. 1. 7., 3. d. 23. qu. 2. art. 2. qu. 1. 3., d. 26. qu. 1. 2. o., Verit. quæst. 14. 1. 7.

3 Quidditas rei materialis est obiectum intellectus hominis in præsenti. 1. qu. 12. 11. o. *Intellectus*. 23.

4 Organum potentiæ cogitativæ est media cellula cerebri. 1. qu. 78. 4. o., 4. d. 7. q. 3. art. 3. qu. 2. 1., d. 50. q. 1. 1. 3., C. 2. c. 60. princ., Verit. qu. 10. 5. o. fin., q. 15. 1. o. fin. *Cerebrum*. 3. *Prudentia*. 15. *Syllogismus*. 6.

Cogitatus. *Cogitatio*. *Conceptio*. 5. &c. *Conceptus*. *Christus*. 123. 141.

1 Cognatio spiritualis est triplex, scilicet paternitas, compaternitas, & fraternitas: & quælibet impedit matrimonium contrahendum, & dirimit contractum. 4. d. 42. qu. 1. art. 3. qu. 3. o., qu. 2. 3. 1. *Commaternitas*.

CO

2 Cognatio spiritualis est vinculum contractum ex statuto Ecclesiæ per susceptionem sacramentorum, dirimens matrimonium iam contractum. 4. d. 42. q. 1. 1. o., Quol. 6. 5. o. *Adoptio*. 11. 12. *Affinitas*.

3 Cognatio spiritualis contrahitur tantum per baptismum, & confirmationem. 4. d. 42. q. 1. 2. o.

4 Baptizans, vel confirmans, anadochus, idest levans, contrahunt cognationem cum baptizato, vel confirmato. 4. d. 42. qu. 1. art. 3. qu. 1. o., Quol. 6. 5. o.

5 Non baptizatus non contrahit cognationem spiritualem, quia est expers spiritualis vitæ. 4. d. 42. q. 1. art. 3. qu. 1. 3., q. 2. 3., qu. 2. 3. 3. *Confessio*. 83. *Frater*. 1.

6 In catechismo non contrahitur aliqua cognatio spiritualis, licet secundum aliquos contrahatur impedimentum contrahendi tantum. 4. d. 42. qu. 1. 2. o., Quol. 12. 19. o. *Luxuria*. 11.

7 Nulla cognatio, & nullum impedimentum matrimonii contrahitur inter patrem spiritualem, & matrem spiritualem. 4. d. 42. q. 1. art. 3. q. 2. 2., 4.

8 Ex cognatione spirituali viri causatur affinitas spiritualis cum qualibet muliere cognita matrimonialiter, vel fornicarie. 4. d. 42. q. 1. art. 3. q. 2. o.

9 Cognatio spiritualis sequens matrimonium impedit exigere debitum personam quæ fuit causa sine necessitate, etiamsi ignoranter, non autem impedit reddere. 4. d. 42. q. 1. 1. o.

1 Cognitio duplex, scilicet rei, & similitudinis. Psal. 38. med. *Adam*. 1. &c. *Agnitum*. *Altitudo*. 1. *Amor*. 233. 239. 241. 272. &c. *Angelus*. 289. *Apostasia*. *Apostoli*. 6. &c. *Appetitus*. 4. &c. 43. &c. *Assentire*. 5. 6. *Attributa*. 12.

2 Cognitio rei duplex, scilicet a re, & ad rem. Pot. q. 3. 4. 13. *Bigamia*. 5. 6. *Causa*. 118.

3 Cognitio rei duplex, scilicet secundum se, idest an est, vel quid est, & quo ad ea quæ rem consequuntur. 3. d. 33. q. 1. 2. o. *Cogitatio*. 1. 3. 7. 10. &c. *Cognatio*. 9. *Cointellectum*.

4 Cognitio rei triplex, scilicet per essentiam, per speciem propriam, & per speciem alterius. 1. quæst. 56. 3. o., 1. Cor. 13. lect. 4. princ. *Eucharistia*. 147.

5 Cognitio duplex, scilicet naturalis, & per gratiam: & utraque duplex, scilicet una pure speculativa tantum, & alia affectiva, sive experimentalis. 1. qu. 12. 13. art. 1., qu. 64. 1. o., qu. 83. 4. o., 2. 2. q. 97. 2. 2., q. 154. 5. o., q. 162. 3. 1., 3. qu. 55. 1. o., 1. Prolog. art. 1. 2., 2. d. 7. q. 2. 1. o., 3. d. 23. q. 1. 2. 1., 4. d. 14. q. 1. art. 3. q. 1. 4., Quol. 8. 4. o., Psal. 48. fin.

6 Cognitio triplex, scilicet per revelationem, per se certudinaliter, & per coniecturas signorum. 1. qu. 57. 3. o., 1. 2. q. 112. 5. o., 3. d. 23. q. 1. art. 2. 1., 2. 2. Cor. 13. lect. 3.

7 Cognitio tripliciter est supernaturalis, scilicet quo ad acceptionem tantum, vel ad iudicium tantum, & quo ad utrumque. Ver. qu. 12. 7. o. *Finis*. 39. *Forma*. 93. 136. *Fornicatio*. 9. *Gratia*. 170. 171. *Imaginatio*. 1. 2. 8. *In*. 25. 27.

8 Cognitio duplex, scilicet approbationis, & apprehensionis. 2. 2. q. 188. 5. 1., 1. d. 36. q. 1. 2. o.

9 Cognitio duplex, scilicet directa, & indirecta. 1. qu. 86. 3. o., Ver. qu. 15. 3. 5. *Inventio*. 7. *Iudæi*. 18. *Mens*. 2. 5. *Mensura*. 3. 4. 5. 11. 22. &c. *Opinio*. 8.

10 In

CO

CO

4 Co-

4 Crea-

11 Ali-

vel primo. Ver. q. 14. 5. 12. *Diaphanum*. 2. *Differentia*. 1. 9. *Diffinitio*. 22. 40. *Dispensatio*. 1. &c. *Distinctio*. 2. 19. 26. *Divisio*. 13. *Dulia*. 2. *Ecclesia*. 15. *Effectus*. 12. *Electio*. 36. *Eleemosyna*. 21. *Ens*. 22. *Epiiebeia*. 4. *Æqualitas*. 2. 3. *Æquivoca*. 6. *Esse*. 61. *Essentia*. 12. *Æstimativa*. 3. *Æternitas*. 29.

5 Commune triplex, scilicet univocum, æquivocum, & analogum. 1. q. 13. 5. 10. o., 1. d. 35. 4. o. *Eucharistia*. 107. 109. *Exactio*. 2. *Exclusio*. 3. *Falsitas*. 8. *Femininum*. 2. *Fides*. 47. 129. *Fiducia*. 10. *Finis*. 72. &c. 91. &c. *Forma*. 21. *Fortitudo*. 20. *Fructus*. 26.

6 Omne quod convenit pluribus, convenit eis secundum id quod est eis commune, non autem secundum id quod est proprium. 1. dist. 19. qu. 1. 1. 1. *Furtum*. 8. *Generatio*. 64. *Genus*. 16. *Gratia*. 107. &c. *Habere*. 4. *Hæresis*. 111. *Heroes*. 2. *Honor*. 12. *Ignorantia*. 20. 30. *Imaginativa*. 3. *Imago*. 4. *In*. 16. 22. *Incorporalia*. 1. *Individuum*. 8. *Indulgentia*. 4. *Infinitum*. 16.

7 Commune secundum rationem contrahitur per additionem proprii, scilicet differentiæ, vel materiæ individualis, non autem comune secundum rem. 1. d. 34. qu. 1. 1. 4. *Determinatio*. 1. *Innocentia*. 10. *Intellectus*. 18. *Intentio*. 26. *Ira*. 32. *Iudæi*. 12. *Iudicium*. 4. 13. *Iuramentum*. 30. *Ius*. 8. *Iustitia*. 2. &c. *Laus*. 13. *Lex*. 7. &c. *Liberalitas*. 18. *Liberum*. 24. *Logica*. 9. *Luxuria*. 10. *Magnificentia*. 2. *Materia*. 43. *Matrimonium*. 3, 108.

8 Quicquid communiter dicitur de Deo, & creaturis, e Deo ad creaturas derivat. Rom. 13. princ. *Mensura*. 16. *Merces*. 3. *Meritum*. 83. *Miles*. 9. *Miraculum*. 22. *Misericordia*. 9. *Missio*. 35. *Motus*. 6. 7. *Multitudo*. *Mutilatio*. *Natura*. 11. *Naturale*. 25. *Necessitas*. 30. *Nexus*. *Nomen*. 39. 43. &c. *Notio*. 8. *Notum*. 7. *Numerus*. 6. *Obedientia*. 20. *Observantia*. 3. *Operatio*. 23. *Opus*. 1. *Oratio*. 84. *Ordo*. 35. *Pars*. 25. 35. *Particulare*. *Passio*. 13. 107. 108. 113. *Pax*. 11. 12. *Peccatum*. 157. 229. *Pænitentia*. 21. 109. *Perfectio*. 89. *Persona*. 7. *Piscis*. 2. *Politica*. 4.

9 Commune absolutum est prius secundum intellectum proprio, commune respectivum, & divinum est posterius proprio. 1. q. 33. 3. 1., 3. q. 7. 13., 1. d. 7. q. 1. 3. 4., Pot. q. 8. 3. 5. *Possessio*. 5. 9. *Possibile*. 1. 3. *Postulatio*. *Potentia*. 14. *Præceptum*. 9. 31. *Prædestinatio*. 41. 46. *Prædicari*. 41. *Præstigium*. 2. *Primitiæ*. 1. *Princeps*. 4. *Principium*. 3. *Privilegium*. *Processio*. 15. *Promulgatio*. 2. *Prophetia*. 8. *Proprium*. 2. *Prudentia*. 20.

10 Quanto aliquid est communius, tanto est prius via generationis. 1. q. 20. 1. o., q. 85. 3. 1., ç 2. c. 21. 6. *Punctus*. 1. *Purgatorium*. 2. *Quantitas*. 22. *Raptus*. 8. *Ratio*. 3. *Regere*. 14. *Regula*. 3. *Religio*. 32. 92. *Rex*. 4. *Revelatio*. 4.

11 Commune semper est prius proprio eiusdem generis, non autem si sint diversorum generum. 3. qu. 7. 131. 3. *Reverentia*. 3. *Roma*. 1. *Sacerdos*. 33. *Sacramentum*. 20. *Sacrificium*. 7. *Sanctificatio*. 9. *Satisfactio*. 9. *Scientia*. 27. *Seditio*. 3. *Senarius*. 3. *Sensibile*. 1. *Sepultura*. 10. *Servire*. 1. *Significatio*. 2. *Sinderesis*. 3. *Sinesis*. *Solus*. 8. *Spiratio*. 1.

12 Quanto aliquid est communius, tanto negatio eius est minus vommunis, & e converso. 1. d. 26. q. 2. 3. o. *Spiritus*. 6. *Subsistentia*. 6. *Substantia*. 1. *Suppositum*. 2. *Temperantia*. 1. *Tempus*. 36. *Theologia*. 37. *Teloneus*. *Transgressio*. 1. *Veritas*. 56. *Vestis*. 5. *Via*. o. *Virtus*. 183. *Visus*. 10. *Vita*. 39. *Umbra*. 1. *Unitas*. 28.

13 Communius prædicatione est imperfectius minus communi, sed communius causalitate, est nobilius. 1. 2. qu. 90. 2. 2., Ver. qu. 7. 6. 7. *Christus*. 67. 177. *Voluntas*. 26. 32. *Votum*. 12. *Usus*. 5. *Uti*. 2. *Utile*. 6. *Uxor*. 1. &c. *Zelus*. 1.

14 Bonum commune est melius bono privato eiusdem generis, non autem semper, si sint diversorum generum. 2. 2. q. 152. 4. 3.

15 Idem secundum idem non potest esse proprium, & commune. Ver. q. 2. 5. 9.

1 Communicabile omne, pertinens ad naturam, communicatum est creaturæ, non autem omne superadditum. 2. d. 1. q. 1. 3. 2., 4. d. 5. q. 1. art. 3. q. 2. 1., Ver. q. 27. 3. 17. *Andragathia*. *Creatio*. 24. 25. *Forma*. 12. 19. 23. *Hæresis*. 37. *Individuum*. 9. 11. 15. 16.

2 Omnes perfectiones communicabiles creaturæ, communicatæ sunt ei, sed non secundum omnem modum, quo possunt a creatura participari. 1. d. 44. 3. *Persona*. 13. *Potestas*. 6. 7. *Christus*. 163.

3 Nomen tripliciter est communicabile, vel incommunicabile, scilicet secundum rem, & rationem, ut homo, secundum similitudinem, ut leo, secundum rationem, vel opinionem, ut Deus. 1. qu. 13. 9. o., 1. d. 25. 3. o.

4 Hoc nomen *Deus*, est incommunicabile proprie secundum rem, sed est communicabile secundum rationom, secundum opinionem, & secundum similitudinem. 1. q. 13. 9. o.

1 Communicatio duplex, scilicet per modum naturæ, & per modum amoris. 1. d. 13. 2. 2. *Accidens*. 18. *Actus*. 189. *Agere*. 1. 18.

2 Aliquid dupliciter dicitur non posse communicari alicui creaturæ, scilicet vel nulli, vel isti. 4. d. 5. q. 1. art. 3. q. 1. o. *Amicitia*. 1. 11. 13.

3 Communicatio hominum ad invicem duplex, scilicet auctoritate principum, ut iudicia, pœnæ, & huiusmodi; & propria voluntate privatarum personarum, ut emptio, donatio, & huiusmodi. 1. 2. q. 105. 2. o. *Amor*. 3. 117. *Angelus*. 444. *Anima*. 28. 29. *Baptismus*. 156. *Bonitas*. 185. 176. *Communicabile*. 1. 2. *Consanguinitas*. 2. *Conservatio*. 11. *Conversio*. 10. *Creatio*. 24. 25.

4 Communicatio prohibetur duplici de causa, scilicet propter periculum, sicut cum infidelibus, vel in pœnam sicut cum excommunicatis, hæreticis, schismaticis, & apostatis. 2. 2. q. 10. 9. o., 4. d. 13. q. 2. 3. o., d. 18., q. 2. art. 1. q. o., Quol. 10. 15. o. 1. Cor. 5. fin. *Creatura*. 23. *Deus*. 266. *Eucharistia*. 5. *Individuum*. 16. *Iuramentum*. 24. *Iustitia*. 80.

5 Quilibet potest alteri propria opera communicare. 4. d. 20. art. 4. q. 1. o., art. 5. q. 3. 2. *Magnanimitas*. 20. *Mas*. *Mistio*. 2. *Omnipotentia*. 1. 2. *Persona*. 13. *Pietas*. 16. 19. *Politica*. 4. *Populus*. 13. *Possessio*. 9. *Potestas*. 3. &c.

6 Si fiat communicatio sic: Facio te participem meritorum totius Ecclesiæ, vel unius congregationis, vel unius personæ, posset valere ad merendum ei qui est in peccato mortali. 4. d. 28. art. 5. qu. 1. o., 1. *Processio*. 5. *Prophetia*. 8. *Providentia*. 8.

CO

58. 67. &c. 144. *Mulier*. 14. 16. 17. 18. *Ornatus*. 5. &c.

15 Immo in concupiscentia absorbetur usus rationis propter vehementiam delectationis. 1. 2. qu. 34. 1. art. 1., 1., qu. 37. 1. 2. q. 72. 2. 4., 2. d. 20. qu. 1. 2., 4. d. 9. art. 3. q. 5. o. *Passio*. 39. *Pax*. 18. *Peccatum*. 192. 205. 288. 291. 296. 337.

16 Concupiscentia dicitur esse sine ratione, non quidem quia totaliter auferat iudicium rationis sed quia in nullo procedit secundum iudicium rationis, nisi sit tanta ut faciat insanire, tunc enim ligat totaliter rationem. 2. 2. q. 150. 4. 5., q. 156. 4. 2. *Pollutio*. 1. 5. 9. 10. *Praeceptum*. 55. 57.

17 Concupiscentia non reprimitur, satisfaciendo ei, sed magis augetur secundum se. Sed ut ordinatur ratione, reprimitur quo ad corruptelas eius. 4. d. 2. qu. 1. art. 1. qu. 2. o., d. 26. qu. 2. 3. 4., Cor. 3. c. 136. 5. *Prohibitio*. 2. *Radix*. 3. *Rixa*. 4.

18 Immo concupiscentia reprimitur satisfaciendo ei. 4. d. 26. q. 2. 3. *Semen*. 12.

19 Debilitas concupiscentiæ ex caritate, vel temperantia auget meritum, sed ex pronitate, vel commoditate diminuit. 2. 2. q. 155. 4. 2.

20 Concupiscentia accensa minuit iram, & e converso. 1. q. 81. 2. o. *Sobrietas*. 5. *Spes*. 64. 69. *Superbia*. 14. 18. *Tabernaculum*. 3.

21 Intemperantia, & concupiscentia tripliciter sunt pueriles, non quia sint in pueris, sed quia assimilantur eis, scilicet appetendo turpia, idest contra rationem, crescendo, & refrenando. 2. 2. q. 142. 2. o., qu. 151. 2. 2. *Temperantia*. 1. 5. &c. *Timor*. o. *Turpiloquium*. *Venus*. 2. 3. *Verbum*. 69. *Vinculum*. 7. *Virginitas*. 4. 29. &c. 39.

22 Omnis concupiscentia inordinata, prohibetur duobus ultimis præceptis Decalogi. 3. d. 40. 1. o., 2. 3. *Ira*. 73. &c.

1 Concupiscibilis est de bono secundum sensum absolute, sed irascibilis ut est arduum. 1. qu. 59. 4. 3., q. 81. 2. o., qu. 82. 5. o., 1. 2. qu. 23. 1. o., 2. o., q. 25. 1. o., 1., q. 26. 1. o. fin., q. 30. 1. o., 2. 2. q. 128. 1., q. 129. 1. 1., 2. d. 42. q. 2. 3. o., 3. d. 26. q. 1. o., q. 2. art. 3. q. 1. 4., d. 27. q. 1. 2. 5., Ver. q. 25. 2. 3. o., q. 26. 4. o., Mal. q. 8. 3. o., q. 11. 1. 6., Vir. q. 4. 2. o., Anima 13. fin. *Fortitudo*. 49. *Abstinentia*. 9. *Amor*. 209. 216. 229. 231. 232. 283. *Angelus*. 467.

2 Concupiscibilis denominatur a concupiscentia, quia inter omnes passiones eius est notior, & sensibilior, non autem prior. 1. 2. quæst. 25. 2. 1., quæst. 82. 3. *Anima*. 265. 319. *Animus*. *Appetitus*. 56. *Castitas*. 1. 6. *Concupiscentia*. 1. 2. *Concupiscibilitas*.

3 Irascibilis est quasi propugnatrix concupiscibilis. 1. q. 81. 2. o., 1. 2. q. 23. 1. 1., 2. 2. q. 50. 4. o., q. 108. 2. o., 3. d. 26. q. 1. 2. 5., Ver. q. 25. 2. o. *Delectatio*. 38. 74. 90. &c. *Desiderium*. 12. *Fortitudo*. 39. 50. *Lex*. 35. *Patientia*. 9.

4 Irascibilis est dignior concupiscibili. 3. d. 26. q. 1. 2. o., 4. d. 33. q. 3. 3. o., Ver. q. 25. 2. o. fin. *Pœnitentia*. 37. *Phylotimia*.

5 Motus concupiscibilis in appetendo est velocior motu irascibilis, sed in exequendo est e converso. 2. 2. q. 156. 4. o., Ver. q. 25. 6. 3.

6 Concupiscibilis cum mollitie movetur, & insidiose, non autem irascibilis, sed cum fortitudine, & fiducia. Ver. q. 25. 6. 3. *Sobrietas*. 4. *Temperantia*. 18. 32. *Timor*. 7. 8. 9. *Virtus*. 226. *Voluntas*. 15. 24.

7 Motus concupiscibilis ut hominis, est contra naturam, & pœna, si sit contra rationem, non autem secundum genus. 1. 2. q. 82. 3. 1., q. 85. 3. 3., q. 94. 2. 2., 2. d. 30. q. 1. 1. 4., d. 32. q. 2. 1. 4., 3. d. 17. art. 2. q. 2. 2., Mal. q. 4. 2. 1.

8 Omnia mala pertinent ad concupiscibilem, sicut ad primam radicem, non autem sicut ad proximum principium. 1. 2. q. 82. 3. 3., Ver. q. 1. 4. 13.

9 Oppositum videtur dicere. 2. d. 5. q. 1. 3. o., 2.

10 Omnis motus concupiscibilis causatus ex apprehensione semper est peccatum, non autem si sit ex qualitate organi. 1. 2. q. 17. 7. o., 2. d. 21. q. 1. 2. 5., Mal. qu. 3. 3. 8., qu. 7. 6. 8. *Assimilatio*. 20. *Caritas*. 8. *Concupiscentia*. 1. 2.

11 Immo primi motus naturales sensualitatis nullo modo sunt peccata. 2. d. 24. q. 3. 2. o., d. 41. q. 2. 1. 5. Quol. 4. 21. o.

12 Peccata concupiscibilis secundum naturam speciei sunt naturaliora peccatis irascibilis, sed e converso secundum naturam individui. Ver. q. 25. 6. 4. *Continentia*. 14. &c. *Phantasia*. 5. *Fortitudo*. 39. 43. 50. *Incontinentia*. 8. &c. *Invidia*. 8. *Lex*. 15. 16. 99. 101. *Liberalitas*. 11.

13 Peccata concupiscibilis sunt turpiora, & minus gravia peccatis irascibilis. 1. 2. q. 73. 5. 3., 2. 2. q. 142. 2. 3. 4. o., qu. 156. 4. o., 3. d. 26. qu. 1. 2. o., Ver. quæst. 25. 2. o. fin., 6. 2. *Luxuria*. 1. 21. *Odium*. 1. 6. *Passio*. 39. &c. *Praeceptum*. 55. 57. *Rebellio*. *Sensualitas*. 1. 5. 6. *Timor*. 9. *Tristitia*. 1. 6. 7. *Virtus*. 28. 47. 64. 226. *Voluntas*. 15. 24.

Concupiscibilitas. *Peccatum*. 296.

Concursus. *Adoratio*. 6. *Baptismus*. 211. *Clementia*. 9. 10. *Dæmon*. 44. *Dispositio*. 21. *Generatio*. 28. *Habitus*. 54. *Intellectus*. 138. 272. *Iustificatio*. 33. 35. *Misericordia*. 22. *Missio*. 5. 6. *Natura*. 31. *Perfectio*. 29. *Raptus*. 2. 3. *Scientia*. 80. *Semen*. 9. *Virginitas*. 8. *Virtus*. 178. 271.

Concupitum. *Amor*. 188. *Peccatum*. 11.

Condecentia. *Iustitia*. 75.

Condemnatus iuste ad mortem potest fugere, non autem se defendere. Si vero iniuste, potest utrumque, si non sit scandalum. 2. 2. qu. 69. 4. o. *Apostasia*. 5. *Concilium*. 4. *Concutere*. *Hæresis*. 23. &c. *Ignis*. 19. *Iudex*. 6. 7. *Iudicium*. 22. 44. 45. 51. 71. *Miles*. *Mors*. 11. *Occidere*. 7. *Suspicio*. 4. *Tenebræ*. 2. 4. *Testis*. 1. *Vermis*. 2. *Visitatio*. 1.

Condensatio. *Cælum*. 18.

Condere. *Angelus*. 99. *Cessare*. 1. *Ecclesia*. 10. 11. *Episcopus*. 27. *Ius*. 10. 12. *Lex*. 161.

Condescendere. *Humanitas*. 1. *Inclinatio*. 5.

Condignum. *Incarnari*. 5. *Iustitia*. 85. *Meritum*. 2. 3. 43. &c. *Misericordia*. 26. *Operatio*. 54.

Condimentum. *Sacrificium*. 34.

Conditio. *Abstractio*. 6. *Acceptio*. 1. *Adiectivum*. 12. *Adoratio*. 17. 29. *Amor*. 19. 233. *Angelus*. 257. 604. 609. *Apostasia*. 1. *Assimilatio*. 21. *Assistere*. 7. *Baptismus*. 206. *Bonitas*. 140. *Cessare*. 1. *Christus*. 7. *Coactio*. 1. *Cognitio*. 30. *Confessio*. 53. 82. *Confirmatio*. 20. *Coniunctio*. 8. 11. *Contemplatio*. 13. *Contradictio*. 1. *Contritio*. 6. *Dæmon*. 103. *Deus*. 112. 124. 291. 407. *Di-*

Deo, sed tantum de iure divino. 4. dist. 17. qu. 3. art. 1s qu. 2. o., art. 2. qu. 2. 1., dist. 21. qu. 3. art. 1. qu. 1. 2.

25 Immo obligatio ad confessionem sacramentalem est de iure positivo. 4. dist. 17. quæst. 3. art. 1. qu. 3. c.

26 Confessio sacramentalis est de necessitate salutis, quo ad remissionem culpæ, non autem quo ad remissionem pœnæ temporalis. 4. d. 17. qu. 3. art. 1. qu. 1. 1.

27 Cui dimissa est tota pœna per contritionem, necessaria est confessio, & satisfactio, quia utraque est in præcepto, & incertus est. 4. d. 17. q. 2. art. 1. q. 1. 8., art. 5. q. 2. 1., q. 3' art. 1. qu. 1. 1., d. 21. qu. 2. a. 1., 3.

28 Confessio ad hoc est necessaria, ut pœnitens satisfactionem accipiat secundum modum delicti. 4. d. 16. q. 2. art. 2. q. 3. o.

29 Confessio est necessaria ei qui commisit peccatum mortale. 4. d. 17. q. 3. art. 1. q. 1. o., ç. 4 c. 71. med., Rom. 11. lect. 4. fin.

30 Omnes tenentur confiteri ex statuto Ecclesiæ, sed ex vi sacramenti tantum existens in peccato mortali. 4. d. 17. q. 3. art. 1. q. 3. o.

Oppositum videtur dicere. 4. d. 17. qu. 3. art. 1. qu. 3. 3., d. 17. quæst. 3. art. 1. qu. 3. 3., art. 3. quæst. 5. 4.

31. Papa potest dispensare, quod differatur confessio, non autem quod totaliter dimittatur. 4. d. 17. q. 3. art. 1. qu. 5. o., d. 21. q. 3. art. 1. q. 1. 2., ç. 4. c. 72. fin., Quol. 1. 10. o. *Abscondere*. 4. *Eucharistia*. 20. &c. *Missa*. 8 9.

32 Nullus tenetur statim confiteri nisi propter communionem Eucharistiæ, vel propter periculum mortis. 4. d. 17. q. 3. art. 1. q. 4. o., Quol. 1. 11. o.

33 Nullus tenetur confiteri de peccato originali. 4. d. 16. q. 2. art. 2. q. 1. 2. o.

34 Nullus tenetur confiteri de peccatis venialibus, sed laudabile est quod homo ea confiteatur. 4. d. 16. qu. 2. art. 2. qu. 3. o., qu. 3. art. 2. qu. 5. o., 1. dist. 17. q. 3. art. 1. qu. 3. o., 3. art. 3. q. 3. o., q. 5. 4., Opusc. 7. art. 7.

35 Nullus debet confiteri peccatum quod non commisit. 4. d. 21. q. 2. 2. 3. o. *Immunditia*. 4. *Circumstantia*. 13. *Cogitatio*. 11. 12.

36 Nullus debet exprimere in confessione personam cum qua peccavit, nisi aliter non possit exprimere speciem sui peccati. 4. d. 16. q. 3. art. 2. q. 5. 5., Opusc. 7. art. 6.

37 Quilibet tenetur conteri de peccato mortali, cum proposito non peccandi, & tenetur confiteri peccatum suum, quod dubitat esse mortale, & causas, vel occasiones sufficientes peccati mortalis, sive circumstantias aggravantes in infinitum. 3. qu. 87. 1. o., 1. 4. o. 10. q. 2. art. 2. q. 5. o., d. 21. q. 2. 3. 3., Opusc. 7. art. 6. *Circumstantia*. 13. *Pœna*. 99. *Pænitentia*. 73. &c. *Verecundia*. 3. 7. 9.

38 Homo debet confiteri duo, scilicet mala quæ gessit, & bona omissa. Psal. 21.

39 Quilibet tenetur confiteri omnia peccata, licet confessor non possit absolvere de omnibus. 4. d. 17. qu. 3. art. 4. q. 2' 4.

40 Quilibet tenetur confiteri numerum suorum peccatorum, sicut potest, quia peccatum in specie non est unum peccatum numero sed multa. Contritio etiam est in conspectu Dei, qui uno intuitu omnia videt. Sed confessio fit homini cui sigillatim oportet omnia exponi. Et præterea oportet de omni peccato mortal quod memoriæ occurrit, singulariter dolere. 3. q. 87 1. o., 4. dist. 17. quæst. 3. art. 4. qu. 3. o., dist. 21. L. princ., Opusc. 1. c. 4. fin. Tom. VIII., Opus. 7. art. 6.

41 Non confitens aliquod peccatum, propter ignorantiam facti, aut quia oblitus est, excusatur a fictione, non autem si propter ignorantiam iuris. 4. 2. qu. 53. 2. 2., 4. d. 21. q. 2. 2. 4.

42 Cum in foro pœnitentiali cuilibet sit credendum & pro se, & contra se, proprius sacerdos, scilicet parochialis, debet credere eum confessum esse, si se confessum fateatur. 4. d. 17. q. 3. art. 3. q. 5. 2., 4., Quol. 1. quæst. 6. 3. o., Opusc. 7. art. 6., Opusc. 16. c. 4. ad 5.

43 Circumstantiæ particulares peccati carnalis, quæ in speciem peccati mortalis trahunt, licet appetitum moveant in confitente, vel in sacerdote, semper sunt confitendæ, quia gratia quæ in sacramento pœnitentiæ datur, restaurat, si qua inclinatio ad peccatum, ex talium cogitatione proveniat in confitente, vel in sacerdote, secundum Gregorium. 4. dist. 16. q. 3. art. 2. quæst. 5. 4., dist. 19. L. fin., *Circumstantia*, 13.

44 Si autem circumstantiæ non aggravant in infinitum, novam speciem peccati mortalis conferendo, quandoque laudabiliter retinentur, adhibita debita discretione, secundum considerationem turpitudinis circumstantiæ, & secundum pronitatem inclinationis ad peccatum, ex eius confessione in ipso confitente, vel in sacerdote. 4. d. 16. q. 5. art. 2. qu. 5. 4., d. 19. L. fin.

45 Homo non confitetur sufficienter peccatum suum, nisi speciem confiteatur peccati, quæ cognosci non potest nisi per circumstantias trahentes in aliud genus peccati, ex quibus peccatum specificatur. Opusc. 7. art. 6. princ.

46 Reiteratio confessionis eiusdem peccati est de consilio. Et cum dicitur, quod in prima absolutione tantum dimittitur vi clavium, quantum dimitti potest, sed tamen valet iterata confessio, tum propter instructionem, tum propter maiorem certitudinem, tum propter intercessionem confessoris, tum propter verecundiæ meritum; hoc non videtur verum, quia etsi hæc esset ratio confessionem iterandi, non tamen esset ratio iterandi absolutionem, præcipue in eo qui non habet causam dubitandi de præcedenti absolutione. Ita non poterit dubitare post secundum absolutionem, sicut post primam, sicut videmus quod sacramentum extremæ unctionis non iteratur super eumdem morbum, eo quod totum quod per sacramentum fieri potuit, semel factum est. Et præterea in secunda confessione non requiritur quod haberet claves ille cui fit confessio, si nihil ibi vis clavium operatur. 4. dist. 17. q. 3. art. 3. q. 5. 4., art. 5. q. 2. o., Lib. fin., d. 18. quæst. 1. art. 3. quæst. 2. 4., Opusc. 2. c. 9. med. Tom. VIII.

47 Nullius puri hominis auctoritate potest aliquis compelli ad reiterandum confessionem rite factam ei qui potuit absolvere. 4. d. 17. q. 3. art. 3. q. 5. 4. Quol. 1. 12. 1. *Operatio*. 61. &c. *Pœna*. 99. *Verecundia*. 3. 7. 9.

48 Confessio ficta, idest sine contritione, non est necessario reiteranda. 4. d. 17. q. 3. art. 4. q. 1. o., d. 21. qu. 3. art. 1. q. 1. 1.

ducere in errorem. Tunc enim de licentia sacerdotis, vel sui superioris, debet alium petere prudentiorem. 4. d. 21. L. fin.

78 Monachus habens iurisdictionem, vel commissionem, potest audire confessionem. 4. d. 17. q. 3. art. 3. q. 4. 1., Opusc. 16. c. 6.

79 Sacerdos dupliciter impeditur ab audientia confessionis, scilicet propter defectum iurisdictionis, vel propter impedimentum exequutionis. 4. d. 17. q. 3. art. 3. q. 5. o.

80 Quilibet sacerdos potest quemlibet absolvere a peccato veniali. 4. d. 18. q. 2. art. 3. q. 1. 3., art. 4. q. 3. o, art. 5. q. 1. o. princ.

81 Nullus debet absolvere sine confessione, & pœnæ inflictione. Nec sacerdos debet aliquem absolvere, nisi æstimet eum contritum. Ad hoc enim necessaria est confessio in sacramento pœnitentiæ, ut sacerdos per potestatem clavium convenienter peccatorem solvat, vel liget. 4. d. 17. qu. 3. art. 3. q. 4. o. fin., d. 18. qu. 1. art. 3. q. 3. o, Quol. 3. 28. o., Quol. 4. 10. o., Ioan. 8. lect. 1. fin., Rom. 11. lect. 4. fin.

82 Confessor debet interrogare confitentes non de quolibet peccato, sed secundum conditiones singulorum: non enim oportet quod a milite quæratur de peccato clericorum aut religiosorum, aut e converso. Sed de peccatis præcipue carnalibus debet interrogare a longinquo, caute, & non descendendo nimis ad particularia, nisi in his quæ in aliquam speciem peccati mortalis trahunt, ut si commisit dicat, & si non commisit non addiscat. Et ideo potest contingere, ut confessor talia nimis quærens & sibi, & confitenti noceat, & sic quandoque deficiant in suo scrutinio iniquitatis scrutantes. 4. d. 16. q. 3. art. 2. q. 5. 4., d. 19. L. fi.

83 Filius confessoris potest contrahere matrimonium cum confitente, sed confessor coiens cum ea tantum peccat quantum cum filia spirituali. 4. d. 24. q. 1. 2. 8., q. 2. 2. 1., L. princ.

84 Confessori licet iurare, se nescire quod scit per confessionem tantum. 4. d. 21. qu. 3. art. 1. qu. 1. 1., 2.

85 Revelat confessionem qui pœnitentiam publicam, pro peccato occulto imponit. 4. dist. 9. art. 5. quæst. 1. o.

86 Oppositum videtur dicere. 4. d. 14. qu. 1. art. 5. q. 1. 1., 2.

87 Sacerdos in nullo casu debet revelare confessionem. 2. 2. q. 70. 1. 2., 4. d. 21. q. 3. art. 1. q. 1. o., Quol. 1. 15. o., Quol. 5. 13. o., Quol. 12. 17. o.

88 Omnia dicta in confessione, celanda sunt, licet non pertineant ad ea. 4. d. 21. q. 3. art. 1. q. 2. o. *Sigillum*. 2. *Obedientia*. 33.

89 Quilibet ad quem pervenit confessio, licet sit laicus, tenetur eam celare. 4. d. 21. q. 3. art. 1. q. 3. o., art. 2. 4.

90 Sigillum confessionis est de iure divino, & de essentia sacramenti. 4. d. 21. q. 3. art. 1. q. 1. o., art. 2. o.

91 Confitens potest licentiare confessorem, quod revelet confessionem eius, non autem Papa. 4. d. 21. q. 3. 2. o.

92 Confessor dicere potest ea quæ audit in confessione, si ea sciat per alium modum: quia si non posset, secundum hoc posset impediri iustitia Ecclesiæ, si aliquis ut evaderet sententiam excommunicationis, quæ in ipsum ferenda erat propter aliquod peccatum, de quo convictus erat, confiteretur ei qui sententiam ferre debet. Sed iustitiæ exequutio est in præcepto. Ergo non tenetur celare peccatum, quod quis in confessione audit, si alias sciat. Tamen propter scandalum vitandum debet confessor abstinere ne de hoc loquatur, nisi necessitas immineat. Contraria autem opinio, dum nimium sigillo confessionis attribuit, præiudicio veritati, & iustitiæ servandæ facit. Posset enim aliquis ad peccata esse proclivior, si non timeret ab illo accusari cui confessus est, si coram ipso peccatum iteraret. Similiter etiam multum iustitiæ periret, si testimonium ferre non posset de eo quod vidit, propter confessionem de hoc sibi factam. 4. dist. 21. qu. 3. 3. o.

93 Quando aliquis dicit se vidisse quod in confessione audivit, non revelat quod in confessione audivit, nisi per accidens, sicut qui scit aliquid per auditum, & visum, non revelat quod vidit per se loquendo, si dicat se audisse, sed per accidens, quia dicit auditum, cui accidit visum esse. Et ideo talis, sigillum confessionis non frangit. 4. d. 21. q. 3. 3. 1.

94 Non obligatur audiens confessionem, quod non revelet peccatum simpliciter, sed prout est in confessione auditum. Nullo enim casu dicere debet se audisse in confessione. 4. d. 21. q. 3. 3. 2.

95 Cum dicitur, quod duorum quod est potentius, trahit ad se reliquum, & quod peccatum non poterit revelari quod scit quis ut homo, & quod in confessione scit ut Deus, intelligendum est de duobus quæ habent oppositionem. Sed scientia qua scit aliquis peccatum ut Deus, & illa qua scit ut homo, non sunt opposita. 1. 2. qu. 98. 3. o., q. 2. 4. d. 21. qu. 3. 3. 3.

96 Non debet ita vitari peccatum ex una parte quod ex alia veritas, vel iustitia relinquatur. Veritas enim non est propter scandalum dimittenda. Et ideo quando imminet periculum iustitiæ, & veritatis, non debet dimitti revelatio eius, quod quis in confessione audivit, si alias scit, propter scandalum, dum tamen scandalum quantum in se est, vitetur. 4. d. 21. qu. 3. 3. 4.

97 Prælatus potest amovere subditum ab officio, propter audita tantum in confessione. 4. d. 21. qu. 3. art. 1. q. 1. 3. Quol. 5. 13. o.

1 Confessor ad hoc quod sit idoneus ad audiendum confessiones aliorum tenetur scire discernere saltem inter peccatum, & non peccatum, & inter mortale, & veniale. 4. d. 17. L. fin. *Confirmatio*. 29. *Eucharistia*. 122. &c. *Religio*. 95.

2 Confessor debet esse dulcis, affabilis, suavis, prudens discretus, & mitis, pius, & benignus. 4. d. 17. L. fin.

3 Maxima familiaritas est inter sacerdotem & confitentem. 4. d. 42. qu. 1. 2. 8.. *Restitutio*. 18. *Satisfactio*. 4. &c.

4 Confessores non ponuntur in canone missæ, quia antiquitus Ecclesia non solemnizabat de eis, nec passi sunt, sicut Christus. 4. dist. 8. L. *Aureola*. 17. &c.

5 De quolibet confessore dicitur: Non est inventus similis illi. 1. 2. quæst. 66. 2. 2., 3. dist. 47. 2. 1., 4. 5., Verit. quæst. 5. 3. o., Ioan. 61. lect. 2, med.

Oppositum videtur dicere. 4. d. 49. qu. 5. art. 3, qu. 2.

CO

CO

Christi. 4. d. 7. q. 2. art. 2. q. 2. o. fin., 2., 3.

30 Confirmatio perficit per modum formæ, sed Eucharistia ut finis. 3. qu. 73. 1. 1., 4. d. 2. q. 1. 2. 3. o., d. 7. princ., d. 8. q. 1. art. 1. q. 1. 1., art. 3. q. 1. 2°, d. 12. q. 2. art. 1. q. 3. o.

31 Eucharistia roborat hominem in se quo ad caritatem, confirmatio vero contra alios in pugna quo ad fidem. 3. q. 72. 9. 2., q. 79. 1. 1., 4. d. 7. L.

32 Confirmationis finis est confessio fidei Christianæ, cuius tota summa consistit in passione Christi, quæ habet maiorem difficultatem. 4. d. 7. qu. 1. art. 3. q. 2. o., 2., 3., q. 2. art. 2. q. 2. o., q. 3. art. 3. q. 2. 2.

33 Confirmatio perficit effectum pœnitentiæ, & baptismi. 3. q. 72. 7. 2.

34 Confirmatio confert excellentiam hominis ad se, non autem ad alium, sicut ordo. 3. q. 72. 8. 1., 4. d. 6. q. 3 art. 2. q° 1. o.

35 Confirmatio facit hominem nitidum, & ferventem in conscientia; & famosum per confessionem. 4. d. 7. q. 1. art. 2. q. 2. o., 2.

36 Indispositio impedit recipi rem, & sacramentum confirmationis, non autem sacramentum Eucharistiæ, sed tantum rem. 4. dist. 7. quæst. 2. art. 1. quæst. 3. 2°

37 Oppositum videtur dicere. 4. d. 22. q. 2. art. 2. q. 3. o.

38 Nullus consequitur effectum confirmationis sine voto eius. 3. q. 72. 6. 1.

39 Existens in peccato mortali, cuius conscientiam non habet, vel cuius non est plene contritus, dummodo non sit fictus, per hoc sacramentum consequitur remissionem peccatorum. 3. q. 72. 7. 2.

40. Quidam ad prædicationem Petri acceperunt miraculose effectum huius sacramenti sine sacramento, antequam baptizarentur. 3. qu. 72. 2. 1., 4. 1., 6. 1., 4. d. 7. q. 1. art. 2. q. 1° 2., 3.

41 Confirmatio non datur contra infirmitatem peccati actualis, sed peccati originalis, 4. d. 7. qu. 3. art. 3. q. 3. 2.

42 In confirmatione fit plena peccatorum remissio. 3. quæst. 72. 7. 2., 4. dist. 7. quæst 2. art. 2. qu. 1. 1.

43 Confirmati habent maiorem gloriam in cælo quam non confirmati. 3. q. 72. 8. 4., 4. d. 7. q. 3. art. 2. q. 3., art. 2. q. 3. 4.

44 Confirmatio non habuit aliquid correspondens in lege veteri propter perfectionem eius. 2. 2. q. 102. 5. 3., 3. 65., 1. 4., q. 72. 1. 2., dist. 2. q. 1. 5., d. 7. quæst. 1. art. 1. qu. 1. 3., d. 8. qu. 1. art. 2. qu. 1. o., 2

45 Confirmatio non fuit figurata per sacramenta veteris legis, quia tunc non erat plenitudo Spiritus sancti, quæ datur per hoc sacramentum. 4. d. 2. qu. 1. 2. 5.

46 Immo confirmatio figurata fuit in veteri lege per unctionem Pontificis. 4. d. 7. q. 1. art. 1. q. 1. 3. *Chrisma*. 3.

47 Confirmatio quo ad solemnitatem datur tantum in pascha, & pentecoste, sicut baptismus, sed quo ad communem usum datur etiam alio tempore. 3. q. 72. 12. 1., 2.

48 Confirmatio non requirit locum sacrum. 4. dist. 13. q. 1. art. 2. q. 5. 1.

49. Deus confirmat iustos in temporalibus quandoque, scilicet quantum expedit, in spiritualibus autem semper tripliciter, scilicet gratia, verbis, & exemplis. Psalm. 36. *Adam*. 11. 69. 70. 71. *Adoptio* 12. *Angelus*. 515. 524. *Apostoli*. 5. 20. *Ascendere* 12. *Baptismus*. 245. *Doctrina*. 4. *Eucharistia*. 258. 259. *Fides*. 74. *Firmitas*. *Generatio*. 49. *Habitus*. 48. *Honor*. 26. *Impeccabilis*. *Liberum*. 13. &c. *Maris*. 19. *Miraculum*. 40. *Promissio*. 3. *Prophetia*. 9. *Ratificatio*. *Resurrectio*. 41. *Sacerdos*. 11.

50. Beata Virgo per secundam sanctificationem fuit simpliciter confirmata in bono per gratiam habitualem, ita quod non posset per liberum arbitrium flecti in contrarium. 1. q. 100. 2. 3., 3. q. 27. 5. 2., 3. d. 3. qu. 1. art. 2. q. 3. o., 1., 2. *Sacramentum*. 162. *Testamentum*. 2. *Votum*. 5.

51 Immo nullus pure viator, nec etiam beata Virgo, in præsenti vita potest confirmari simpliciter, nec ab omni immunitate peccati conservari per gratiam habitualem, sed ulterius indiget custodia divinæ providentiæ. Ver. q. 24. 9. o. *Impeccabilis*. 2. *Christus*. 94.

52 Confirmat Deus signum suum tripliciter, scilicet scripto, testimonio, & facto. Isa. 8. princ.

53 Confirmat nos Christus in septem, scilicet in fide, in spe, in caritate, in bono opere, in tentatione, in accusatione, & in remuneratione. Isa. 26. lect. 1. fin. *Angelus*. 169. 172. 174. 340. 408. 432. *Claritas*. 14. *Consolatio*. *Delectatio*. *Eucharistia*. 258. *Ieiunium*. 48.

Conflagratio. *Ignis*. 12. 13.

Conflatio. *Aaron*. 3.

1. Conformitas est idem quod similitudo quam causat unitas qualitatis. 1. d. 48. 1. o.

2 Aliquid conformatur, sive assimilatur alicui dupliciter, scilicet vel ex eo quod participant unam formam, vel ex eo quod unum quod participative habet formam, imitatur illud quod essentialiter eam habet. 1. d. 48. quæst. 1. 1. o. *Adoptio*. 21. *Amor*. 223. 243.

3 Conformitas non potest esse inter in infinitum distantia. 1. d. 48. q. 1. 1. o. *Aureola*. 6. *Baptizatus*. 153. &c. 212. 230. *Character*. 12.

4 Aliter attenditur conformitas effectus ad causam in naturalibus, & aliter in voluntariis. Ver. q. 23. 2. o. *Causa*. 36. *Claritas*. 16. *Deus*. 327. &c. *Configurare*. *Confirmatio*. 23. *Consimile*. *Cor*. 5. *Damnatio*. 20. &c. *Deus*. 327. &c. *Doctrina*. 8. *Finis*. 94. 105. *Imitatio*. *Intellectus*. 95. 286. *Iudicium*. 28. 37. 38. *Lex*. 134. *Maledicere*. 1. *Maria*. 38. *Medium*. 21. *Politia*. 1. *Religio*. 41. *Resurrectio*. 57. *Salvari*. 12. *Sapor*. *Sponsa*. 5. *Virtus*. 28. *Vita*. *Uniformitas*. *Christus*. 154. &c. 209.

Confortare. Confortat nos Deus dupliciter, scilicet prohibens timoris signum, & ostendens timoris transitum. Isa. 7. princ. *Illuminatio*. 7. *Lumen*. 20. *Operatio*. 35. *Puer*. 8. *Sebastianus*. *Velox*. 1. *Vinum*. 7.

Confractio. *Contrita*. *Fractio*. 4. *Descendere*. *Vox*.

Confrater. *Religio*. 29.

Confusio duplex, scilicet bona, & mala: & est idem quod erubescentia. Psal. 24. princ., Psalm. 34. fin., Psal. 39. fin., 1. Cor. 4 lect. 3. princ. *Angelus*. 428. *Anima*. 161. *Clamor*. 2. *Hæresis*. 37. *Humilitas*. 19. *Ignominia*. *Magi*. 6. *Negatio*. 8. *Opprobrium*. 1. *Peccatum*. 201. *Possessio*. 7. *Reveren-*

CO CO

naturali communicatione fundata supra actum generationis, qua natura propagatur. 4. dist. 40. 2. o. princ.

3 Consanguinitas non est collectio, sed relatio quædam personarum. 4. d. 40. 2. 1. *Accusatio*. 16. 22. 24. *Adoptio*. 10.

4. Linea consanguinitatis est ordinata collectio personarum consanguinitate coniunctarum, ab eodem stipite descendentium, diversos continens gradus. 4. d. 40. 2. art. 1., 1. *Amor*. 118. 119. 120. 238. *Animal*. 72. *Beneficium*. 23. &c. *Bonitas*. 207.

5 Linea consanguinitatis triplex, scilicet ascendentium, & descendentium, & transversalium, secundum diversos gradus. 4. d. 40. 2. o.

6 Gradus consanguinitatis est habitudo personarum distantium, qua cognoscitur, quanta distantia personæ inter se differunt. 4. d. 40. 2. art. 4., 4. *Conservatio*. 13. *Consobrinus*. *Dispensatio*. 20. *Frater*. 3. *Incestus*. *Ioannes*. 14.

7 Quoto gradu aliquis distat ab aliquo superiori, toto distat a quolibet descendentium ab eo, in linea transversali, & numquam minus. 4. d. 40. 2. o. fin. *Matrimonium*. 101. 116. 117. 122. *Patruus*. *Pietas*. 3. *Simonia*. 17. *Soror*.

8 In eodem gradu consanguinitatis est magis, & minus, ut pater, & frater. 4. d. 40. 2. 5.

9 Canones distinguunt gradus consanguinitatis transversalium ex parte personæ magis distantis, leges autem ex utraque parte. 4. d. 40. 2. o.

10 Consanguinitas impedit matrimonium tripliciter, scilicet lege naturæ, idest cum patre, & magis cum matre, propter reverentiam, vel lege divina, propter concupiscentiam refrenandam, vel lege canonica, & civili, propter amicitiam. 2. 2. q. 154. 9. o., 4. d. 35. 2. 4. art. 5. q. 1. o., d. 40. 3' 4. o., 1. Cor. 5. princ.

11. Plures gradus consanguinitatis impediebant matrimonium olim quam nunc, & quam sub lege, & tunc quam prius. 4. d. 40. 4. o.

1 Conscientia non est potentia, nec habitus, sed est actus, scilicet applicatio scientiæ ad ea quæ agimus. 1. q. 79. 13. o., 1. 2. q. 19. 5. o., 2. d. 24. q. 2. 4. o., d. 39. q. 3. 2. 2. Ver. q. 17. 1. o., 2. o., Quol. 3. 26. fin., Rom. 2. lect. 3. med. *Absolvere*. 28. *Anima*. 214. *Afferre*. *Casus*. 6.

2 Conscientia est actus synderesis; ideo quandoque ponitur pro ea. 1. q. 79. 13. o., 3., 2. d. 24. q. 2. 4. o., d. 39. q. 3. 2., Ver. q. 17. 1. in, 4., 2. 1., Quol. 3. 26. fin. *Certitudo*. 23. *Conclusio*. 6. *Confessor*. 1. 2. 3. *Confirmatio*. 35. 39. *Damnatio*. 27. 29. 30.

3 Conscientia dicitur tripliciter, scilicet res conscita, lex naturalis, & consideratio conclusionis practicæ. 2. d. 24. q. 2. 4. o., Ver. q. 17. 1. o.

4 Conscientia duplex, scilicet conscientia recta, & conscientia falsa. Ver. q. 17. 2. o. *Debitum*. 26. *Dolor*. 44. *Electio*. 35. *Eucharistia*. 191. &c. 274. &c. *Excommunicatio*. 15. 23. *Fides*. 14. *Flagellum*. *Forus*. 9. *Gloria*. 4. 5. 23. *Intellectus*. 88. *Interrogare*. *Iudicium*. 17. 28. 40. 71.

5 Conscientia dicitur spiritus corrector, & pædagogus animæ, idest dictamen rationis. 1. q. 79. 13. 1., 2. d. 24. q. 2. 4. 1., Ver. q. 17. 1. 8., Quol. 3. 26. fin.

6 Lex naturalis nominat principia iuris, synderesis, habitum eorum; sed conscientia applicationem legis naturalis ad facienda. 1. 2. q. 94. 1. o., 2. d. 24. q. 2. 4. o. fin. *Iuramentum*. 20. *Lex*. 167. 174. *Liber*. 29. *Macula*. 1. &c. 15. &c. *Matrimonium*. 27. *Ordo*. 45.

7 Conscientia quandoque sumitur pro actu, & aliquando pro habitu, & tunc dicitur lex naturalis, quia ex ea præcipue elicitur. 2. d. 24. q. 2. 4. o., 4. 5., Quol. 3. 26. fin. *Pax*. 20. *Peccatum*. 45. 202. *Pœna*. 8. *Pœnitentia*. 95. *Præbendatus*. *Præceptum*. 116.

8 Habitus ex quo innascitur actus conscientiæ, non est separatus ab habitu rationis, & synderesis. 2. d. 24. q. 2. 4. 6.

9 Tota vis conscientiæ examinantis, & consiliantis, ex iudicio synderesis dependet. Ver. q. 17. 1. 1., 4. *Princeps*. 10.

10 Conscientia dicitur accusare, vel excusare, inquantum cognoscimus, nos bene, vel male fecisse. 1. q. 79. 13. o., Ver. q. 17. 1. o., Rom. 2. lect. 3. fin. *Puritas*. 1. *Quies*. 7. *Sacramentum*. 77. *Sanguis*. 15. *Syllogismus*. 4. &c. *Spina*. 2.

11 Conscientia dicitur testificari, inquantum cognoscimus, nos aliquid fecisse, vel non. 1. q. 7. 9. 13. o., 2. d. 39. q. 3. 2. 1., Ver. q. 17. 1. o., Rom. 2. lect. 3. fin. *Stratus*. 2. *Terra*. 4. *Vermis*. 2.

12 Conscientia dicitur instigare, vel ligare, inquantum iudicamus aliquid esse agendum, vel non. 1. qu. 79. 13. o., Verit. qu. 17. 1. o., 3. o., Quol. 3. 26. o.

13 Conscientia errat ex parte rationis, non autem ex parte synderesis. 2. dist. 24. qu. 2. 4. o., d. 39. qu. 3. 1. 1., 2. o., Verit. qu. 17. 2. o., Quol. 3. 26. o.

14 Conscientia errans non facit quod actus procedens licitus, sit peccatum, nec quod veniale sit mortale. Rom. 14. lect. 2. princ.

15 Conscientia errans ligat. 1. 2. q. 19. 5. 6. o., 2. d. 39. q. 3. 2. 1., 3. o., 4. d. 9. art. 3. q. 2. 2., d. 21. q. 2. 3. 3. Ver. q. 17. 3. 4., 4. o., Mal. q. 2. 2. 8., Quol. 3. 27. o., Quol. 8. 13. 15. o., Quol. 9. 15. o., Rom. 14. lect. 2. princ., lect. 3. fin., Gal. 5. lect. 1. fin.

16 Immo error conscientiæ habet vim absolvendi, vel excusandi. Quol. 8. 15. o. fin.

17 Error conscientiæ quandoque habet vim absolvendi, vel excusandi, quando scilicet procedit ex ignorantia eius quod quis scire non potest, vel scire non tenetur: & in tali casu, quamvis factum de se sit mortale, tamen intendens peccare venialiter, peccaret venialiter, sicut si aliquis intenderet accedere ad uxorem suam, causa delectationis, & ita intenderet peccare venialiter, si alia ei supponeretur eo nesciente, nihilominus venialiter peccaret. 1. 2. q. 19. 6. o. fin., Quol. 8. 15. o. med.

18 Quandoque vero error conscientiæ non habet vim absolvendi, vel excusandi; quando scilicet ipse error peccatum est, ut cum procedit ex ignorantia eius quod quis scire tenetur, & potest, sicut si crederet fornicationem simplicem esse peccatum veniale. Et tunc quis crederet peccare venialiter, non tamen peccaret venialiter, sed mortaliter. Quol. 8. 15. o. fin.

19 Conscientia obligat tantum in virtute præcepti Dei; ideo magis obligat quam præceptum prælati. 2. d. 39. q. 3. 3. 3., Ver. q. 17. 3. 4. 5. o., Rom. 14. lect. 2. med.

20 Consc-

ra retrahit, non autem ex contrarietate veritatis quam contemplamur. 2. 2. quæst. 180. 7. 2. *Apostoli*. 42.

23 Contemplatio habet quietem ab exterioribus motibus, & est motus intellectus, idest operatio. 2. 2. q. 179. 1. 3., q. 180. 6. o., 3. d. 35. qu. 1. art. 2. quæst. 1. 2. *Beatitudo*. 18. 24. &c. 53. &c. 68. 117. 135. *Beatus*. 4.

24 Contemplatio terminatur in affectu scilicet ad delectationem. 2. 2. q. 180. 1. o., 3. 3., 7. 1. *Caritas*. 73. 91. 113. 143. &c.

25 Contemplatio sapientiæ comparatur ludo, quia est delectabilis. 1. d. 2. L. fin., Hebdom. princ. *Castitas*. 11. *Cogitatio*. 2.

26 Contemplatio vehemens impedit vires naturales. 3. dist. 16. qu. 1. 3. 6. *Coniunctio*. 4. *Contemplativus*.

27 Intellectus Christi non tendit in aliquid supra se quo ad contemplationem, quia quicquid unquam de Deo contemplatus est, hoc contemplatus est a primo instanti conceptionis suæ. 3. d. 17. art. 3. qu. 1. 1. *Delectatio*. 54. 57. 65. 77. 91. &c. 114. *Devotio*. 5. *Deus*. 159. &c. *Iacob*. 3. 4. 7. 8. *Mulier*. 2. *Nox*. 2.

28 Contemplatio Sanctorum est ex amore obiecti, scilicet Dei. Sed contemplatio Philosophorum est ex amore sui. 3. d. 35. q. 1. ar. 2. q. 1. 3. o. *Somnus*. 1. *Speculum*. 3. 4. *Sterilitas*. *Stultitia*. 2. 7. 10. 11. *Tabernaculum*. 3. *Templum*. 2. 13. 14. *Tempus*. 44. *Tristitia*. 14. 16. 17. *Turtur*. 4. 5. *Vacare*.

1 Contemplativus est aliquid supra hominem, quia homo per contemplationem continuatur Angelis. 3. d. 35. q. 1. art. 2. q. 2. 1.

2 Contemplativi dicuntur qui contemplationi totam vitam suam deputant. 2. 2. qu. 81. 1. 5. *Religio*. 92. &c.

Contemptor. *Negotiatio*. 2.

1 Contemptus est transgressio legis, ex hoc quod voluntas renuit subiici legi, vel regulæ. 2. 2. q. 186. 9. 3. *Abiicere*.

2 Frequentia peccati non facit peccatum ex contemptu, sed disponit ad hoc. 2. 2. q. 186. 9. 3. *Abscondere*. 4. *Adulatio*. 4.

3 Contemptus dupliciter mensuratur, scilicet ex parte contemnentis, & ex parte contempti. 4. d. 9. art. 3. q. 3. o. *Aspernari*.

4 Non omnis contemptus est peccatum mortale, sed solum Dei. 2. d. 24. q. 3. 5. 2., Ver. q. 15. 5. 2. *Baptismus*. 215. *Blasphemia*. 17. &c. *Circumstantia*. 8. 9. *Confirmatio*. 12. *Consensus*. 4. 6. *Contemptor*. *Damnatio*. 43. *Debitum*. 22. 26. *Delictum*. *Docilitas*. 2. *Eucharistia*. 76. *Excommunicatio*. 11. 27. *Familiaritas*. 2. *Fucatio*. *Hieronymus*. 2.

5 Demeritum peccatorum est præcipue ex contemptu Dei. 4. d. 9. art. 3. qu 3. o. *Honor*. 7. *Humilitas*. 5. 27. *Ieiunium*. 29. *Infidelis*. 12. 13. *Infidelitas*. 1, 2. *Ingratitudo*. 3. 10. &c. *Irreligiositas*. 1. *Liberalitas*. 15.

6 In peccato veniali ex genere, contingit esse maiorem contemptum actualem, quam in gravissimo peccato mortali ex genere. 4. d. 9. art. 3. q. 3. o. *Magnanimitas*. 14. 21. *Malum*. 38. *Melius*. 3. *Meritum*. 14. *Monachus*. *Negligentia*. 7. *Oblatio*. 6. *Opinio*. 9. *Pax*. 18. *Peccatum*. 122. 160. 183. 216. 239. 256. 257. *Perfectio*. 57. *Præsumptio*. 11. *Religio*. 67. 77. 90.

7 Quanto quis Deum per peccatum magis contemnit, tanto maiorem reatum incurrit. 3. q. 88. 3. o., 1., 4. d. 9. art. 3. q. 3. o. *Christus*. 90. *Sacramentum*. 46. *Sandalia*. *Scientia*. 70. *Senectus*. 2. *Spernere*. *Superbia*. 11. 21. 25. *Transgressio*. 1. *Vestis*. 6. *Virtus*. 231. *Vituperatio*. 3.

1 Contentio quadruplex, scilicet color rethoricus, impugnatio veritatis scitæ, vel falsitatis sine modo, & moderata. Prima & quarta est bona. Secunda peccatum mortale. Tertia vero, sicut si accipiatur contentio in iudicio, vel disputatione secundum imperfectam rationem, scilicet secundum quod importat quandam acrimoniam locutionis, sic de se non est mortale peccatum, sed tantum veniale, nisi sit cum scandalo. 2. 2. quæst. 38. 1. o., 2. Tim. 2. lect. 2. fin.

2 Contemptio importat contrarietatem in loquutione, sicut discordia contrarietatem in voluntate, quo ad intentionem, vel quo ad modum. 2. 2. qu. 38. 1. o. *Cognitio*. 26. *Contemplatio*. 22. *Disputatio*. 4. *Electio*. 35. *Excommunicatio*. 14. 15. *Forus*. *Gloria*. 10. 11.

3 Contentio est filia inanis gloriæ. 2. 2. q. 38. 2. o., q. 132. 5. o., Mal. q. 9. 3. o., 4. *Gloria*. 10. *Inconstantia*. 3. *Iuramentum*. 20. *Litigium*. 1.

4 Contentio, & discordia oriuntur ex invidia ratione termini ad quem. 2. 2. qu. 37. 2. 2., qu. 38. 2. 2. *Magnanimitas*. 15. *Pax*. 15. *Pœnitentia*, 95. *Rixa*. 1. *Zelus*. 8. 9.

Contentiosus. *Forus*. *Iuramentum*. 20. *Pœnitentiale*.

Contentus. *Medicina*. 4. *Miles*. 9. *Organum*. 5.

Contestatio. *Accusatio*. 22. *Furtum*. 13. *Iuramentum*. 13.

Contigua. *Limbus*. 1.

1 Continentia, ut est abstinentia ab omni delectatione venerea, est virtus, non autem quæ est cum pravis concupiscentiis quibus resistit. 1. 2. q. 58. 3. 2., 2. 2. q. 145. 1., q. 155. 1. o., 4. o., 3. q. 7. 2. 3., d. 33. q. 3. art. 2. q. 1. 2., Ver. q. 14. 4. o. fin.

2 Immo continentia non est virtus, sed aliquid minus virtute. 1. 2. q. 58. 3. 2., 2. 2. q. 143. 1.

3 Continens proprie est qui persistit in ratione recta, a pravis concupiscentiis abstinens, non autem qui persistit in ratione perversa, abstinens a bonis, sed est obstinatus. 2. 2. qu. 155. 1. 2. *Abrahæm*. 5. 26. *Agens*. 62. 66. 86. *Angelus*. 97. 111. *Anima*. 1. *Beatitudo*. 142. 149.

4 Castus proprie dicitur ante experientiam delectationis venereæ, continens autem post eam. 2. 2. qu. 151. 2. o., Psal. 11. fin.

5 Continentia, & incontinentia proprie sunt circa delectationes, quæ possunt esse naturales homini, non autem circa eas quæ sunt contra naturam. 2. 2. q. 155. 2. 5. *Cibus*. 7. *Consilium*. 14. *Constantia*. 1. 2. *Dies*. 1. *Episcopus*. 23. *Feminalia*. *Fornicatio*. 14. *Fructus*. 4. 5. 15. &c. *Eremitæ*.

6 Continentia, & incontinentia, magis est circa delectationes venereas, quam ciborum. 2. 2. q. 155. 2. o. *Ieiunium*. 7.

7 Continentia proprie est tantum circa concupiscentias tactus. 2. 2. q. 143. 1., q. 155. 2. o., q. 156. 2. o. *Incontinentia*. 1. *Temperantia*. 25.

8 Continentia triplex, scilicet refrenatio pravarum concupiscentiarum, abstinentia ab omni delectatione veneris, & abstinentia ab omni illicito actus.

2 Contrapassum primo invenitur in passionibus iniuriosis, secundo in ablatione rerum per vim, tertio in commutationibus voluntariis. 2. 2. quæst. 61. 4. o.

1 Contrarium magis distat a suo contrario, quam simplex negatio. 2. 2. qu. 79. 4. o., 2. *Abscondere*. 4. *Accidens*. 85. *Accidia*. 9. 10. 11. *Actus*. 20. *Adam*. 68. *Adversantia*. *Adulatio*. 3. &c. *Adulterium*. 8. *Agens*. 53. 102. 103. *Aleator*. 1. *Alienum*. 2. 4. 7. *Amicitia*. 27. *Angelus*. 466. 594. 632. *Apponere*. 1. *Athanasius*. 2. *Avaritia*. 5. 24. &c. *Audacia*. 1. &c. *Auditor*. 1. *Aversio*. 18. *Banausia*. *Baptismus*. 104. *Bonitas*. 93. *Caritas*. 156. 157. *Causa*. 14. *Cælum*. 85. 86. 87. *Consensio*. 2. *Contra*. *Contumelia*. 1. 3. *Corpus*. 4. *Corruptio*. 4. 8. 16. *Crimen*. *Cultus*. 17. *Damnatio*. 64.

2 Nomen distantiæ derivatum est a loco ad omnia contraria. 1. q. 67. 2. 3., 1. 2. q. 7. 1. o., ç. 2. c. 29., Pot. q. 10. 1. o. princ., Virt. qu. 1. 11. o. med. *Infidelitas*. 1. *Ingratitudo*. 8. &c. *Insipientia*. 1. *Intensio*. 2. 3. *Invidia*. 6. 14. *Involuntarium*. 2. *Ira*. 67. 79. *Irreligiositas*. 1. *Iudicium*. 26. *Ius*. 12. 19. *Iustitia*. 75. 87. *Iustificatio*. 20. 22. *Labor*. 2. *Laus*. 18. *Lex*. 14. 49. 50. 54. 142. *Lingua*. 6. *Litigium*. 1. *Ludus*. 2. *Lux*. 7. *Luxuria*. 19. 22. &c.

3 Idem est causa contrariorum communis, non autem particularis. 1. q. 49. 3. o. fin., 1.

4 Idem est causa contrariorum secundum diversa. 1. 2. qu. 32. 3. 2., 2. 2. quæst. 7. 1. 2. *Accidens*. 63. 64. *Actio*. 123. 124. *Adam*. 31.

5 Effectus per se ex causis contrariis sunt contrarii, non autem effectus per accidens. Verit. b. 28. 2. 3. *Amor*. 146. 228. 268.

6 Unum contrariorum est causa alterius contrarii per accidens tantum. 1. quæst. 49. 10., 1. 2. quæst. 32. 4. o., q. 35. 3. 1., 2. 2. quæst. 38. 2. 3., qu. 161. 5. 3., 3. qu. 50. 1. 3., 2. d. 36. 13., 4. d. 49. quæst. 3. art. 3. q. 1. 2., ç. 3. c. 10., 4., Mal. q. 1. 3. 4. *Angelus*. 594. 632.

7 Idem est contrarium diversis secundum diversa, non autem secundum idem. 1. 2. quæst. 31. 8. 2., qu. 45. 1. 2., qu. 78. 4. 2., qu. 79. 2. 2., 4. d. 42. qu. 1. 1. 4. *Ius*. 19. *Necessitas*. 20. 21. *Nihil*. 3.

8 Idem potest tolli ex causis contrariis per modum superabundantiæ, & defectus. 2. 2. q. 89. 10. 3.

9 Contraria in re non sunt contraria in mente. 1. 2. q. 35. 5. o., 2., q. 53. 1. o., q. 54. 1. 2., q. 64. 3. 3., 3. d. 26. qu. 1. 3. 4., ç. 1. c. 55., 71. 2., Lib. 2. c. 49. fin., 54. 6., 75. 7. *Passio*. 56. *Pœna*. 42. *Ratio*. 58. 59. 60. *Unitas*. 40.

10 Obiecta contraria causant contrarias passiones in potentiis appetitivis, non autem in cognitivis. 2. 2. q. 54. 2. 1., 3. d. 26. q. 1., 3. 4.

11 Contrariorum potest esse unus habitus, secundum quod conveniunt in una ratione communi. 1. 2. q. 54. 2. 1., 3. 1.

12 Aliqua dicuntur contraria dupliciter, scilicet secundum formam generis, vel secundum formam speciei. 1. 2. q. 35. 4. o. *Appropriatio*. 3.

13 Species contrariorum constitutæ per respectum ad aliquid extra, possunt habere convenientiam inter se, non autem species absolute. 1. 2. q. 35. 4. o. *Invidia*. 14. *Tactus*. 4.

14 Motus habet contrarietatem terminorum, sed mutatio secundum accessum, & recessum ab eodem termino. 1. 2. q. 23. 2. o. *Delectatio*. 59. 61. &c. *Distinctio*. *Fides*. 8. 19. 114. *Fieri*. 2. 3.

15 Si terminus *a quo* est contrarius termino *ad quem*, motus est idem, & e converso. Si vero sunt disparati, motus etiam sunt disparati. 3. d. 26. q. 1. 3. 3. *Finis*. 126. *Forma*. 118. &c. 132. *Fortitudo*. 47. &c. *Gaudium*. 3. *Generatio*. 1. 9.

16 Quietes contrariæ sunt, quæ sunt in terminis contrariis. 1. 2. q. 31. 8. o. *Scientia*. 80. *Sensualitas*. 13. 14.

17 Sicut quieti naturali contrariatur & quies violenta eiusdem corporis, & quies naturalis alterius corporis; ita in affectibus animæ delectationi opponitur & delectatio, & tristitia. 1. 2. q. 31. 8. 2.

18 Omne quod generatur, generatur ex contrario. 1. q. 46. 1. 3. q. 75. 7. o., 2. d. 1. q. 1. 4. o., Pot. q. 3. 9. o. med. *Generatio*. 19.

19 Omne compositum ex contrariis necesse est corrumpi. 1. qu. 82. 1. o., 3. qu. 14. 2. o., ç. 3. c. 154. med., Lib. 4. c. 52. 2. *Corruptio*. 4. 8. 16. *Generatio*. 1.

20 Utrumque contrariorum est ens reale. 2. d. 40. 5. o. med., Mal. quæst. 1. 1. 2., 3. *Appetitus*. 92.

21 Contraria possunt inesse eidem, non secundum idem. 3. q. 46. 8. 1. *Athanasius*. 2. *Avaritia*. 5. 24. &c. *Audacia*. 1. &c.

22 Contraria sunt circa idem, quando subiectum æqualiter se habet ad ea. 2. 2. q. 24. 10. 1., Ver. q. 21. 2. 1. *Auditor*. 1.

23 Contraria simul esse in eodem per se, est impossibile. Contingit tamen unum motum esse in aliquo per se, & contrarium eius per accidens. Ver. qu. 26. 10. 10. *Baptismus*. 104. *Bonitas*. 93. *Causa*. 14. *Cælum*. 85. 86. 87.

Contristari. *Adulatio*. 5. *Amicitia*. 33. *Animus*. 2. *Delectatio*. 36. 42. 44. *Dulcedo*. 2. *Litigium*. 1. *Patientia*. 2. 3. 4. 6. *Timor*. 41. 47. *Vespere*.

Contrita sunt divisa in minimas partes, sed confracta in magnas. 4. d. 17. qu. 2. art. 1. q. 1. o., art. 2. quæst. 1. o., quæst. 2. 3., Psalm. 50. fin., Isa. 24. med. *Comminutio*. *Confractio*. *Contritio*. 1. *Fractio*.

1 Contritio rei materialis importat alicuius duri, & integri comminutionem. Sed contritio spiritualis est dolor pro peccatis assumptus, cum proposito confitendi, & satisfaciendi. Et aliæ quatuor diffinitiones eius. 4. d. 17. q. 2. art. 1. q. 1. o., art. 2. q. 1. o., qu. 2. 3., ç. 4. c. 72. princ. *Attritio*. *Baptismus*. 90. &c. 102. &c. 123. *Detestari*. *Dolor*. 37.

2 Contritio habet votum confessionis sibi annexum. 4. d. 17. quæst. 2. art. 1. o., 7., 8., qu. 3. art. 1. qu. 4. o., art. 5. qu. 1. o., 1., qu. 2. 2., Quol. 4. 10. o., 3.

3 Contritio secundum essentiam est in corde, & pertinet ad pœnitentiam interiorem, virtualiter vero ad exteriorem, inquantum implicat propositum confitendi, & satisfaciendi. 3. quæst. 90. 3. 1. *Pœnitentia*. 12.

4 Contritio est actus virtutis, scilicet pœnitentiæ. 4. d. 17. q. 2. art. 1. q. 1. o., q. 2. o. *Pœnitentia*. 80. 82. &c.

5 Dolor contritionis duplex, scilicet sensitivus, & intellectivus, scilicet displicentia voluntatis. Primus

6 Cor.

CO

Cra-

C R

Abra-

DA

DA

20. Pro-

feriæ, formæ, & effectus. Sed in moribus tantum ex primo. 1. qu. 49. 1. o., 3. 2. dist. 34. 3. o., d. 34. 3. o., dist. 37. qu. 2. 1. o., ς. 3. c. 10. *Actio*. 75. 88. *Actus*. 21.

5 Quicquid accidit in effectu per defectum a forma artis, non reducitur in scientiam artificis, sicut in causam. 1. d. 38. 1. o. fin. *Adam*. 74. 75. *Adiurare*. 9. *Adulatio*. 5. *Agibile*. *Amen*. 1. *Amicitia*. 5.

6 Defectus & negatio dupliciter sunt ex natura, seu naturales, scilicet quia debentur naturæ, vel non debentur. Qui quandoque tolluntur, non autem primi, manente natura. Ver. q. 9. 3. 2. *Amor*. 196. *Angelus*. 290. 302. *Anima*. 24. *Assimilatio*. 17. 22. *Avaritia*. 10. 21. 22. *Audacia*. 6. 11. *Baptismus*. 117. 127. 161. *Bonitas*. 8. 124. 130. 201. *Carentia*. *Carere*. *Caritas*. 194.

7 Defectus corporalis, vel spiritualis contingit dupliciter, scilicet positione contrarii, vel remotione necessarii. 4. d. 2. qu. 1. art. 1. qu. 1. 2., art. 2. o., quæst. 3. o. *Causa*. 31. *Cælum*. 15. *Certitudo*. 19. 21. *Cognitio*. 25. 71. 75. *Comedere*. 4. *Confessio*. 79.

8 Defectus potest esse in creaturis. Opus. 2. c. 111. *Contemplatio*. 22. *Contrarium*. 15. *Corruptio*. 4. 15. 16.

9 Defectus contingunt in creaturis quantum ad naturales operationes in his in quibus sua forma deficere potest. Opusc. 2. c. 113. *Creatura*. 15. 16. 30. *Cura*. 7. *Damnatio*. 36. 37. 51. *Debilitatio*. *Defectibile*. *Defectivum*.

10 Defectus habet rationem culpæ, eo quod agens voluntarium, cum sit dominus suæ actionis, si deficiat a fine debito, vituperio dignus est & pœna. Opusc. 2. cap. 20. *Creatura*. 30. *Deformitas*. *Delectatio*. 77.

11 Defectus peccati triplices, scilicet quidam qui contrariantur perfectioni scientiæ & gratiæ, sicut ignorantia, pronitas ad malum, & difficultas ad bonum; quidam qui proveniunt hominibus ex quibusdam particularibus causis, sicut lepra, morbus caducus, & huiusmodi; & quidam qui communiter in hominibus inveniuntur ex peccato primi parentis sicut mors, fames, sitis, & huiusmodi. Opusc. 2. c. 226., Isa. 19. med.

12 Defectus voluntatis creatæ duplex, scilicet potentialis causa mali, idest esse ex nihilo, & actualis, scilicet culpa. 2. d. 34. 3. 4., d. 44. q. 1. 1. o. *Devotus*. 5. 13. 14. *Deus*. 227. 252. 372. 420. 422. *Difficile*. 5. 11. *Dispensatio*. 23. *Dolor*. 24. 27. *Donum*. 44. *Ebrietas*. 1. *Eucharistia*. 161. 162. 165. 254. *Excommunicatio*. 10. *Femina*. 3. *Finis*. 79. *Flagellum*. 2. *Fomes*. 1. *Phantasia*. 5.

13 Malum in defectu actionis semper causatur ex defectu agentis. 1. q. 49. 1. 2. o., ς. 3. c. 5., 10. 4., Mal. q. 16. 6. o. princ., Opusc. 2. c. 143. *Actus*. 21. *Actio*. 123. 124. *Forma*. 118. 125. *Fortitudo*. 36. *Generatio*. 24. *Gloria*. 8. 12.

14 Id quod sequitur defectum actionis, non attribuitur agenti, nisi cum potest, & debet agere. 1. qu. 49. 1. 3., 2. 3., 1. 2. q. 6. 3. o., q. 77. 1. o. *Gratia*. 36. 116. 117. *Gratitudo*. 4. *Humanitas*. 5. 9. 22. 27. *Idea*. 43. *Ieiunium*. 24. 26. &c. *Imbecillitas*. *Impedimentum*. 1. *Improvidentia*. *Inconstantia*. 1. &c. *Infidelis*. 22. *Innocentia*. 7. &c. *Insanabile*. *Intimiditas*. *Ira*. 22. 33. 40. 41. *Irreligiositas*. 2. *Iuramentum*. 2. 4. *Ius*. 17.

15 Defectus naturæ humanæ contingit dupliciter, scilicet vel quia nondum pervenit ad ultimam perfectionem naturæ, ut in pueris, vel quia recedit ab ea, ut in senibus. 1. qu. 99. 1. 4., 2. dist. 20. qu. 2. 1. o., 4. d. 44. qu. 1. art. 3. qu. 1. o. *Iustitia*. 53.

16 Defectus hominis triplex, scilicet pœnæ, culpæ, & naturæ. Quibus respondet triplex timor, scilicet servilis, filialis, & reverentiæ; quorum tertius tantum est in beatis. 4. d. 44. qu. 2. art. 3. qu. 2. 1., Virt. quæst. 4. 4. 2. *Laus*. 7. 8. 9. *Lex*. 39. 40. 70. 73. 178. *Licita*. 2. 3. *Limbus*. 2. *Litigium*. 1. *Ludus*. 2. *Luxuria*. 19. *Macula*. 1. &c. *Malum*. 24. 27. 34. 42. 45. *Materia*. 43. *Matrimonium*. 94. 105. &c. *Medium*. 21. 24. *Menstruus*. 3. 6. *Miraculum*. 44. *Miseria*. 1. *Misericordia*. 17. 29. *Missa*. 3.

17 Defectus duplex in peccante, scilicet in actu peccati, secundum quod transgreditur legem Dei & rationis, & privatio gratiæ, & virtutum. 2. d. 42. q. 1. 2. 5. *Mollities*. 1. 2. *Mors*. 1. 2. 5. 14. 18. *Natura*. 6. 38. *Naturale*. 16. 17. *Negligentia*. *Nihil*. 4. *Nomen*. 5. 59. 52. 77. *Nuptiæ*. 5. *Omissio*. 3. *Operatio*. 10. *Opinio*. 8. 9. *Opprobrium*. 2. *Oratio*. 53. *Ordinatio*. 1. *Ordo*. 98.

18 Omnis defectus inductivus est ad avaritiam. Mal. q. 13. 2. 8. *Ornatus*. 1. 3. *Palpabile*. 3. *Passio*. 11. 25. 114. *Peccatum*. 1. 7. 8. 16. 28. 44. 49. 51. 74. 104. 139. 146. 149. 199. 202. 211. 219. 223. 293. 301. 312. 348. 350. 393. 395. 412. *Pæna*. 26. 77. 96. *Pænitentia*. 120. 128. *Perfectio*. 58. *Periculum*. 1. 3. *Periurium*. 2. *Perseverantia*. 4. *Pertinacia*. 3.

19 Defectus in actione voluntaria dicitur peccatum, & culpa. 1. d. 48. 3. o., Mal. q. 1. 4. o., Opusc. 2. c. 120. *Poetica*. 1. *Possessio*. *Potentia*. 15. &c. 46. 48. *Præsumptio*. 6. *Processio*. 7. 11. 14. 60. *Prodigalitas*. 1. *Providentia*. 13. 24. 56.

20 Defectus boni, propter culpam contra voluntatem, dicitur pœna. Opusc. 2. c. 121. *Providentia*. 35. *Puer*. 9. 15. *Pusillanimitas*. 1. 2. 3. *Ratio*. 25. 30. 32. *Reatus*. 1. 4. *Recipere*. 5. *Regnum*. 2. *Resurrectio*. 26. 32. *Rex*. 9. *Sacramentum*. 108. *Scurilitas*. 1. *Sebastianus*. *Semen*. 21. *Senectus*. 3. *Sensus*. 44. *Servitus*. 13. *Similitudo*. 10. 13.

21 Defectus duplex sequitur ex peccato, scilicet ut pœna a iudice, vel consequens pœnam. Primus debet esse æqualis in peccato æquali, non autem secundus. 1. 2. qu. 164. 1. 4., Mal. qu. 5. 4. o. *Simonia*. 36. *Sobrietas*. 5. *Solicitudo*. 6. *Spes*. 24. 33. 36. *Sponsalia*. 10. *Sterilitas*. 2. *Studium*. 3. *Stultitia*. 2. 6. *Superbia*. 5. 31. *Temeritas*. 2. 3. *Temperantia*. 3.

22 Christus curans corporalitatem, & passibilitatem corporis nostri, curavit omnes alios defectus nostros, quia omnes causantur ex ea supperadditis quibusdam particularibus causis. 3. q. 14. 4. 1. *Terra*. 14. *Testis*. 7. *Timor*. 10. 30. 35.

23 Nullus defectus potest esse in Deo. 1. q. 48. 2. o., 2. 2. q. 161. 1. 4., 2. d. 37. qu. 1. 1. 2. o., d. 44. qu. 1. 1. 4., ς. c. 28, 39., Lib. 2. c. 25., Opusc. 2. c. 124. *Tribulatio*. 5. *Tristitia*. 13. *Turpitudo*. 1. *Vendere*. 4. 8. 13.

24 Nullus defectus reducitur in Deum sicut in cau-

66 Do-

DE

66 Dolor, & tristitia, contrariantur cuilibet delectationi secundum genus, non autem secundum speciem. 1. 2. q. 35. 8. 4. o., q. 38. 1. 1., 4. d. 49. q. 3. art. 3. q. 1. o.

67 Delectatio potest esse integra & perfecta, non autem tristitia, sed semper est secundum partem. 1. 2. q. 35. 6.

68 Delectatio, & tristitia de eodem contrariantur secundum speciem; sed de oppositis habent convenientiam; & de disparatis sunt disparatæ. 1. 2. q. 35. 4. o., 5. o., q. 36. 1. 2., 4. d. 14. q. 1. art. 4. q. 2. o.

69 Omnes fugiunt quamlibet tristitiam, non autem omnes appetunt quamlibet delectationem. 1. 2. quæst. 39. 2. 2., 5. o., 4. d. 49. q. 3. art. 3. q. 3. 2. *Dolor*. 8.

70 Appetitus delectationis est maior quam fuga tristitiæ secundum se, sed per accidens est e converso tripliciter, scilicet primo quia tristitia magis sentitur, secundo ex causa, tertio ex effectu. 1. 2. quæst. 35. 6. o., 2. 2. q. 138. 1. o., 3. d. 27. q. 1. 3. 3., 4. d. 49. q. 3. art. 3. q. 3. o.

71 Delectatio magis afficit quam tristitia, quæ magis sentitur. 1. 2. q. 29. 3. o., 4. d. 49. q. 3. art. 3. q. 3. o., 1. *Affectio*. 2.

72 Sensibile proportionatum sentienti delectat, excessus autem & defectus contristat. 4. d. 44. q. 3. art. 1. q. 3. 3., d. 49. q. 3. 2. 3.

73 Omne animal appetit delectationes naturaliter, ut medicinas contra labores sensuum, & motuum. 1. 2. qu. 32. 7. 2., 2. 2. qu. 34. 6. o. *Animal*. 61. &c. *Appetitus*. 48. 54. *Aureola*. 4. 25. *Bonitas*. 194. 226. *Capitale*. 7. *Coitus*. 3. *Concupiscentia*. 1. 2. *Fructus*. 2. 3. 10.

74 Delectatio appetitus naturalis dicitur tantum delectatio, & opposita passio dicitur dolor. Sed delectatio appetitus animalis dicitur etiam gaudium, & opposita passio dicitur tristitia. Primæ sunt in qualibet potentia, secunda vero in concupiscibili tantum. 1. 2. quæst. 31. 3. o., quæst. 35. 2. 7. o., quæst. 41. 3. o. 3. d. 25. q. 1. 2. 3., 4. d. 49. q. 3. art. 3. q. 1. 3.

75 Iuvenes, & melancholici vehementer appetunt delectationes sensuum, propter laborem suæ naturæ, 1. 2. 32. qu. 7. 2., 4. dist. 49. qu. 3. art. 5. qu. 1. o. fin.

76 Delectatio naturaliter appetitur, propter se finaliter, non autem formaliter, nec affective. 1. 2. q. 2. 6. 1., 3., q. 34. 2. 2., 4. d. 49. q. 3. art. 4. q. 3. 3. ¢. 3. c. 26., Gal. 5. lect. 4. med. *Frui*. 1. 7. 9. *Habitus*. 2. 32. *Ludicra*. *Pertinacia*. 2.

77 Delectatio corporalis plus appetitur quam spiritualis per accidens, quia quidam abundant sensu, & deficiunt intellectu, & quia pluribus est nota quam spiritualis. 1. 2. q. 2. 6. o., 1., 2., q. 31. 5. o., q. 32. 7. 2., 2. d. 36. L. princ., 4. d. 49. q. 3. art. 5. q. 1. o. fin., ¢. 3. c. 26., Psal. 18. fin. *Pulchritudo*. 6. 8. *Senectus*. 2. *Servire*. 4. *Temperantia*. 15. *Virtus*. 182. 221.

78 Omnis delectatio, inquantum huiusmodi, est bona; sed ut talis, potest esse bona & mala, sicut operatio, quæ est obiectum eius. 4. d. 31. qu. 2. 3. o., d. 49. q. 3. art. 4. q. 1. o. *Adeps*. 3. *Adulatio*. 1. &c. *Ancilla*. *Agricultura*. 1.

79 Non omnis delectatio est bona, nec omnis est mala; sed aliqua est bona, & aliqua mala. 1. 2. qu. 34. 1. 2. o., 4. d. 49. q. 3. art. 3. q. 3. 2., art. 4.

DE

qu. 1. 3. o., Verit. qu. 15. 4. o.

80 Omnis tristitia per se est mala, licet per accidens possit esse bona; sed non omnis delectatio est bona per se. 3. q. 15. 6. 2., 3., 4. d. 49. q. 3. art. 3. q. 2. 2., art. 4. q. 1. 2. o.

81 Delectatio de apparenti bono, & vero malo, & tristitia de apparenti malo, & vero bono, sunt malæ moraliter. 2. 2. q. 35. 1. o. *Bonitas*. 115.

82 Tristitia est materia delectationis, & gaudii per accidens tantum, & e converso, inquantum tristitiæ accidit esse bonum, & illis malum. 1. 2. qu. 35. 3. 2., 3., 3. dist. 15. qu. 3. art. 3. qu. 2. 5., 4. d. 14. qu. 1. art. 4. qu. 2. o., d. 49. q. 3. art. 3. qu. 1. 2.

83 Abstinere a delectatione propter maiorem delectationis fruitionem est contra temperantiam. ¢. 4. c. 82. 9. *Castitas*. 3.

84 Uti cibis, vel venereis propter delectationem tantum, est vitiosum. ¢. 4. c. 82. 7. *Cogitatio*. 10. &c. *Conscientia*. 17. 18.

85 Interior delectatio cogitationis pravæ prohibetur nono præcepto decalogi. 2. d. 24. q. 3. 4. 4., Ver. q. 15. 4. 9.

86 Delectatio non dicitur morosa, nisi sit cum consensu rationis deliberatæ. 1. 2. q. 74. 6. 3., q. 88. 5. 2., 2. d. 24. q. 3. 4. o., Ver. q. 15. 4. o. *Continentia*. 1. 5. &c. *Detractio*. 3. 4. *Finis*. 15. 20. 54. *Fractio*. 2. *Gula*. 2. 4.

87 Consensus rationis in delectationem cogitationis pravæ, ratione obiecti est peccatum mortale, sed ratione cogitationis tantum, est veniale, vel nullum, puta cum aliquis causa disputationis vel confessionis, & huiusmodi cogitat de peccatis carnalibus. 1. 2. qu. 31. 5. o., q. 74. 8. o., q. 88. 5. 2., 2. 2. q. 154. 4. o., q. 180. 7. o., 2. d. 24. q. 3. 4. o., 3. d. 15. q. 2. art. 3. q. 2. 3., 4. d. 16. q. 3. art. 2. q. 5. 4., d. 31. q. 2. 3. 2., Ver. q. 15. 4. o., q. 25. 5. 10., Mal. q. 7. 4. 2., q. 15. 2. 16., 17. Quol. 12. 34. o. *Inconstantia*. 2. *Inebriari*. *Ira*. 39. 53. *Iustus*. 11. *Luxuria*. 1. 3. 17. 25. *Matrimonium*. 52. &c. *Operatio*. 7. *Oratio*. 41. 43. 56. *Patientia*. 1. *Peccatum*. 38. 39. 40. 96. 97. 102. 214. 291. 404. *Perseverantia*. 9. *Pertinacia*. 2. *Plato*. 2. *Pollutio*. 1. 3. 7. &c.

88 Delectatio actus coniugalis de se non est peccatum mortale, nec veniale. 1. 2. q. 34. 1. 1., 1. d. 31. q. 1. 1. 3., 4. d. 49. q. 3. art. 4. q. 1. o., Mal. q. 15. 2. 17. *Præceptum*. 67. *Primi*. 2. *Puer*. 2. *Pulchritudo*. 6. 8. *Venus*. 3.

Oppositum videtur dicere. 4. d. 38. q. 1. 5. 4.

89 Actus matrimonii propter delectationem tantum, intra limites matrimonii, est peccatum veniale; sed extra limites matrimonii, vel excludendo ordinem finis ultimi, est peccatum mortale: quia quando est peccatum luxuriæ, propter solam inordinationem concupiscentiæ, sicut cum aliquis libidinose accedit ad suam uxorem, tunc est distinguendum; quia quandoque est talis inordinatio, quæ excludit ordinem finis ultimi, puta cum aliquis in tantum concupiscit delectationem veneream, quod ab ea non abstineret propter præceptum Dei, & quod illam mulierem cognoscere vellet, vel etiam aliam, præter matrimonii legem. Et sic est peccatum mortale, quia concupiscentia non refrenatur intra limites matrimonii. Aliquando vero inordinatio concupiscentiæ non tollit ordinem ultimi finis, quando scilicet aliquis, etsi superabundet in concupi-

DÆ

60 Ten-

60 Tentatio dæmonum non semper est peccatum, quia vitari non potest, sicut vitari potest tentatio carnis. Ideo tentatio carnis sine peccato esse non potest, ut patet per glossam. 1. 2. q. 80. 3. 3., 3. q. 41. 1. 3., 2. d. 21. q. 1. 2. o., 4. d. 49. q. 5. art. 3. q. 1. 2., Mal. q. 7. 6. 8., q. 11. 1. 2., Quol. 4. 21. o., Hebr. 4. fin. *Excæcatio*. *Hæresis*. 49. *Homo*. 37.

61 Immo tentatio carnis, sive primus motus eius, non semper est peccatum. 2. d. 24. q. 3. 2. o., d. 41. q. 2. 1. 5., 3. d. 39. q. 2. 1. 4., Quol. 4. 21. o. *Honor*. 36. *Idolatria*. 1. 4. 9.

62 Dæmones maxime gaudent de peccato luxuriæ propter difficultatem evadendi. 1. 2. q. 73. 5. 2., Iob. 50. lect. 2. med.

63 Omnia peccata sunt ex suggestione dæmonum indirecte, non autem directe. 1. q. 63. 2. o. q. 114. 3. o., 1. 2. q. 80. 4. o., 3. qu. 8. 7. 2., Mal. q. 3. 5. o. *Lucia*. *Lupus*. *Maria*. 62. *Mulier*. 6. 7. *Peccatum*. 41. 42. 43. 99. 130. 205.

64 Dæmones non sunt causa peccatorum nostrorum, nisi indirecte, scilicet persuadendo, vel proponendo aliquod appetibile. 1. 2. quæst. 75. 3. o., quæst. 80. 1. o., 3. quæst. 8. 7. o., Mal. q. 3. 3. 4. o., Quol. 3. 8. o.

65 Dæmon potest impedire usum rationis, si permittatur. Ideo potest sufficienter impellere in actum peccati, non autem in peccatum. 1. 2. q. 80. 3. o., Mal. q. 3. 3. 9., 4. o., q. 16. 11. 10., 12. 10. *Lucia*. *Dæmon*. 104. *Prædicare*. 11. *Primi*. 1.

66 Dæmones inducunt ad peccatum, interius operando, scilicet in phantasiam, & in appetitum sensitivum tantum. 1. 2. q. 80. 2. o., Mal. q. 3. 4. o., q. 16. 11. o., Quol. 3. 8. o.

67 Dæmon non statim tentat hominem spiritualem de gravibus peccatis. 3. qu. 41. 4. o. *Tentare*. 8. 14. &c.

68 Dæmones victoriam habent in tribus generibus hominum, scilicet superbis, voluptuosis, & deditis curis sæculi, vel instabilibus. Iob. 40. lect. 2. fin.

69 Dæmones victi non cessant a tentatione aliorum nec eiusdem semper, sed ad tempus. 1. q. 114. 5. o., 2. d. 6. 5. o.

70 Remedium semper est paratum hominibus contra dæmones, ex passione Christi, & tempore antichristi. 3. q. 49. 2. 2., 3.

71 Homo contra dæmones habet triplex remedium, scilicet liberum arbitrium, Angelos, & Deum. 2. d. 11. L. 1.

72 Dæmones fingunt se esse animas defunctorum, ut inducant in errorem. Vel etiam divina dispensatione apparent animæ defunctorum. Nam secundum Augustinum, non est absurdum, credere aliqua dispensatione permissum fuisse ut non dominante arte magica, vel potentia, sed dispensatione occulta, quæ pythonissam, & Saulem latebat, se ostenderet spiritus iusti aspectibus regis, divina eum sententia percussurus. Vel non vere spiritus Samuelis a requie sua excitatus est, sed aliquod phantasma & illusio imaginaria, diaboli machinationibus facta, quam scriptura Samuelem appellat, sicut solent imagines rerum suarum nominibus appellari. 1. q. 89. 8. 2., q. 117. 4. 2., 2. 2. q. 95. 4. 2., q. 174. 5. 4., Mal. q. 16. 1. o. *Abstractio*. 13. *Adiurare*. 5. &c, *Adoratio*. 29. 30. *Angelus*. 457. *Apparere*. 11. *Ars*. 23.

73 Dæmones possunt aliquibus corporibus alligari per nigromantiam, potestate dæmonum superiorum. C. 4. c. 90., Anima. 21. o. fin., Quol. 2. 13. o. fin., Quol. 3. 23. o. fin., Opusc. c. 184. *Artificiale*. 7. *Balaam*. *Diana*.

74 Quæ fiunt per artem dæmonis, præter viam naturæ, non sunt diuturna. 3. d. 21. q. 2. art. 4. q. 2. 4.

75 Non licet habere familiaritatem cum dæmone, nec requirere veritatem ab eo ad cognitionem occultorum, quia est apostasia a fide, secundum Augustinum. 2. 2. qu. 90. 2. 3. o., qu. 95. o., qu. 96. o., 2. d. 7. qu. 3. 2. o., 4. dist. 34. 3. 3., Mal. quæst. 7. 9. 4., Iob. 4. fin., cap. 40. fin., Isa. 3. lect. 4. fin. *Divinatio*. 7. &c. 15. o. *Fascinatio*. *Fides*. 71. 72.

76 Dæmon veritatem dicit, ut decipiat. 1. q. 64. 2. 5. *Gentilis*. 3. *Gigas*. *Homo*. 37. *Iacobus*. 3. *Incantatio*.

77 Dæmones faciunt aliquas levitates, ut sint familiares hominibus, quos conantur decipere. 1. qu. 89. 4. 3., 1. 2. q. 89. 4. 3., Mal. q. 7. 9. 4. *Leviatan*. *Loqui*. 6. 7. *Ludificatio*. *Luxuria*. 19. *Magi*. 7. &c.

78 Quærere aliquid a dæmone sponte occurrente licet, propter utilitatem aliorum, maxime quando virtute divina compelli potest ad dicendum vera, sicut Christus fecit. Nam, ut Beda dicit, non velut inscius Dominus inquirit, sed ut confessa peste quam tolerabat, virtus curantis gratius emicaret. Et sicut Iacobus, & Simon, & Iudas fecerunt. Non autem licet dæmonem invocare ad cognitionem occultorum, inquirendo ab ipso. 2. 2. q. 90. 3. o., q. 95. 4. 1., 3. q. 95. 4. 1., 3. q. 96. 2. 3. fin. *Miraculum*. 43.

79 Invocantes dæmonem peccant mortaliter, & sunt apostatæ a fide secundum Augustinum, propter pactum initum cum dæmone, tacite, vel expresse, vel verbotenus, si invocatio intersit, vel factu aliquo, etiam si sacrificia desint. 2. 2. q. 96. 2. 3. fin., 2. d. 7. q. 3. 2. o., Isa. 3. lect. 4. fin. *Missio*. 28. *Ovis*. 2. *Paulus*. 19. *Pax*. 11.

80 Dæmones invocati per mendacia & vana, veniunt ut faciant ea credi. Pot. q. 6. 10. o. fin., 8. *Resistere*. 6.

81 Dæmones alliciuntur diversis generibus herbarum, animalium, carminum, & rituum, ut signis, non autem ut rebus. 1. q. 115. 5. 3., 2. 2. q. 85. 2. 2., q. 96. 2. o., Pot. q. 6. 10. o., 6. *Reverentia*. 11. *Scientia*. 84. *Societas*. 4.

82 Dæmones vocati sub certa constellatione veniunt, licet non subsint cælis, nec alicui virtuti corporali, ut ducant in errorem, vel quia coguntur a superioribus dæmonibus. 1. q. 115. 5. o., 2. d. 7. q. 3. 1. 4., 2. 3., Pot. qu. 6. 3. o., 10. o. *Sors*. 5. *Superstitio*. 4. &c.

83 Dæmones vocati sub certa constellatione, veniunt quia sciunt illius virtutem iuvare ad effectum requisitum. 1. quæst. 115. 5. 2., 2. dist. 7. quæst. 3. 1. 4.

84 Dæmones plus vexant lunaticos in augmento Lunæ, ut eam infament, & quia tunc cerebrum est sic dispositum per Lunam. 1. qu. 115. 5. 1. Pot. q. 6. 10. 7.

85 Dæmones ad invocationem virtutis divinæ veniunt, ne omnino credantur exclusi a divina iustitia. Pot. q. 6. 10. 5.

86 Dæmones maxime anhelant ad hoc ut eis exhi-

3 Ali-

DE

3 Aliquid dicitur determinatum dupliciter, scilicet ratione limitationis, & ratione distinctionis. Quol. 7. 1. 1., 6. o., 1. *Contrarium*. 2. *Corpus*. 17. *Creatura*. 24. *Debitum*. 27. *Decimæ*. 1. 8. *Deus*. 22. &c. 106. 258. 277. 192. 373. *Dictio*. 4. 5. *Differentia*. 1. *Disputatio*. 1. *Distinctio*. 28. *Dubitatio*. 1. 5. *Electio*. 1. *Elementum*. 8. *Ens*. 39. *Epiikia*. 8. *Eraclytus*. *Esse*. 11. 92. *Phantasia*. 1. *Femininum*. 2. *Fides*. 22. 50. 78. &c. *Finiri*. 1. *Finis*. 101. *Forma*. 80. 87. *Generatio*. 47. *Genus*. 19. *Habitus*. 38. 39. *Hæresis*. 12. 78. 79. 80. *Homo*. 7. 27. *Idea*. 2. *Ieiunium*. 23. 36. &c. *Indeterminatum*. *Individuum*. 13. 14. *Indulgentia*. 23. *Infinitum*. 31. *Intellectus*. 198. 228. *Interpretatio*. 1. 2. 3. *Iudex*. 8. *Iudicium*. 2. *Ius*. 8. 9. 10. 20. *Iustitia*. 50. 77. 83. *Lex*. 48. 138. 150. *Libertas*. 6. *Limitatio*. *Locus*. 21. *Luminare*. 3. *Lux*. 10. *Mensura*. 16. *Meritum*. 28. *Minister*. 8. *Miraculum*. 15. *Modus*. 2. *Motus*. 65. *Mutatio*. 2. 3. 4. 7. &c. *Natura*. 15. 16. *Naturale*. 24. *Necessitas*. 13. *Negatio*. 1. *Nomen*. 6. *Non ens*. 7. *Oratio*. 7. 58. *Ordo*. 61. *Pars*. 45. *Passio*. 64. *Peccatum*. 441. 442. *Pœnitentia*. 56. 77. *Postulatio*. *Potentia*. 11. 49. *Potestas* 18. *Præceptum*. 42. 45. 109. 123. 125. 127. 131. *Pretium*. *Prædestinatio*. 44. *Primitiæ*. 2. 2. *Privatio*. 14. *Proportio*. 1. *Prudentia*. 53.

4 Determinatio prædicati in ordine ad subiectum, est prædicati inquantum huiusmodi; ideo respicit illud formaliter. Quæ autem est absolute, ponitur circa prædicatum, sicut circa quoddam subiectum; ideo magis respicit suppositum quam formam. 3. d. 11. 2. 3. *Christus*. 11. 21. 30. *Qualitas*. 2. 6. 8. 24. *Quantitas*. 11. 20. *Resurrectio*. 23. *Reverentia*. 3. *Sacerdos*. 16. *Sacramentum*. 7. 29. 32. 44. 62. *Sacrificium*. 7. 18. *Scandalum*. 18. *Scientia*. 119. 153. *Sententia*. 2. *Servitus*. 5. *Situs*. 1. *Solus*. 2. *Sponsalia*. 7. *Stella*. 6. *Suppositio*. 2. *Tempus*. 38. *Terminus*. *Traductio*. 3. *Transire*. 2. *Virtus*. 58. 87. 88. 216. 239. 267. *Unctio*. 7. *Universale*. 22. *Voluntas*. 57. 72. 78. &c. *Votum*. 70. *Usus*. 13.

Determinativum. *Accidens*. 110.

Detestari. *Abominatio*. *Abhorrere*. *Angelus*. 521. *Iustificatio*. 20. 21. 22. 31. 32. *Occidere*. 2. *Peccatum*. 374. *Pœnitentia*. 4. 10. 28.

Detinere. *Ablatum*. *Alienum*. 5. 6. 7. *Detentio*. *Detentor*. *Incarcerare*. *Pœna*. 79. *Potestas*. 9.

1 Detractio, quæ est occulta maledictio, ad denigrationem famæ, per impositionem falsi, per adauctionem mali; per revelationem mali occulti, & per depravationem intentionis, de se est peccatum mortale. Ex levitate vero, est veniale, nisi sit de gravi. Sed propter bonum cum debitis circumstantiis, nullum est peccatum. 2. 2. quæst. 72. 2. o. fin., quæst. 73. 1. 2. o., quæst. 74. 1. o., quæst. 75. 2. o., Rom. lect. 8. fin. *Contumelia*. 3. *Susurratio*. 1. *Auditor*. 2.

2 Detractio non est filia iræ, sed invidiæ. 2. 2. q. 73. 3. 3. *Invidia*. 5. *Blasphemia*. 2. *Contumelia*. 3. 5. 6. *Derisio*. 2. *Exprobratio*.

3 Detractio, susurratio, & exultatio in adversis, causantur ex odio, & invidia diversimode. Mal. qu. 10. 3. 3.

4 Detractio contrariatur adulationi quo ad ea quæ dicuntur, licet utrumque sit malum. Non autem quo ad finem, prima intendit infamiam, secunda vero delectationem. 1. 2. q. 115. 1. 3. *Iniustitia*. 3. *Invidia*. 5. *Maledicere*. 3. *Perfectio*. 90.

DE

5 Diligens & insidiosa inquisitio eorum quæ ab aliis fiunt, ordinatur ad aliquid noxium, scilicet ad detrahendum proximo. 2. 2. q. 167. 2. o., 3. fin. *Remotio*. *Resistere*. 6. *Susurratio*. *Tacere*. 1. *Auditor*. 2. *Contumelias*. 5. 6.

1 Detrimentum pati in spiritualibus semper est pœna, non autem semper in corporalibus. 4. dist. 46. quæst. 1. art. 2. 3. o. *Amicitia*. 38. 42. *Amor*. 170. *Bonitas*. 221. 228. *Damnatio*. 26. *Dominium*. 11. *Lumen*. 16. *Mortuus*. 2. *Pœna*. 28. *Tyrannus*. 4. 6. &c.

2 Contingit quod aliquid de se iustum est, quod tamen comparatum ad aliud inducit detrimentum, si servetur; & ideo oportet quod ius commune ad hoc applicetur. 1. 2. qu. 96. 6. o., 2. 2. q. 147. 3. 2., 4. o., Hebr. 1. lect. 4. princ.

Detruncatum. *Enthimema*. *Mutilatio*.

Detrusus. *Episcopus*. 28.

Devastare. *Ignis*. 17.

Devenire. *Cognitio*. 86. *Damnatio*. 45. *Pervenire*. *Præceptum*. 147. *Restitutio*. 24.

Deviare. *Accidentaliter*. 3. *Animal*. 66. *Ars*. 45. *Cura*. 5. *Deus*. 154. *Elongatio*. *Fides*. 24. *Malum*. 20. *Peccatum*. 1.

Devirginare. *Nativitas*. 20. *Raptus*. 2.

Devorari. *Cete*. 10. *Lupus*.

1 Devotio a devovendo nominatur. Opusc. 18. cap. 13. princ. *Adeps*. 3. *Admiratio*. 2. *Adoratio*. 2. 8.

2 Devotio est specialis actus voluntatis, prompte tradendi se ad famulatum Dei. 2. 2. q. 82. 1. o., 2. o., q. 83. 3. 1.

3 Devotio est principalis actus religionis virtutis. 2. 2. q. 82. 22. 2. o., q. 83. 3. 1., 15. o., q. 104. 3. 1. *Anniversarium*.

4 Devotio est pinguendo animæ, causata a caritate, & conservans eam. 2. 2. q. 82. 2. 2., 3. o. *Arames*.

5 Causa devotionis duplex, scilicet extrinseca & principalis, idest Deus, & intrinseca duplex, scilicet contemplatio bonitatis Dei & beneficiorum eius, & consideratio propriorum defectuum excludens præsumptionem. 2. 2. quæst. 82. 3. o., 4. o., 4. dist. 15. quæst. 4. art. 3. quæst. 2. o., Mal. quæst. 11. 1. 7. *Baptismus*. 77. 78. 91. &c. 102. 123. 170. 171. *Cantus*. 1. 2. 3. *Clamor*. 1. 4. *Descendere*. 8.

6 Consideratio eorum quæ sunt a[illegible] ...re dilectionem Dei, causat devotionem [illegible] ...eratio distrahentium mentem a divinis, [illegible] ...am. 2. 2. quæst. 82. 3. 1. *Eucharistia*. [illegible] 191. 269. 274. &c. *Fides*. 58. *Iacobus*. 2 [illegible] ...um. 35. *Iephte*.

7 Ea quæ pertinent ad huma[illegible]n Christi, maxime excitant devotionem manud[illegible]do, licet devotio sit circa ea quæ sunt Divinitatis, vel etiam utrumque. 2. 2. quæst. 82. 3. 2. *Indulgentia*. 17. *Invocare*. 1. *Iustificatio*. 48. *Lacrymæ*. *Laus*. 17. *Ludus*. 6.

8 Devotio primo & per se causat delectationem & lætitiam, secundario autem & per accidens causat tristitiam. 2. 2. quæst. 82. 4. o., 2. Cor. 6. lect. 3. princ.

9 Qui semel orat devote, remanet devotior per plures dies. 2. 2. qu. 83. 14. 4., quæst. 171. 2. 2., 2. dist. 11. qu. 1. 4. 5., Ver. qu. 12. 1. o. fin. *Missa*. 17.

103 Deus

DE

136 Scien-

DE

163 Isaias vidit Dominum per repræsentatam imaginationem. Isai. 6. princ., Ioan. 1. lect. 11. princ. *Agiographa*. 2. *Amor*. 62. *Angelus*. 306. &c. 357. &c. 397. &c.

164 Immo homo in hac mortali carne vivens non potest videre Deum. 1. 2. qu. 5. 3. o., q. 93. 2. o., Isa. 6. princ. *Anima*. 170. 173. 178. 193. &c. *Antonius*. 1. *Apostoli*. 1. &c. 16. *Aqua*. 3. 4. *Argumentum*. 6. 7.

165 Nec interior, nec exterior visus potest videre, nisi moveatur a visibili. Et secundum quod perfectius immutatur a visibili, melius videt. Et tunc perfectissime videt, quando recipit actionem visibilis secundum totam suam virtutem. Et inde erit quod idem videtur diversimode a diversis, & interius & exterius, a quibusdam melius, & a quibusdam peius. Hoc igitur visibile quod est Deus, nihil perfecte apprehendit, nisi quod totum ipsum capit. Et ideo solus Deus sic se videt. Ab his autem minus perfectum visum habentibus videtur secundum similitudines quasdam bonitatis ipsius, sive in rebus sensibilibus, sive in imaginibus, sive in speciebus intelligibilibus, secundum Chrysostomum. Et huiusmodi est visio eorum quæ viderunt prophetæ, per lumen prophetiæ, & quæ videmus per fidem, & quæ videntur per lumen rationis, & a philosophis qui cognoverunt Deum. Isa. 6. princ. *Aristoteles*. 7. *Ars*. 24. &c. *Ascensus*.

166 Talem visionem imaginariam immediate Prophetæ a Deo percipiebant, & non mediantibus angelis. Isa. 1. princ., c. 6. princ.

167 Oppositum videtur dicere. 1. 2. q. 98. 3. o., Gal. 3. lect. 7. med.

168 Vel talem visionem percipiebant a Deo etiam mediantibus angelis. Et huius ratio potest esse ex parte finis visionis, & ex parte principii. Ex parte finis, quia angelus revelans intendit ducere hominem in cognitionem Dei, & non in cognitionem sui. Et ideo format visionem de Deo, ut ex his quæ figuraliter videntur, homo aliquid de Deo cognoscat. Ex parte autem principii, quia tota virtus angelici luminis ad manifestandum est ex Deo auctore, qui est fons luminis. Dicitur autem Dominus loqui ad Moysen facie ad faciem, propter eminentissimum modum claræ visionis, quo Moyses super alios prophetas vidit. Sed dicitur, quod quidam vident in speculo æternitatis, non quia ipse Deus dicatur speculum æternitatis, sed ipsæ species quæ sunt in animo prophetæ. Et dicuntur speculum æternitatis, inquantum resultat in eis dispositio sapientiæ æternæ. 2. 2. q. 173. 1. o. fin., Isa. 6. princ. *Assimilatio*. 3. &c. 10. &c. *Assistere*. 2. &c. *Attingere*. 3.

169 Qui impurus est, non potest intrare in templum Dei, quanto magis nec Deum videre? Isa. 6. med. *Attributa*. 6. 12. 13.

170 Iacob vidit Dominum facie ad faciem, & salva facta est anima eius. 1. q. 12. 11. art. 1., 1., Isa. 6. med. *Auctoritas*. 3. *Balaam*. *Baptismus*. 44. &c. 155. *Beatitudo*. 53. &c. 125. *Benedictus*. 1. *Bonitas*. 1. 14. 15. *Caligo*. *Capacitas*.

171 Deus non potest videri per essentiam in hac vita mortali. 1. qu. 12. 11. o., qu. 13. 1. o., 2. 3., 1. 2. qu. 5. 3. o., qu. 93. 2. o., 2. 2. qu. 180. 5. o., 3. d. 27. q. 3. 1. o., d. 35. q. 2. art. 2. qu. 2. o., 4. d. 49. qu. 2. 1. 1., 7. o., ς. 3. c. 47., 48. 1., Lib. 4. cap. 91., Verit. quæst. 10. 11. o., Quolib. 1. 1. o., Iob. 19. fin., Ioan. 1. lect. 11. o., 2. Cor. 12. lect. 1. fin. *Caritas*. 73. 124. &c.

172 Immo Paulus, & Moyses viderunt Deum per essentiam. 1. q. 12. 11. 2., 2. 2. qu. 174. 4. o., 5. 1., q. 175. 3. o., q. 180. 5. o., 4. d. 49. qu. 2. 7. 4., 5., Verit. q. 8. 5. 5., 6., qu. 10. 11. o., 1., 2., q. 12. 6. 12., 7. o., 14. o., qu. 13. 2. o., q. 18. 1. 13., Isa. 1. princ., Ioan. 1., lect. 11. 2. Cor. 12. lect. 1. med. *Moyses*. 1.

173 Illa visio non fuit extra genus prophetiæ. 2. 2. quæst. 174. 5. 1., qu. 175. 3. 2. *Caiphas*. *Caecitas*. 1.

174 Quod aliqui dicuntur vidisse Deum, debet intelligi per imaginariam, vel corporalem visionem, per species interius vel exterius apparentes. ς. 3. cap. 47. princ., Verit. quæst. 10. 11. o., 4., Isai. 1. princ., cap. 6. princ. *Certitudo*. 8. 10. 14. 15. 20. 24.

175 Potest miraculose fieri quod divina virtute aliquis intellectus creatus, non habens nisi dispositiones viæ, elevetur ad videndum Deum per essentiam, nec tamen ex tali visione potest dici beatus simpliciter, sed secundum quid tantum, inquantum scilicet communicat in actu beati. 4. dist. 49. quæst. 2. 7. o. *Cogitatio*. 7. 8. 9. *Cognitio*. 5. &c. 31. 35. *Commendatio*. *Comprehendere*. 1. 4 *Comprehensor*.

176 Deus in via nec perfecte videri, nec cognosci potest. Isa. 6. princ. *Conceptio*. 15. 16.

177 Cognitio divinorum triplex, scilicet naturalis, per fidem, & beatorum. 1. prol. princ.

178 Omne cognoscens cognoscit implicite Deum in quolibet cognito, quia nihil est cognoscibile nisi per similitudinem primæ veritatis. Ver. q. 22. 2. 1. *Creatura*. 3. 4. 7. 8. 9. *Credere*. 1. &c. 7. &c. 14. &c. *Delectatio*. 54. 100. &c.

179 Cognitio divinæ veritatis, & bonitatis duplex, scilicet cognitio pure speculativa, & cognitio affectiva seu experimentalis. 1. qu. 43. 5. 2., qu. 64. 1. o., 1. 2. qu. 112. 5. o., 1., 5., 2. 2. qu. 97. 2. 2., qu. 154. 5. o., qu. 162. 3. 1., qu. 180. 5. 2., 1. prol. art. 1. 2., d. 15. qu. 5. 3. o., 3. d. 23. L. *Dæmon*. 10. &c. 20. &c. *Desiderium*. 15. *Dies*. 12. *Docere*. 3. 4. 8. &c.

180 Per illustrationem divini luminis de facili possunt quæcumque videri. 2. 2. qu. 180. 5. 3. *Doctrina*.

181 Cognoscimus essentiam Dei in hac vita, secundum quod repræsentatur in creaturis, non autem ut est in se. 1. qu. 11. 12. o., qu. 13. 2. 3., qu. 32. 1. o., qu. 86. 2. 1., 3. d. 27. qu. 3. 1. o., Ver. qu. 10. 11. o. *Creatura*. 8. 9. *Domus*. 3. *Ænigma*. 2. *Extasis*.

182 Solus homo viator cognoscit Deum per creaturas. 1. q. 12. 12. o., 1. d. 3. qu. 1. 3. o. *Filiatio*. 33. &c. *Finis*. 77. 81.

183 Creatura venit in cognitionem Dei tripliciter, scilicet per viam causalitatis, eminentiæ, & remotionis. 1. qu. 12. 12. o., q. 13. 1. o., 8. 2., 10. 5., qu. 84. 7. 3., 1. d. 2. 3. o., d. 3. princ. q. 1. 3. o., 5., d. 35. 1. o., 2. d. 3. qu. 1. 3. o., ς. 3. c. 49., Pot. q. 7. 5. o., 2., q. 9. 7. o., Mal. qu. 16. 8. 3., Dionys. lect. 3. o., Rom. 1. lect. 6. fin. *Fortitudo*. 3. 44. *Futurum*. 5. 6.

184 Philosophi venerunt ad cognitionem Dei quadrupliciter, scilicet causalitate, æternitate, excellentia, & incomprehensibilitate. Ioan. prol. princ. *Gloria*.

DE

DE

238 Oppositum videtur dicere. 1. q. 12. 8. 4., ç. 3. c. 59., 60. 1., 4.

239 Quilibet videns essentiam Dei, videt omnia quę aliquando sunt in rerum natura. ç. 3. c. 59. 2.

240 Et omnia quæ Deus produxit ad perfectiunem universi. ç. 2. c. 59. 3., 5.

241 Et totum ordinem universi. ç. 3. c. 59. 1., 4.

242 Per visionem Dei non solum ratio glorificatur, sed totus homo. 1. 2. q. 3. 3., 2. d. 31. q. 21. 5.

243 In visione Dei tria sunt desideranda, scilicet summa pulchritudo, maxima bonitas in quam est summa delectatio, & cognitio ordinis universi. Psal. 26. princ.

244 Solus Deus non potest videri per essentiam sine magno gaudio, & delectatione. 4. d. 48. q. 1. o., Opusc. 2. c. 168.

245 Videns essentiam Dei non potest de cetero peccare. 1. q. 94. 1. o., q. 100. 2. o., Opusc. 2. c. 169.

246 Videns essentiam Dei potest omnes creaturas amare. Sed non diligit secundum omnes rationes quibus sunt diligibiles quia non apprehendit eas. Ver. q. 8. 4. 5.

247 Cognitio Dei perfecta, idest realis, tollit omnem turbationem, non autem cognitio similitudinis. Psal. 38. med.

248 Visio Dei dupliciter impeditur, scilicet contrarie a culpa, & pœna, & negative per defectum habitus gloriæ. 2. d. 23. q. 2. 1. 5.

249 Carentia visionis Dei est pœna totius hominis, & non tantum rationis. 2. d. 31. q. 2. 1. 5.

250 Carentia visionis Dei non est pœna affligens pueros, & alios in limbo. 2. d. 20. q. 2. 3. 4., d. 23. q. 2. 1. 4., d. 29. 1. 4., d. 30. q. 1. 1. 5., d. 33. q. 2. 2. o., 3. d. 15. q. 2. art. 3. q. 3. 3., 4. d. 46. L. princ., Mal. q. 4. 1. 14., q. 5. 1. 3., 3. o.

251 Sancti in limbo statim post passionem Christi viderunt essentiam Dei. 3. d. 18. art. 6. q. 3. 2., d. 22. q. 2. art. 1. q. 1. 2., q. 3. 3.

252 Non autem prius. 4. d. 45. q. 3. 1. 1.

253 Voluntas est in Deo. 1. q. 19. 1. o, q. 18. 1. o. 1. d. 45. 1. o., ç. 1. c. 72., 93. 2., L. 4. c. 19., Ver. q. 23. 1. o., Opusc. 2. c. 32., 35. *Actus*. 161. *Amor*. 156. *Angelus*. 594. *Appetitus*. 35. 36. 37. 38. *Appropriatio*. 1. 16. *Assumere*. 59.

254 In Deo non est appetitus naturalis, sed tantum voluntarius, quia determinat omnia, & a nullo determinatur. 3. d. 27. q. 1. 2. 1.

255 Voluntas Dei est suum esse, sed differt ab eo secundum rationem. 1. q. 19. 1. o., 2. 1., q. 54. 2. o. q. 61. 2. 1., 2. d. 15. q. 3. 1. 3., ç. 4. c. 19. *Bonitas*. 32. *Cadere*. 1. *Causa*. 39. 65. &c. 73. &c. *Cœlum*. 115. *Cibus*. 11. *Circulus*. 3. 4.

256 Voluntas Dei est sua essentia. 1. q. 19. 1. 3., q. 20. 3. 2., q. 59. 2. o., 1. d. 10. 1. 2., d. 45. 1. 3. ç. 1. c. 73. L. 4. c. 19., Pot. q. 3. 15. 6., 20., q. 20. 1. 5., Mal. q. 3. 1. o., q. 16. 9. 7., Opusc. 2. c. 33., 34. *Circumcisio*. 20. 21.

257 Voluntas Dei est tantum una numero, licet sit multorum volitorum. 1. q. 19. 2. 4., 5. o., q. 27. 5. 3., q. 41. 6. o., 1. d. 45.

258 Voluntas Dei non est in potentia, nec in habitu, sed in actu. ç. 4. c. 19. *Claritas*. 17. 18. *Conscientia*. 19. *Conversio*. 3.

259 Voluntas De est suum velle. Opusc. 2. cap. 34. *Dæmon*. 57. 85. 86. *Dolor*. 27. *Donum*. 8.

260 Voluntas Dei non est aliud quam suum intelligere. Opusc. 2. c. 33. *Electio*. 16. &c. *Fatum*. 1. 2. *Finis*. 17. *Fruitio*. 11.

261 Hæc omnia in symbolo brevi articulo comprehenduntur, cum nos credere in unum Deum omnipotentem profitemur. Opusc. 2. c. 35.

262 Deus communicat naturam suam per actum voluntatis, non autem creatura, quia in solo Deo idem est intellectus, voluntas, & natura. 1. qu. 27. 3. 2., 3., 4. o., quæst. 59. 2. o., 1. dist. 13. 2. 2., ç. 4. cap. 19., 23. fin., Verit. quæst. 22. 10. o. Pot. qu. 9. 9. 23., quæst. 10. 2. 9., 17. *Gabaonitæ*. *Generatio*. 58. *Gratia*. 31. 71. 171. *Incarnari*. 4. 18. 19. *Ingratitudo*. 11. 13. *Ira*. 26. *Iustitia*. 75. 76. &c.

263 Voluntas Dei respectu suæ bonitatis est necessaria, sed respectu creaturarum est ad utrumlibet, & ex necessitate suppositionis. 1. q. 19. 3. o., 7. 4., 10. o., q. 23. 6. 3., q. 41. 2. 3., q. 46. 1. 2. o., 1. d. 6. 2. o., d. 43. q. 2. o., d. 47. 1. o., ç. 1. c. 80., 81., 82., 83., 94. fin., Lib. 2. c. 25., 27. fin., L. 3. c. 97., Ver. qu. 23. 1. 8., 4. o., q. 24. 3. o., 3., Pot. q. 1. 5. o. fin., 6. o. 7., qu. 3. 15. o., 17. 7., qu. 5. 3. o. fin., qu. 10. 2. 4., 5., 6., Mal. q. 3. 1. o., q. 16. 5. o.

264 Voluntas Dei est perfecta per se, non autem per aliud. 1. qu. 14. 2. 3. 4. o., 2. d. 1. qu. 2. 1. 2., Ver. q. 23. 1. 1. *Laus*. 13.

265 Primum obiectum voluntatis Dei est eius essentia. 1. qu. 19. 1. 3., 2. o., 3. o., 4. 3., 1. d. 45. 2. o., ç. 1. cap. 74., 80. 1., 10. 2. L. 4. c. 19., Ver. q. 23. 1. 3., 4. o., Pot. q. 17. 14. Opusc. 2. c. 33. 34., 100. *Lex*. 65. 174.

266 Finis naturalis voluntatis Dei est bonitas eius, quam non potest non velle. 1. q. 19. 1. 1. 3., 1. d. 41. 3. o., d. 45. 1. 3., 2. d. 1. q. 2. 1. 3. 4., o., ç. 1. c. 80., 86., 87., 88., L. 2. c. 24. 6., 30., L. 3. c. 17. 6., 64. 8., L. 4. c. 19., Ver. qu. 22. 1. o. fin., q. 23. 1. 3., 4. o., 8. 8., q. 14. 3. o., Pot. q. 1. 5. o. fin., q. 2. 3. o. fin., qu. 3. 16. o., q. 7. 10. 6., q. 10. 2. 6., Opusc. 2. c. 124. *Libertas*. 10. *Liberum*. 18. *Matrimonium*. 123. *Motus*. 78. *Mundus*. 13. 17.

267 Voluntas Dei se extendit ad singularia bona. ç. 1. c. 78. *Mutatio*. 1. 11. *Necessitas*. 10. *Perfectio*. 63. 64.

268 Voluntas Dei non est ad impossibile. ç. c. 84., 200. 5. *Permissio*. 4. *Prædestinatio*. 1. &c. 32. 35. 37. 46. 47.

269 Error reducentium omnia in simplicem Dei voluntatem. 1. qu. 19. 5. 2., 3., quæst. 23. 5. o., ç. 1. cap. 87., Lib. 2. c. 24., 29., Lib. 3. c. 94., 97. fin., Ver. qu. 6. 3. o., qu. 23. 6. o. *Processio*. 22. 31. 34. 55. *Providentia*. 19. *Reprobatio*. 2. *Spes*. 25.

270 Deus non vult omne bonum, licet necessarium sciat omne verum. 1. quæst. 19. 3. 6., 6. 2., 1. d. 35. princ., dist. 45. 4. 1., ç. 1. c. 81., Pot. q. 1. 7. o. fin.

271 Voluntas Dei est causa rerum. 1. q. 19. 4. o. q. 20. 2. o., q. 25. 5. o., q. 45. 6. o., q. 46. 1. o. 1. 2. q. 110. 1. o., 3. q. 86. 2. o.: 1. d. 45. 3. o., 3. d. 32. 2. 2., ç. 3. c. 97., L. 4. c. 20. princ., Pot. qu. 3. 15. o., Quol. 11. 3. o. med., Dionys. 4. lect. 10. fin., Ioan. 5. lect. 3. fin., Rom. 9. lect. 2. fin., Ephes. lect. 1. fin. *Spiritus*. 12. *Temperantia*. 19. 20. *Virtus*. 77. *Uti*. 20.

DE DE

338 Po-

D E

6 Di-

sus,

DI

DI

scilicet ex specie actus, ut in fortitudine, & temperantia, & ex diuturnitate, ut in perseverantia. 2. 2. q. 137. 1. o., *Religio*. 25. 26. *Scriptura*. 2. 11. *Studium*. 4. *Sustinere*. *Virtus*. 40.

13 Difficultas prima requiritur ad virtutem non autem secunda; sed eam tollit, vel saltem minuit. Virt. q. 26. 6. 12.

14 Difficultas in actibus virtutum duplex, scilicet in inveniendo medium rationis, & in refrenando passiones. Tantum prima est in virtutibus intellectualibus & in iustitia, secunda vero in aliis. 2. 2. qu. 129. 2. o.

15 Difficultas duplex, scilicet laboris, & secundum excessum operis ad potentiam, quæ attenditur in virtutibus. Prima est maior in resistendo malo, quam in operando bonum, secunda vero est e converso. 3. dist. 31. q. 1. 3. 2.

16 Difficultas laboris requiritur ad meritum præmii accidentalis; sed difficultas consistens in ordinatione medii requiritur ad meritum præmii essentialis. 4. d. 26. q. 1. 4. 4.

17 Ubi est specialis difficultas, ibi requiritur specialis virtus. 2. 2. q. 137. 1. o., 4. d. 7. q. 2. art. 2. q. 2. o., d. 17. q. 3. art. 2. q. 3. o., d. 33. q. 3. q. 2. o.

18 Difficultas duplex circa actus virtutum habentium materiam exteriorem, scilicet propter excessum passionum principaliter, vel principaliter propter magnitudinem obiecti. In prima sufficit una virtus, sed in secunda requiruntur duæ. 2. 2. q. 129. 2. 9. o., q. 134 3. 1.

19 Difficultas ex magnitudine operis requiritur ad virtutem, non autem difficultas ex defectu voluntatis, sed eam tollit vel minuit virtus. Ver. q. 26. 6. 12.

20 Difficultas prima, maior est in actibus voluntatis quam in passionibus animæ, secunda vero e converso. Ver. q. 26. 6. 15.

21 Difficultas vitandi peccatum duplex, scilicet propter vehementiam passionis, ut ira, vel propter latentiam, ut superbia. 2. 2. q. 162. 6. 1., Tit. 3. lect. 1. princ.

22 Perfectus virtute facilius quantumcumque difficilia exequitur, quam carens virtute, facilia. 3. d. 40. art. 4. q. 3. 2. *Aggredi*. *Sustinere*.

Diffidentia est motus irascibilis in æstimatum superare facultatem; sed in bonum est desperatio; in malum autem est timor. 3. d. 26. q. 1. 3. 5. *Certitudo*. 21. *Desperatio*. 5.

1 Diffinitio *quid rei* est, quando res concipitur per aliquam formam in ipsa re respondens ei per omnia. ç. 3. c. 49., Ver. q. 2. 1. o. fin., ç., q. 3. 2. 4., Pot. q. 7. 5. o. *Forma*. 11. *Habere*. 3. *Interpretatio*. 3. *Ratio*. 4. 12. 35. 145. *Veritas*. 2. 23.

2 Diffinitio *quid nominis* importat quasi expositionem significationis nominia, non tamen semper indicat essentiam, quia diffinita non semper habent eam. 2. d. 32. 2. 1.

3 Diffinitio includit principia speciei, non autem individui. 1. q. 29. 2. 3.

4 Diffinitio non potest esse falsa, nisi per accidens, scilicet ratione duplicis compositionis. 1. q. 17. 3. o., q. 58. 5. o., q. 85. 6. o., 1. d. 16. q. 5. 1. 7., ç. 1. c. 59. 2. Ver. q. 1. 3. 12. o.

5 Diffinitio logici, dicitur formalis, quia considerat genus secundum suum solum formale, sed physicus, & metaphysicus considerat secundum totum. Trin. 14. o.

6 Doctores, & philosophi negligunt modum diffinitionis, & tangentes principia prætermittunt formam sillogismi, ponentes ea ex quibus sillogismus formari potest. 2. 2. q. 4. 1. o., 3. d. 23. q. 2. 1. o., d. 12. q. 1. art. 1. q. 1. 3., Ver. q. 14. 2. o.

7 Diffinitio duplex, scilicet *quid rei*, & *quid nominis*. 2. d. 32. 2. 1., Ver. q. 2. 1. o. fin., 9., q. 3. 2. 4. *Baptismus*. 34. &c. 86. 156.

8 Diffinitio triplex; scilicet materialis, idest per materiam, vel per causam inferiorem: formalis; idest per formam, vel per causam superiorem; & tota demonstratio, sola positione differens. 1. d. 1. L. med., 2. d. 9. 1. 1., 4. d. 3. art. 1. q. 1. o. *Bonitas*. 61. 241. 242. *Caritas*. 51.

9 Cum demonstratur causa per effectum, necesse est uti effectu loco diffinitionis causæ. 1. q. 1. 7. 1., q. 2. 2. 2.

10 Unius rei est tantum una diffinitio perfectissima, scilicet per diversas causas, vel proprietates. 1. 2. q. 55. 4. o., 1. d. 1. L. med., 2. d. 27. 2. 9., 3. d. 13. q. 2. 1. 8., 14., q. 1. art. 1. q. 6. 6., d. 15. q. 1. art. 1. q. 3. 5., d. 17. q. 3. art. 2. q. 1. 4.

11 Diffinitio per causam finalem est formalior aliis. 2. dist. 9., 1. 4., Verit. qu. 14. 5. o. *Addere*. 12. 15.

12 In omnibus quæ sunt propter finem, diffinitio per causam finalem est ratio diffinitionis per causam materialem, & probans eam. 2. d. 9. 1. 1. *Benedictus*. 5. *Bonitas*. 71. 241. 242. *Causa*. 53. 56. 57. 82. *Desiderium*. 13. 14. *Dici*. 2. *Differentia*. 9. 11. *Difficile*. 8. *Dimensio*. 4. *Distinctio*. 17. &c. *Divisio*. 1. 3. 4. 9. *Duellum*. *Elementum*. 29. *Æqualitas*. 2. 3. 6. 19. 20.

13 Ea quæ ponuntur in diffinitione in recto, non sunt partes diffinitionis, idest rei per diffinitionem significatæ, sicut nec diffiniti. 1. d. 25. 1. 2. princ. *Finis*. 6. 15. 18. 19. 98. 108. *Hæresis*. 3. *Habitus*. 15.

14 Unumquodque diffinitur, & denominatur secundum illud quod convenit ei primo & per se, non autem per illud quod convenit ei per aliud. 3. q. 60. 4. 1.

15 Materia communis ponitur in diffinitione speciei, non autem materia individualis. 1. q. 29. 2. 3., q. 75. 4. o., q. 85. 1. 2., Quol. 2. 4. o., 1. *Homo*. 3. 6. 8. *Interpretatio*. 3. *Per se*. 2.

16 Diffinitio naturalium significat formam, & materiam. 1. q. 29. 2. 3., q. 75. 4. o., q. 85. 1. 2., Quol 24. o. *Persona*. 10. &c. *Prudentia*. 71. *Punctus*. 1.

17 Diffinitio dicitur dari per additamenta, quando datur per aliquid quod est extra essentiam diffiniti. Quol. 9. 5. 1.

18 Esse potest poni in diffinitione alicuius generis nec speciei. Quol. 9. 2. 3. o., Quol. 9. 5. 2.

19 Immo unumquodque diffinitur secundum quod habet esse. 2. d. 35. 2. 1. *Unitas*. 1. &c. 27. 34. 36.

20 In diffinitione ponitur aliquid dupliciter, scilicet explicite, idest in actu, & implicite sive in potentia. Pot. q. 8. 4. 3., Anima 1. 5. 10.

21 Nomina intentionum quandoque ponuntur in diffinitione rerum, quando nomina non sunt imposita rebus, ut in diffinitione personæ. 1. q. 29. 1. 3., 1. d. 25. 1. 8., Pot. q. 9. 2. 5.

22 In diffinitione accidentis non debet poni nisi per se subiectum eius. 2. d. 27. 2. 3. *Accidens*. 5. &c. 24. 25.

DI

DI

DI

bitus, non autem quæ dividitur contra habitum ut diversa species. 1. 2. q. 49. 2. 3., q. 88. 4. 4., 2. d. 24. q. 3. 6. 6., Mal. q. 7. 2. 4., 3. 4.

21 Omne subiectum dispositionis, vel habitus requirit tria, scilicet compositionem subiecti ex actu, & potentia, in determinationem ad multa, & concursum plurium accidentium. 1. 2. q. 49. 4. o. *Absolvere*. 40. 41. *Abstinentia*. 3. *Actus*. 169. *Bonitas*. 177. 192. *Donum*. 34. *Habitus*. 3. 8. 24. 31. 81. *Heresis*. 33. *Humilitas*. 31. *Ignorantia*. 1.

22 Nulla dispositio, vel habitus ad operationes est principaliter in corpore, sed tantum dispositio ad formam, non autem habitus proprie. 1. 2. qu. 50. 1. o. *Iustificatio*. 4. 15. 23. 34. 47. *Operatio*. 54. *Ordo*. 11. *Peccatum*. 23. 145. 146. 147. 180. 268. 283. &c. 369. 372. 388. *Pœna*. 41. *Pœnitentia*. 30. *Pietas*. 8. *Scientia*. 93. *Spes*. 79. *Traductio*. 4. *Verecundia*. 14.

23 Difficile mobile diversificat habitum a dispositione, non autem ab aliis speciebus qualitatis. 1. 2. qu. 49. 2. 3.

24 Habitus vel dispositio non est in Deo, nec in angelis, nec in cælis, nec in elementis. 1. 2. q. 49. 4. o., 3. d. 23. q. 1. 1. o.

25 Oppositum videtur dicere. 1. 2. qu. 50. 6. o., q. 51. 1. 1. *Verecundia*. 14.

26 Dispositio in homine ad peccatum, per gratiam minuitur, & per consuetudinem bonorum operum tandem consumitur. 2. d. 32. q. 1. 1. o. 2. Cor. 13. lect. 2. med.

27 In brutis non sunt proprie habitus, sed dispositiones quædam in ordine ad naturam, non autem in ordine ad operationes, nisi ut regulantur ab homine. 1. 2. qu. 50. 3. 2. *Virtus*. 8. *Vitium*. 1. *Unctio*. 8. 20.

28 Eiusdem est disponere ad finem, & ad finem perducere, vel per se, vel per suos subditos. 1. 2. q. 98. 2. 3. o. *Abraham*. 5.

29 Dispositio eorum quæ sunt ad finem, attenditur secundum rationem finis. 1. 2. princ., qu. 95. 3. o., q. 102. 1. o., 2. 2. q. 33. 2. 6. o., ſ. princ. *Absolvere*. 41. *Abstinentia*. 3. *Actio*. 48. 107. 108. 123. *Agens*. 2. 8. 43. 50. 55. 64. 72. 101. *Amor*. 43.

30 Omne quod elevatur ad formam altiorem sua natura, requirit dispositionem supra naturam suam. 1. qu. 12. 5. o., Ver. qu. 8. 3. o., qu. 29. 3. 6., Opusc. 2. cap. 125. fin. *Angelus*. 579. 623. &c. *Animal*. 16. *Baptismus*. 104. *Bonitas*. 206. *Caracter*. 7. *Natura*. 34.

31 Quilibet artifex, etiam artifex divinus, intendit operi suo inducere dispositionem optimam respectu sui finis, non autem optimam simpliciter. 1. qu. 47. 2. 1., q. 91. 3. o. *Caritas*. 13. &c. 57. &c. 74. &c. 101. 102. 120. *Causa*. 9. 41. 53. 82. *Clavis*. 20. *Coma*. *Contritio*. 28. 31. *Contumelia*. 7. *Cooperari*. 2. *Cor*. 7. 11. *Devotio*. 14. *Deus*. 196. 203. 321. *Diaconus*. 5.

32 Dispositio patientis est in eodem subiecto cum forma ad quam disponit, non autem dispositio agentis. 1. 2. q. 74. 4. 3., Ver. q. 25. 5. 13. *Electio*. 19. *Episcopus*. 27. *Eucharistia*. 116. *Fatum*. 1. 2. 5. 6. *Finis*. 11. 69. 118. *Gemitus*. 2. *Generatio*. 43. *Gloria*. 7. *Gratia*. 55. &c. 71. 76. 84. 85. 90. 92. *Idolatria*. 9. *Intellectus*. 83. 159. 179. 187.

33 Forma non necessario consequitur dispositionem nisi per virtutem agentis, quod causat dispositionem. 1. 2. q. 112. 3. 3. *Ira*. 33. 67. 71. *Iris*. 4. *Iudicium*. 7. 20. *Lex*. 115. 130. *Magnificentia*. 6. *Matrimonium*. 24. *Medium*. 5. *Memoria*. 22. *Meritum*. 85. *Miraculum*. 24. 25. 26. 27. *Necessitas*. 27. 28. *Obedientia*. 37. *Obligatio*. 8. *Oratio*. 47. *Paradisus*. 4. 6. *Passio*. 9. *Paulus*. 3. *Peccatum*. 126. 146. 147. 180. 259. 268. 361. 369. 372. 380. 381.

34 Dispositio materiæ ad formam duo requirit, scilicet debitam proportionem ad agens, per approximationem naturæ vel affectus, & proportionem ad formam, per naturalem ordinem materiæ ad formam, & per remotionem impedimenti. 4. d. 17. q. 1. art. 2. q. 2. o. *Actio*. 123. 124. *Pœna*. 41. *Pœnitentia*. 50. *Perfectio*. 28. *Prædestinatio*. 10. *Prophetia*. 18. *Reatus*. 3. *Sacramentum*. 82. 83. 110. 125. 144. *Sacrificium*. 24.

35 Ab eodem agente inducitur ultima dispositio, & forma. 3. qu. 9. 3. 2., 4. d. 24. qu. 2. 2. 1., 3. o. princ., d. 49. q. 2. 7. o. *Senectus*. 2.

36 Semper ultima dispositio ad formam, & ipsa forma sunt eiusdem ordinis; idest, si unum est naturale, & alterum. Ver. q. 8. 3. o. *Absolvere*. 41. *Actio*. 48. 107. 108. 132. *Actus*. 91. *Adam*. 89. *Alteratio*. 6. 7. *Anima*. 98. &c. 114.

37 Non omnis dispositio præcedit formam ad quam disponit, sed tantum dispositione necessaria. 2. dist. 21. qu. 2. 3. 1., Mal. qu. 7. 7. 3. *Baptismus*. 58. 248. *Calor*. 8. *Causa*. 41. 83. 104. *Cælum*. 109. *Circumcisio*. 13. *Eucharistia*. 116. *Falsitas*. 9. *Forma*. 35. 72. 89. 90. 97. 125. 130. 131. *Gemitus*. 2. *Generatio*. 31. 40. 43. *Gloria*. 7. *Hæresis*. 33. *Meritum*. 85.

38 Dispositiones præcedentes, in adventu formæ substantialis corrumpuntur. 4. d. 11. q. 1. art. 1. q. 3. 4. *Miraculum*. 24. &c. *Motus*. 12. *Munditia*. *Prudentia*. 33. 66. *Pulvis*. 2.

39 Immo dicuntur manere a simili. 4. d. 12. q. 1. art. 2. q. 4. o., 1., 4. d. 41. q. 1. art. 1. q. 1. 3., ſ. 4. c. 80. 2., 81. *Sanctitas*. 4. *Sapientia*. 22. 41. *Somnium*. 2. *Temperantia*. 10. *Tristia*. 13.

40 Dispositio sequitur naturaliter formam, & perfectionem, ad quam disponit, licet præcedat eam via generationis. 3. qu. 7. 13. 2., Ver. qu. 28. 7. 8. o. *Virtus*. 79. 83. 120. 147. *Vita*. 49. 78. *Unctio*. 33. *Unio*. 9.

41 Prima dispositio materiæ est quantitas dimensiva. 3. q. 77. 2. o. *Accidens*. 57. *Adam*. 89. *Amor*. 43. *Baptismus*. 58. 102. *Circumcisio*. 13. *Contemplatio*. 18. *Contemptus*. 2. *Contritio*. 28. 31. *Cooperari*. 2.

42 Dispositio materiæ reducitur ad formam, ad quam disponit. 4. dist. 2. qu. 2. art. 1. qu. 1. 2. *Denominatio*. 8.

43 Immo dispositio materialis reducitur ad materiam. 2. 2. q. 27. 3. o., 4. d. 17. q. 1. art. 4. q. 1. o., Ver. q. 28. 7. 8. o.

44 Dispositio materiæ ad formam reducitur ad causam materialem, inquantum præparat eam ad formam, ad formam autem ad quam disponit, reducitur ut quid incompletum in genere eius, & ut imperfectum ad perfectum. Sed dispositio agentis ad agendum reducitur ad causam efficientem. 4. dist. 2. qu. 2. art. 1. qu. 1. 2., dist. 17. qu. 2. art. 5. q. 1. o. *Dos*. 4. *Finis*. 11. 68. 118. *Linea*. 1. *Peccatum*. 283. 284. 361. 380.

45 Dispositio materialis non est causa simpliciter,

8 Contra-

DI | DI

26 Di-

16 Per

13 Do-

4 Ebrie-

EC

ED

14 Effe-

EF

29 Ele-

EL

29 Electio est pars providentiæ Dei. ℭ. 3. fin.

30 Electio Dei causat diversitatem gratiæ; sed præexigit diversitatem naturæ, quam causat dispositio Dei. 1. d. 41. a. 2., 3. 4., Ver. q. 6. o. fin.

31 In primitiva Ecclesia, ubi pure, & propter Deum electiones fiebant, nullus eligebatur in Episcopum, nisi per inspirationem divinam, sicut Ambrosius, & Nicolaus. 1. Tim. 4. lect. 3. med., Heb. 5. lect. 1. med.

32 Melius est recusare prælationem, ad quam aliquis eligitur, quam ei consentire, vel eam acceptare, dummodo non imponatur necessitas a superiori. Quol. 5. 22. o.

33 Consentiens in electionem de seipso factam, intentione honoris, lucri, vel cuiuscumque rei temporalis, peccat, non autem si propter spirituale. Quol. 5. 22. o. *Potestas*. 16. *Regere*. 11. *Sors*. 2. 5. *Vilis*.

34 Electo ad prælationem sufficit quod nihil inveniat in se per quod ei fiat illicitum illud officium. 2. 2. q. 185. 3. o., Quol. 8. 6. 2., Opusc. 20. Lib. 4.

35 In foro contentioso sufficit quod electus sit bonus; sed in foro conscientiæ, requiritur quod sit optimus vel simpliciter, vel ad regimen. 2. 2. q. 63. 2. o., 3., q. 185. 3. o., Quol. 4. 23. 12., Quol. 6. 9. o., Quol. 8. 6. o., Ioan. 21. lect. 3. med.

36 Electus de gremio Ecclesiæ, ut in pluribus consuevit esse utilior ad bonum commune, quia magis diligit Ecclesiam, in qua nutritus est. 2. 2. qu. 63. 2. 4., Heb. 5. lect. 1. princ.

37 Prælatus non eligitur quasi in hereditatem, sed ut dispensator. Ideo non oportet eligi propinquior. 2. 2. q. 63. 1. o., 2. 1., Quol. 8. 6. 4.

38 Pauper non debet eligi ad regendum, vel ad iudicandum, ne corrumpatur pecuniis nisi sit pauper voluntarius. Opusc. 20. Lib. 4. c. 15., 20. *Abiectus*.

Electuarium. *Ieiunium*. 43.

Elegantia. *Eloquentia*. *Paulus*. 4.

Elementaris. *Resurrectio*. 35.

1 Elementum habet esse nobilius extra mistum, quam in misto. 4. d. 47. qu. 2. art. 1. q. 1. 3. *Amor*. 194. *Angelus*. 67. *Anima*. 96.

2 Elementum est nobilius misto quo ad perpetuitatem; sed quo ad formam speciei est e converso. 2. d. 15. q. 2. 1. 2., d. 30. q. 1. 1. 8., 4. d. 14. qu. 2. art. 2. q. 2. 3., d. 47. q. 2. art. 1. q. 1. 3., d. 48. q. 5. 4., Pot. q. 5. 9. 10., q. 6. 6. o., Mal. q. 16. 1. 4., Spir. 7. o., Anima 7. o. fin. *Animal*. 10. 29. 20. 23. 31. *Baptismus*. 56.

3 Elementa non veniunt ad mistionem violenter. 2. d. 14. 5. 4., d. 33. q. 1. 1. 4. *Cælum*. 1. 9. 13. 66. 71. 120. 121.

4 In omni misto oportet aliquod elementum prædominari. 2. 2. qu. 49. 6. 1., qu. 179. 2. 2., 2. d. 29. 4. 2., 3. d. 16. q. 1. 1. 4.

5 Elementa subtiliora prædominantur in misto secundum virtutem, sed grossiora secundum quantitatem. 1. qu. 71. 2., qu. 91. 1. o., 3., 2. dist. 15. qu. 2. 1. o., Pot. qu. 6. 6. o., Spir. 7. 4., Anima 8. 1. *Compositio*. 14. *Conservatio*. 4. *Densitas*. *Intellectus*. 262.

6 Mista habent aliquas virtutes & operationes supra elementa. Spir. 2. o. *Christus*. 163. *Limus*. *Reptile*. 2. *Signum*. 13. *Universum*. 3.

7 Formæ elementorum sunt in misto virtute, non autem actu. 1. q. 76. 4. 4., 2. d. 13. 4. o., d. 30. q. 2. 1. o., ℭ. 2. c. 55. 3., Pot. q. 5. 7. o., Quol. 1. 6. 3., Anima 9. 10. Trin., 15. 6., Opusc. 14. cap. 5.

EL

8 Elementa habent formas determinatas, ratione quarum sunt de perfectione universi, sicut & corpora mista. 4. d. 44. q. 1. art. 2. q. 2. 3., Pot. q. 5. 7. o. *Anima*. 96. *Cælum*. 1. 9. 13. 66. 71. 120. 121.

9 Formæ elementorum sunt imperfectissimæ. ℭ. 2. c. 88., Spir. 2. o., Anima 1. o., 7. o. fin., Heb. 4. lect. 2. med. *Forma*. 25. 134. 146.

10 Nulla forma est media inter forma elementi, & materiam primam. Sed multæ sunt inter materiam primam, & formam animalis. 2. dist. 12. 4. o., ℭ. 2. c. 87.

11 Immo forma animalis immediate unitur corpori. 1. q. 6. 67. 7. 7. o.

12 Gravitas, & levitas non sunt formæ substantiales elementorum. 2. d. 14. 5. 2. *Calor*. 6.

13 Elementa, & cæli sunt corpora simplicia, quia non sunt composita nisi ex materia & forma. ℭ. 3. c. 23 3.

14 In elementis continens est formalius contento. Ver. q. 14. 5. 1., Pot. q. 4. 1. 20., q. 5. 8. o.

15 Primæ quatuor qualitates non sunt habitus elementorum. 1. 2. q. 49. 4. o. *Calor*. 1. 6. &c. *Cælum*. 1. 9. 13. 66. 71. 120. 121.

16 Qualitates activæ, & passivæ elementorum pertingunt instrumentaliter ad formas materiales educendas de materia, non autem ad animam nostram. 4. d. 1. qu. 1. art. 4. q. 1. o., d. 8. q. 2. 3. 5., d. 12. q. 1. art. 2. q. 2. o., d. 44. q. 2. art. 1. q. 1. 3. *Claritas*. 1. 3. *Diaphanum*. 2. *Dies*. 24. *Dispositio*. 24. *Elementaris*. *Ignis*. 11. *Lux*. 6. *Mineralis*. *Offuscatio*. *Ornatus*. 11.

17 Ex qualitatibus elementorum causatur aliquid dupliciter, scilicet secundum se, ut sapor, odor, & huiusmodi, vel in virtute substantiæ, ut forma substantialis. 2. d. 18. q. 3. 2. *Perfectio*. 26. *Planta*. *Qualitas*. 23. *Raritas*. 2. *Rarum*. 3.

18 Elementa quanto plus habent de specie, tanto plus habent de virtute agendi. 2. dist. 1. qu. 2. 5. 4., 15. qu. 2. 1. o., ℭ. 3. c. 82., Pot. qu. 5. 7. 7., q. 6. 6. o.

19 Elementa quanto subtiliora, tanto maiora sunt secundum quantitatem. 2. dist. 14. 5. 3., Opusc. 2. cap. 18.

20 Elementa alterant se mutuo in extremitatibus secundum quas se tangunt. 2. d. 14. 5. 5.

21 In elementis est principium corruptionis passivum tantum; in mistis autem est etiam activum. 2. d. 18. q. 1. 2. o. fin., 4. d. 47. q. 2. art. 2. q. 1. 3. Pot. q. 5. 7. o. fin., 14. 15. 16., 9. o. *Corruptio*. 7. *Eucharistia*. 40. *Litera*. 1. *Miraculum*. 56.

22 Elementa corrumpuntur secundum partem, non autem secundum totum, quia ordo corporum inferiorum, virtute superiorum conservatur. 2. dist. 19. 3., 4. dist. 47. qu. 2. art. 1. qu. 1. 3., dist. 48. qu. 2. 5. o., ℭ. 2. c. 88. 4., Lib. 4. fin., Pot. q. 5. 7. 16., Mal. q. 5. 5. 6., 12., 13., Opusc. 2. cap. 171. fin. *Perfectio*. 26. *Principium*. 3. *Purgatio*. 5. 6. 7. *Ratio*. 14. *Situs*. 3.

23 Diversæ opiniones de creatione & distinctione elementorum. 1. q. 66. 1. o., Pot. q. 4. o. *Cælum*. 1.

24 Elementa quatuor, secundum se tota, non sunt producta ex aliqua præexistenti materia, sed immediate a Deo per creationem. Opusc. 2. cap. 95.

25 Ele-

Dir-

Eme-

EM

EN

ad

EN

5 Epii-

15 Epi-

autem

Ver.

5 Essen-

24 Æter-

ÆT

20 Op-

49 De-

EU

81 Sed convertitur tota in totum corpus Christi. 3. q. 75. 4. o., 6. o., 8. o., 3., 4. d. 11. q. 1. art. 1. q. 2. 1., q. 3. 2., art. 3. qu. 1. o., ç. 4. c. 63., Quol. 5. 11. o., Quol. 7. 8. o., Opusc. 3. c. 8., 1. Cor. 11. lect. 4. fin., lect. 5. med.

82 Conversio hæc quadrupliciter differt ab aliis, quia pertingit ad materiam, non habet subiectum, convertitur totum, & in totum præexistens. 3. q. 75. 4. 8. o., 4. d. 10. 1. 4. d. 11. qu. 1. art. 3. qu. 1. o., art. 4. qu. 1. o., d. 18. 1. 4., ç. 4. c. 63., 1. Cor. 11. lect. 5. med.

83 Hæc conversio importat ordinem substantiarum. Ideo est sicut in subiecto in utraque. 3. q. 75. 4. 1.

84 Immo hæc conversio non habet subiectum. 3. q. 75. 4. 2., 5., 4., 7. o., 8. o., 2., 4.

85 Hæc conversio non est formalis, sed est substantialis, ideo dicitur transsubstantiatio. 3. q. 75. 4. o., 4. d. 11. q. 1. art. 3. qu. 1. o., ç. 4. cap. 63., 1. Cor. 11. lect. 5. med.

86 Verba sacramentalia in hac conversione pertingunt instrumentaliter ad transsubstantiationem, quo ad recessum a termino *a quo*, non autem quo ad accessum. 4. d. 1. q. 1. art. 4. qu. 1. 6., dist. 8. qu. 2. 3. 5.

87 Forma substantialis panis, & vini non manet post consecrationem. 3. q. 75. 6. o., q. 77. 1. 6. o., 4. d. 11. q. 1. art. 1. q. 3. o., d. 12. q. 1. art. 1. q. 3. o., Quol. 9. 5. 3., 1. Cor. 11. lect. 4. fin.

88 Forma substantialis panis, & vini convertitur in animam Christi. 3. q. 75. 6. 2., 4. d. 11. q. 1. art. 3. q. 1. o. fin.

89 Oppositum videtur dicere. 4. d. 11. q. 1. art. 1. q. 3. 2., Quolib. 5. 11. 1., 1. Corint. 11. lect. 5. med.

90 Verum est quod forma substantialis panis, & vini convertitur in animam Christi, ut anima dat esse corporeum, non autem ut dat esse animatum tali animæ. 3. q. 75. 6. 2., 4. d. 11. q. 1. art. 3. q. 1. o. fin.

91. Quantitas panis non convertitur in quantitatem corporis Christi, sed manet sicut cetera accidentia. 3. q. 76. 1. 3., 4. o, 4. d. 10. art. 2. q. 3. o., d. 11. q. 1. art. 1. q. 2. o., art. 2. q. 3. o.

92 Nec quantitas vini convertitur in quantitatem sanguinis Christi, sed manet sicut cetera accidentia. 3. q. 77. 8. o.

93 Si post calicis consecrationem aliud vinum mittatur in calicem, illud quidem non transit in sanguinem, neque sanguini commiscetur, sicut Innocentius tertius dicit in quadam decretali. 3. qu. 77. 8. o., 1., 2.

94 Quod quidem intelligendum est, quando non fit tanta permistio vini, vel liquoris extranei, quod sanguis Christi desinat esse sub toto. Tunc enim dicitur undique diffundi, non quia tangat sanguinem Christi secundum proprias eius dimensiones, sed secundum dimensiones sacramentales, sub quibus continetur. 3. qu. 77. 8. o., 3., 4.

95 Nec est simile de aqua benedicta, cui additur aqua non benedicta, & de vino non consecrato: quia illa benedictio, nullam immutationem facit circa substantiam aquæ, sicut facit consecratio vini. 3. q. 77. 8. 3. fin. *Aqua*. 23.

96 Hæc conversio est supernaturalis, facta sola virtute Dei. 3. qu. 75. 4. o., 5. o., 7. o., qu. 83. 4. o., 4. dist. 11. qu. 1. art. 3. qu. 1. o., Opusc. 6. art. 1.

EU

97 Conversio, sive transubstantiatio panis in corpus Christi, non est impossibilis. Opusc. 3. c. 8.

98 Hæc conversio cum creatione, & mutatione naturali, convenit in ordine terminorum, & non simultate, & cum prima in non habere subiectum commune utrique termino, & cum secunda, quia terminus transit in terminum, secundum totum hic, secundum materiam ibi, & manet aliquid, scilicet accidentia hic, & materia ibi. 3. q. 75. 8. o.

99 Hæc transubstantiatio est quidam motus, vel mutatio. 4. d. 1. art. 4. q. 1. 6., d. 11. q. 1. art. 3. q. 1. o. fin., 2., 3.

100 Immo in hac transubstantiatione non est motus aliquis, cum ibi non sit subiectum commune, nec etiam mutatio, quia terminus transubstantiationis est præexistens actu. 4. d. 8. qu. 2. art. 1. qu. 3. 1., ç. 4. c. 63. fin.

101 Hæc est vera, *Ex pane fit corpus Christi*, & *panis convertitur in Corpus Christi*, vel *transubstantiatur*; non autem hæc, *Panis est*, vel *fuit*, vel *erit*, vel *fit corpus Christi*; vel *de pane fit*, vel *factum est corpus Christi*, vel *panis potest esse*, vel *fieri corpus Christi*. 3. qu. 75. 8. o., 4. d. 11. q. 1. 4. o.

102 Hæc conversio appropriatur Filio ut operanti, sed Spiritui sancto, ut quo operatur. 4. d. 10. Lib. fin.

103 Virtus instrumentalis ad hanc conversionem in Eucharistia, est incomplete in verbis, & in sacerdote, in quo est simpliciter maior, & dignior, sed secundum quid est e converso. 4. d. 8. qu. 2. 3. 9.

104 Hæc conversio est difficilior, & miraculosior omni mutatione naturali, & etiam creatione, ratione termini *ad quem*; simpliciter autem est e converso. 3. q. 75. 8. 3., 4. d. 8. q. 2. 3. 2., d. 11. qu. 1. art. 3. q. 3. o.

105 Conceptio Christi cum unione personæ divinæ est difficilior hac conversione; sine unione autem est e converso. 4. d. 8. qu. 2. 3. 3., d. 11. qu. 1. art. 3. o., q. 3. o.

106 Hæc conversio fit in instanti. 3. q. 75. 3. o., 7. o., qu. 78. 2. 5. o., 4. d. 11. qu. 1. art. 2. o., art. 3. q. 2. o., ç. 4. c. 63.

107 Hæc conversio fit tantum in ultimo instanti prolationis totius formæ, si assumuntur tria, scilicet minister debitus, debita materia, & forma, & intentio consecrantis; sed singulæ partes formæ disponunt ad hoc. 3. qu. 57. 7. 1., 3., qu. 78. 4. 3., 5. o., 4. d. 8. qu. 2. 3. 6., 7., d. 43. art. 3. qu. 3. 3., Quol. 7. 9. o., 1. Cor. 11. lect. 5. med., lect. 6. princ.

108 Quantitas Christi nullum habitudinem habet ad dimensionem panis. 4. d. 10. art. 2. qu. 4. 3., art. 4. q. 1. o. *Heresis*. 137.

109 Corpus Christi non incipit esse in hoc sacramento per motum localem, sed per conversionem panis in ipsum triplici ratione, scilicet primo quia sequeretur quod desineret esse in cælo. Secundo quia omne corpus localiter motum pertransit omnia media, quod hic dici non potest. Tertio quia impossibile est quod unus motus eiusdem corporis localiter moti terminetur simul ad diversa loca, cum tamen in pluribus locis corpus Christi sub hoc sacramento simul esse incipiat. 3. qu. 75. 2. 4. o., 4., dist. 11. q. 1. art. 1. q. 1. o., ç. 4. c. 63. princ., Quol. 5. 11. o.,

140 Non

EU EU

140 Non baptizati peccant videndo Eucharistiam, non autem christiani, licet sint peccatores. 3. qu. 80. 4. 4., 4. d. 3. art. 1. q. 4. 3., d. 4. qu. 2. art. 2. qu. 3. o.; d. 9. art. 3. q. 6. o., 1. Cor. 11. lect. 7. princ.

141 Soli sacerdotes possunt consecrare Eucharistiam. 3. q. 82. 1. o., 4. d. 13. q. 1. art. 1. q. 1. o., d. 17. q. 3. art. 3. q. 1. o., d. 24. q. 2. art. 1. q. 2. o., art. 2. 2. *Consecratio*. 17.

142 Plures sacerdotes possunt eamdem hostiam consecrare. 3. q. 82. 2. o., 4. d. 13. q. 1. art. 2. q. 2. o. *Absolvere*. 31. 32. 33.

143 Mali sacerdotes, etiam schismatici; hæretici, excommunicati, & degradati, possunt consecrare, sed peccant graviter. 3. q. 64. 9. 2., 3., q. 82. 5. 7. 8. 9. o., 4. d. 13. qu. 1. art. 1. qu. 3. 4. o., L. princ. d. 18. q. 2. art. 2. qu. 3. 2., d. 19. q. 1. art. 2. q. 3. 1., d. 25. qu. 1. 2. o., Quol. 11. 16. o. *Benedictio*. 4. *Consecratio*. 1. 4. 17. *Dalmatica*. 2. *Diaconus*. *Dispensatio*. 17. *Idolatria*. 2. 11. 12. *Irregularitas*. 1.

144 Recipiens Eucharistiam, vel audiens Missam a a talibus, graviter peccat. 3. q. 64. 9. 2., 3. q. 82. 9. o., 4. d. 13. q. 1. art. 3. q. 3. o.

145 Consecrans propter malum finem, scilicet ad maleficia, vel ut irrideat, peccat, sed perficit sacramentum. 3. q. 74. 2. 2.

146 Dispensatio Eucharistiæ pertinet ad sacerdotem tantum. 3. q. 82. o. *Laurentius*. 2.

147 Non licet sumere Eucharistiam ab alio quam a proprio sacerdote. 4. d. 17. q. 3. art. 3. q. 4. o., 2.

148 Oppositum videtur dicere. Opusc. 6. c. 4.

149 Nullus laicus quantumcumque sanctus potest dispensare Eucharistiam, sed tantum ministri Ecclesiæ. 4. d. 12. q. 1. art. 3. q. 1. o., d. 17. q. 1. art. 5. q. 1. 3.

150 Nulli non sacerdoti licet tangere Eucharistiam, nisi in necessitate, ut si caderet. 3. quæst. 82. 3. o.

151 Laicus, etiam peccator, debet tangere Eucharistiam in necessitate tantum, ut si caderet in terram. 3. q. 82. 3. o., 4. d. 13. q. 1. art. 3. q. 1. 3., d. 24. q. 1. art. 3. q. 5. 5.

152 Si adsint essentialia, scilicet ordo, & intentio, ministri, & materia, & forma debita, erit Eucharistia, licet desit solemnitas loci, temporis; & paramentorum. Tamen talis graviter peccaret, & degradandus esset. 3. q. 83. 3. 1., 4. d. 13. q. 1. art. 2. q. 6. o., d. 24. q. 3. art. 2. q. 1. o., d. 34. 1. 7.

153 De pœnitentia amittentis Eucharistiam, vel cujus negligentia brutum sumit eam, vel sanguis stillat extra, vel evomentis. 3. q. 83. 5. 7., 4. d. 13. L. fin., d. 20. art. 2. q. 1. 4.

154 Consecrans tenetur sumere Eucharistiam sub utraque specie, quotiescumque celebrat. 3. quæst. 80. 12. o., qu. 82. 4. o., 4. d. 12. qu. 3. art. 2. qu. 2. o.

155 Si percipitur ante consecrationem, aquam tantum fuisse, effundatur, & vinum ponatur. Si autem post, incipiat canonem super aliam hostiam, secundum Innocentium, vel tantum consecret vinum, præmissa contritione de negligentia. 3. q. 83. 6. 4., 4. d. 11. L. fin., 1. Cor. 11, lect 6. fin.

156 Deficiente sacerdote post consecrationem corporis, debet suppleri per alium, non autem si ante. 3. quæst. 83. 6. 1., 4. d. 8. qu. 2. art. 4. qu. 2. o., d. 23. q. 1. art. 1. q. 2. 3. *Ordo*. 71. 72. 76. 77. 79. *Parasceve*. *Patena*.

157 Minister in aliis sacramentis dupliciter operatur, scilicet pronunciando verba, & actum exteriorem exercendo; in Eucharistia vero, tantum primo modo. 3. q. 78. 1. o., 3., 4. d. 8. q. 2. art. 1. qu. 3. o., q. 4. 4. *Subdiaconus*. 1. 5. 7.

158 Non licet sacerdoti omnino cessare a consecratione Eucharistiæ, sed tenetur saltem in festis. q. 82. 10. o., 4. d. 13. q. 1. art. 2. q. 9. *Thurificatio*. 2. *Unctio*. 23.

159 Celebratio Eucharistiæ est immolatio Christi, quia est figura passionis eius, cuius per hoc sumus participes, & sacerdos significat Christum. 3. qu. 83. 1. o., 2. o., 1., 2.

160 Eucharistia dupliciter sumitur, scilicet sacramentaliter, & spiritualiter. 3. q. 80. 1. 2. 3. o., 4. d. 9. art. 1. q. 1. 1., q. 3. o., art. 2. o., Ioan. 6. lect. 7. princ., 1. Corinth. 11. lect. 7. med. *Amor*. 67. *Angelus*. 491. 492. 493. *Aqua*. 17. *Baptismus*. 245.

161 Patres veteris testamenti manducaverunt Christum secundo modo tantum. 3. q. 80. 1. 3., 4. d. 9. art. 2. q. 4. 2. *Bucella*.

162 Non omnis manducans Christum spiritualiter, manducat hoc sacramentum spiritualiter, ut sancti veteris testamenti, nec omnis manducans spiritualiter, manducat sacramentaliter, nec e converso. 4. dist. 9. art. 2. q. 4. o. *Hæresis*. 137. 138.

163 Eucharistia vere sumitur a Peccatoribus sacramentaliter tantum, nec immunditiam aliquam ex hoc contrahit. 3. qu. 80. 3. o., qu. 82. 7. 1., 4. d. 9. art. 2. qu. 1. o., 1. Cor. 11. lect. 7. med. *Idolatria*. 11. 12.

164 Infidelis vere sumit Eucharistiam non primo modo, nec secundo proprie. 3. qu. 80. 3. 2., 4. dist. 9. art. 2. qu. 2. o., quæst. 3. 3., 1. Cor. 11. lect. 7. med. *Christus*. 7. 9. *Libamina*. *Manducatio*. *Missa*. 8. 16. &c. *Parasceve*.

165 Brutum vere sumit Eucharistiam per accidens, non autem primo, nec secundo modo. 3. qu. 80. 3. 3., 4. dist. 9. art. 2. qu. 3. o., 1. Corinth. 11. lect. 7. med.

166 Christus sumpsit corpus suum, & sanguinem in Eucharistia. 3. qu. 81. 1. o., qu. 84. 7. 4., 4. d. 11. q. 3. 1. o.

167 Christus ex sumptione huius sacramenti habuit spiritualem dulcedinem. Ideo sumpsit sacramentaliter, & spiritualiter, sed aliter quam ceteri. 3. q. 81. 1. 3.

168 Christus dedit Eucharistiam Iudæ in cœna, præter bucellam intinctam. 2. q. 81. 2. o., 4. d. 11. q. 3. art. 2. q. 1. 2. o., Ioan. 13. lect. 3. fin., lect. 4. fin. *Bucella*.

169 Sumptio Eucharistiæ non est de necessitate salutis secundum se, sed ex statuto Christi, & Ecclesiæ. 3. quæst. 73. 3. o., quæst. 80. 11. o., 4. d. 9. art. 1. qu. 2. o., d. 12, q. 3. art. 2. qu. 1. o., Ioan. 6. lect. 7. princ.

170 In primitiva Ecclesia omnes tenebantur quotidie sumere Eucharistiam, postea ter in anno, nunc autem semel. 3. q. 80. 10. 4., 4. d. 12. q. 3. art. 1. q. 3. o., d. 32. art. 5. q. 4. o.

171 Eucharistia debet frequenter sumi ad restaurationem perditæ devotionis, & fervoris. 4. d. 12. qu. 3. art. 1. q. 1. o.

172 Eucharistia debet quotidie sumi, nisi ex hoc

EU

EU

vel constantia fidei, quæ est virtus. Sed fides quæ est fructus, est delectatio ratione certitudinis eius. 2. 2. q. 4. 5. 4., q. 8. 8. o. *Perfectio*. 70. 76. 77. *Possessor*. *Sensus*. 49. *Templum*. 14. *Tenebræ*. 5.

12 Fides est substantia, idest fundamentum totius spiritualis ædificii. 3. q. 73. 3. 3., 3. d. 23. qu. 2. 1. 1., Ver. q. 14. 2. o., 1. *Christus*. 91. &c.

13 Oppositum videtur dicere. 2. 2. q. 4. 7. o., q. 161. 5. 2.

14 Fides dicitur quintupliciter, scilicet opinio vehemens, omnis certitudo per rationem humanam, fidelitas, conscientia, & fides catholica, 3. d. 23. L. *Catholica*.

15 Fides, & opinio duplex, scilicet vera, & falsa. Quol. 6. 6. o. *Catholica*. *Doctrina*. 17. *Hæresis*. 1. 6. 11. 33. 35.

16 Fides dicitur sextupliciter, scilicet habitus formatus, uniformis, actus, obiectum, sacramentum, & quælibet certitudo de divinis. 1. 2. q. 55. 1. 1., 2. 2. q. 8. 8. o., 3. d. 23. L., 4. d. 15. q. 2. art. 1. q. 1. 2., d. 38. q. 2. 1. 1., Eph. 4. lect. 2. princ.

17 Fides dicitur dupliciter, scilicet res credita, & habitus: & hoc dupliciter, scilicet respectu obiecti formalis, & respectu subiecti. Primo, & secundo modo fides est una, sed tertio modo sunt plures. 1. 2. q. 107. 1. 1., 2. 2. q. 1. 6. 2., q. 4. 6. o., qu. 5. 4. o., 2. d. 38. fin., 3. d. 23. q. 2. art. 2. q. 2. o., Ver. q. 14. 3. o., Eph. 4. lect. 2. princ.

18 Fides est una dupliciter, scilicet ratione unius obiecti, & quia multos unit. 2. 2. q. 4. 6. o., q. 5. 4. o., q. 10. 5. 1., 3., q. 23. 5. o.

19 Aliquid cadit sub fide dupliciter, scilicet directe, id est principaliter tradita nobis divinitus, & indirecte, primo ea ex quibus negatis, sequitur aliquid contrarium fidei. 1. q. 32. 4. o., 2. 2. q. 1. 6. 1., q. 2. 5. o., q. 8. 2. o., q. 3. 6. o., qu. 11. 2. o., 2. d. 12. 2. o., 4. d. 17. L. med.

20 Ad fidem requiruntur duo, scilicet quod credibilia proponantur, & assensus. 1. q. 111. 1. 1., 2. 2. q. 6. 1. o.

21 Aliquid pertinet ad fidem dupliciter, scilicet per se, id est ea per quæ ducimur ad beatitudinem, & beati erimus, & per accidens. 2. 2. q. 1. 6. 1., 7. o., q. 2. 5. 7. o., q. 5. 7. o, 89. 6. o., 3. dist. 24. art. 2. q. 2. o., art. 3. q. 1. o.

22 Gradus fidei triplex, scilicet transcendere rationem, determinare credenda, & testificari aliis. Primo deservit miraculum, secundo auctoritas Dei, tertio sensus. 3. d. 21. q. 2. 3. o.

23 Fides dupliciter nos adiuvat, scilicet ad faciliter credendum circa duritiem, & discrete contra errorem. 3. d. 23. q. 3. 2. o., art. 3. q. 2. o., dist. 24. art. 3. q. 2. 3., d. 25. qu. 2. art. 1. qu. 2. 3., q. 4. 3.

24 Deviare a recta fide contingit dupliciter, scilicet non credendo Christo, sicut pagani, vel male eligendo credibilia, sicut hæretici. 2. 2. quæst. 11. 1. o.

25 Obiectum fidei est non visum. 1. 2. qu. 67. 3. o., 1., 2. 2. q. 1. 4. o., 5. o., 6. o., q. 8. 1. o., 3. q. 7. 3. o., 3., 4. o., 8. 2., 9. 1., q. 9. 3. d. 24. art. 2. qu. 1. o., Ver. qu. 14. 9. o., Hebr. 11. lect. 1. princ. *Abstinentia*. 6. *Adulterium*. 4. *Angelus*. 523.

26 Nihil est obiectum fidei, nisi sub ratione non apparentis. 2. 2. q. 1. 4. 5. o., q. 4. 1. o., 3. q. 7. 3. o., 3. d. 24. 2. o. ſ. 1. c. 8., Ver. q. 11. 3. 6., 8. 3., 9. o., q. 18. 3. o. *Caritas*. 18. *Eucharistia*. 189. 246. *Generatio*. 53. *Hereditas*. 4. *Hæresis*. 56. 99.

27 Nihil cadit sub fide, nisi a Deo revelatum, & ut habens ordinem ad Deum. 1. qu. 1. 3. o., 1., 2. 2. q. 1. 1. o., q. 2. 2. o., q. 17. 2. 2., Virt. q. 2. 13. 6. *Revelatio*. 7. 8.

28 Nullum falsum potest subesse fidei. 1. qu. 1. 8. o. fin., q. 13. 12. o., 2. 2. qu. 1. 3. o., qu. 4. 5. o., 2., q. 171. 5. o., 3. q. 46. 2. 4., 3. d. 24. art. 1. q. 3. o., Pot. q. 4. 1. o. princ.

29 Idem est obiectum, & finis fidei, scilicet Deus, non quidem secundum eandem rationem, quia ut veritas prima est obiectum, sed ut summa bonitas est finis eius. 3. q. 7. 4. o., 3. d. 23. q. 2. 1. o., 2., 4. d. 49. q. 5. art. 3. q. 2. 10., 1. Cor. 15. lect. 1. princ., Heb. 11. lect. 1. princ. *Intellectus*. 296. 297. 298.

30 Obiectum fidei duplex, scilicet quod, & cui, Virt. q. 4. 1. o. *Miraculum*. 31. 32. *Misericordia*. 30. *Natura*. 27. *Operatio*. 78. *Peccatum*. 31.

31 Obiectum fidei duplex, scilicet materiale, & formale, scilicet veritas prima. 2. 2. q. 67. 1. 2., 2. q. 1. 1. o., 2. 3. o., q. 2. 2. o., q. 4. 1. o., 2. 3., 6. o., q. 5. 1. 3. 4. o., q. 7. 1. 3., 3. d. 23. q. 2. art. 1. o., art. 3. q. 2. o., art. 4. q. 2. o., 1., d. 24. art. 1. q. 1. o., Ver. q. 14. 7. 7., 8. o., q. 18. 3. o., Virt. q. 4. 1. o., Trin. 20. 8., Hebr. 11. lect. 1. princ. *Fides*. 123. *Præceptum*. 96. *Prædicare*. 6. *Prophetia*. 43. 63. *Status*. 11.

32 Obiectum fidei triplex, scilicet formale, id est veritas prima, materiale, id est quæ de Deo credimus, & accidentale, idest consequentia, ut tempus. 3. d. 24. art. 1. q. 1. o., q. 2. 4., 5. Virt. qu. 4. 1. o., Rom. 4. lect. 1. med. *Christianus*. *Temporale*. 4. *Trinitas*. 7. *Uxor*. 10.

33 Fides est quasi habitus Theologiæ, & habet pro obiecto ipsam veritatem primam: & tamen quædam alia ad creaturas pertinentia in articulis fidei continentur, inquantum continent aliquo modo veritatem primam. Trin. 20. 8.

34 Fides dicit Deum esse æternum, trinum, & unum. Opusc. 2. c. 3.

35 Obiectum fidei, bene, & vere potest dici complexum, & incomplexum. 2. 2. q. 1. 2. o., 1. d. 41. L., Ver. q. 14. 8. 5., 12. o.

36 Immo qui dixerunt, obiectum fidei esse incomplexum, propriam vocem ignoraverunt. 3. d. 24. art. 1. q. 2. o.

37 Ratio formalis obiecti dupliciter capi potest, scilicet ex parte rei creditæ, & ex parte credentis. Primo modo obiectum fidei est aliquid incomplexum, secundo autem modo est complexum. 2. 2. qu. 1. 2. o., 6. 2., 1. d. 41. L., 3. d. 24. art. 1. q. 2. o., ſ. 1. c. 7., Ver. q. 14. 8. o., 5. 12., 12. o.

38 Ad fidem pertinent aliqua dupliciter, scilicet essentialiter, id est quæ sunt supra rationem humanam, simpliciter; & per accidens, scilicet respectu alicuius, ut præambula fidei. 1. q. 2. 2. 1., 2. 2. q. 1. 5. o., 3., 4., 3. d. 24. art. 2. qu. 2. o., art. 3. q. 1. o.

39 Articuli fidei sunt sicut principia in doctrina sacra. 1. q. 1. 6. 3., 7. 8. o., 1. 2. q. 111. 4. o., 2. 2. q. 1. 7. o.

40 Articuli fidei sunt indivisibiles actu, sed divi-

nobis, sed confirmatio fidei est a Deo. 2. 2. q. 6. 1. o., ç. 3. c. 152. fin., Rom. 3. lect. 3. princ.

74 Fides causatur dupliciter, scilicet quæ ad habitum a solo Deo, & quo ad hoc quia requiritur ad fidem quod proponantur credibilia ab angelis, & hominibus. 1. q. 111. 1. 1., ç. 3. c. 152. 154., Ver. q. 27. 3. o., 12., Rom. 10. lect. 2. fin. *Angelus*. 523. *Anulus*. *Apostoli*. 15.

75 Fides quo ad proponenda credibilia necessario est a Deo immediate quibusdam, & aliis per angelos, & prædicatores; sed quo ad assensum intrinsece, est a solo Deo; extrinsece vero & insufficienter, scilicet proponendo, & persuadendo, est etiam ab aliis. 2. 2. q. 6. 1. o., ç. 3. c. 154. princ. Ver. q. 18. 3. o., Opusc. 1. c. 31., Eph. 2. lect. 3. princ. *Angelus*. 421. *Apparere*. 6. *Ascendere*. 12. *Baptismus*. 95. &c. 164. 240. 241.

76 Fides habet exemplar in Deo quo ad illud quod perfectionis est in ea, scilicet cognitionem, & certitudinem, non autem quo ad imperfectionem, quia ex ea non habet rationem virtutis. 3. d. 23. qu. 2. art. 4. q. 1. 5. *Certitudo*. 14. *Confirmatio*. 51. *Correctio*. 10. *Credere*. 14. *Dispensatio*. 15.

77 Fides acquiritur per scientiam Theologiæ quo ad determinationem, & distinctionem articulorum, non autem quo ad habitum. 1. prol. 5. o., 3. d. 23. q. 3. 2. 1., 4. d. 4. q. 2. art. 2. q. 3. 1. *Doctor*. 1. *Fructus*. 6. *Gratia*. 151. *Hæresis*. 5. &c. *Mulier*. 18. *Obedientia*. 22.

78 Fides principaliter est ex infusione per baptismum, sed quo ad determinationem eius, est ex auditu per catechismum. 4. d. 4. q. 2. art. 2. q. 3. 1.

79 Fides causatur ex quatuor, scilicet ex auditu interiori, & exteriori, visu, voluntate, & intellectu. 3. d. 23. q. 3. 2. 2., Ver. q. 18. 3. o.

80 Fides informis causatur a Deo, cuius est donum quo ad substantiam, non autem quo ad informitatem eius. 2. 2. qu. 5. 2. 2., qu. 6. 2. o., 3. d. 23. qu. 3. 2. o., d. 34. qu. 2. art. 2. q. 1. o., Verit. qu. 14. 7. o., Rom. 8. lect. 3. med. *Prædicare*. 14. 16. *Scientia*. 159.

81 Caritas est forma fidei. Ver. q. 14. 5. o. *Caritas*. 13. *Christus*. 55. 91. 173. *Fides*. 157. *Trinitas*. 7. 13. *Virtus*. 193. &c.

82 Immo fides formatur a gratia. 3. d. 23. qu. 3. art. 1. q. 1. 3.

83 Fides formatur a gratia, mediante caritate. 3. dist. 23. quæst. 3. art. 1. q. 1. 3., Ver. qu. 14. 5. o., 6.

84 Ad fidem Christi inducunt nos tria, scilicet ratio naturalis, testimonia legis, & prophetiarum, & prædicatio. Ioan. 4. lect. 5. med.

85 Ratio naturalis subservit fidei, sicut naturalis inclinatio voluntatis subservit caritati. 1. qu. 1. 8. 2., q. 2. 2. 1.

86 Fides gignitur, & nutritur per scientiam extrinsece tantum, scilicet persuadendo. 1. qu. 1. 2. o., 2. 2. q. 6. 1. 1., 3. d. 23. q. 3. 2. 1., d. 35. L.

87 Fides nostra non habet auctoritatem, neque ab angelis, neque ab aliquibus miraculis factis, sed a revelatione Dei Patris per Filium, & Spiritum sanctum; licet etiam angeli, ea quæ sunt fidei nostræ, revelaverint aliquibus, ut Zachariæ, & Mariæ, & Ioseph, & etiam ad fidei robur miracula plurima facta sunt. Opusc. 1. c. 30.

88 Effectus fidei respectu voluntatis est quadruplex, scilicet amor, motus in Deum, adhæsio, & incorporatio. 3. d. 23. q. 2. art. 2. q. 2. 5.

89 Fides est necessaria, ut principium spiritualis vitæ. 2. 2. qu. 16. 1. 1. *Cognitio*. 31. 33. 34. 35. *Cornelius*. *Damnatio*. 4.

90 Fides est principium vitæ contemplativæ, & activæ, inquantum ostendit finem utriusque. 3. d. 23. q. 2. 5. 6. *Descendere*. 8. *Dispensatio*. 19. *Donum*. 18. 21. *Eucharistia*. 131. 210. 246. *Expectare*. 4. *Fiducia*. 1. *Generatio*. 53. *Hæreditas*. 4. *Iephte*. *Incarnari*. 14.

91 Vita spiritualis attribuitur fidei, sicut in qua primo manifestatur. 1. 2. q. 110. 3. 1., Ver. q. 14. 5. 12., q. 28. 1. o., Gal. 3. lect. 4. fin., Heb. 3. lect. 3. med. *Incorporari*. 2. *Intellectus*. 298. *Iustificatio*, 2. 19. 20. &c. 50. *Lex*. 140. *Matrimonium*. 49. 68. &c. 126. 128. &c.

92 Vita spiritualis attribuitur fidei formatæ, quia primo coniungit Deo. Rom. 1. lect. 6. med. Gal. 3. lect. 4. fin., Heb. 10. lect. 1. fin.

93 Fides semper manet, inquantum est fundamentum spiritualis ædificii, id est ratione cognitionis, non autem ratione ænigmatis. 1. 2. qu. 67. 3. 2., 3. d. 31. q. 2. art. 1. q. 1. 1., Virt. q. 4. 4. 14., Rom. 1. lect. 6. princ. *Miraculum*. 24. &c. 31. 32. 33. 40. *Obedientia*. 21. *Oratio*. 16. 54. *Passio*. 118. *Peccatum*. 273. 424.

94 Puritas cordis est effectus fidei. 2. 2. qu. 7. 2. o., 4. d. 14. q. 2. 4. 3., Ver. q. 28. 1. 6. *Pænitentia*. 52. 53. 101. 113. 122.

95 Visio beata succedit fidei. 1. q. 12. 7. 1., 1. 2. q. 4. 3. o., 2. 2. q. 4. 2. o., q. 5. 1. o., 4. d. 10. art. 4. q. 4. o., d. 49. art. 5. q. 1. o., Virt. q. 5. 2. 15., Rom. 1. lect. 6. princ. *Perfectio*. 76. *Præceptum*. 29. *Ratio*. 42. *Rectitudo*. 5. *Regula*. 3. *Sacramentum*. 34. 43. 67. 103. 117. 133. 134.

96 Fides potest dici semper manere ratione visionis Dei, succedentis ei in patria. 4. d. 1. q. 2. art. 5. q. 1. 1. *Sacrificium*. 5.

97 Primo coniunctio animæ ad Deum est per fidem. Ideo per eam quasi desponsatur a Deo, & in sacra Scriptura per fornicationem, idolatria, & infidelitas significatur. 4. d. 39. 6. 2. *Salvari*. 5. 6. *Sanctificatio*. 2. *Sanctitas*. 1. 4. 5. 7. *Sanitas*. 8.

98 Fides ut facit æstimationem de præmio, generat spem, de pœnis autem, generat timorem. 2. 2. q. 7. 1. 2. *Sapientia*. 39. 40. 41.

99 Timor servilis est effectus fidei informis, timor autem filialis est effectus fidei formatæ. 2. 2. q. 7. 1. o. *Spes*. 52. 57. 76. &c.

100 Omnia sacramenta habent efficaciam ex fide. 4. d. 1. q. 2. art. 6. q. 2., d. 4. q. 3. art. 2. 2., d. 9. L. princ. *Sacramentum*. 103. *Sponsalia*. 8.

101 Immo efficacia, & virtus sacramentorum est ex Deo, & a simili innititur caritati. 3. q. 49. 1. 4., 2. 2. q. 83. 5. 3. *Oratio*. 54.

102 Per fidem Christi homo pertinet ad testamentum novum. 1. 2. q. 106. 1. 3., q. 107. 1. 3. *Subiectio*. 6. &c. *Verbum*. 74. 76.

103 Nullus umquam habuit gratiam Spiritus sancti, nisi per fidem Christi implicitam, vel explicitam, propriam, vel alienam. 1. 2. q. 98. 2. 2., qu. 106. 1. 3., q. 107. 1. 3., 2. 2. q. 2. 7. 3. 3., q. 61. 3. o., 2., q. 68. 1. 1., q. 73. 5. o., d. 1. o. 2. art. 6. q. 1. o., Ver. q. 28. 4. 7., q. 29. 7. 7., Rom. 1. lect. 4. princ., c. 5. lect. 5. fin., Galat. 2. lect. 4. fin., lect. 5. princ., Heb. 11. lect. 2. fin.

FI FI

137 Ra-

tum. 10. 33. 59. *Metaphora*. 5. *Militia*. 1. *Minister*. 8. *Miraculose*. *Miraculum*. 1. 9. &c. *Missa*. 2. *Missio*. 27. &c. *Mistio*. 3. *Moriens*. *Mors*. 36. *Mus*. 3. *Motus*. 34. 35. *Mutatio*. 11. *Mutilatio*. *Mutuum*. 4. *Nativitas*. 1. 4. *Natura*. 12. *Naturale*. 19. 21.

18 Ex multis non potest fieri unum, nisi habeant eandem rationem quantitatis. Mal. quæst. 7. 3. o. fin. *Negotiatio*. 2. *Non ens*. 3. *Obedientia*. 11. 24. *Oblatio*. 1. 7. *Obligatio*. 3. 5. *Observatio*. *Occidere*. 1. 12. *Omissio*. 14. *Operatio*. 10. 32. *Oratio*. 17. 37. 39. 46. 47. 49. &c. *Ordo*. 41. 74. &c. *Ornatus*. 8. *Pars*. 8. *Pascha*. 2. *Passio*. 105.

19 Plura non possunt fieri unum simpliciter, nisi sit ibi aliquid actus, & aliquid potentia. ς. 1. c. 18. *Pausatio*. *Peccatum*. 43. 175. *Pœna*. 27. 38. *Pœnitentia*. 103. *Pietas*. 1. *Pythagoras*. 7. *Pollutio*. 4. *Potentia*. 22. 27. 59. *Præceptum*. 18. 64. *Prædestinatio*. 1. *Prædicamentum*. 4. *Prædicare*. 23. *Prædicator*. 5. *Præscriptio*. *Præsumptio*. 13. *Principium*. 20. *Qualitas*. 7. *Ratio*. 13. *Sacerdos*. 29. *Scientia*. 85. 86. *Scriptura*. 20.

20 Copulatum in fieri, verificatur pro una parte, sed in esse pro utraque tantum. 1. d. 15. q. 3. 1. o. *Symonia*. 8. *Synagoga*. *Sors*. 1. *Summum*. 4. *Temeritas*. 1. *Templum*. 2. *Tempus*. 21. *Tenebræ*. 4. *Terremotus*. 3. *Testamentum*. 9. *Tyrannus*. 9. *Tonitruum*. *Vendere*. 10. *Vindicatio*. 6. *Virtus*. 37. *Unctio*. 37. *Unitas*. 10. 11. *Voluntas*. 21.

21 Copulatum in fieri potest verificari de faciente pro una parte, sed de facto pro utraque tantum, nisi altera diminuat. 1. d. 15. q. 3. 1. o. *Votum*. 4. *Usus*. 47.

Figere. *Intellectus*. 121. *Peccatum*. 370. 396. 422.

1 Figura dicitur tripliciter, scilicet qualitas resultans ex terminatione quantitatis, imago, & omne signum. 3. d. 16. q. 2. 1. 1.

2 Forma dicitur, quæ dat esse specificum artificiato, figura vero dat terminationem quanti; tamen sunt idem, vel propinque. ς. 3. c. 105. fin. *Aer*. 7. *Angelus*. 88. 141. 399. *Animal*. 81.

3 Figura est forma quanti. 1. q. 7. 1. 2., 2., 4. d. 10. art. 3. q. 1. o. *Antichristus*. 5. *Antonomasia*. 1.

4 Oppositum videtur dicere a simili. 2. 2. qu. 96. 2. o., ς. 3. c. 105. 5. *Antropomorphitæ*.

5 Figura est forma quanti, inquantum huiusmodi. 1. q. 7. 1. 2., 3. o., 4. d. 10. art. 3. q. 1. o. *Antropospatos*. *Arca*. 3. *Augmentum*. 17. *Baptismus*. 12. 155. 161. 186. 248. *Bonitas*. 229. *Caracter*. 46. *Cœlum*. 22. 23.

6 Figura proprie est tantum in corporeis. 3. q. 63. 2. 1. *Cæremonia*. 2. 6. *Cete*. 6. *Cœtur*. 1. *Cibus*. 7. *Cilicium*.

7 Figura nullius actionis, vel passionis est principium. 2. 2. q. 96. 2. 2., ς. 3. c. 105. 5. *Accidens*. 61. *Circumcisio*. 1. &c. 12. 42.

8 Identitas figuræ est quasi certum signum identitatis specificæ. 2. d. 16. 1. o., Heb. lect. 2. princ. *Circumscribi*. *Conceptio*. 24. *Confessio*. 21. 22. *Confirmatio*. 44. &c. *Consecratio*. 9. 18. 19.

9 Identitas specifica non sumitur ex identitate figuræ, sed ex generatione similis in specie. 3. q. 74. 3. 2., 4. 11. q. 1. art. 2. qu. 1. 3. *Corpus*. 48. 61. 63. *Decimæ*. 2. 4. 5. *Dæmon*. 37. 38. 56. 102. 103. *Deus*. 203.

10 Omne corpus cæleste est figuræ sphæricæ. 2. d. 14. L. *Dies*. 18. *Divisio*. 19. *Doctrina*. 1. *Eucharistia*. 11. &c. 130. 138. 273. *Fallacia*. 5. *Festum*. 2. &c. *Fictio*. 3. *Fides*. 136. *Forma*. 66. *Generatio*. 37. &c. *Grando*. *Honestas*. *Idea*. 45. *Iephte*. *Ignis*. *Imaginatio*. 1. *Imago*. 4. &c. *Immolari*. *Io*. 15. *Infinitum*. 9. *Iudæi*. 8. *Iuge*.

11 Ad aliquid significandum spiritualiter, inducuntur sensibiles figuræ in sacra Scriptura secundum Dionisium; & ille erit literalis sensus, sicut in loqutionibus metaphoricis, non illud quod significatur per verba, sed quod loquens per verba vult significare. Isa. 6. princ. *Iustificatio*. 47. *Lepra*. 2. *Lex*. 96. 104. 116. 117. 125. 136. *Liber*. 1. *Litera*. 4. *Mendacium* 17. &c. *Mundus*. 8. *Musica*. 2. *Nativitas*. 29. *Numerus*. 7. 9. *Oblatio*. 17.

12 Omnes figuræ veteris testamenti, impletæ sunt in Christo. 4. d. 43. art. 3. q. 2. 3. *Organum*. 4. 5. *Ornatus*. 12. 13. *Ovis*. 2. *Peccatum*. 420. *Pœnitentia*. 55. 58. 97. *Præceptum*. 149. &c. *Prohibitio*. 6. *Pulchritudo*. 13.

13 Diversæ figuræ legales in templo, fuerunt institutæ ad significandum Christum, propter imperfectionem earum. 1. 2. q. 102. 4. 6. *Christus*. 196. *Purgatio* 4. *Quadratum*. *Qui est*. 3. *Rarum*. 3. *Repræsentatio*. *Ritus*. *Sabbatum*. 1. *Sacerdos*. 14. 15. 16. 17. &c. *Sacramentum*. 43. 90. 118. &c. 131. 147. 150. 153. *Sacrificium*. 17. 21. 36. 37. *Samuel*, 3. *Sanctificatio*. 4. 11. *Sanguis*. 7. *Sensus*. 48. &c. *Sphæra*. *Status*. 13. *Stella*. 2. 8. 9. *Tabernaculum*. *Tertullianus*. 3. 3. *Verbum*. 55. *Verum*. 3. *Vetustas*. *Virginitas*. 14. 25. *Unctio*. 20. 30.

Filialis. *Pietas*. 8. *Timor*. 44. 51. &c. 65. &c.

1 Filiatio est tantum exeuntis a generante, & completi in specie generantis. 1. q. 27. 2. 4. o., 3. q. 32. 3. o., 3. d. 4. L. princ., d. 8. 1. 5., 5. o.; d. 10. qu. 2. art. 2. q. 1. o., q. 3. 1. *Aaron*. 2. *Abraham*. 13. 27. *Accidia*. 8.

2 Paternitas, maternitas, & filiatio, conveniunt tantum viventibus, & præcipue animalibus. 3. qu. 32. 3. o., q. 35. 3. 1.

3 Alia species filiationis est in equo, & alia in homine. Pot. q. 9. 6. 11. *Adam*. 44. 71. &c. *Adoptio*. *Afferre*.

4 Ad hoc quod natum ex alio materialiter, fit filius, oportet quod in similitudinem speciei producatur. 3. q. 32. 3. o., 3. d. 4. L. 2., d. 8. 1. 5., d. 10. q. 2. art. 2. qu. 1. o. *Generatio*. 37. &c. *Pater*. 3. *Amor*. 114. &c. 121. &c. 145. *Apollinaris*. 1. *Apostoli*. 40. *Aquila*. 1. *Arabes*.

5 Ad hoc quod natum ex alio active, dicatur filius, oportet quod producatur de substantia agentis in similitudinem speciei, & quod illud agens, non sit instrumentale, sed principale. 3. d. 4. L. princ. ς. 4. c. 23. fin. *Assimilatio*. 14. &c. *Avaritia*. 15. *Balneum*. *Baptismus*. 66. 151. *Beneficium*. 6. 10. 31. *Clamor*. 2. *Conceptio*. 37. *Confessio*. 83. *Coniunctio*. 6.

6 Filiatio prius dicitur de persona quam de natura. Ver. q. 29. 1. 1. *Consanguinitas*. 10. *Consecratio*. 19. *Consentio*. 3. *Dæmon*. 98. *Desertum*. *Detractio*. 2. *Eleemosyna*. 19. *Eva*. 1. *Fœtus*. *Figura*. 8. 9. *Finees*. *Frater*. 3. *Furtum*. 13.

7 Filiatio, & adoptio convenit tantum personæ; sed creaturam esse, subiectio, & servitus, conveniunt etiam naturæ. 3. qu. 23. 4. o., quæst. 24. 1. 2.,

F I

F I

51 Omni-

135 Ali-

FI | FI

3 Flu-

21 Omnis

FO FO

85 Im-

113 In-

FO

113 Introductio unius formæ est expulsio alterius, & e converso. 1. q. 44. 4. 2., 4. d. 17. q. 1. art. 5. qu. 2. o., Ver. qu. 28. 1. 7. o. *Mistio*. 5. 6. *Motus*. 89. *Mutabile*. 1. 4. *Mutatio*. 2. 4. 10. *Nativitas*. 1. 4. 5. *Nutrire*. 11

114 Ad introductionem formæ requiruntur duo, scilicet æqualitas operationis ad formam, & dispositio recipientis. 1. d. 17. q. 2. 3. 4. *Operatio*. 8. 14. *Privatio*. 15. *Prudentia*. 5.

115 Introductio formæ posterioris est prior expulsione formæ prioris, secundum rationem formæ, finis, & efficientia, sed est posterior secundum rationem materiæ. 4. d. 2. q. 2. art. 4. q. 3. o., d. 17. q. 1. art. 4. o., Ver. q. 18. 7. o.

116 Forma substantialis non incipit esse in materia, nisi in ultimo instanti alterationis. Quol. 1. 6. o., Quol. 7. 9. o.

117 Immo non datur ultimum instans, in quo prior forma subiecto inest. 1. 2. qu. qu. 113. 7. 5., Ver. q. 27. 2. 10.

118 Intensio formæ, & perfectionis est per accessum ad primum; sed intensio defectus & privationis est per recessum a primo. 1. qu. 49. 3. 3., 1. 2. qu. 22. 2. 1. Pot. q. 3. 6. 15., Mal. q. 1. 1. 13., qu. 2. 9. 7. *Actus*. 10. 18. *Magis*. 4.

119 Intensio, & remissio formarum numquam causat diversitatem speciei, sed quandoque consequitur eam. 1. 2. q. 72. 8. 1., 2. d. 32. qu. 1. 1. 4., 3. d. 9. q. 2. 1. 4. *Augmentum*. 14. &c. *Contrarium*. 20. *Defectus*. 4. 5. *Instans*. 23.

120 Oppositum videtur dicere. 1. q. 50. 4. 2., 1. 2. q. 18. 11. 1., q. 60. 5. 3., q. 72. 8. 1.

121 Magis & minus ex formis diversorum graduum, diversificant speciem, non autem intensionem graduum eiusdem formæ. 1. q. 50. 4. 2., 1. 2. q. 18. 11. 1., q. 60. 5. 3., q. 72. 8. 1., 1. d. 35. 4. 3., 2. d. 32. q. 1. 1. 4., Mal. q. 2. 6. 16., q. 7. 1. 19., Spir. 8. 8., Anim. 7. 6.

122 Perfectio formæ duplex, scilicet secundum speciem, & secundum subiectum. Secundum primam forma dicitur magna, secundum secundam vero dicitur magis. 1. 2. q. 50. 1. o., princ., q. 66. 1. o., 4. d. 40. 2. 5., Virt. q. 5. 3. o. *Intensio*. *Magis*.

123 Quantitas formæ duplex, scilicet per accidens, secundum subiectum, & per se tripliciter, scilicet ab agente, a dispositione subiecti, & ab obiecto, inquantum est habitus. Mal. q. 7. 2. o. *Augmentum*. 8. *Prædicari*. 20.

124 Immo ex parte dispositionis reducitur ad formam. 4. d. 17. q. 8 art. 4. q. 1. o.

125 Formarum quædam suscipiunt magis & minus, per mistionem sui contrarii, quædam per distantiam a causa, quædam nullo modo. Primæ introducuntur successive, secundæ vero & tertiæ introducuntur subito. 3. d. 17. q. 1. art. 5. q. 3. o. *Augmentum*. 17.

126 Forma dupliciter recipit magis & minus, scilicet in concreto tantum, si sit simplex & una, ut lux, vel in concreto & abstracto, si importet in ratione sua proportionem multorum ordinatorum ad unum, ut motus, sanitas, & pulchritudo. 1. qu. 52. 1. o., q. 53. 2. 3., Virt. q. 5. 3. o. *Quantitas*. 16. 19. *Subtilitas*. 2.

127 Nulla forma substantialis, suscipit magis vel minus. 1. q. 76. 4. 4., q. 93. 3. 3., qu. 118. 2. 2., 1. 2. q. 52. 1. o., 3. q. 75. 7. o., Pot. qu. 3. 9. 9., 12. o. fin., Mal. q. 7. 2. 4., 7., Virt. q. 1. 11. o., q. 5. 3. o., Trin. 15. 6., Anima. 9. 10, Quol. 1. 6. 3., Opusc. 2. cap. 92. fin.

FO

128 Forma exemplaris duplex, scilicet ad cuius similitudinem aliquid fit, & ad cuius similitudinem & participationem alia habent esse, quæ non semper est eiusdem speciei cum exemplato. 3. d. 27. qu. 2. art. 4. q. 3. 1. *Addere*. 9.

129 Forma rei per se existens ad duo potest esse, scilicet ut exemplar, & ut principium cognitionis. 1. q. 15. 1. o. *Adoptio*. 17. *Agens*. 68. &c. *Agere*. 9. *Angelus*. 151. 262. 268. 351. 352. *Anima*. 3. 4. 5. 176. 209. *Ars*. 6. 7.

130 Forma exemplaris coincidit in idem numero cum efficiente & fine, ut Deus, non autem forma inhærens. 3. d. 27. q. 2. art. 4. q. 3. 4., 4. d. 1. q. 1. art. 4. q. 4. 3., Verit. q. 21. 4. o. *Artificiale*. 2. 3. 4. *Assimilatio*. 6. *Deus*. 44.

131 Forma exemplaris in mente Dei est respectu formæ principaliter, & respectu materiæ secundario; sed in mente artificis creati, est respectu formæ tantum. Quol. 7. 2. o. *Caritas*. 12. &c. *Causa*. 24. 25. 36. &c. 40. &c. 85. 90. *Certitudo*. 9. 24. *Cognitio*. 15. 62. 64. *Defectus*. 5. *Deitas*. 2. *Dæmon*. 56. 100. &c. 109. 110. *Deus*. 44. &c. 147. 154. 156. 214. 325. &c. 390. &c. 432. *Diffinitio*. 2. *Distinctio*. 16. *Effectus*. 5. &c. *Exemplar*. *Phantasia*. 6. *Fides*. 5. 7. 82. 83. 121. 152. &c. *Finis*. 33. 76. *Imitatio*. *Ingratitudo*. 11. *Iudicium*. 80. *Lex*. 169. *Materia*. 22. &c.

132 Verbum Dei est forma exemplaris, non autem forma quæ est pars compositi. 1. quæst. 3. 8. 2. *Non ens*. 2. *Præstigium*. 2. *Principium*. 11. *Pronomen*. 5. *Prophetia*. 54. 56. *Relatio*. 89. 98. *Sigillum*. 1. *Similitudo*. 3. 6. 9. 13. 15. 27. 30. 31. *Superius*. 1. *Verbum*. 1. &c. *Vestigium*. 6. 9.

133 Forma substantialis est perfectio totius, & cuiuslibet partis eius, non autem quælibet forma accidentalis. 1. q. 76. 8. o.

134 Quælibet forma substantialis est tota in toto, & tota in qualibet parte, non autem formæ accidentales, consequentes quantitatem, sed pars in parte. 4. d. 10. art. 3. q. 3. o. *Accidens*. 16. 23. 65. 76. *Accidentaliter*. 6. *Actio*. 13. 36. 97. 98. *Aer*. 4. *Agens*. 78. *Alteratio*. 5. 6. 7. 11. 12. *Angelus*. 26. 27. 73. 92. 449. *Anima*. *Animal*. 2. 6. *Annihilatio*. 4. *Ars*. 36. &c. 41.

135 Ad formam substantialem requiruntur duo, scilicet esse principium formale substantialiter ei cuius est, & convenientia cum materia in esse. Ç. 2. cap. 67. princ. *Artificiale*. 2. 3. 4. *Calor*. 6. 7. 8. *Causa*. 90. *Cælum*. 2. 4. 16. 66. 77. 84. 99. 105. 120. 121.

136 Forma substantialis unitur immediate materiæ. 1. q. 76. 6. 7. o., 3. d. 2. q. 2. art. 2. q. 1. o., Ç. 2. c. 70., Verit. q. 13. 4. 4., Anima. 9. o., 16. o. fin. *Complexio*. *Compositio*. 1. 2. *Conservatio*. 4. 5. 9. *Corpus*. 4. 8. 23.

137 Forma substantialis simul recipitur, & recepta est. 2. d. 1. q. 1. 2. 3. *Creatio*. 41. *Differentia*. 12. 22. *Differre*. 2. 8.

138 Non est possibile plures formas substantiales simul esse in eodem corpore. 1. qu. 76. 3. o., 4. o., 2. d. 12. 4. o., d. 18. q. 1. 2. o., 4. d. 44. q. 1. art. 1. qu. 1. 4., Ç. 2. c. 57., Lib. 4. c. 80., Verit. qu. 15. 2. 12., Pot. q. 3. 9. 9., q. 8. 4. 2., Spir. 1. 9.,

FO

28 For-

FU

GA

G

GA

1. o., Opusc. 3. c. 2. Col. 1. lect. 4. med. *Deus*. 355. *Hæresis*. 94. 95. 101. *Pater*. 8. 11. 12. 13. *Persona*. 36.

47 Generationem esse in Deo, tenendum est sola fide, quia demonstrari non potest. 1. d. 4. q. 1. 1. o., d. 6. 3. 3.

48 In solo Deo potest esse generatio sine imperfectione mutationis, & divisionis. Ideo non convenit angelis, nec animæ rationali, nec cælis. pot. q. 3. 9. 27. *Possibile*. 8. *Processio*. 20. &c. 28. 30. 32. 56. *Relatio*. *Verbum*. 64.

49 Generatio Filii Dei a Patre, est æterna. 1. qu. 42. 2. o., 1. d. 9. 2. 1. 1., ç. 4. c. 11., Pot. q. 2. 13. o., 24. 3., Psalm. 2. med.

50 Generatio æterna, & temporalis Filii Dei differunt dupliciter, scilicet secundum respectus, & secundum naturas. 1. d. 14. q. 1. 2. 4.

51 Una & eadem operatione Pater generat, & Filius Dei generatur. 1. d. 20. 1. 1., ç. 4. c. 13. Pot. q. 2. 5. o., qu. 9. 9. 3. *Christus*. 219. 221. *Deus*. 3. 66.

52 Hæresis Arii, quod Pater genuit Filium voluntate. ç. 4. c. 12., Pot. q. 2. 3. o.

53 Arius ponit duodecim modos generationis, scilicet iuxta fluxum lineæ a puncto, iuxta emissionem radiorum a Sole, iuxta caracterem, seu impressionem a sigillo, iuxta immissionem bonæ voluntatis a Deo, iuxta exitum accidentis a substantia, iuxta abstractionem speciei a materia, iuxta excitationem voluntatis a cogitatione, iuxta transfigurationem motus a movente, iuxta eductionem specierum a genere, iuxta ideationem, & iuxta nascentia, in quibus deest æqualitas naturæ, vel durationis. 1. q. 42. 1. art. 1., 1.

54 Paternitas non est principium generationis principaliter, sed quodammodo cointellectum, quia non est sicut forma speciei, sed sicut principium individuale, id est proprietas personalis in patre. Pot. qu. 2. 2. 5.

55 Generatio Dei activa est Pater, passiva vero Filius. Ideo non est medium secundum rem inter utrumque. 1. d. 4. q. 1. 1. 4.

56 Omnia quæ distinctim conveniunt patri, & matri, attribuuntur Patri in generatione divina, scilicet concipere, parere, vel parturire, quia ibi non convenit ratio matris. ç. 4. c. 11. fin.

57 In generatione divina est terminus *ad quem*, non autem terminus *a quo*. 1. d. 5. q. 3. 1.

58 Potentia generandi in divinis non est communis, sed est propria, ratione relationis implicitæ. Pot. q. 2. 2. 4.

59 Spiritus sanctus non potest communicare Patri in generatione Filii, quia generatio est tantum ab uno, & nihil potest esse principium sui principii. 1. d. 11. 1. 8. *Pater*. 12.

60 Oppositum videtur dicere a simili. 1. d. 6. 2. o., d. 10. 1. o., 3., d. 13. 3. 4.

61 Processio Spiritus sancti non potest dici generatio, quia est per modum amoris, non autem per modum similitudinis, sicut Verbum. 1. q. 27. 3. o. q. 30. 2. 2., q. 35. 2. o., 1. d. 13. 3. 3., 4., 3. d. 8. 1. 8., ç. 4. c. 19. fin., Pot. q. 2. 4. 7., q. 10. 2. o., 22. *Filiatio*. 5.

62 Nullus modus processionis in creaturis perfecte repræsentat divinam generationem, sed ex multis oportet colligere similitudinem. 1. q. 41. 3. 4., q. 42. 2. 1. ç. 4. c. 8. fin., Pot. q. 3. 18. 17.

63 Principium generationis duplex, scilicet *quod*, id est Pater, & *quo*, id est essentia. Primum distinguitur a genito realiter, non autem secundum. Pot. q. 2. 2. 3.

64 Ubi generatio est sine motu, id est ubi non est aliud generari, & generatum esse, ut in divinis, non oportet quod generatur, quandoque non esse. Pot. q. 3. 13. 3.

65 Potentia generandi est idem realiter cum divina essentia, ita quod includitur in ratione eius, Pot. qu. 2. 2. 6.

66 Deitas ad generationem se habet solum ut accepta per eam, sed filiatio consequitur eam secundum modum intelligendi. 1. d. 5. L. princ., d. 18. 4. o., 2. *Actus*. 190. &c. *Dicere*. 4. *Ingenitum*. 4. *Innascibilitas*. 2.

67 In creaturis generatio per se ordinatur ad speciem, non autem in divinis, sed ad personam. Pot. q. 10. 2. 12.

68 Divina essentia est terminus generationis ut *quo*, non autem ut *quod*. 1. dist. 5. quæst. 3. o. *Pater*. 11.

69 Essentia ut est paternitas, est principium quo pater generat. 1. d. 5. q. 1. 1. 2. o. *Pater*. 12.

70 Immo potentia generandi est essentia principaliter, & paternitas non est quo pater generat, cum sit quasi quædam forma individualis. 1. quæst. 39. 5. 5.

71 Philosophi non cognoverunt divinam generationem, licet cognoscerent divinam naturam, quia non comprehenderunt eam. 1. d. 3. qu. 1. o., Ioan. prol. princ.

72 Immo philosophi non cognoverunt divinam naturam. 1. q. 12. 11. o.

73 Nec beati illam ineffabilem generationem sciunt, quia non comprehendunt naturam Dei. 1. qu. 12. 7. o.

74 Immo beati in patria habent meritum spei, & noscunt illam ineffabilem generationem. 1. q. 12. 7. 1. Opusc. 2. c. 163.

75 Essentia Dei non generatur, nec genita est per se, nec per accidens. 1. q. 39. 5. 2., 3. q. 16. 5. 1., 1. d. 5. q. 3. 1. 2., d. 18. 4. 2., Opusc. 1. c. 5., 18.

76 Essentia non generat, sed Pater virtute essentiæ. 1. q. 39. 5. o., q. 41. 5. 1., 1. d. 5. q. 1. 1. 2. o., Unio 1. 12., Opusc. 1. c. 5.

77 Generatio attribuitur aliis terminis essentialibus, secundum quod magis connotant actum. 1. q. 39. 5. 1. 1. d. 5. q. 1. 2. o., Opusc. 1. c. 5.

78 Essentia est Deus generans, & res generans, si res & Deus, supponant pro persona, non autem si supponant pro essentia. 1. q. 39. 5. 5., 1. d. 5. q. 1. 1. 4., 3. d. 5. L. fin.

79 Hæc propositio est falsa, *Deus non genuit Deum*. 1. q. 39. 4. 3.

80 Hæc propositio est vera, *Deus genuit Deum*. 1. q. 39. 4. o., 5. 1., 1. d. 4. q. 1. 2. o., d. 5. q. 1. 2. o., ç. 4. c. 3.

81 Hæc est falsa, *Deus genuit se Deum*, vel *alium Deum*. 1. q. 39. 4. 4., 1. d. 4. q. 1. 3. o., Pot. q. 9. 8. 5.

82 Hæc est vera tripliciter, *Deus Pater genuit alterum se*, scilicet in ablativo, in accusativo simpliciter, & personaliter, sed emphatice. 1. q. 39. 4. 4., 1. d. 4. L. *Solus*. 10.

83 Hæc est vera appositive, *Deus genuit Deum*, *qui*

GE GE

2 Ec-

GR

H

4 Ha-

H A

43 Ha-

HA

HA

HE

65 Quod

97 Ne-

Hic

Verit.

Verit. qu. 24. 10. o., 11. 10., Mal. qu. 16. 5. o., Spir. 8., 1. Opusc. 3. c. 5., Opusc. 2. c. 178.

22 Reparatio ruinæ angelicæ non fuit principalis finis productionis hominis, sed tantum ei utilis. 2. d. 1. q. 2. 3. o., d. 3. q. 2. 3., Mal. q. 16. 4. 16. *Angelus*. 21. 60. &c. 149. 150. &c. 169. &c. 215. 230. 235. &c. 258. 284. 286. 301. &c. 321. 337. 348. 349. 376. 392. 419. &c. 452. &c. 487. 496. &c. 500. 511. &c. 520. &c. 545. &c. 571. &c. 615. &c. *Anima*. 41. 215. 227. 244 327. &c.

23 Omnia facta sunt propter hominem, non ut principaliter intentum, sed ut omnia sint ei utilia. 2. d. 1. q. 2. 3. o., 4. d. 47. q. 2. art. 1. q. 1. o., d. 48. q. 2. 1. o., 3. 3., 6., 5. 3. c. 112. fin., Lib. 4. c. 55. 3., c. fin. 1., 4., Pot. q. 5. 9. o., Mal. q. 16. 4. 16., Opusc. 2. c. 152. *Antropospatos*. *Apostoli*. 12. *Appetitus*. 49. 64. 76. *Apprehensio*. *Aptitudo*. *Ars*. 3. 4. 19. 23.

24 Homo debuit ultimo fieri, quia est perfectissimum omnium animalium. 1. q. 3. 1. 2., q. 4. 3. o., qu. 91. 4. 1., 12., q. 93. o., 1. d. 2. L. fin., 2. d. 15. q. 2. 2. 7., 5. 3. c. 29., Pot. q. 3. 10. 5. *Assimilatio*. 16. &c. *Avaritia*. 19. 23. *Baptismus*. 173. 174. 180. 181. 188.

25 Homo dicitur rationalis, quia intelligit cum discursu; angelus vero dicitur intellectualis, quia sine discursu intelligit. 1. q. 58. 3. o., 1. 2. q. 5. 1. 1., 2. d. 39. q. 3. 1. o. *Anima*. 322. &c. *Barbarus*. 1. *Beatitudo*. 10. &c. 78. 89. 90. 91. 95. 101. 102. 107. 108. 112. 116. *Beneficium*. 13. &c.

26 Omnis creatura corporalis, quantumcumque magna, est inferior homine propter intellectum. 2. d. 1. q. 2. 3. 3. *Bubalus*. *Caro*. 2. *Cerebrum*. 1. *Certitudo*. 4. 10. *Civitas*. 1. 6. *Clavis*. 3. 7. *Cogitativa*. 2. 5. *Cognitio*. 78.

27 Homo differt in virtute motiva a ceteris animalibus dupliciter, scilicet quia non habet finem determinatum a natura, nec vias determinatas, sicut illa. 4. d. 15. q. 4. art. 1. q. 1. o. *Colere*. *Conceptio*. 11. *Conceptus*. *Concupiscentia*. 6. 9. *Concupiscibilis*. 7. *Confirmatio*. 34. 35. *Consilium*. 9. *Corona*. 2. *Creatura*. 1. *Cura*. 4. *Damnatio*. 1. 6. 39. 55. *Datio*. 7. 32. 33. 44.

28 Illud hominis quo ceteris animalibus anteponitur, non est aliquid corporale, vel corporalis forma, sed est intellectus. Ratio autem in homine habet locum dominantis, & non locum subiecti dominio. 1. qu. 96. 1. 2. o., 2. d. 15. qu. 1. 3. o., qu. 2. 2. 6. *Delectatio*. 8. 9. 18. 100. *Dæmon*. 3. 52. &c. 90. &c. 119. 122. *Demonstratio*. 2. 3. *Differentia*. 25. *Dispositio*. 25. 26. *Dissensio*. 2. &c. *Dominium*. 6. &c. *Dulia*. 2.

29 Propria operatio hominis est intelligere mediante imaginatione. Verit. q. 13. 1. 6. *Abstractio*. 15. *Ecclesia*. 2. 5. *Electio*. 9. 12. 23. 26. 28. *Elementum*. 27.

30 Idem iudicium est de homine sequente operationes sensitivas, & de aliis animalibus. 2. qu. 10. 3. o., 1. 2. qu. 64. 2. 3., 2. d. 1. qu. 1. 1. 3., d. 15. q. 1. 3. 4., d. 35. 4. 5. o. *Æqualitas*. 15. 16. 17. *Ætas*. *Evangelium*. 1. 3. *Eucharistia*. 2. *Excæcatio*. 3.

31 Sensus interiores magis vigent in homine quam in ceteris animalibus. 1. q. 91. 3. 1., 2. d. 17. qu. 3. 2. 1., d. 18. qu. 2. 3. 4., Pot. q. 3. 11. 1. *Falsitas*. 19. 20. *Familiaritas*. *Phantasia*. 6. *Felicitas*. 3. 4. *Fides*. 59. &c. 64. &c. 112. *Filiatio*. 3. 4. 20. 33. &c.

32 Homo habet peiorem auditum, olfactum, & visum, quam aliqua bruta; sed habet tactum optimum. 1. q. 76. 3. o., q. 91. 3. 1., 2. d. 1. q. 2. 5. o., d. 17. q. 3. 2. 1., d. 18. q. 2. 3. 4., Pot. qu. 9. 9. 2., Anim. 8. o. *Finis*. 56. 57. 66. &c. 74 81. 133. &c. *Fortitudo*. 58. *Fructus*. 9. &c. 18. *Gloria*. 3. 4. 19. &c. *Grifus*. *Habitus*. 2. 13. 28. *Hæresis*. 9. 34. 70. 71. 74. 77. 87. 88. 96. 109. *Hierarchia*. 5. *Honestum*. 3. *Honor*. 2. 3. 6. 18. &c. 37. *Humilitas*. 3. 4. 20. *Idolatria*. 4. 9. *Illuminatio*. 7. &c. *Imago*. 20. &c. 35. 40. &c. *Impedimentum*. 3. *In*. 12. 13. *Incarcerare*. *Individuum*. 2. 10. *Infirmitas*. 1. 2. 4. &c. *Intellectualis*. 1. 7. *Intellectus*. 23. 34. &c. *Interrogare*. *Ira*. 46. 55. 77. *Irascibile*. 1. 4. *Iumentum*. *Ius*. 5. 6. 18. *Iustitia*. 39. 58. 86. 89. 90. 91. *Iustificatio*. 1. 27. 30. 37. *Lameth*. *Leviatan*. *Libertas*. 10. *Malum*. 37. 59. &c. *Mansuetudo*. 4. &c. *Maria*. 21. 51. *Mas*. *Matrimonium*. 5. 49. *Mediator*. *Missio*. 11. *Moralis*. 1. 2. *Mundus*. 111. 24. *Odium*. 8. 14. *Olfactus*. *Oratio*. 12. 71. 72. *Ordinatio*. 2. 4. 5. *Ordo*. *Orizon*. 2. *Orpheus*. *Papa*. 7. 10. *Passio*. 86. 87. 88. 93. 94. 95. *Pax*. 16. &c. *Peccatum*. 247. &c. *Perfectio*. 26. 57. *Persona*. 3. 4. *Pietas*. 4. *Piscis*. 4. *Potestas*. 12. *Præceptum*. 29. 44. 93. 94. 138. *Prædestinatio*. 21. 28. 32. 51. &c. *Primum*. 6. *Principium*. 21. *Probatio*. *Professio*. 9. *Prophetia*. 8. 23. 27. 38. 42. 53. *Providentia*. 18. 40. *Proximus*. 1. *Purgatio*. 5. *Redemptio*. 2. 4. *Regulus*. *Religio*. 8. 11. 14. 39. 42. *Reminiscentia*. *Revelatio*. 5. 6. 10. &c. *Reverentia*. 3. 5. &c. *Rex*. 4. 6. *Robur*. *Sacerdos*. 2. 4. 9. 13. 41. 42. *Scientia*. 8. 38. 108. 109. *Semen*. 7. 18. 22. 23. *Servire*. 3. *Similitudo*. 11. 12. 14. *Situs*. 4. *Sociales*. *Societas*. *Speculum*. 4. *Spes*. 20. *Status*. *Theologia*. 20. *Timor*. 5. 45. 55. &c. *Verbum*. 21. *Via*. 2. 3. 6. &c. *Virtus*. 10. 60. 120. 136. 168. 169. 197. 229. 230. 248. 254. 256. *Voluntarium*. 8. 11. &c. *Votum*. 10. 20. &c.

33 Quilibet homo dupliciter considerari potest, scilicet ut singularis persona, & ut pars vel membrum alicuius communitatis. Et utroque modo convenit ei aliquis actus; scilicet primo secundum quod est quædam persona singularis; & sic ad eum pertinet ille actus quem proprio arbitrio, & per seipsum facit: alio modo secundum quod est pars alicuius collegii; & sic potest ad eum pertinere aliquis actus quem nec per seipsum, nec proprio arbitrio facit, sed qui fit vel a toto collegio, vel a principalibus de collegio, vel a principe collegii, sicut id quod princeps civitatis facit, dicitur civitas facere. Huiusmodi enim collegium reputatur quasi unus homo, ita quod diversi homines in diversis officiis constituti, sunt quasi diversa membra unius corporis naturalis, ut Apostolus inducit de membris Ecclesiæ. 1. 2. qu. 1. 8. o., qu. 8. 2., 2. 2. qu. 39. 2. 2., d. 38. qu. 1. 1. o., 2. o., 4. d. 18. q. 2. art. 3. qu. 2. o., d. 24. qu. 3. qu. 2. o., Mal. qu. 4. 1. o., Quol. 10. 15. 1.

34 Sicut bonum multitudinis est maius quam bonum unius hominis qui est de multitudine, ita etiam bonum multitudinis ad quod ille unus ordinatur, est minus, quam bonum extrinsecum ad quod multitudo ordinatur, sicut bonum or-

22. lect. 2. fin., 1. Tim. 4. lect. 2. med., cap. 5. princ.

10 Quicquid pertinet ad redditionem debiti cuiuscumque, intelligitur mandari quarto præcepto, scilicet de honore parentum. 2. 2. qu. 22. 5. 2., 3. d. 37. art. 2. q. 1. 2.

11 Longævitas promittitur honorantibus parentes, privatio autem vitæ inhonorantibus. 2. q. 32. 5. 4., q. 122. 5. 4., Eph. *6.* med.

12 Honor respicit proprium bonum honorati: ideo diversificatur specie secundum diversa bona singulorum: non autem amor, quia respicit bonum in communi. 2. 2. q. 25. 1. 2.

13 Honor est propter se, & in se; sed laus ordinatur ad aliud. Ideo honor est excellentior laude. 2. 2. q. 103. 1. 3. d. 9. q. 1. art. 2. q. 1. o., d. 24. art. 3. q. 2. o., Psal. 40. fin.

14 Honor est in omni signo exteriori, & est respectu finis; sed laus est tantum in verbis, & est respectu eorum quæ sunt ad finem. 2. 2. q. 103. 1. 3. *Animal*. 65. *Gratia*. 65. *Iuramentum*. 1. 27. *Laus*. 8. 13. &c. *Magnanimitas*. &c.

15 Gloria non est honor, sed effectus honoris, & laudis. 2. 2. q. 103. 1. 3., q. 132. 2. o., 4. 2., q. 145. 2. 2., Heb. 2. lect. 2. fi.

16 Reverentia non est honor, sed est motivum honorantis, & est finis honoris, inquantum scilicet aliquis ad hoc honoratur, ut in reverentia habeatur ab aliis. 2. 2. q. 103. 1. 1. *Mundana*. *Nomen*.

17 Honor vituperio, seu exprobrationi opponitur. 2. 2. q. 142. 4. o., q. 144. 2. o., 2., 3. o.

18 Honor debetur alicui ratione excellentiæ, & honor diversus secundum diversitatem excellentiæ. 2. 2. q. 81. 4. o., q. 94. 2. o., 3. q. 25. 1. o., 3. d. 9. q. 2. o. *Adoratio*. 23. *Allicere*. *Circumcisio*. 12. *Confessio*. 8.

19 Honor proprie debetur soli virtuti, excellentiæ autem bonorum exteriorum debetur secundum æstimationem vulgi. 2. 2. q. 63. 3. o., q. 130. 2. 3., qu. 144. 2. o., 2., q. 145. 1. 2., 4. 3. 2., qu. 186. 7. 4., 3. d. 9. q. 2. 3. o. *Opprobrium*. 4.

20 Virtus honoratur, inquantum est appetibilis propter se; sed laudatur, inquantum est appetibilis propter aliud. 2. 2. q. 145. 1. 2.

21 Eorum quæ honorantur præter virtutem, aliqua sunt supra eam, scilicet Deus, & beatitudo, aliqua infra eam, inquantum adiuvant ad opera virtutum, ut nobilitas, potentia, & divitiæ. 2. 2. q. 145. 1. 2. *Debitum*. 12.

22 Secundum veritatem solus bonus est honorandus. Bonus autem est aliquis secundum virtutem. 2. 2. q. 145. 1. 2.

23 Honor debetur soli subsistenti toti; sed ratio, & causa honoris potest esse aliquid eius non subsistens, scilicet pars, vel accidens. 2. 2. q. 103. 4. 3., 3. q. 25. 1. o., 2. o., 3. d. 9. q. 1. art. 2. q. 1. o., 2. *Dispensatio*. 4. *Episcopus*. 24. *Filiatio*. 29.

24 Maior honor debetur iustitiæ, & fortitudini propter excellentiam maioris boni, temperantiæ vero propter cohibitionem turpiorum. 2. 2. q. 145. 4. 3. *Gratia* 65. *Honestum*. 3. 2. *Honorabile*. *Iactantia*. 3. 4. *Illegitimus*. 1. 2. *Indulgentia*. 4.

25 Honor debetur alicui dupliciter, scilicet vel ratione sui, vel ratione alterius. Primum convenit tantum agenti per electionem, scilicet personæ; secundum vero convenit omni, quod est aliquid eius, scilicet parti, & naturæ, & accidenti. 2. 2. qu. 103. 4. 3., 3. qu. 25. 1. o., 2. o., 3. d. 9. qu. 1. art. 2. qu. 1. o., 2. *Irreligiositas*. 4. *Manichæus*. 1. *Maria*. 32. *Necessitas*. 32. 33. *Nomen*. 84. *Observatio*.

26 Honor debetur alicui tripliciter. Primo directe, proprie, & secundum se, id est habenti gratiam, & virtutes in actu. Secundo habenti virtutem in aptitudine, id est cuilibet habenti imaginem Dei, non confirmato in malo. Tertio ordinatis ad inducendum, vel conservandum virtutes in alios, id est prælatis. 3. d. 9. q. 2. 3. o.

27 Aliqui honorantur quadrupliciter, scilicet vel propter virtutem propriam, ut virtuosi; vel propter virtutem alterius, scilicet Dei, seu communitatis, ut superiores; vel propter signum virtutis, ut senes, vel propter participationem divinæ bonitatis, ut domini, & parentes. 2. 2. q. 63. 3. o., q. 145. 1. 2. *Ordo*. 57.

28 Honor, reverentia, & subiectio debentur a tota creatura Deo, inquantum omnia sunt ex seipso, per ipsum, & in ipso. Gloria vero inquantum nihil ab alio incipit. Rom. 11. lect. 1. fin.

29 Honor debetur superioribus ratione excellentiæ, cultus autem consistens in obsequio obedientiæ & beneficii debetur ratione gubernationis. 2. 2. q. 102. 2. o., Heb. 13. lect. 3. princ. *Peccatum*. 188. 200. *Philotimia*.

30 Honor, & cultus debetur omnibus prælatis suis ex debito legali, aliis autem in dignitate constitutis ex debito morali. 2. 2. q. 102. 2. 2.

31 Malis prælatis debetur honor, inquantum gerunt vices Dei, vel communitatis. 2. 2. q. 63. 3. o., q. 103. 1. 2., 3. d. 9. qu. 2. 3. o., Quol. 8. 7. o. *Pietas*. 21. *Politia*. 3. 4.

32 Constitutis in dignitate debetur honor ratione excellentiæ, timor autem ratione potestatis, obedientia vero, & tributum ratione gubernationis. 2. 2. q. 102. 2. 3.

33 Filii debent honorem parentibus tripliciter, scilicet reverentiam ut superioribus, obedientiam ut instructoribus, & subventionem ut nutrientibus. Ephes. 6. lect. 1. princ.

34 Honor debetur parentibus, inquantum huiusmodi; subsidium vero, & alia debentur eis ratione indigentiæ, quæ tamen omnia intelliguntur in quarto præcepto, scilicet de honore parentum. 2. 2. q. 101. 2. o., q. 106. 3. o., q. 122. 5. 3., q. 189. 6. o., 1., Ephes. lect. 1. princ.. 1. Tim. 5. princ. *Præceptum*. 49. &c. 102. *Prædicator*. 3. *Prælatio*. 3. 17. 81. *Professio*. 8.

35 Divites non sunt honorandi solo intuitu divitiarum, sed ratione maioris loci in communitate. 2. 2. q. 63. 3. fin., Quol. 10. 12. o.

36 Dæmones sunt pro inimicis habendi, magis quam honorandi. 2. 2. q. 103. 2. 2., 3. d. 9. q. 1. 3. 5. *Religio*. 3. 5. &c. *Sacramentum*. 47. *Sacrificium*. 1. *Satisfactio*. 2. *Scientia*. 122. 123. *Sepultura*. 5. 6. *Servitus*. 9. *Statutum*. 1.

37 Creaturæ irrationali secundum se non debetur ab homine aliqua subiectio, vel honor; sed est homini naturaliter subiecta. 2. 2. q. 103. 4. 3., 3. q. 25. 3. 3., 4. 5. o., 3. d. 9. q. 2. 3. 6. *Superbia*. 4. *Templum*. 1.

Honorabile. *Iuramentum*. 1. 17. 34. *Ordo*. 47. 57. *Virginitas*. 8.

sequitur acidia. 2. 2. q. 35. 1. 3. 4. q. 161. 3. o. *Religio.* 89. 90. 106. *Sedere.* 1. *Tenebræ.* 1. *Timor.* 74. *Turpitudo.* 2. *Vestis.* 6. *Visio.* 15.

6 Gradus humilitatis sunt duodecim secundum Beatum Benedictum, scilicet corde & opere semper humilitatem ostendere, defixis in terram aspectibus, ut pauca verba & rationabilia loquatur aliquis, non clamosa voce, ut non sit facilis aut promptus in risum, taciturnitas usque ad interrogationem, tenere quod habet communis monasterii regula, credere & pronuntiare se omnibus viliorem, ad omnia indignum & inutilem se confiteri & credere, confessio peccatorum, pro obedientia in duris & asperis patientiam amplecti, ut cum obedientia se subdat maiori, ut voluntatem propriam non delectetur implere, ut Deum timeat, & memor sit omnium quæ præcepit. 2. 2. q. 161. 6. o., q. 162. 4. 4.

7 Sed secundum Anselmum sunt septem, scilicet contemptibilem se esse cognoscere, de hoc dolere, hoc confiteri, hoc persuadere, scilicet ut hoc velit credi, ut patienter sustineat hoc dici, ut patiatur contemptibiliter se tractari, ut hoc amet. 2. 2. q. 161. 6. art. 3. o.

8 Secundum Glossam vero sunt tres gradus, scilicet subdere se maiori & non præferre se æquali, qui est sufficiens, subdere se æquali, nec præferre se minori, & hic dicitur abundans, & subesse minori, in quo est omnis iustitia. 2. 2. q. 161. 6. art. 4. o., Matth. 3. fin.

9 Humilitas triplex, scilicet pœnosa ab extrinseco, stulta ex ignorantia propriæ dignitatis, & virtus ex cognitione sui. 2. 2. q. 161. 1. 1.

10 Virtus humilitatis est principaliter circa interiorem motum. Quæ autem est secundum signa exteriora per fictionem, est magna superbia. 2. 2. q. 161. 1. 2., 2. 4., 3. 3.

11 Tendere in magna supra se, ex confidentia propriarum virium, contrariatur humilitati, non autem si ex confidentia Dei. 1. prol., 2. 2. q. 129. 3. 4., qu. 161. 2. 2., 6. 1., 3. prol. L. princ.

12 Humilitas est essentialiter in appetitu, scilicet subiective; sed cognitio proprii defectus est regula eius. 2. 2. q. 161. 2. o, 6. o., q. 162. 3. 2. *Subiective.*

13 Humilitas est in irascibili subiective. 2. 2. q. 161. 4. 1. *Adoratio.* 2. 5. *Apostoli.* 41. *Centurio.* 2. *Devotio.* 12.

14 Humilis nihil audit mirabilius quam suam excellentiam. 3. q. 30. 4. 1. *Excommunicatio.* 32. *Iudicium.* 30.

15 Vere humilis reputat se deteriorem aliis, non quidem quo ad actum exteriorem, sed timens ne per superbiam gravius peccet in his quæ bene agere videtur. 2. 2. q. 161. 6. 1., 4. d. 21. q. 2. 3. 2. *Maria.* 57. *Mitis.* *Nativitas.* 17.

16 Quilibet per humilitatem debet secundum illud quod suum est, se subiicere cuilibet proximo secundum illud quod Dei est in eo. 2. 2. q. 161. 3. o., 6. 1., Phil. 2. lect. 4. fin. *Oratio.* 19. 24. *Parvus.* 1. 2. *Passio.* 110. 131. *Pax.* 24. *Peccatum.* 175. 194.

17 Humilitas convenit omni homini, etiam Christo secundum humanitatem, non autem secundum Divinitatem. 2. 2. qu. 161. 1. 4., 3. d. 1. q. 1. 3. 2., 5. 4. c. 55. 17., 18. *Christus.* 170. 171. 202. *Princeps* 8. 21. 30. *Proximus.* 2. *Stultitia.* 21. *Tribulatio.* 15. 23.

18 Dignitas personæ addit ad laudem humilitatis; Ideo humilitas Christi summe commendatur. 5. 4. c. 55. 17., 18., Ver. q. 29. 3. 4.

19 Christus humiliavit se quadrupliciter, scilicet ad passionem, & mortem, ad sepulcrum & infernum, ad confusionem & opprobria, & sub hominibus. Ideo quadrupliciter meruit exaltari, scilicet per resurrectionem, ascensionem, sessionem ad dexteram Patris cum manifestatione Divinitatis eius, & per iudiciariam potestatem. 3. q. 49. 6. o., q. 53. 1. o., q. 54. 2. o., q. 59. 3. o., 6. o., 3. d. 18. art. 4. q. 3. o., Opusc. 2. c. 247., 249. *Passio.* 104.

20 Humilitas est propinquissima virtutibus theologicis, quia homo per eam se ex reverentia Dei Deo subiicit, & alii propter Deum. 4. dist. 33. qu. 3. 3. 7.

21 Humilitas post virtutes theologales, & intellectuales, & post iustitiam, præcipue legalem, est potior ceteris. 2. 2. q. 161. 5. o., 4. d. 33. qu. 3. 3. 4. *Beatitudo.* 141. &c *Caritas.* 65. *Fides.* 159. *Fortitudo.* 9. *Fundamentum.* 3. *Ira.* 40. *Iustificatio.* 38. q. 2. art. 1. q. 4. 3.

22 Superabundantia magis opponitur humilitati quam defectus, quia magis reprimit spem vel fiduciam, quam utatur; sed fortitudo e converso, respectu audaciæ. 2. 2. q. 161. 2. 3.

23 Humilitas, & magnanimitas conveniunt in materia, & differunt in modo. 2. 2. q. 161. 4. 3., q. 162. 1. 3., 2. d. 42. q. 2. 4. o., 3. d. 33. q. 2. art. 1. q. 4. 3. *Lex.* 144. *Loqui.* 3. *Paupertas.* 3. &c. *Peccatum.* 278. *Pœna.* 65. *Pusillanimitas.* 2. *Superbia.* 9. 25. 26. *Magnanimitas.* 1. 5.

24 Humilitas, & magnanimitas sunt circa spem vel fiduciam alicuius magni. Virt. q. 1. 12. 26.

25 Humilitas refrenat præsumptionem ex reverentia Dei, sed magnanimitas firmat animum contra desperationem ex adeptione proprii boni. 2. 2. q. 161. 2. 3., q. 162. 1. 3.

26 Humilitas reprimens ad infima, & magnanimitas impellens animum ad magna, non opponuntur, quia utrumque fit recta ratione. 2. 2. q. 129. 3. 4., q. 161. 1. o., 3., 2. 3.

27 Magnanimus reputat se dignum magnis ex dono Dei, & contemnit alios, inquantum deficiunt; humilis autem e converso. 2. 2. q. 129. 3. 4.

28 Simpliciter loquendo humilitas excedit virginitatem. 4. d. 33. q. 3. 3. 7. *Turpitudo.* 2.

29 Immo humilitas acquisita est maximum bonum, secundum quid. Virt. q. 1. 1. 3., 9. 7.

30 Humilitas firmat omnes virtutes indirecte, removendo superbiam. Virt. qu. 5. 1. 13. *Infirmitas.* 1. 6.

31 Cognitio veritatis disponit ad humilitatem, & hæc ad sapientiam. Mal. q. 8. 3. 8., 9. *Iustificatio.* 38. *Oblatio.* 10. *Obsecratio.* *Pœna.* 65. *Proximus.* 2. *Redemptio.* 4. *Religio.* 89. 90. 106.

32 Humilitas reprimit spem, id est spiritum ad alta tendentem. 2. 2. q. 161. 4. o.

Humor. Quatuor humores principales, scilicet colera, flegma, melancolia, & sanguis, sunt de perfectione corporis humani, sicut & aliæ partes eius. 4. d. 44. qu. 1. art. 2. quæst. 2. o., 3. *Aqua.* 16. *Colera.* *Corruptio.* 8. *Ægritudo.* 1. *Energumenus.* 1. 2. *Generatio.* 28. *Habitus.* 60. *Lux.* 5. *Luxuria.* 20. *Melancolia.* *Resurrectio.* 23. *Sanitas.* 1.

Hy-

I

hora nona; sed hora sexta alio tempore, quia secundum communem cursum comedendi illa est hora: quia cibus non debet apponi, quousque natura circa cibum praecedentem occupata est. Occupatur autem natura in cibo assumpto dupliciter. Primo digerendo ipsum. Et quia digestio fit per calorem naturalem, ideo illud tempus digestioni est congruum in quo calor naturalis ad interiora revocatur, scilicet nox, propter subtractionem radiorum Solis, & propter somnum, in quo intenduntur virtutes naturales. Secundo cibum iam decoctum deducendo per membra, quibus debet assimilari. Et ad hoc requiritur quod calor nutrimentum deducens, usque ad extremas partes corporis evocetur. Calor autem Solis calorem naturalem ad exteriora revocat. Et ideo quando completur Solis ascensus, quod fit hora sexta, quia tunc est circa medium, tunc eius opus completum est. Et ideo tunc est tempus communiter sumendi cibum. Et quia ieiunium Ecclesiae debet esse poenale, & satisfactorium, ideo supra hoc aliquid additur, non autem tantum quod penitus humor cibi praeassumpti exiccetur, aut virtus naturalis penitus debilitetur. Unde partito residuo tempore, hora, nona occurrit, in qua cibus secundum Ecclesiae statutum in diebus ieiunii sumendus est. 2. 2. q. 147. 7. o., 4. d. 15. qu. 3. art. 3. qu. 3. o. *Accidia*. 12. *Missa*. 18. 19. 20.

37 Hora prandii in ieiunio determinatur secundum grossam aestimationem, licet sit modicum ante vel post nonam; non enim Ecclesia arctare intendit ad subtilem temporis inspectionem. Nec oportet astrolabium accipere, ad horam comestionis cognoscendam. Unde sufficit si circa horam illam quam Ecclesia instituit, ieiunans sumat cibum, etiam si aliquantulum propter aliquam necessitatem anticiparet. 2. 2. quaest. 147. 7. 2., 4. d. 15. quaest. 3. art. 4. qu. 3. o.

38 Talis taxatio temporis non multum potest alicui nocere, cuiuscumque conditionis existat. Vel si forte propter infirmitatem, vel aetatem, aut aliquid huiusmodi, hoc eis in magnum gravamen cederet, esset cum eis in ieiunio dispensandum, vel ut aliquantulum praevenirent horam. 2. 2. q. 147. 7. 3., 4. d. 15. q. 3. art. 2. q. 4. 3. art. 4. q. 3. o.

39 Ieiunium, & aliae abstinentiae, & afflictiones corporales non fuissent, si homo non peccasset, quia sunt medicinae. 1. Tim. 4. lect. 2. med.

40 Pluries comedens in una die per modum cibi, solvit ieiunium, non autem si fiat per modum medicinae. 2. 2. q. 147. 6. o., 4. d. 8. q. 1. art. 4. q. 2. 2., d. 15. q. 3. art. 4. q. 1. o., q. 2. o. *Aqua*. 6. *Bibere*. *Eucharistia*. 194. &c.

41 Comestio carnium solvit ieiunium, non autem esus piscium, vel leguminum, nec potus vini. 2. 2. q. 147. 8. o., 4. d. 15. q. 3. art. 4. q. 2. o.

42 Ova, & lacticinia respirantium sunt interdicta in ieiunio quadragesimae, non autem in aliis, nisi secundum consuetudinem patriae. 2. 2. q. 147. 8. o., 3., 4. d. 15. q. 3. art. 4. q. 2. 4.

43 Electuaria, vel aliae medicinae solvunt ieiunium naturae, non autem ieiunium Ecclesiae, nisi fiat in fraudem. 2. 2. q. 147. 6. 3., 4. d. 8. q. 1. art. 4. q. 2. 2., d. 15. q. 3. art. 4. q. 3. 3.

44 Odor non solvit ieiunium naturae, nec Ecclesiae quia non nutrit, sed confortat. 4. d. 15. q. 3. art. 4. q. 1. 4.

45 Potus quicumque, etiam aquae, solvit ieiunium naturae, quia aliquo modo nutrit, non autem ieiunium Ecclesiae, nisi fiat in fraudem. 2. 2. q. 147. 6. 2., 3. q. 80. 8. 4., 4. d. 8. q. 1. art. 4. q. 2. 2., d. 15. q. 3. art. 4. q. 1. 1. 2., Matth. 26. princ., 1. Cor. 11. lect. 4. med.

46 Nimia anticipatio horae nonae solvit ieiunium Ecclesiae, non autem nimia tardatio. 4. d. 15. qu. 3. art. 4. q. 3. o.

47 Nimia, vel avida, ardens, lauta, vel studiosa comestio, non solvit ieiunium, sed tollit meritum eius. 4. d. 15. qu. 3. art. 4. quaest. 5. 2. *Operatio*. 27.

Iephte peccavit vovendo, & reddendo; sed ponitur in catalogo sanctorum, propter fidem, & devotionem, & victoriam; & probabile est quod poenituit, licet aliquod bonum figuraret. 2. 2. qu. 88. 2. 2., 4. d. 38. quaest. 1. art. 1. q. 2. 3., Heb. 11. lect. 7. princ.

1 Iesus significat naturam humanam, sed Christus significat naturam divinam, & humanam. 3. q. 16. 5. o., q. 17. 1. o., 3. d. 10. q. 1. art. 1. q. 1. 2., d. 11. 4. o., 5. 4. c. 34. 19.

2 Hoc nomen *Iesus*, convenienter impositum est Christo in sua circumcisione. 3. q. 37. 2. o.

3 Aliquid nomen est super omne nomen dupliciter, scilicet ratione eius a quo nomen imponitur, ut *Iesus*, & *Christus*, & ratione eius cui imponitur, ut Deus. 3. d. 18. art. 4. q. 3. 2.

4 Hoc nomen *Iesus*, est novum, & proprium inquantum significat spiritualem & universalem salutem, non autem ut particularem, & temporalem. 3. qu. 37. 2. 2., Matth. 1. princ., Ioan. 4. lect. 5. fin.

5 Multa alia nomina Christi significant idem quod *Iesus*, id est salutem. 3. q. 77. 2. 1.

Iezabel. *Templum*. 3.

Ignavia est segnities. 3. d. 26. q. 1. 3. o. fin. *Docilitas*. 2. *Pigritia*. *Segnities*.

Igneum. *Caelum*. 60. *Empyreum*.

1 Ignis inferni, & cuiuslibet alterius rei, est eiusdem speciei. 4. d. 44. q. 3. art. 2. q. 2. o., d. 47. q. 2. art. 1. q. 3 o., art. 3. q. 3. 1. *Aer*. 6. 10. 12. 13. *Agilitas*. 4. *Amor*. 58. 189. 194. 203. *Angelus*. 559. *Anima*. 140. *Antonius*. 2.

2 Species ignis sunt tres, scilicet lux, id est ignis in materia propria, flamma, id est ignis in humido aereo, & carbo, id est ignis in sicco terrestri. 1. q. 67. 2. 2., 1. 2., qu. 35. 8. o., 2. d. 13. 3. 3., 4. d. 44. q. 3. art. 2. q. 2. o., Trin. 15. 4.

3 Ignis in materia aliena venit in usum nostrum, non autem in materia propria, quia est remotus a nobis, 4. dist. 47. quaest. 2. art. 1. quaest. 2. o., 1. *Banausia*. *Calor*. 1. 2. 6. &c. *Carbo*. *Caelum*. 35. &c. 53. 60. *Corpus*. 35. *Dispositio*. 16. *Effectus*. 9. *Flamma*. *Fornax*. *Elias*. 6. *Hieronymus*. 1. *Igneum*. *Ignitum*. *Ira*. 52. *Luciditas*. 2. *Lux*. 11.

4 Ignis generatus Sole, vel ab inferiori calefaciente, est eiusdem speciei cum igne qui est in sua sphaera, nisi inquantum admiscetur ei de materia aliena. 4. d. 47. q. 2. art. q. 3. o.

5 Ignis non lucet in propria materia, id est in sua sphaera, nec in materia opaca terrestri, nec in sulphure, nec in fumo grosso, nec in inferno. 1. qu. 66. 1. 5., 2. dist. 2. quaest. 2. 2. 1., dist. 14. 2. 2., 4.

10 Igno-

IM

17 Pater est in Filio, & *e converso*. 1. q. 42. 5. o., 1. d. 19. q. 3. 2. o., ſ̃. 4. c. 9. fin., Ioan. 10. lect. 6. fin., c. 16. lect. 7. fin.

18 Quicquid potest esse in Deo, est in eo. 1. d. 7. q. 2. 2. o., d. 19. L. 1. princ. *Appropriatio*. 3. 19. 21. *Artificiale*. 1. 2. 5. 6.

19 Omnia bona, & mala sunt in scientia Dei. Sed tantum bona sunt in Deo, & tantum tres personæ, proprietates, & attributa sunt in essentia Dei. 1. qu. 18. 4. 4., qu. 39. 8. o. fin., 1. d. 36. q. 1. 3. o., q. 2. 2. 2., Verit. q. 3. 6. 2. *Bonitas*. 23. *Deus*. 364. &c. 407. *Exemplar*. 7. *Forma*. 49. &c.

20 Ea quæ in creaturis sunt divisim, & multipliciter, in Deo sunt unite, & simpliciter. 1. q. 14. 1. 2., q. 26. 1. 1., q. 47. 1. o. fin. q. 57. 1. o., q. 91., 1. o., 1. 2. q. 18. 1. o., 2. 2. q. 183. 2. o., ſ̃. 1. c. 31., 32. 33., L. 3. c. 2., L. 3. c. 20., 97., L. 4. c. 14., Verit. q. 20. 4. o., Pot. q. 7. 5. o., Anim. 18. o., Opusc. 2. c. 22.

21 Creaturæ habent verius esse in Deo quam in se. 1. q. 18. 4. 3., 1. d. 36. q. 1. 3. 2.. Verit. q. 4. 6. o., q. 8. 16. 11.

22 Omnia sunt in omnibus, scilicet superiora in inferioribus causaliter; sed e converso participative secundum rationem communem tantum; in Deo autem secundum rationem propriam. 1. q. 55. 1. o., 3., q. 57. 1. o. *Metaphora*. 8. *Subsistentia*. 8. 10. 11. 12. *Vita*. 17. 22. 23.

23 Omnia sunt in Deo dupliciter, scilicet ut in agente, id est in potestate eius, & ut in fine, id est in conservante. Rom. 11. lect. 5. fin.

24 Quælibet creatura est in Deo dupliciter, scilicet ut in conservante, & ut in virtute causæ agentis. 1. q. 8. 1. o., q. 79. 2. o., q. 80. 1. o., Pot. q. 3. 16. 24.

25 Creaturæ sunt in Deo dupliciter, scilicet ut in conservante, & ut in cognoscente. Secundo modo sunt vita, & essentia Dei, non autem primo modo. 1. q. 18. 4. 1., Pot. q. 3. 16. 24.

26 In Deo sunt multa secundum rationem, quorum aliqua prius cadunt in intellectu nostro quam alia. 1. q. 44. 4. 4.

27 Forma equi est in Deo ut intellecta tantum, sed ratio vitæ, etiam ut in natura Dei firmata. 1. d. 36. q. 2. 2. 2.

28 Esse in aliquo tripliciter contingit. Primo, sicut contentum in continente. Secundo, sicut pars in toto. Tertio, sicut accidens in subiecto, & sicut effectus in causa. Ioan. 16. lect. 7. fin.

Inadvertentia. *Inconsideratio*. *Negligentia*.

Inane. *Fabula*. 2. *Gloria*. 5. &c. *Peccatum*. 158. *Terra*. 15.

Inanimatum. *Alteratio*. 8. *Angelus*. 77. *Animata*. *Augmentum*. 7. 12. 14. &c. *Conceptio*. 4. *Corpus*. 4. *Dexterum*. *Fruitio*. 11. &c. *Generatio*. 13. *Genitus*. 1. *Gigni*. *Instrumentum*. 2. 3. *Ira*. 46. *Nutrire*. 3. *Oriri*. *Sacrificium*. 33. *Sinistrum*. 1. *Terra*. 2.

Inanis gloria. *Aureola*. 21. *Capitale*. 8. &c. *Cognitio*. 26. *Contentio*. 3. 4. *Gloria*. 5. &c. *Iactantia*. 3. 4. *Operatio*. 34. *Oratio*. 31. 35. *Præsumptio*. 3. *Vestis*. 6.

Inassuetudo. *Trepidatio*.

Inaudientia. *Cognitio*. 26.

Incantatio est superstitiosa, & illicita, si continet aliquid ad dæmones pertinens, vel nomina ignota, vel aliqua falsa vel vana, vel aliqua signa præter crucem. 2. 2. qu. 96. 2. 4. o. *Dæmon*. 72. &c. *Magi*. 1. 7. &c. *Superstitio*. 3. &c.

Incarcerare hominem, vel ligare, vel qualitercumque detinere, est illicitum, nisi fiat secundum ordinem iustitiæ, vel in pœnam, vel ad cautelam alicuius mali vitandi. 2. 2. q. 65. 3. o., *Baptismus*. 32. *Bonitas*. 194. *Captivus*. *Carcer*. *Hæresis*. 25. *Infamis*. *Verberare*.

1 Incarnari Deum fuit possibile, & conveniens. 3. q. 1. 1. o., 3. d. 1. q. 1. 2. o., ſ̃. 4. c. 40., 49., 53., 53., 55., Opusc. 3. c. 5., 6., Opusc. 2. c. 207., 208. Ioan. 1. lect. 7. med. *Adam*. 8. 9. 11. *Adventus*. *Amor*. 53.

2 Deum incarnari fuit necessarium ad reparandum genus humanum, sicut ad bene esse, non autem simpliciter, quia Deus aliter poterat reparare. 3. q. 1. 2. o., 3. d. 4. q. 3. 1. 3., 4. d. 20. 1. 3., d. 43. art. 2. q. 1. 2., ſ̃. 4. c. 55. 2., Psal. 45. fin.

3 Si homo non peccasset, probabilius est Deum non fuisse incarnatum, licet incarnari potuisset. 3. qu. 1. 3. o., 3. d. 1. qu. 1. 3. o., 4. d. 43. art. 2. qu. 1. 2., Verit. q. 29. 4. 3., 1. Tim. lect. 4. princ. *Angelus*. 361. 447. *Assumere*. *Beneficium*. 17. *Cornelius*. 1. 2.

4 Amor Dei ad homines non potuit homini efficacius demonstrari quam per incarnationem. ſ̃. 4. c. 46. fin., 52.

5 Christus non meruit incarnationem, nec aliquis purus homo ex condigno, sed tantum ex congruo. 1. 2. q. 98. 4. o., 3. q. 2. 11. o., q. 24. 3. o. fin., 3. d. 4. q. 3. 1. o., art. 2. q. 1. 1., Psal. 40. fin., Rom. lect. 3. med., Heb. lect. 4. med.

6 Incarnatio est principium omnium meritorum humanorum. 3. d. 4. q. 3. 1. o. *Credere*. 19. 21. &c. *Descendere*. 10. 12.

7 Incarnatio est generale principium ad quod omnia officia Angelorum ordinantur. 1. q. 57. 5. 1. *Fides*. 64. 65. 66. 133. *Gedeon*. 3.

8 Incarnatio Dei principaliter fuit propter liberationem hominis. 3. q. 1. 5. o., q. 40. 1. o., q. 43. 3. 2., q. 44. 3. o., Ver. q. 29. 4. 9.

9 Incarnatio Dei fuit ad tollendum omne peccatum sed principalius peccatum originale, quia extensive maius est peccato actuali, licet intensive sit e converso. 3. q. 1. 4. o., 3. d. 1. q. 1. 2. 6., Opusc. 4. art. 28., Opusc. 6. art. 23. *Gratia*. 40. 85. *Lutum*.

10 Signum datum a Deo tempore Achaz regis de liberatione populi, est signum de Christi incarnatione. Nam incarnatio Christi significat ipsam liberationem populi, quasi per locum a maiori; quia si Deus dabit Filium suum ad salutem totius mundi, multo magis potest salvare populum Iudæorum ab istis hostibus, vel quasi esset causa motiva. Hoc enim quasi movit Dominum quod multa bona illi populo quamvis iniusto concedebantur, quia de illo providerat Filium suum incarnandum. Isa. 7. med. *Maria*. 29. *Miraculum*. 16. 17.

11 Incarnatio Christi quamvis non fuerit facta præsentibus illis hominibus, quibus data fuerat in signum liberationis populi Iudæorum, fuit tamen facta manente domo David. Isa. 7. med. *Missio*. 35. *Prophetia*. 80. *Psalmus*. *Sponsalia*. 11.

12 Signum quandoque sequitur signatum, quandoque est simul, quandoque autem præcedit. Incarnatio autem Christi, quæ data fuit in signum liberationis popu-

2 In-

14 Im-

& de minus bono. 1. d. 26. qu. 1. 4. 3., 1. Cor. 7. lect. 1. med.

2 Indulgentia Ecclesiæ pertinet ad clavem iurisdictionis. 4. d. 20. art. 3. q. 2. 1., art. 4. q. 2. 4. o., Quol. 16. 2.

3 Indulgentiæ supplent vices satisfactionis, ut satisfactio est punitiva, non autem ut est medicativa. Quol. 2. 16. 3.

4 Causa pro qua debet dari indulgentia, est honor Dei, & communis utilitas Ecclesiæ. 4. d. 20. art. 3. q. 2. o., 5., q. 3. o., art. 4. q. 1. o., art. 5. q. 4. o.

5 Indulgentiæ non dantur pro temporalibus secundum se, sed ut temporalia ordinantur ad spiritualia. Ideo non est simonia. 4. dist. 20. art. 3. quæst. 3. o.

6 Indulgentia tantum valet, quantum sonat, si adsit auctoritas dantis, caritas recipientis, & pia causa. 4. d. 20. art. 3. q. 2. o., art. 5. q. 2. o., Quol. 2. 16. o. *Venia*.

7 Indulgentia non se extendit ad remissionem culpæ, quia non est sacramentalis, potest enim & non sacerdos indulgentias dare, si sit ei commissum. Quol. 2. 16. 2.

8 Indulgentiæ valent ad remissionem pœnæ iniunctę vel iniungendæ, propter infinita merita Christi, & sanctorum. 4. d. 20. art. 3. q. 1. o., Quol. 2. 16. o., Opusc. 2. c. 6. fin. Tom. VIII.

9 Consulendum est acquirentibus indulgentias ne propter hoc dimittant pœnitentias iniunctas, præcipue quia quandocumque sunt plurium debitores quam credant, & etiam inquantum satisfactionis opera sunt præservativa a peccatis futuris. 4. d. 20. art. 3. q. 1. 4., Quol. 2. 16. 3.

10 Præmium est melius in infinitum, quam quæcumque indulgentiæ. 4. d. 20. art. 3. q. 2. 2., art. 5. q. 2. 2.

11 Indulgentiæ in stationibus Romæ institutæ sunt a beato Gregorio. 4. d. 20. art. 3. q. 2. o.

12 Solus Papa habet plenariam potestatem dandi indulgentias, alii autem secundum taxationem eius. 4. d. 20. art. 4. q. 3. o., Quol. 2. 16. o., Opusc. 20. L. 2. c. 10.

13 Legati non sacerdotes possunt dare indulgentias. 4. d. 20. art. 3. q. 2. 1.; art. 4. q. 2. o., Quol. 2. 16. 2. *Legitimatio*. 2.

14 Indulgentias non possunt dare nisi Episcopi, vel alii de licentia eorum. 4. d. 20. art. 4. q. 1. o.

15 Indulgentiæ datæ ab existente in peccato mortali tantum valent, quantum datæ a Sanctissimo, cum non remittant ex vi suorum meritorum, sed ex vi meritorum reconditorum in thesauris Ecclesiæ. 4. d. 20. art. 4. q. 4. o. *Schisma*. 7.

16 Dans indulgentias indiscrete, peccat; tamen valent. 4. d. 20. art. 3. q. 2. 1.

17 Indulgentiæ non mensurantur secundum devotionem, vel laborem recipientis, nec secundum quantitatem dati, nec secundum causam pro qua dantur, sed secundum intentionem dantis. 4. dist. 20. art. 3. q. 2. o.

18 Nullus potest sibi soli dare indulgentias, sed potest uti ea quam pro aliis dat. 4. d. 20. art. 5. qu. 4. o.

19 Indulgentiæ non valent existenti in peccato mortali. 4. d. 20 art. 3. q. 2. o., art. 5. q. 1. o., Opusc. 2. 16. o.

20 Oppositum videtur dicere a simili. 2. d. 40. 4. 5. Ioan. 8. lect. 1. fin.

21 Indulgentia pro subsidio, ut quod qui dat auxilium ad fabricam Ecclesiæ, intelligitur tale auxilium, quod fiat secundum facultatem auxiliantis, & quod sit conveniens ei qui auxilium dat; & secundum quod accedit ad hoc; secundum hoc plus, vel minus de indulgentia consequitur. Unde etiam aliquis pauper dans unum denarium, consequitur totam indulgentiam. Non autem dives, quem non decet ad opus tam pium & fructuosum, ita parum dare, sicut non diceretur rex alicui homini auxilium facere, si ei obolum daret. 4. d. 20. art. 3. q. 2. 3.

22 Non faciens illud pro quo dantur, non habet indulgentias, licet alius faciat pro eo, nisi hoc sit in forma indulgentiæ. 4. d. 20. art. 5. q. 3. o., d. 45. q. 2. art. 1. o. *Crucesignatus*.

23 Pluries vadens ad indulgentias determinati temporis habet eas semel tantum. Si autem perpetuæ, toties consequitur, quoties vadit. 4. d. 20. art. 3. q. 2. 4.

24 Clerici, & alii vicini Ecclesiæ æqualiter habent indulgentias sicut & advenæ, nisi aliud exprimatur. Sed non æqualiter merentur. 4. d. 20. art. 3. qu. 2. 4.

25 Indulgentiæ valent religiosis, sicut & aliis. Tamen plus merentur, servando religionem. 4. d. 20. art. 5. q. 2. o.

26 Pœnitentiæ iniunctæ religiosis in capitulo, non remittuntur per indulgentiam, quia in capitulo agitur forus quasi iudicialis, magis quam spiritualis. Unde etiam non sacerdotes capitulum tenent. Sed absolvitur religiosus a pœna iniuncta, vel debita pro peccato in foro pœnitentiali. 4. d. 20. art. 5. q. 2. 2. *Religio*. 43. *Oratio*. 45. 82.

27 Indulgentiæ valent defunctis in gratia, si hoc fit in forma, & aliquis pro eis faciat illud pro quo dantur. 4. d. 45. q. 2. art. 3. q. 2. o.

28 Et similiter indulgentia eadem quandoque datur prædicantibus, quæ datur accipientibus crucem, licet sit pure spirituale. 4. d. 20. art. 3. q. 3. 2.

29 Cruce signatus moriens ante iter, habet indulgentiam, si dans hoc intendat aliter autem non. Quol. 2. 16. o.

30 Orans pro rege Franciæ habet decem dies de indulgentia a Papa Innocentio quarto, licet sit pure spirituale. 4. d. 20. art. 3. q. 3. 2.

Indumentum. *Habitus*. 19. &c. *Induere*. *Vestis*.

Industria duplex, scilicet una de necessariis ad salutem, alia de his quæ sunt ad bene esse. Prima est in omni existente in gratia, non autem secunda. 2. 2. q. 47. 13. 3., 14. 1. *Animal*. 48. *Apostoli*. 28. *Idoneus*. *Malitia*. *Solertia*.

Inebriari convenit sanctis quadrupliciter, scilicet lacrymis compunctionis, calice passionis, incendio amoris, & torrente felicis delectationis; & mali inebriantur quadrupliciter, scilicet materiali vino, carnali delectatione, spirituali errore, & punitione Dei. Isa. 28. med. *Amor*. 259. *Beatitudo*. 33. *Bria*. *Ebrietas*. *Ira*. 24. *Sobrietas*. 1. *Spes*. 37. *Vomitus*. 2.

Inefficax. *Cognitio*. 50. *Notorium*. 2.

Inenarrabile. *Spiritus*. 15.

Inepta lætitia. *Gula*. 3.

Ineptitudo. *Fabula*. 2. *Impedimentum*. 2. *Irregularitas*. 1. *Lepra*. 4. *Ludus*. 11. *Secreta*.

Qua-

Sa.

75. &c. *Deus*. 134. *Electio*. 5. *Eustochia*. 1. 3. *Intellectus*. 38. 121. *Iudicium*. 13. *Iustificatio*. 38. *Praeceptum*. 31. *Quæstio*. *Ratio*. 57. *Reminiscentia*. *Restitutio*. 22. *Sapientia*. 33. *Scientia*. 46. 92. 118. 119. *Solertia*. *Stupor*. 5. *Tormentum*. *Vita*. 76. 77. *Voluntas*. 13.

3 Debitor certæ personæ, tenetur inquirere eam, ut prælatus subditum, non autem debitor incertæ personæ. 2. 2. q. 33. 23. 4.

Insanabile peccatum dicitur dupliciter, scilicet ex perfecta inhæsione voluntatis ad peccatum, & ex declinatione ad defectum. Primum convenit peccato in Spiritum sanctum, & aggravat, non autem secundum quod convenit avaritiæ. Mal. q. 13. 5. 8. *Avaritia*. 21. *Blasphemia*. 24. 25. *Ira*. 71. *Irremissibile*. *Peccatum*. 393. 394. 395.

Insania duplex, scilicet excludens totaliter usum rationis, alia privans affectum humanum. Prima opponitur prudentiæ. Secunda vero mansuetudini, & clementiæ. 2. 2 q. 150. 4. 3., 157. 3. 3. *Clementia*. 11. *Concupiscentia*. 16. *Usus*. 7.

Inscius. *Dæmon*. 78.

Inscriptio. *Cereum*. *Crimen*.

1 Insensibilitas est vitium, quo prætermittuntur necessaria vitæ contra rationem. Ideo est peccatum. 2. 2. q. 142. 1. 0. *Aer*. 13. *Angelus*. 587.

2 Insensibilitas non multum contingit. Ideo ipsa, & omnes species eius oppositæ diversis speciebus temperantiæ, sunt innominatæ, & contrariantur temperantiæ, & intemperantiæ. 2. 2. q. 150. 1. 1. *Ieiunium*. 7. *Luxuria*. 19. *Maria*. 38.

3 Vitium contrarium luxuriæ continetur sub insensibilitate. Sed non tangitur in multis, eo quod homines magis sunt proni ad delectationes. Et accidit hoc vitium in eo qui intantum detestatur mulierum usum, quod etiam uxori debitum non reddit. 2. 2. q. 153. 3. 3.

Inseparabile. *Accidens*. 94. *Actio*. 38. *Forma*. 69. *Idea*. 42. *Matrimonium*. 14. 62. 72. *Proprium*. 5. *Unitas*. 5.

Insecutio. *Ira*. 51.

Inserere. *Promulgatio*. 1. *Prophetia*. 24.

Insidiæ non proprie sunt fraudes, nec opponuntur iustitiæ, nec ordinatæ voluntati. Ideo licet eis uti in bello iusto. 2. 2. quæst. 40. 3. 0., quæst. 71. 3. 3. *Concupiscibilis*. 6. *Milvus*. *Proditor*. *Venus*. 2. 3.

Insigniri. *Caracter*. *Civitas*. 3. *Gedeon*. 3. *Miles*. 11.

1 Insinuatio est narratio sine petitione, secundum Ugonem. 4. d. 15. qu. 4. art. 3. q. 3. 0., 2. *Allicina*. *Oratio*. 10. 78. *Sanctificatio*. 6.

2 Insinuatio occulte, & per quosdam circuitus, secundum Tullium, facit id quod exordium facit expresse. 4. d. 15. q. 4. art. 3. q. 3. 2.

1 Insipientia est id quod stultitia; & contrariatur sapientiæ. 2. 2. q. 46. 1. 1. *Fatuitas*. *Ira*. 40. *Mutus*. *Peccatum*. 198.

2 Insipiens est qui futura non considerat; stultus vero qui nec præsentia. Vel insipiens est qui mala præsentia, vel futura non attendit; stultus autem qui hæc attendit, sed non vitat. Psalm. 48. med.

Insistere. *Cantus*. 5.

Insolentia. *Levitas*. *Regere*. 5.

Insolutum. *Miraculum*. 5. *Stupor*. 1. *Timor*. 23.

Insonare. *Infamia*. 2.

Inspectio. *Amicitia*. 18. *Curiositas*. 1. *Decor* *Luxuria*. 25. 26. *Mulier*. 16. 17. *Stella*. 6.

Inspiratio. *Balaam*. *Caiphas*. *Electio*. 31. *Fides*. 59. 73. &c. *Finees*. *Ingenitum*. 4. *Loqui*. 5. *Magi*. 2. *Missio*. 13. *Nativitas*. 26. *Occidere*. 9. 12. *Pænitentia*. 72. *Prophetia*. 4. 15. 49. *Sapientia*. 7. 8. *Scientia*. 76. 105. &c. *Testis*. 13. 14. *Vox*. 3.

Inspissatio. *Angelus*. 76.

Instabilitas est mutabilitas loci, vel propositi. 2. 2. q. 35. 4. 3. *Continentia*. 8. *Dæmon*. 68. *Peccatum*. 159. 197. *Verbositas*. *Verbum*. 22.

1 Instans. Nihil temporis est, nisi instans eius. 1. q. 46. 3. 3. *Vacuum*. 2.

2 Instans in toto tempore est idem subiecto, differens ratione. 1. q. 10. 4. 2., 1. d. 19. q. 2. 2. 0., 4. d. 11. q. 1. art. 3. q. 2. 2.

3 Inter quælibet duo instantia, qualitercumque signentur, semper est accipere tempus medium. 1. q. 53. 3. 0., qu. 63. 6. 4., 3. q. 75. 7. 1., 4. d. 11. q. 1. art. 3. qu. 2. 2., d. 17. quæst. 1. art. 5. qu. 1. 3., Verit. qu. 28. 2. 10. Quol. 7. 9. 0., Quol. 11. 4. 0.

4 Immo inter instantia temporis, & motus discreti non cadit tempus medium, nec motus medius. 1. q. 53. 3. 3., q. 63. 6. 4., 3. q. 75. 7. 1., 1. d. 37. q. 4. 2. 0., 3. 5., 6. 7., 2. d. 3. q. 2. 5., 4. d. 11. q. 1. art. 3. qu. 2. 2., d. 17. qu. 1. art. 5. qu. 1., 3., Quol. 9. 9. 0., Quol. 11. 4. 0. fin.

5 Æternitas, ævum, & tempus mensurant actum rei, scilicet esse, & motum; sed instans eorum, mensurat rem. 1. d. 19. q. 2. 2. 0.

6 Immo protensio durationis videtur attendi secundum operationem magis quam secundum esse. Unde & tempus est mensura motus. 1. q. 10. 1. 2. *Æternitas*. 21. &c.

7 Nunc ævi differt realiter ab ævo. 1. d. 19. q. 2. 2. 0.

8 Puncta in linea possunt accipi intrinseca, & extrinseca, instans vero, extrinsecum tantum. 3. q. 75. 7. 1., 4. d. 11. q. 1. art. 3. q. 2. 2. princ., Ver. q. 28. 2. 10.

9 Primum instans in quo res habet esse, datur, non autem ultimum. 1. q. 53. 3. 0., 1. 2. q. 113. 7. 5., 3. q. 33. 1. 3., q. 75. 7. 1., 3. d. 3. qu. 5. 2. 4., d. 31. q. 1. 1. 5., 4. d. 11. q. 1. art. 3. q. 2. 2., d. 14. q. 2. 5. 5., d. 17. q. 1. art. 5. q. 1. 3., Verit. q. 28. 2. 10., 8. 14., Virt. q. 2. 12. 14., Quol. 7. 9. 0. Quol. 9. 9. 0., Quol. 11. 4. 0.

10 Immo est assignare ultimum instans in quo angelus fuit bonus, & primum in quo fuit malus. 2. d. 3. q. 2. 5.

11 Immo a similis non est dare primum instans esse huius rei, puta primum instans in quo Deus potuit facere mundum. Quol. 5. 1. 0. fin.

12 Omne agens potest operari in primo instanti in quo est, nisi sit imperfectum, vel impeditum, vel actio eius sit successiva. 1. q. 42. 2. 0., q. 46. 2. 1., q. 63. 5. 0., 1. 2. q. 113. 3. 4., 3. q. 34. 2. 1., 3. d. 18. 3. 0., Ver. q. 29. 8. 0., Pot. q. 13. 0. fin., Ioan. 1. lect. 1. med. *Actio*. 110. *Assumere*. 53. 54. *Cælum*. 116. 124. *Conceptio*. 23. &c.

13 In eodem instanti est illuminatio aeris, visio coloris, & discretio rei visæ, licet primum sit causa secundi, & secundum tertii. 1. q. 63. 5. 0., 2. d. 6. 2. 0. fin., Ver. q. 29. 8. 3.

10 Po-

5 Sub-

10. 18. *Addere*. 10. *Analogia*. 18. 19. *Angelus*. 314. 318. &c. 393. *Anima*. 105. *Aristoteles*. 7.

19 Immo verum relatum ad opus, est obiectum intellectus practici. 1. q. 55. 1. o., qu. 79. 7. o., 11. 2., quæst. 87. 3. 1., quæst. 105. 4. o., 1. 2. quæst. 10. 1. 3., 3. d. 23. q. 2. art. 3. q. 2. o., Ver. q. 22. 10. 4. *Bonitas*. 102. 103. 108. *Cæcitas*. 1. 3. *Coactio*. 3. 8.

20 Immo quod quid est, est obiectum intellectus. 1. q. 17. 3. 1., q. 18. 2. o., qu. 57. 1. 2., qu. 58. 5. o., q. 67. 3. o., q. 85. 5. 6. o., 1. 2. q. 3. 8. o., q. 10. 1. 3. q. 31. 5. o., 2. 2. q. 8. 1. o, 3. q. 10. 3. 2., q. 76. 7. o., 2. d. 13. 3. o., 3. d. 23. q. 1. 2. o., d. 35. q. 2. art. 2. q. 1. 4. d. 12. q. 1. art. 1. q. 2. 2., ç. 1. c. 58. 4., L. 3. c. 41., 56. 4., 108. 3., Ver. q. 1. 12. o., q. 8. 7. fin., q. 10. 4. 1., q. 14. 1. o., q. 15. 2. o., 3., 3. 1., qu. 25., 3. o., Opusc. 2. c. 85., 2. Cor. 12. lect. 1. med., 1. Tim. 6. lect. 3. med. *Conceptio*. 5. *Contingens*. 8. 9. 10. *Creatio*. 11. *Deus*. 101. 190. *Dicere*. 4. *Differentia*. 12. *Diffinitio*. 44.

21 Immo substantia est obiectum intellectus. 1. 2. q. 9. 2. o., 3. q. 75. 5. 2., 1. d. 13. 3. o., 3. d. 31. q. 2. 4. 5., Ver. q. 8. 7. fin.

22 Immo quidditas, seu natura rei materialis, est obiectum intellectus hominis, secundum præsentis vitæ statum. 1. q. 12. 4. 11. o., q. 84. 7. 8., q. 85. 5. o., 3., 8. 9., q. 8. o., q. 86. 2. o., q. 87. 2. 2, 3. o., 1., q. 88. 3. o., 2. o. princ., 3., 3. d. 23. q. 1. *Cogitativa*. 4. *Dimensio*. 13. 14.

23 Immo universale est obiectum intellectus. Nam natura rationalis excedit sensitivam, quantum ad cognitionis obiectum, quia sensus nullo modo potest cognoscere universale, cuius ratio est cognoscitiva. 1. q. 85. 1. o., 3. 4., 1. 2. q. 5. 1. 1. princ., 2. 2. q. 58. 5. 2. *Facere*. 3.

24 Immo phantasma est obiectum intellectus possibilis. 1. 2. q. 50. 4. 1., 2. d. 8. 5. o., d. 20. q. 2. 2. o., d. 23. q. 2. 2. 3., d. 24. q. 2. 2. 1., 3., d. 14. art. 3. q. 2. o., d. 27. q. 3. 1. o., d. 31. q. 2. 4. o., ç. 2. c. 72., c. 79. 5., 94. 2., Ver. q. 10. c. 7., Pot. q. 3. 9. 22., Anima 1. 11., 2. o., 15. o., 2., 3., 6., 8., q. 2. 6. o., q. 10. 9. o., ç. 3. c. 43., Mal. q. 16. 12. 3., 7. 11. 3., Opusc. 9. c. 1. *Falsitas*. 1. 4. &c. *Felicitas*. 1. &c. *Phantasma*. 3. &c.

25 Immo phantasma non est proprium, & propinquum obiectum intellectus. 3. q. 11. 2. 1., 3. d. 31. q. 2. 4 5., Verit. q. 2. 6. o., q. 10. 1. o.

26 Immo species intelligibilis est proprium, & propinquum obiectum intellectus. 3. qu. 11. 2. 1., 2. d. 20. qu. 2. 2. 2., 3. d. 31. qu. 2. 4. 5., Anima 15. 16.

27 Oppositum videtur dicere, ç. 2. c. 74. 2., Spir. 9. 6., Opusc. 2. c. 85. *Fides*. 1. 143.

28 Immo verbum mentis est obiectum intellectus. ç. 1. c. 53., L. 2. c. 74. 2., Pot. q. 9. 5. o. *Forma*. 159. *Idea*. 3. 5. 10. 11. 14.

29 Immo Deus est primum obiectum intellectus. Nam optimum obiectum intellectus non practici, sed speculativi, est bonum divinum. 1. 2. q. 3. 5. o., 1. d. 1. q. 1. 1. o. princ., Vir. q. 1. 7. 1. *Imaginatio*. 1. *Imaginativa*. 5. *Imperfectio*. 5. *In*. 25. &c. *Individuum*. 38.

30 Ratio, & causa veritatis alicuius obiecti primo apprehenditur a potentia intellectiva. 1. 2. q. 1. 1. o., Quol. 7. 5. o. *Infinitum*. 8. 20. 27. &c.

31 Ens est primum cadens in intellectu. 1. q. 5 2. o., q. 11. 2. 4., 1. 2. q. 55. 4. 1., q. 94. 2. o., 1. d. 8. q. 1. 4. o., d. 19. q. 5. 1. 2. 8., d. 24. q. 1. 3. 2., Ver. q. 1. 1. o., q. 21. 1. o., 4. 4., Pot. q. 9. 7. 6., Quol. 8. 4. o. *Instans*. 21. 22. 32.

32 Primo intelligitur ens, secundo non ens, tertio divisio, quarto unum, quinto multitudo. 1. q. 11. 2. 4., 1. d. 24. q. 1. 3. 2., Pot. q. 9. 7. 15. *Lux*. 16. *Malum*. 5. *Medium*. 21.

33 Tota cognitio qua intellectus cognoscit ea quæ sunt in anima, fundatur super hoc, quod cognoscit obiectum suum. 3. d. 23. q. 1. 2. 5.

34 Intellectus noster per obiecta venit in cognitionem actuum, & per actus in cognitionem potentiarum. 1. q. 87. 3. o. fin., q. 94. 2. o. fin., 2. d. 23. q. 2. 1. o. fin., 3. d. 23. q. 1. 2. 3., q. 2. 1. o. princ., Ver. q. 2. 2. 2., q. 22. 13. o. princ., Anim. 16. 8. fin., Mal. q. 16. 8. 6. *Intellectus*. 152.

35 Intellectus noster intelligit se, & actum suum, & speciem intelligibilem, reflexive, non autem primo. 1. q. 14. 2. 3., q. 76. 2. 4., q. 85. 2. o., q. 87. 1. 3. o., 2 d. 23. q. 2. 1. o. fin., 3., 3. d. 23. q. 1. 2. 3., ç. 2. c. 74., L. 4. c. 11., Ver. q. 2. 2. 2., q. 10. 9. o., 10., Opusc. 2. c. 85. fin. *Mensura*. 22. &c. *Moyses*. 1. 2. 3. *Non ens*. 2. 3. *Passio*. 26. 43. 44.

36 Intellectus noster cognoscit se, non per essentiam suam, sed per actum suum dupliciter, scilicet vel particulariter, id est dum quis percipit se habere animam intellectivam, dum percipit se intelligere, vel in universali, id est considerando naturam intellectus ex actu eius. Ad primum modum sufficit eius præsentia, non autem ad secundum, sed requiritur diligens, & subtilis inquisitio. 1. q. 87. 1 o., q. 89. 2. 3., q. 89. 2. o., q. 94. 2. o., ç. 2. c. 74.

37 Intellectum duplex, scilicet primum, id est species intelligibilis, quæ est perfectio intellectus, & secundum, idest res cuius est species, sicut est duplex visum. 1. q. 14. 5. 2., 3., 1. d. 35. 2. o., 1. *Prædicari*. 24. *Præintelligi*. *Præsentia*. 1. 3. *Prius*. 2. *Rectitudo*. 3. 5.

38 Id quod primo intelligitur, est res, cuius similitudo est species in intellectu, quæ non intelligit primo, sed reflexive. 1. q. 85. 2. o., ç. 2. c. 74. 2., L. 4. c. 11., Ver. q. 2. 6. o. fin., q. 10. 9. o., 10., Pot. q. 7. o., qu. 8. 1. o., Spir. 9. 6., Anim. 2. 5., Opusc. 2. c. 85.

39 Id quod concipitur de re, id est verbum, est primo & per se intellectum, non autem res, nec similitudo eius. ç. 1. c. 53., L. 2. c. 74. 2., Pot. q. 9. 5. o., *Relatio*. 43. 51. 87. 88. 94. 95. *Sensus*. 2. 4. 5. 6. 15. 16. *Similitudo*. 9. 13. 27. 30. 31. *Substantia*. 19. 20.

40 Activum intellectus duplex, scilicet principale, id est lumen intellectus agentis, & movens motum, id est species intelligibilis, sicut est duplex visum. 3. d. 14. art. 1. q. 2. o. *Theologia*. 1. &c. *Transsumptio*. *Verbum*. *Veritas*. 2. &c. *Verum*. 4. *Virtus*. 196. *Visio*. 1. &c. 8. 10.

41 Intellectus noster in hac vita non cognoscit substantias separatas a materia, quantum ad quid sunt, quia sunt ordine naturæ supra nos, sed quantum ad quid non sunt. 1. q. 64. 1. 1., q. 89. 2. 3., Anim. 16. o. fin. *Christus*. 132. 141. *Unitas*. 5. 14. 37. *Vox*. 6. 9. 11. 12.

42 Corpora cælestia non possumus hic intelligere quid sunt, sed quid non sunt. Anim. 16. o. fin.

43 In-

IN

184 Intellectus, & ratio eadem est in homine potentia; sed differunt quoad modum intelligendi, quia Intellectus simplici cognoscit intuitu, ratio vero nonnisi cum inquisitione, & discursu; quare intellectus melior est ratione. 1. q. 59. 1. 1., q. 79. 8. o., 1. 2. q. 5. 1. 1., 2. 2. q. 49. 5. 3., 1. d. 3. q. 4. 1. 4. 3. d. 35. q. 1. art. 2. q. 2. o., q. 2. art. 2. q. 1. o., Ver. q. 15. 1. o.

185 Oppositum videtur dicere a simili. 1. q. 79. 9. 3.

186 Immo non est excellentissimum eorum quæ sunt in homine. 1. 2. qu. 37. 3. 3., 2. 2. qu. 53. 3. o. princ.

187 Voluntas, & intellectus sunt potentiæ naturales & consequuntur naturam animæ de necessitate. 1. 2. q. 110. 4. 4., 3. q. 18. 1. o., 3., 4.

188 Voluntas est potentia non organica, sicut & intellectus. ʃ. 2. c. 59. 5., 79. fin., Ver. q. 22. 10. 2., Mal. q. 16. 7. 16., 11. 3., Anim. 10. o. fin. *Agens*. 3. 13. 14. 15. 53. &c. 95. 103. *Amor*. 18. 19. 154. 172 &c. *Angelus*. 157. 159. &c.

189 Intellectus, & voluntas sunt in eadem essentia animæ subiective. 1. q. 77. 8. o. princ., q. 87 4. 1., 1. 2. q. 33. 3. 2., 3. d. 23. q. 1. 2. 3. fin., Ver. q. 10. 9. 14., q. 22. 10. 2., 11. 6. Opusc. 3. c. 89. fin. *Apprehensio*. 3.

190 In omni creatura differunt realiter intellectus, voluntas, & essentia. 1. q. 59. 2. o., Ver. q. 22. 10. o., q. 23. 6. o.

191 Oppositum videtur dicere. Spir. 11. 7. fin. *Beatitudo*. 94. &c. 11. 112. *Bonitas*. 21. 22. 23. 162. &c.

192 Voluntas non potest esse in carentibus intellectu. 1. q. 19. 1. o. prima., 1. 2. q. 1. 2. 3., q. 6. 2. 1. *Cælum*. 133. &c. 158. *Certitudo*. 21. *Circulus*. 3. 4.

193 Natura coniuncta intellectui, obedit voluntati quo ad solas actiones quibus intellectus determinat finem. Pot. q. 1. 5. o.

194 Intellectus est simpliciter nobilior voluntate, sed e converso secundum quid. 1. q. 82. 3. o., 4. 1., 1. 2. q. 66. 6. 1., q. 68. 7. 4., 2. 2. q. 23. 6. 1., 1. d. 1. q. 1. 1. o., 1., 2. d. 25. 2. 4., 3. d. 27. q. 1. 4. o., ʃ. 3. c. 25. 7., 26. fin., Ver. q. 14. 5. 5., q. 22. 11. o., 12. 5., 13. o., Virt. qu. 2. 3. 12., Heb. 11. lect. 1. princ. *Coactio*. 3. &c. *Cognitio*. 53. &c. *Deus* 321. *Dominium*. 4. &c. 16.

195 Obiectum intellectus, scilicet ratio boni, est simplicius, absolutius, altius, & nobilius obiecto voluntatis, scilicet bono. 1. q. 82. 3. o., 1., 4. 1.

196 Nobilitas operationis intellectus attenditur secundum mensuram intellectus, voluntatis autem secundum obiectum. 2. 2. q. 23. 6. 1.

197 Intellectus est dignior voluntate inquantum sunt proprietates; sed ut sunt potentiæ, est e converso. 3. d. 27. q. 1. 4. o., 1.

198 Intellectus inter omnes potentias est altior, & voluntati propinquior. 2. 2. q. 83. 3. 1. *Electio*. 1. &c. *Æstimativa*. 1.

199 Intellectus est superior voluntate quo ad rationem ordinis, sed quo ad imperium est e converso. 1. 2. q. 13. 1. o., 2. d. 25. 2. 4., 3. d. 27. q. 1. 4. o., Vir. q. q. 3. 12.

200 Intellectus est altior voluntate secundum originem, sed secundum perfectionem est e converso. 1. d. 1. q. 1. 1 1., Ver. q. 22. 11. 6.

201 Voluntas respectu eorum quæ sunt supra animam, est nobilior intellectu, sed respectu inferiorum est e converso. 1. q. 82. 3. o., 3., q. 108. 6. 3., 1. 2. q. 66. 6. 1., 1. 2. q. 23. 6. 1., d. d. 27. q. 1. 4. o. fin, 6., 8., Ver. qu. 22. 11. o., Virt. qu. 2. 3. 13.

202 Intellectus ad voluntatem comparari potest tripliciter; secundum ordinem, & sic est prior ea; & secundum capacitatem, & sic sunt æquales; & secundum eminentiam, vel dignitatem, & sic se habent ut excedentia, & excessa. 3. d. 27. q. 1. 4. o. *Fides*. 1. 57. 86. 90. &c. 142. &c.

203 Idem secundum rem est obiectum intellectus inquantum est verum, & voluntatis inquantum est bonum. 1. q. 59. 2. 2., q. 79. 11. 2., q. 80. 1. 2. q. 87. 4. 2., 3. d. 33. q. 2. art. 2. q. 1. 3. *Finis*. 75. 138 *Imperare*. 1. 8. &c. *Inconstantia*. *Instans*. 8.

204 Obiectum intellectus sunt verum, & falsum, ut obiecta appetitivæ virtutis, sunt bonum, & malum. Mal. q. 10. 10. 1. o.

205 Anima non potest esse sine intellectu, & voluntate. 1. 2. q. 110. 4. 4., 3. q. 18. 1. o., 3., 4., Opusc. 2. c. 28.

206 Intellectus, & voluntas ratione obiectorum pertinent ad diversa genera potentiarum, sed ut radicantur in eadem essentia animæ pertinet ad idem genus. Ver. q. 22. 10. 2. *Intellectus*. 6. 7. *Intentio*. 2. &c. *Iustitia*. 36. *Lex*. 140. *Libertas*. 4. *Liberum*. 4. 17. 26.

207 Intellectus tendit ad res ut sunt in eo, sed voluntas ut sunt in seipsis. 1. qu. 19. 1. 3., 3. 6., 6. 2., qu. 59. 2. o. fin., q. 82. 3. o., 1. 2. qu. 50. 5. 1., q. 66. 1., q. 86. 1. 2., 2. 2. qu. 23. 6. 1., 2. d. 39. q. 1. 2. o. fin., 3. d. 15. q. 2. art. 1. q. 2. o. d. 26. q. 1. 3. 4., 5. 4., d. 27. q. 1. 4 o., 10., ʃ. 1. c. 72. 2., 77. fin., 81. fin., Verit. q. 1. 2. o., q. 8. 4. 5., q. 10. 9. 7., q., 14. 11. 10., q. 22. 10. 11. 12. o., q. 23. 1. o., 2. 5., q. 26. 3. o. princ., Pot. q. 6. 9. 3., qu. 9. 9. o., Mal. q. 2. 3. 7., q. 6. 13. qu. 6. 3. o. princ., Virt. q. 1. 9. 1. 3. o., q. 2. 3. 13., Spir. 6. 10., Opusc. 2. c. 45., 131. *Appetitus*. 7. *Cognitio*. 33. *Macula*. 5. *Necessitas*. 25. *Ordo*. 39. *Peccatum*. 85. 87. &c. 192. 193. *Præceptum*. 103.

208 Omne amatum est in voluntate, sicut terminus motus est in principio motivo, non autem est in ea secundum similitudinem suæ speciei, sicut est in intellectu. 1. q. 27. 4. o., ʃ. 4. c. 19., Pot. q. 10. 2. 11., Opusc. 2. c. 46.

209 Obiectum intellectus est primum in genere causæ formalis, sed obiectum voluntatis est primum in genere causæ finalis. 1. 2. q. 1. o., Mal. qu. 6. o., 12.

210 Voluntas quo ad obiecta non potest excedere intellectum; sed quo ad intensionem actus, se mutuo excedunt. Mal. q. 16. 3. 19.

211 Intellectus est simpliciter prior voluntate, sicut motivum mobili, & activum passivo. 1. q. 82. 3. 2., 1. 2. q. 13. 1. o., Ver. q. 1. 9. 10. o., q. 2. 1. 3., q. 22. 13. o., Virt. q. 2. 3. 13. *Processio*. 15. &c. 31. 34. 38. 43. 55. *Raptus*. 9. *Ratio*. 16. *Similitudo*. 27.

212 Oppositum videtur dicere. ʃ. 2. cap. 59. 2., Ver. q. 8. 1. 13. *Venus*. 2. 3.

213 Intellectus prior est voluntate in via receptio-

princ., Opusc. 2. c. 88. *Illuminatio*. 7. *Imaginatio*. 1. *Imaginativa*. 5.

245 Nihil intelligitur nisi illustratum lumine intellectus agentis, & receptum in intellectu possibili. 1. d. 3. q. 4. 5. o. fin., Anim. 4. 7.

246 Oppositum videtur dicere a simili. 4. d. 14. q. 1. art. 3. q. 1. o. Ver. q. 4. 7.

247 Quæ concludi non possunt ex primis principiis, excedunt naturale lumen intellectus, ut quæ sunt fidei, & futura contingentia. 2. d. 28. 5. o., Ver. q. 10. 13. o., q. 18. 4. o. *Lumen*. 17. &c.

248 Intellectus agens est sua actio, non quidem per essentiam, sed concomitanter. 1. qu. 54. 2. 1., 3.

249 Intellectus agens nullo modo est patiens, nec est subiectum habitus. 1. 2. q. 50. 5. 2., q. 54. 1. o., 3. d. 14. art. 1., q. 2. 2., d. 23. q. 1. 1. o., Verit. q. 16. 1. 13., q. 20. 2. 5., Virt. q. 1. 1. o., 3. 5., 9. 10., Spir. 10. 15. *Obscuritas*.

250 Intellectus agens nihil recipit ab extrinseco. Ver. q. 9. 1. 12., q. 10. 8. fin., q. 20. 2. 5. *Visus*. 7.

251 Intellectus agens est altior potentia quam intellectus possibilis. 2. d. 20. q. 2. 2. 2., Ver. q. 10. 8. o. fin., Anima 5. 10.

252 Intellectus agens non est activus respectu intellectus possibilis, sed respectu phantasmatum. Anima 16 11., Opusc. 2. c. 88. *Christus*. 137. 143. 144. 145.

253 Oppositum videtur dicere. 2. d. 24. q. 2. 2. 1., Ver. q. 10. 8. o. fin.

254 Intellectus possibilis non potest reduci in actum cognitionis omnium naturalium per solum lumen intellectus agentis, sed per superiorem substantiam. Anim. 5. 9., 18. 11.

255 Oppositum videtur dicere a simili. 1. q. 88. 1. o. fin., 1. d. 17. q. 2. 2. o. fin., d. 17. q. 2. 1. o., d. 28. 5. o. fin., 3. d. 26. qu. 1. 2. o. princ., d. 33. qu. 1. 1. o. princ., art. 2. q. 2. 2., 3., ʃ. 2. c. 60. 12., L. 3. c. 45. Ver. q. 8. 3. 3., 4. 4., 13., q. 18. 2. 5. o., q. 20. 6., Anima 3. 12. 2.

256 Intellectus agens non potest causari, nec dependere ab aliqua creatura. 2. d. 17. q. 2. 1. o., Spiritu 10. o.

257 Intellectus in actu semper intelligit, quantum est de se, idest ex parte intellectus agentis. 1. q. 79. 4. 2., 2. d. 3. q. 3. 4., Ver. q. 10. 8. fin., Spir. 10. 3., Anim. 5. 1.

258 Intelligens, & intellectum non se habent intelligendo, ut agens, & patiens; sed ex eis fit unum, scilicet intellectus in actu, quod est principium intellectionis. Ver. q. 8. 6. o., 3., 7. 10., 8. 10. *Lumen*. 18.

259 Intellectus possibilis non est imaginatio, contra wempace; nec est præparatio, nec aliquid ex elementis, contra Alexandrum. 2. d. 17. q. 2. 1. o., ʃ. 2. c. 9. 1., 66. 67. 1., L. 3. c. 42., Ver. q. 18. 5. 8. *Actus*. 7.

260 Intellectus possibilis non unitur homini per speciem intelligibilem, contra Averroem. 1. q. 76. 1. o., q. 88. 1. o., 2. d. 17. q. 2. 1. o., ʃ. 2. c. 58., 59., 60., 67. 1., 70. 1., 72., L. 3. c. 43., Ver. q. 18. 5. 8., Spir. 2. o., 17., 3. 11., Anima 2. o., Quol. 10. 6. o., Opusc. 2. c. 85., Opusc. 9. o. *Angelus*. 61. 303. 306. &c. 504. *Anima*. 278. *Animal*. 49. &c. *Arismetria*. 3.

261 Intellectus possibilis est ens actu in genere entis, sed est pura potentia in genere intelligibilium. 1. q. 87. 1. o., 2., 1. 2. q. 504. 2., 6. o., Ver. q. 8. 6. o., Mal. q. 16. 12. 2., 4. *Averroes*.

262 Sicut potentia ad esse sensibile convenit materiæ corporali, sic potentia ad esse intelligile convenit intellectui possibili. 1. 2. q. 50. 4. 2., 6. o.

263 Intellectus possibilis est in potentia naturaliter ad omnia, & sola quæ possunt manifestari per lumen intellectus agentis, scilicet ad omnes species rerum sensibilium. 1. q. 88. 1. o. fin., 1. 2. qu. 50. 6. o., 3. d. 14. art. 3. q. 1. 1., ʃ. 2. c. 59., L. 3. c. 43, 45., Ver. q. 8. 4. 4., q. 18. 2. 5. o., q. 20. 6. 2., Anima 2. o. *Bonitas*. 196. *Caligo*. 2. *Certitudo*. 21.

264 Intellectus possibilis est principium activum sui actus. 1. q. 34. 1. 1. fin., Ver. q. 1. 9. 10. o. *Contradictio*. 4. *Creatura*. 34.

265 Oppositum videtur dicere. Ver. q. 8. 1. 13.

266 Intellectus agens, & intellectus possibilis sunt potentiæ animæ, & non substantiæ separatæ a corpore, secundum esse. 1. q. 79. 4. 5. o., q. 88. 1. o., 2. d. 17. qu. 2. 1. o., dist. 28. 5. o., ʃ. 2. c. 58., 59., 60., 61., 62., 68., 69., 70., 71., 75., L. 3. c. 42. 3., 43., Ver. q. 18. 5. 8., Spir. 2. o., 9. 10. o., Anima 2. 3. 5. o., 1. 4. o., Quol. 10. 6. o., Opusc. 2. c. 85., 86., 87., 88., 89., Opusc. 9. *Demon*. 1. &c. *Deus*. 31. 32. 321. *Esse*. 95. *Phantasma*. 3. &c.

267 Intellectus agens, & intellectus possibilis fundantur in eadem essentia animæ. 1. q. 79. 4. 4., q. 87. 4. 1., 2. d. 17. q. 2. 1. o., ʃ. 2. c. 76., 77., Ver. q. 10. 6. o. fin., q. 16. 1. 13., q. 18. 2. 5., Spiritu 10. 4., Anima 5. o., Opusc. 2. c. 87., 88., 89. *Felicitas*. 3. &c. *Fides*. 142. *Forma*. 159. *Gratia*. 113. 150. *Habitus*. 47. 50. &c. 78. *Heresis*. 147.

268 Intellectus agens, & intellectus possibilis differunt realiter. 1. q. 54. 1. 1., q. 79. 7. 10. o., 2. d. 17. q. 2. 1. o., 3. d. 14. art. 1. qu. 2. 2., ʃ. 2. c. 77., 78., Opusc. 2. cap. 83., 88. *Homo*. 1. &c. 26. 27. *Ignorantia*. 15. *Imaginatio*. 1. *Imaginativa*. 5. *Imago*. 25. 30. *Infinitum*. 1. 16. &c. *Iudicium*. 13. &c. *Iustitia*. 36. *Lumen*. 17. &c. *Meritum*. 29. &c. 99.

269 In omni intellectione concurrit operatio intellectus agentis, & intellectus possibilis. 1. d. 3. q. 4. 5. o., 2. d. 24. q. 2. 2. 1., Ver. q. 10. 8. fin. *Anima*. 40. *Nomen*. 19. *Pronomen*. 3. *Prophetia*. 63. 86. *Recipere*. 1. 2. *Sapientia*. 43.

270 Intellectus possibilis factus in actu, potest operari, formando quidditates, componendo, & dividendo. Verit. q. 3. 2. o. *Christus*. 133. *Memoria*. *Sensus*. 29. *Verbum*. 66. *Veritas*. 15. 18. &c. 28. &c. 36. &c. *Virtus*. 54. 55. 142. &c. 181. 196. &c. *Visio*. 25. *Visus*. 7. *Vita*. 9. 71. 82. *Universale*. 7. 12. 13.

271 Intellectus practicus, & intellectus speculativus sunt realiter eadem potentia, sed differunt ratione. 1. q. 14. 16. o., q. 79. 11. o., 3. d. 23. q. 2. art. 3. q. 2. o., Ver. q. 3. 3. o., q. 14. 4. o.

272 Voluntas est communis speculativo, & practico, quia est de fine, qui convenit utrique intellectui. 3. d. 23. q. 2. art. 3. q. 2. 3., d. 27. q. 1. 4. 4. *Angelus*. 323. &c. *Appetitus*. 9. *Ars*. *Assimilatio*. 11. &c. *Beatitudo*. 19. 53. &c. *Causa*. 20.

Deus.

12 Et

IN

o., 7. o., q. 47. 1. 2. o., 2. 1., q. 34. 6. 3., q. 41. 2. o., q. 158. 1. o., 2. 2., 4. o., 6. 2., Mal. q. 12. 4. o. *Odium*. 9. *Invidia*. 2.

68 Odium appetit nocere, propter contrariam dispositionem infinite, non tamen ut sciatur; ira vero propter læsionem tantum cum mensura, & ut sciatur. 1. 2. q. 46. 6. o., q. 48. 3. 2., 2. 2. q. 34. 6. 3., q. 41. 2. o., 4., q. 72. 4. 3., q. 73. 3. 3., Mal. q. 12. 4. 3.

69 Immo ira sine mensura quandoque est, cum scilicet præter rectam rationem plus vel minus irascimur. 2. 2. q. 158. 1. 2. o.

70 Odium prius, & directius causatur ex tristitia & accidia quam ira. 2. 2. q. 34. 6. 3., q. 158. 7. 2. *Odium*. 15.

71 Ira crescit in odium, non eadem numero per inveterationem, sed quia causat odium per diuturnitatem. 1. 2. q. 46. 3. 2., 2. 2. qu. 34. 6. 3., 3. d. 27. q. 1. 3. 4., Verit. q. 25. 2. 7., Mal. q. 10. 2. 12.

72 Ira est ad singulare, odium autem ad universale. 1. q. 80. 2. 2., 1. 2. q. 29. 6. o., q. 46. 7. 3., *s*. 2. c. 59. 4, Mal. q. 12. 4. 3. *Odium*. 8.

73 Odium est insanabilibus, & permanentibus quam ira, quia causatur ex permanentiori causa, scilicet ex dispositione qua reputatur aliud contrarium & nocivum. Sed ira causatur ex passione & commotione animi propter læsionem illatam. 1. 2. quæst. 46. 6. 3., 7. 3.

74 Odium magis agit sine misericordia quam ira, quantum ad rem desideratam, sed e converso quantum ad intensionem desiderii. 1. 2. quæst. 46. 6. 3.

75 Ira respicit bonum iustitiæ, concupiscentia vero bonum delectabile, vel utile. 2. 2. q. 158. 4. o., Mal. q. 12. 4. o.

76 Ira operatur cum tristitia, concupiscentia vero delectabiliter. Sed ira est minus pœnitibilis, quia plus habet de ratione. 2. 2. qu. 156. 4. o., Mal. q. 12. 4. 5.

77 Ira est cum ratione denuntiante iniuriam, non autem præcipiente vindictam. Sed concupiscentia neutraliter. 1. 2. q. 46. 4. o., 2. 2. q. 156. 4. o., 2., Ver. q. 25. 2. o., 6. o., Iob. 5. princ.

78 Difficilius est resistere iræ, pugnare contra iram ad horam propter impetum eius, quam contra delectationem & concupiscentiam. Sed e converso propter maiorem continuitatem. 2. 2. q. 156. 4. 1., q. 162. 6. 3., Verit. q. 25. 6. o.

79 Superbia aufert homini Deum, invidia proximum per se, ira vero seipsum, sed per accidens. Mal. q. 12. 4. 1.

80 Ira causatur ex contrariis passionibus, scilicet a spe, & tristitia; ideo includit in se contrarietatem. 1. 2. quæst. 46. 1. 2., Verit. qu. 26. 5. 3. *Ira*. 12. 13.

81 Nulla passio est contraria iræ. 1. 2. q. 23. 3. o., 4. o. fin., q. 46. 1. 2., 3. d. 26. q. 1. 3. o., Ver. q. 26. 4. o. fin.

82 Iræ contrariatur aliquod vitium, scilicet inordinata remissio iræ; sed non apparet, quia est innominata. 2. 2. qu. 158. 8. o., Mal., q. 12. 5. 3.

83 Mitescere est privative vel negative oppositum iræ, non autem contrarie. 1. 2. q. 23. 3. fin. *Concupiscentia*. 3. 10. 20. *Fortitudo*. 24.

84 Ira non opponitur mansuetudini, nisi secundum quod ira est inordinata. 2. 2. quæst. 157. 1. 3. qu. 15. 9. 1., 3. d. 15. qu. 2. 3. dist. 15. qu. 2. art. 2. quæst. 2. 1. *Mansuetudo*. 3. &c. *Iracundia*. 1.

85 Ira opponitur mansuetudini secundum inordinationem passionis, caritati vero secundum nocumentum, sed vero iustitiæ secundum apparentiam iusti. Mal. 12. 5. 2. *Mansuetudo*. 2. 3. *Vindicatio*. 3. 4.

86 Mansuetudo magis opponitur iræ quam defectui eius. Ideo vitium oppositum mansuetudini nominatur ira, ad quam refrænandam principaliter mansuetudo ordinatur. 2. 2. qu. 157. 2. 2., 2. dist. 36. 2. 2., 3. d. 15. qu. 2. art. 2. quæst. 2. o., Psalm. 24. med.

87 Ira, & livor impudentiam nutriunt, & causant Matth. 22. fin.

88 Ad iram nec ex iusta causa provocari, supra humanum est modum. Matth. 5. princ.

89 Remedium optimum contra iram est surdum, ac mutum se fingere, vel propriam fragilitatem recognoscere. Psal. 36. med. Tit. 3. lect. 1. princ.

90 Ira duplex, scilicet subita, & cum deliberatione: prima venialis est, secunda vero mortalis. Subita quoque duplex, scilicet intus latens, & exterius apparens. Et hæc per signum duplex apparet, scilicet confusum, & determinatum. Matth. 5. med.

Iracundia est excessus iræ. Ideo est vitium oppositum mansuetudini. 2. 2. q. 157. 1. 3. *Ira*. 82. 83.

Iracundus non est cui inest passio iræ, sed qui passibilis est de facili ab ea. 1. q. 63. 3. 2., 4. d. 13. q. 2. 1. o. *Ira*. 21. &c. 80.

Irascens. *Animal*. 65. *Fatue*. *Ira*. *Iratus*. *Mansuetudo*. 7. *Rachæ*.

1 Irascibilis dupliciter sumitur, scilicet proprie, id est appetitus sensitivus; & improprie, id est voluntas. 1. qu. 82. 5. 2., 2. 2. qu. 162. 3. o., 3., 3. d. 26. qu. 2. 2. 1., d. 27. qu. 2. 3. o., Verit. qu. 25. 3. o. fin., 1., 5., quæst. 28. 9. 2., Mal. qu. 8. 3. o., 4.

2 Irascibilis potius denominatur ab ira quam ab aliis passionibus, quia est notior, scilicet quia est effectus, & terminus earum. 1. q. 59. 1. 2., 1. 2. q. 25. 3. 1., q. 46. 1. 1., 3. d. 26. q. 1. 4. 3. d. 33. q. art. 1. q. 4. 1., Ver. q. 26. 5. 3., Mal. q. 8. 3. 5., Vir. q. 1. 12. 26.

3 Terminus irascibilis duplex, scilicet proximus id est vincere, & ultimus, id est possessio. 3. d. 26. q. 1. 2. 5. *Angelus*. 467. *Anima*. 265. 319. *Animus*. *Appetitus*. 5. *Assimilatio*. 20. *Audacia*. 18. *Concupiscibilis*. *Delectatio*. 21. 38. *Diffidentia*. *Phantasia*. 5. *Fiducia*. 2. *Fortitudo*. 38. 39. *Futurum*. 9. *Gratia*. 113. *Humilitas*. 12. 13. *Invidia*. 8. *Ira*. 21. *Lex*. 35. *Magnanimitas*. 11. *Mansuetudo*. 6. *Obiectum*. 8. *Passio*. 23. &c. 39. *Peccatum*. 102. 192. 313. 317.

4 Actus irascibilis in tantum est naturalis homini, in quantum est secundum rationem. Sed inquantum est præter ordinem rationis, est contra naturam hominis. 2. 2. q. 158. 2. 4. *Perseverantia*. 10. 11. *Præceptum*. 55. *Rebellio*. *Sensualitas*. 6. *Spes*. 28. 29. 61. 73. *Superbia*. 28. *Timor*. 7. 8. *Tristitia*. 1. 6. *Virtus*. 28. 47. 64. 226.

Iratus. *Autropospator*.

Ira. *Anima*. 225. *Baptismus*. 18. *Crucesignatus*.

2 Iu-

2 Iuramentum, seu iurare, est Deum in testem vocare, propter defectum loquutionis, & cognitionis humanæ. Ideo non fit in necessariis. 2. 2. 89. 1. o., 4. o., q. 98. 2. o., 3. d. 39. 1. o., Opusc. 3. c. 12. Tom. VIII., Heb. 6. lect. fin.

3 Iurare est implorare testimonium Dei, ut exhibendum; sed allegare sacram Scripturam, est uti testimonio Dei iam dato. 2. 2. q. 89. 1. 1.

4 Iuramentum Dei, & iuramentum angeli in sacra Scriptura inducitur ad ostendendum infallibilitatem dispositionis divinæ de aliqua re, non autem propter defectum dicti sui. 2. 2. q. 89. 10. 4., Heb. 3. lect. 2. fin., c. 6. lect. 4. fin., c. 7. lect. 4. princ.

5 Iuramentum secundum se, licitum est, & honestum, scilicet ratione originis, & finis. Sed cedit in malum alicui ex eo quod male utitur eo, id est sine necessitate & cautela debita, vel quia imminet periculum periurii: quia de facili homo in verbo delinquit. 2. 2. q. 89. 2. o., 3. o., 3. d. 39. art. 2. q. 1. o., Rom. 1. lect. 5. med., Heb. 6. lect. 4. princ. *Hæresis*. 154. 136. *Matrimonium*. 34. *Periurium*. *Prælatio*. 5.

6 Iuramentum quæritur ad subveniendum alicui defectui, quo scilicet unus homo alteri discredit. Ideo iuramentum non est per se appetendum, sed tantum in necessitate ut medicina utendum est eo. Fertur autem licite his de causis, scilicet pro veritate manifestanda, & confirmanda, pro pace firmanda, pro amicitia contrahenda, pro securitate facienda, pro Ecclesiæ consuetudine servanda, pro obedientia implenda, pro fama conservanda, & in litis contestatione. 1. 2. qu. 107. 2. o., quæst. 108. 3. 1., 2. 2. quæst. 5. 3. art. 1., quæst. 89. 3. o., 5. o., 3. dist. 39. art. 2. quæst. 1. o., Opusc. 1. c. 12. Tom. VIII., Psalm. 14. fin., Rom. lect. 5. med. *Sacramentum*. 136.

7 Iuramentum debet habere tres comites scilicet veritatem, iudicium, & iustitiam. 2. 2. q. 89. 3. o., 7. o. quæst. 98. 1. 1., 3. dist. 39. art. 2. qu. 3. 3. o., Quol. 5. 27. fin., Quol. 12. 21. o., Matth. 5. fin.

8 Iurare per creaturas non licet, nisi secundum quod in eis veritas divina, vel effectus testificationis eius ostenditur, sicut iuravit Ioseph per salutem Pharaonis, scilicet vel per modum execrationis, quasi salutem Pharaonis obligaverit Deo, vel per modum contestationis, quasi contestando veritatem divinæ iustitiæ, ad cuius exequutionem principes terræ constituuntur. 2. 2. q. 89. 6. o., 3. d. 39. 1. o., L. Matth. 5. fin., Heb. 6. lect. 4. med.

9 Assumuntur ad iuramentum aliquæ creaturæ, non quidem secundum se, sed inquantum in eis divina veritas manifestatur; sicut iuramus per Evangelium, id est per Deum, cuius veritas in Evangelio manifestatur; & per sanctos qui hanc veritatem crediderunt, & observaverunt. 2. 2. q. 89. 6. o., 3. d. 39. 1. 4., 5., Matth. 5. fin.

10 Solet homo iurare per caput suum, aut per filium suum, aut per aliquam aliam rem quam diligit, sicut & Apostolus iuravit in animam suam. 2. 2. q. 89. 6. o., Opusc. 2. c. 13. princ. Tom. VIII. Matth. 5. fin.

11 Punitur, & per canones, si clericus est, deponitur, iurans per creaturas, divinam eis reverentiam adhibendo: dupliciter enim peccat: primo non reddit Deo ius suum: secundo deificat creaturam, per quam iurat. Idque Dominus Matth. v. prohibuit: ad infidelitatis namque blasphemiam pertinet. 2. 2. qu. 89. 6. 1., 3. d. 39. 1. 5., Matth. 5. fin. *Adiurare*. 2.

12 Iuramentum duplex; scilicet assertorium, id est de præsenti, vel præterito; & promissorium, id est de futuro. 2. 2. q. 89. 1. o., 7. o.

13 Iuramentum duplex, scilicet per simplicem contestationem Dei, & per execrationem, scilicet obligando se, vel aliquid sui ad pœnam. 2. 2. q. 89. 1. 3., 6. o., 3. d. 39. 1. o., Ps. 7. princ., Rom. lect. 5. med., Heb. 6. lect. 4. med.

14 Deus dupliciter est testis in iuramento, scilicet manifestando veritatem in mente, vel in publico, & puniendo mendacem. 2. 2. quæst. 89. 1. 3., 2. 3.

15 Iurare per Deum, secundum se est maius, quam iurare per Evangelia; sed ratione maioris solemnitatis, & maioris deliberationis est e converso. 2. 2. qu. 89. 10. 2., qu. 98. 3. 3., 3. d. 39. L., Matth. 23. med., 2. Cor. 1. lect. fin. *Adiurare*. 2. *Excommunicatio*. 29. 34.

16 Iuramentum plus obligat quam votum, ex parte eius ex quo fit obligatio; sed votum solemne plus obligat, ad modum obligandi, inquantum tradit actualiter hoc quod promittitur. 4. d. 38. q. 1. art. 3. q. 3. 3.

17 Obligatio voti causatur ex fidelitate ad Deum; ideo est maior quam obligatio iuramenti, quæ est ex reverentia Dei. 2. 2. q. 89. 8. o.

18 Iuramentum obligat secundum intentionem iurantis sine dolo; alias obligat secundum sanum intellectum eius, cui iuratur. 2. 2. q. 89. 7. 4.

19 In iuramento promissorio est duplex obligatio, scilicet ad peccatum, si desit veritas, & obligatio ad faciendum illud, quod promisit; sed in iuramento assertorio est tantum prima obligatio. 2. 2. q. 89. 7. o., 5., 3. d. 39. art. 3. 1. o.

20 Iuramentum coactum obligat in conscientia, non autem in foro contentioso; tamen potest repetere, vel denuntiare superiori, etiam si oppositum iurasset. 2. 2. q. 89. 7. 3., q. 98. 3. 1., 3. d. 39. art. 3. q. 2. o., 4. d. 29. 2. 4.

21 Cum quis iurat facere voluntatem alterius, vel promittit, intelligenda est debita conditio, si scilicet id quod ei mandatur, licitum sit, & honestum, & portabile sive moderatum. 2. 2. q. 98. 2. 3. *Accusatio*. 13. 18. *Confessio*. 84.

22 Iuramentum & votum, cum vergunt in deteriorem exitum, vel cum fit illicitum, non debet servari, sicut nec promissio. 2. 2. q. 88. 2. 2., 10. o. 12. 2., q. 89. 7. o., q. 110. 3. 5., 4. d. 38. q. 1. art. 3. q. 1. 3., art. 4. q. 1. 2. *Excommunicatio*. 29. 34. *Gabaonitæ*, *Hæresis*. 154. 156.

23 Iurans aliquid illicitum facere, vel iurans abstinere a meliori bono, ut a religione, non obligatur servare illud, sed est periurus ipso facto. 2. 2. q. 89. 7. o., 2., 9. 3., q. 99. 1. 1., 2. 1., 2., 3. d. 39. art. 3. q. 1. o., art. 4. 4., 4. d. 38. q. 1. 3., Quol. 3. 12. o. fin., 14. o., Quol. 5. 17. o., Quol. 12. 22. o., Opusc. 4. c. 12. fin. Tom. VIII. *Herodes*. *Matrimonium*. 34. 35. 36. 89. 91.

24 Iurans quod non communicet experimentum aliquod, peccat; nec tenetur servare, nisi quando docens est præsens, & vult uti experimento. Quolib. 12. 22. o.

25 Novus civis obligatur servare iuramenta civita-

IU

L

Tertio duo latrones lævæ ac dextræ affiguntur, omnem humani generis diversitatem vocari, ad sacramentum passionis domini ostendentes, secundum Hilarium. Quarto quia latrones quia cum Domino crucifixi sunt, significant eos qui sub fide & confessione Christi, vel agone martyrii, vel qualibet arctioris disciplinæ instituta subeunt, secundum Bedam. 3. q. 46. 11. o., Matth. 27. med., Ioan. 19. lect. 3. fin. *Lex* 180. *Occidere*. 7. *Perfectio*. 1. 2. *Restitutio*. 12. 13. *Suspensio*. 1.

3 Latro qui credidit in Christum, pendens in cruce cum eo, habuit de martyrio pœnam, & iustam voluntatem, non autem iustam causam. 4. dist. 4. Lib.

Latrocinium. *Avaritia*, 13. *Lex*. 57.

Latum. *Absolvere*. 16. *Ordo*. 93.

Latus. *Aqua*. 15. 16. 17. *Diameter*. *Eucharistia*. *Quadratum*.

Lavacrum. *Baptismus*. 246.

Lavare. *Baptismus*. 246. *Christus*. 212. *Confirmatio*. 22. *Eucharistia*. 197. *Sacerdos*. 22.

Laureatus. *Corona*. *Triumphus*.

1 Laurentius diaconus existens, baptizabat in necessitate tantum. 3. q. 67. 1. 3.

2 Laurentius fuit dispensator sanguinis Christi, non autem corporis Christi. 4. d. 13. q. 1. art. 3. q. 2. 1. *Diaconus*. 2.

3 Laurentius, & Vincentius, & aliqui alii sancti habuerunt passionem magis dolorosam quam Christus, quo ad diuturnitatem, vel acerbitatem, vel aliquid huiusmodi, non autem simpliciter. 3. qu. 46. 6. 1., 3. d. 15. qu. 2. art. 3. qu. 3. 1. *Martyrium*. 5. 16. 27.

Laurus. *Triumphus*.

1 Laus est sermo delucidans magnitudinem virtutis. Ps. 17. princ. *Abstinentia*. 3. *Actus*. 44. 141. 145. *Advocatus*. 5. *Affectio*. 5. *Apponere*. 1. *Artifex*. 5. *Castitas*. 4. *Cæcilia*. *Commendatio*. *Commune*. 13. *Confessio*. 1. 2. *Deus*. 304. *Eleemosyna*. 36. 37. *Epitalamica*. *Eucharistia*. 245. *Fides*. 71. *Gloria*. 1. 3. *Gratitudo*. 3. *Honor*. 7. 13. &c. 20. *Humilitas*. 18. *Inquirere*. 2. *Ira*. 8. *Iudith*. *Iustitia*. 48. 62. *Ludus*. 6. *Magnanimitas*. 21.

2 Laus dependet essentialiter a voluntate adhærente bono, non autem a potentialitate peccandi, sed est signum eius. 2. 2. q. 81. 6. 1., 2. d. 7. q. 1. 1. 4., d. 23. L. princ., 3. d. 12. q. 2. 1. 2. *Mendacium*. 20. *Misericordia*. 3. *Mors*. 22.

3 Laus proprie respicit opera. Psal. 47. princ. *Munus*. 1. 3. *Necessitas*. 9. *Nemesis*. *Passio*. 69. 70. 74. 75.

4 Nullus laudatur ex operibus alterius, nisi per accidens, inquantum est aliquo modo causa illorum. 4. d. 45. q. 2. art. 1. q. 1. 3., Ver. q. 29. 7. 2., Pot. q. 1. 6. 2. *Pœnitentia*. 48. *Periculum*. 5. *Perseverantia*. 12. *Politia*. 6. *Posse*. 9. *Prædicare*. 13. *Prudentia*. 43. *Publicatio*. 1.

5 Omne quod habet aliquid virtutis, est laudabile. 2. d. 24. q. 1. 4. 4., d. 37. 1. 1. 3., 3. d. 23. qu. 1. art. 3. q. 2. 2., q. 3. art. 1. q. 2. 2., d. 36. 2. 6., 4. d. 14. q. 1. art. 1. q. 2. o. *Religio*. 62. 106. *Reverentia*. 7. *Sanctus*. 2.

6 Aliquid est laudabile inferiori, quod est vituperabile superiori, & e converso. 1. 2. q. 94. 3. 3., 1. d. 42. q. 2. 1. 4., 3. d. 1. q. 1. 3. 2., d. 12. q. 2. 1. 3., 4. d. 4. q. 1. art. 3. q. 5. 2., d. 5. q. 1. art. 3. q. 3. 2., Pot. q. 1. 6. 2., Mal. q. 3. 1. 10.

7 Laudare hominem ad consolationem, vel ad profectum eius cum ceteris circumstantiis debitis, est actus virtutis amicitiæ; aliter autem est peccatum adulationis. 2. 2. q. 115. 1. 1., 2. o. *Satisfactio*. 4. *Scientia*. 122. *Serpens*. 4. *Simonia*. 27.

8 Laudare se ad gloriam Dei, vel ad conscientiam, id est bonis operibus, bonum est; laudare se ex superbia, vel ad aures, id est verbis tantum, malum est. Psal. princ., 2. Cor. 2. lect. fin., cap. 10. lect. 3. fin., c. 12. lect. 3. princ. *Temperantia*. 3. 4.

9 Sancti laudant se duplici de causa, scilicet ut non desperent in tribulationibus, & propter utilitatem aliorum spiritualem. 2. Cor. 2. lect. fin. c. 10. lect. 1. *Tyrannus*. 11. *Valetudo*. *Verecundia*. 1. 2. *Virginitas*. 37. 38. *Voluntarium*. 10. *Votum*. 21. *Utile*. 9. *Zelus*. 5

10 Modus laudandi Sanctos est triplex, scilicet quantum ad devotionem, quantum ad concordiam, & quantum ad ordinem. Isa. 6. med.

11 Sancti laudant in divinis tria, scilicet personarum trinitatem, unitatis maiestatem, & provisionis liberalitatem. Isa. 6. med.

12 Exhortatio ad laudem divinam ponitur tripliciter, scilicet primo ad laudis divinæ confessionem quadrupliciter. Aut enim fit confessio Dei per fidem, aut invocamus per orationem, aut annuntiatur per prædicationem, aut memoramur per iugem meditationem. Secundo ponitur exhortatio ad gratiarum actionem, scilicet ut gratias agat Deo, & de beneficio, & ut annuntietur mundo. Tertio ponitur exhortatio ad communem exultationem, scilicet ut sit gaudium in corde, ut sit iubilus in ore, & virtus in opere, quia *magnus in medio tui Sanctus Israel*. Isa. 12. med.

13 Laus, ut communis est laudi, & honori, convenit Deo, vel quia Deus in se omnia ordinat. 4. d. 15. qu. 4. art. 3. quæst. 2. 1., Verit. qu. 23. 11 4.

14 Immo non omnia Deus in se ordinat. 1. q. 48. 6. o., q. 49. 2. o., q. 36. 5. o. fin.

15 Deus secundum essentiam maior est omni laude. Ideo debetur ei reverentia, & honor latriæ: laus autem effectibus eius. 2. 2. quæst. 91. 1. 1., Psalm. 9. princ.

16 Deus laudari debet ore, & corde. Ps. 33. princ. *Angelus*. 445. *Beatus*. 24. *Benedictio*. 2. 10. *Cantus*.

17 Deus est ore laudandus, non ut ei aliquid manifestetur sicut aliis, sed ut nos, & alios excitemus in Deum, & ut retrahamur ab eius offensis: est enim frenum quoddam animam a peccati interitu retrahens laus divina. 2. 2. qu. 91. 1. o., 2. o. *Confessio*. 34. *Disputatio*. 7. *Gratiarum actio*. 4. *Hymnus*.

18 Laus Dei est sacrificium summe placens Deo, quia optime repræsentat devotionem mentis. Psal. 26. med., Ps. 49. med.

19 Deus laudatur toto corde, quando nihil fit contra Deum, sed omnia referuntur in eum actu vel habitu. Ps. 9. princ. *Oratio*. 10. 49.

20 In laude Dei præcipue intenditur, quod affectus homini feratur in Deum. Ps. 32. princ. *Organum*. 2. 5. *Posse*. 9. *Potentia*. 9. 60.

21 Fructus laudis Dei duplex, scilicet honor

IU

36 Nul-

36 Nullus potest iudicare nisi subditum ordinarie, vel ex commissione superioris, vel propria sponte, vel delinquentem in re non exempta. 2. 2. q. 60. 2. o., 6. o., qu. 67. 1. o., 4. d. 17. qu. 3. art. 3. qu. 2. 2., quæst. 4. o., d. 48. quæst. 1. 1. o. *Exemptus*. 2.

37 Inferior potest iudicare superiorem ex commissione, ut patet in delegatis. 4. d. 47. q. 1. art. 2. q. 2. 5.

38 Iudicium per compromissum in arbitros necesse est aliqua pœna vallari. 2. 2. q. 67. 1. 2.

39 Iudicium Ecclesiæ debet esse conforme iudicio Dei, & non astringi legibus humanis. 2. 2. qu. 10. 11. o., q. 108. 4. 2., 4. d. 18. q. 1. art. 3. q. 3. o. q. 2. art. 1. q. 2. o., art. 3. q. 2. o., d. 37. q. 2. 1 o. fin. *Abortus*. 1. *Accusatio*. 13. *Alienum*. 3. &c.

40 Oppositum videtur dicere. 1. 2. q. 93. 3. 3., q. 96. 2. o., 2. *Credere*. 29. *Ecclesiasticus*. 3.

41 Potestas sæcularis subditur potestati spirituali. Ideo iudicium non est usurpatum, si prælatus spiritualis iudicat de temporalibus quantum ad permissa, vel inquantum ei subduntur. 2. 2. quæst. 60. 6. 3., 4. d. 37. qu. 2. 1. o. fin. *Infirmitas*. 2. *Lex*. 166. 180.

42 Iudicium confessionis utitur clavi scientiæ, quæ est potestas exercendi in eo actum scientiæ. 4. d. 18. q. 1. art. 1. q. 3. 2. *Clavis*. 1. &c. *Confessio*. *Confessor*. 1. &c.

43 Iudiciaria potestas convenit toti Trinitati; sed appropriatur Patri ratione auctoritatis, Filio quo ad rationem iudicii, & Spiritui sancto, quo ad effectum iudicandi, quem homines habent. 3. q. 59. 1. o., 4. d. 48. q. 1. 1. 4.

44 Auctoritas principalis iudicandi convenit soli Deo. Sed committitur hominibus, & maxime Christo secundum naturam humanam. 3. q. 58. o., q. 59. 2. o., 4. d. 47. q. 1. art. 2. q. 1. o., q. 3. o., d. 48. q. 1. 1. o., ∫. 4. c. 96. *Clavis*. 1. &c. *Credere*. 25. 28. 29. *Infirmitas*. 2.

45 Iudicium Dei duplex, scilicet severitatis, & misericordiæ. Ps. 25. princ., Ps. 42. princ.

46 Iudicium Dei triplex, scilicet discretionis, purgationis, & condemnationis. Ps. 5. fin., Ps. princ. *Peccatum*. 280.

47 Iudicium Dei habet quinque conditiones: quia est æternum, paratum, universale, plenum misericordia & iustitia, & in tempore opportuno. Ps. 9. princ., 2. Cor. 5. lect. 2. fin. *Pœna*. 23. &c. 30. 43. 54. 64. 65. 71. 91. 92. *Princeps*. 28. *Sedes*. 2.

48 Iudicium Dei est certum, necessarium, potens, & iustum. 2. Corinth. 5. lect. 2. fin. *Vertigo*. *Visio*. 5.

49 In iudicio Dei idem potest esse accusator simul & testis, non autem in iudicio humano. 2. 2. qu. 67. 1. 1., 3. 3., q. 89. 1. 3., Ps. 9. princ. *Accusatio*. 22.

50 Deus in iudicio suo (quod tunc proferendum est) utitur conscientia peccantis, & evidentia facti quo ad ipsum, pro accusatore. 2. 2. quæst. 67. 3. 1.

51 Christus hic vivens noluit administrare temporaliter regnum terrenum, nec iudiciariam exercere potestatem super res temporales. 3. q. 59. 4. 1.

52 Iudicium Christi duplex, scilicet animarum secundum Deitatem, & corporum secundum humanitatem. 4. d. 47. q. 1. art. 1. q. 1. o., d. 48. q. 1. 1. 5., ∫. 4. c. 95. princ., Quol. 10. 3. o.

53 Iudicium Christi duplex, scilicet discretionis, & condemnationis. Ps. 1. fin., Ps. 5. fin., Ps. 42. princ., Ioan. 3. lect. 3. med., c. 8. lect. 7. fin., c. 9. lect. 4. med. c. 12. lect. 5. med.

54 Iudicium Christi duplex, scilicet severitatis, & misericordiæ. Psalm. 25. princ., Psalm. 24. princ.

55 Iudicium Christi duplex, scilicet occultum, & manifestum. 4. d. 47. qu. 1. art. 1. qu. 1. o., Psal. 9. princ.

56 Iudicium Christi triplex, scilicet generale, in morte, & in tribulatione. 3. qu. 59. 4. 3., 1. Cor. 3. lect. 2. fin., Heb. 10. lect. 4. med.

57 Iudicium Christi duplex, scilicet singulare in morte cuiuslibet hominis, & generale vel universale, id est in fine mundi. 3. q. 59. 5. o., 4. d. 47. q. 1. art. 1. q. 1. o., 1., ∫. 4. c. 96., Quol. 10. 2. o., Opusc. 2. c. 250., Iob 19. fin., Matth. 25. fin. o., Heb. 10. lect. 4. med.

58 Christus propria voluntate subdidit se Pilati iudicio, sicut etiam alii possunt se subiicere etiam non superioribus. 2. 2. q. 67. 1. 2.

59 Iudiciaria potestas convenit Christo propter divinam personam, dignitatem capitis, gratiæ habitualis plenitudinem, & propter meritum eius. 3. qu. 59. 3. o., 4. d. 47. q. 1. art. 2. c. 96. princ., Opusc. 3. c. 249.

60 Christus habet potestatem iudiciariam super omnes creaturas, quia anima eius est super omnes creaturas. 3. q. 59. 2. 1., 4. o., 6. 3. 4. d. 48. q. 1. 1. o., 1.

61 Christus secundum naturam humanam habet potestatem iudiciariam super omnes angelos quo ad dispensationes, & præmium accidentale; sed quo ad præmium essentiale, secundum naturam divinam tantum. 3. q. 59. 6. o. *Adventus*. *Auctoritas*. 2. *Daniel*. 1. *Gloria*. 15. *Humilitas*. 19.

62 Iudiciaria potestas quo ad omnes res humanas convenit Christo secundum utramque naturam. 3. qu. 59. 4. o., Quol. 10. 2. o.

63 Iudicare in iudicio generali dicitur aliquis septupliciter, scilicet comparative, approbando, assidendo, per eminentiam loci, continendo decreta, proferendo sententiam auctoritate propria, vel auctoritate alterius, vel propalando eam. Primum convenit bonis & malis. Secundum omni bono. Tertium, & quartum, & septimum solis perfectis. Quintum, soli Deo. Sextum soli homini Christo. 4. d. 47. q. 1. art. 3. q. 2. 1. o., Opusc. 2. c. 254., Psal. 49. princ., 1. Cor. 6. lect. 1. princ.

64 Iudicium discussionis non convenit angelis, bonis, nec malis, nec iudicium retributionis de propriis meritis, sed de procuratis in aliis. 4. d. 47. q. 1. art. 3. q. 4. o.

65 Angeli iudicabunt, non ut assessores, sed ut approbantes sententiam Christi. 4. d. 47. q. 1. art. 2. q. 3. o. *Apostoli*. 30. *Confessio*. 18.

66 Angeli trahuntur ad iudicium pro custoditis qui damnantur, non quidem ut rei, sed ut testes ad convincendum homines de eorum ignavia. 1. qu. 113. 7. 4., 4. d. 47. q. 1. art. 2. q. 3. 1.

67 Angeli boni & mali iudicabuntur a sanctis hominibus. 1. Cor. 6. lect. 1. med. *Punitio*. 3. *Throni*. *Tuba*. 3. *Visio*. 15.

IU

2 Iu-

IU

2 Iuramentum, seu iurare, est Deum in testem vocare, propter defectum loquutionis, & cognitionis humanæ. Ideo non fit in necessariis. 2. 2. 89. 1. o., 4. o., q. 98. 2. o., 3. d. 39. 1. o., Opusc. 1. c. 12. Tom. VIII., Heb. 6. lect. fin.

3 Iurare est implorare testimonium Dei, ut exhibendum; sed allegare sacram Scripturam, est uti testimonio Dei iam dato. 2. 2. q. 89. 1. 1.

4 Iuramentum Dei, & iuramentum angeli in sacra Scriptura inducitur ad ostendendum infallibilitatem dispositionis divinæ de aliqua re, non autem propter defectum dicti sui. 2. 2. q. 89. 10. 4., Heb. 3. lect. 2. fin., c. 6. lect. 4. fin., c. 7. lect. 4. princ.

5 Iuramentum secundum se, licitum est, & honestum, scilicet ratione originis, & finis. Sed cedit in malum alicui ex eo quod male utitur eo, id est fine necessitate & cautela debita, vel quia imminet periculum periurii: quia de facili homo in verbo delinquit. 2. 2. q. 89. 2. o., 3. o., 3. d. 39. art. 2. q. 1. o., Rom. 1. lect. 5. med., Heb. 6. lect. 4. princ. *Hæresis*. 154. 136. *Matrimonium*. 34. *Periurium*. *Prælatio*. 5.

6 Iuramentum quæritur ad subveniendum alicui defectui, quo scilicet unus homo alteri discredit. Ideo iuramentum non est per se appetendum, sed tantum in necessitate ut medicina utendum est eo. Fertur autem licite his de causis, scilicet pro veritate manifestanda, & confirmanda, pro pace firmanda, pro amicitia contrahenda, pro securitate facienda, pro Ecclesiæ consuetudine servanda, pro obedientia implenda, pro fama conservanda, & in litis contestatione. 1. 2. qu. 107. 2. o., quæst. 108. 3. 1., 2. 2. quæst. 5. 3. art. 1., quæst. 89. 3. o., 5. o., 3. dist. 39. art. 2. quæst. 1. o., Opusc. 1. c. 12. Tom. VIII., Psalm. 14. fin., Rom. lect. 5. med. *Sacramentum*. 136.

7 Iuramentum debet habere tres comites scilicet veritatem, iudicium, & iustitiam. 2. 2. q. 89. 3. o., 7. o. quæst. 98. 1. 1., 3. dist. 39. art. 2. qu. 3. 3. o., Quol. 5. 27. fin., Quol. 12. 21. o., Matth. 5. fin.

8 Iurare per creaturas non licet, nisi secundum quod in eis veritas divina, vel effectus testificationis eius ostenditur, sicut iuravit Ioseph per salutem Pharaonis, scilicet vel per modum execrationis, quasi salutem Pharaonis obligaverit Deo, vel per modum contestationis, quasi contestando veritatem divinæ iustitiæ, ad cuius exequutionem principes terræ constituuntur. 2. 2. q. 89. 6. o., 3. d. 39. 1. o., L. Matth. 5. fin., Heb. 6. lect. 4. med.

9 Assumuntur ad iuramentum aliquæ creaturæ, non quidem secundum se, sed inquantum in eis divina veritas manifestatur; sicut iuramus per Evangelium, id est per Deum, cuius veritas in Evangelio manifestatur; & per sanctos qui hanc veritatem crediderunt, & observaverunt. 2. 2. q. 89. 6. o., 3. d. 39. 1. 4., 5., Matth. 5. fin.

10 Solet homo iurare per caput suum, aut per filium suum, aut per aliquam aliam rem quam diligit, sicut & Apostolus iuravit in animam suam. 2. 2. q. 89. 6. o., Opusc. 1. c. 13. princ. Tom. VIII. Matth. 5. fin.

11 Punitur, & per canones, si clericus est, deponitur, iurans per creaturas, divinam eis reverentiam adhibendo: dupliciter enim peccat: primo non reddit Deo ius suum: secundo deificat creaturam, per quam iurat. Idque Dominus Matth. v. prohibuit: ad infidelitatis namque blasphemiam pertinet. 2. 2. qu. 89. 6. 1., 3. d. 39. 1. 5., Matth. 5. fin. *Adiurare*. 2.

12 Iuramentum duplex; scilicet assertorium, id est de præsenti, vel præterito; & promissorium, id est de futuro. 2. 2. q. 89. 1. o., 7. o.

13 Iuramentum duplex, scilicet per simplicem contestationem Dei, & per execrationem, scilicet obligando se, vel aliquid sui ad pœnam. 2. 2. q. 89. 1. 3., 6. o., 3. d. 39. 1. o., Ps. 7. princ., Rom. lect. 5. med., Heb. 6. lect. 4. med.

14 Deus dupliciter est testis in iuramento, scilicet manifestando veritatem in mente, vel in publico, & puniendo mendacem. 2. 2. quæst. 89. 1. 3., 2. 3.

15 Iurare per Deum, secundum se est maius, quam iurare per Evangelia; sed ratione maioris solemnitatis, & maioris deliberationis est e converso. 2. 2. qu. 89. 10. 2., qu. 98. 3. 3., 3. d. 39. L., Matth. 23. med., 2. Cor. 1. lect. fin. *Adiurare*. 2. *Excommunicatio*. 29. 34.

16 Iuramentum plus obligat quam votum, ex parte eius ex quo fit obligatio; sed votum solemne plus obligat, ad modum obligandi, inquantum tradit actualiter hoc quod promittitur. 4. d. 38. q. 1. art. 3. q. 3. 3.

17 Obligatio voti causatur ex fidelitate ad Deum; ideo est maior quam obligatio iuramenti, quæ est ex reverentia Dei. 2. 2. q. 89. 8. o.

18 Iuramentum obligat secundum intentionem iurantis sine dolo; alias obligat secundum sanum intellectum eius, cui iuratur. 2. 2. q. 89. 7. 4.

19 In iuramento promissorio est duplex obligatio, scilicet ad peccatum, si desit veritas, & obligatio ad faciendum illud, quod promisit; sed in iuramento assertorio est tantum prima obligatio. 2. 2. q. 89. 7. o., 3., 3. d. 39. art. 3. 1. o.

20 Iuramentum coactum obligat in conscientia, non autem in foro contentioso; tamen potest repetere, vel denuntiare superiori, etiam si oppositum iurasset. 2. 2. q. 89. 7. 3., q. 98. 3. 1., 3. d. 39. art. 3. q. 2. o., 4. d. 29. 2. 4.

21 Cum quis iurat facere voluntatem alterius, vel promittit, intelligenda est debita conditio, si scilicet id quod ei mandatur, licitum sit, & honestum, & portabile sive moderatum. 2. 2. q. 98. 2. 3. *Accusatio*. 13. 18. *Confessio*. 84.

22 Iuramentum & votum, cum vergunt in deteriorem exitum, vel cum fit illicitum, non debet servari, sicut nec promissio. 2. 2. q. 88. 2. 2., 10. o. 12. 2., q. 89. 7. o., q. 110. 3. 5., 4. d. 38. q. 1. art. 3. q. 1. 3., art. 4. q. 1. 2. *Excommunicatio*. 29. 34. *Gabaonitæ*. *Hæresis*. 154. 156.

23 Iurans aliquid illicitum facere, vel iurans abstinere a meliori bono, ut a religione, non obligatur servare illud, sed est periurus ipso facto. 2. 2. q. 89. 7. o., 2., 9. 3., q. 99. 1. 1., 2. 1., 2., 3. d. 39. art. 3. q. 1. o., art. 4. 4., 4. d. 38. q. 1. 3., Quol. 3. 12. o. fin., 14. o., Quol. 5. 17. o., Quol. 12. 22. o., Opusc. 4. c. 12. fin. Tom. VIII. *Herodes*. *Matrimonium*. 34. 35. 36. 89. 91.

24 Iurans quod non communicet experimentum aliquod, peccat; nec tenetur servare, nisi quando docens est præsens, & vult uti experimento. Quolib. 12. 22. o.

25 Novus civis obligatur servare iuramenta civita-

de,

I U

integrale; & non sicut totum universale. 4. d. 17. q. 1. art. 1. q. 1. o.

13 Iustitia naturalis non est habilitas ad gratiam; sed est rectitudo naturæ, quæ diminui potest per peccatum, non autem totaliter tolli. Mal. quæst. 2. 11. 14.

14 Iustitia est perpetua ex parte obiecti, non autem ex parte actus. 2. 2. qu. 58. 1. 3., 4., Ver. qu. 1. 5. 12. *Rectitudo*. 1. 2. 3. 4.

15 In nullo iustitia naturalis totaliter corrumpitur sed diminuitur per peccatum. Nec est idem quod habilitas ad gratiam. 2. d. 30. q. 1. 3., Mal. q. 2. 11. 14., 12. o., 1. *Sanitas*. 7. *Via*. 2. *Virtus*. 225. *Uxor*. 19. 22.

16 Iustitia proprie est semper ad alterum suppositum, sed metaphorice est ad se secundum diversas partes. 2. 2. q. 57. 2. o., 4. o. q. 58. 1. 2. 8. o., 3., 9. o., q. 59. 1. o., 3. 2., q. 67. 3. o., qu. 106. 3. 1., q. 122. 1. o., Virt. q. 2. 7. 12.

17 Iustitia legalis est specialis virtus, habens speciem ex hoc quod intendit ab bonum commune. Sed dicitur virtus generalis, & non differens subiecto, sed ratione a qualibet virtute, ratione actus eius. 2. 2. qu. 81. 8. 1., 3. d. 9. qu. 1. art. 1. qu. 2. o. princ.

18 Iustitia legalis, inquantum respicit bonum commune ut proprium obiectum, est virtus specialis secundum suam essentiam. Et sic est in Principe principaliter, & quasi architectonice, sed in subditis est secundario, & quasi ministrative. Sed est generalis causaliter, & secundum virtutem suam, inquantum ordinat actus omnium virtutum ad bonum commune. 2. 2. q. 58. 6. o., q. 60. 1. 4.

19 Vindicatio, & observantia sunt partes subiectivæ iustitiæ veræ. 3. d. 33. q. 3. art. 4. q. 1. o.

20 Nulla pars iustitiæ respicit offensam præcedentem, nisi iustitia vindicativa. 4. d. 15. q. 1. art. 1. q. 2. o.

21 Vindicta quæ fit auctoritate publicæ potestatis secundum sententiam iudicii, pertinet ad iustitiam commutativam; sed quam quis facit proprio motu, non tamen contra legem, vel quam requirit a iudice, pertinet ad vindicativam virtutem, iustitiæ adiunctam. 2. 2. q. 80. 1.

22 Virtutes autem adiunctæ, seu annexæ iustitiæ, secundum Tullium sunt sex, scilicet religio, pietas, gratia, vindicatio, observantia, & veritas. Sed secundum Macrobium sunt septem, scilicet duæ primæ prædictæ, innocentia, amicitia, concordia, affectus, & humanitas. Et secundum alios sunt quinque, scilicet obedientia, disciplina, æquitas, fides, & veritas. Et secundum Andronicum sunt novem, scilicet bona commutatio, legispositiva, eugnomosina, eusebia, eucharistia, sanctitas, liberalitas, benignitas, & vindicativa. 1. 2. q. 60 3. o., q. 99. 5. 1., 2. 2. q. 58. 11. 1., 2. q. 80. o., q. 122. 1. o., 3. d. 33. q. 3. 4. o. *Æquitas*. 2.

23 Religio est potissima pars iustitiæ, secunda vero est pietas. 2. 2. q. 122. 1. o.

24 Iustitiæ correspondet donum pietatis. 2. 2. q. 121 princ.

25 Species iustitiæ particularis duplex, scilicet iustitia commutativa, & iustitia distributiva. 1. qu. 21. 1. o., 1. 2. q. 60. 3. 3., 2. 2. q. 61. 1. o., 2. d. 27. 3. o., 3. d. 33. q. 3. art. 4. q. 5. o., 4. d. 46. q. 1. art. 1. q. 1. o.

I U

26 In pertinentibus ad iustitiam omne superfluum dicitur lucrum, & omne minus dicitur damnum: quia iustitia prius fuit exercita, & communius exercetur in voluntariis commutationibus, in quibus hæc proprie dicuntur. 2. 2. q. 58. 11. 3.

27 Iusta & bona formaliter, sunt eadem semper & ubique, non autem iusta & bona materialiter. Mal. q. 2. 4. 13.

28 Materia iustitiæ particularis duplex, scilicet materia proxima, ut passiones, & operationes, & materia remota, scilicet res exteriores. 2. 2. qu. 58. 8. o., 9. 2., 3. d. 33. q. 2. art. 2. q. 3., o., 3. *Advocatus*. 7. *Affinitas*. 7. 8. 9. 10. *Andragathia*.

29 Iustitia particularis habet materiam specialem, scilicet operationes exteriores, quæ sunt ad alterum. 1. 2. q. 60. 2. o., q. 61. 3. o., q. 100. 2. o., 2. 2. q. 58. 8. o., 10. 11. o., q. 59. 1. 3., 3. o., q. 60. 3. 3., q. 61. 3. o., q. 79. 1. 3. o., 3. q. 85. 3. 1., 3. d. 9. q. 1. art. 1. q. 4. o., d. 33. q. 2. art. 2. q. 3. o., 4.

30 Quicquid est materia exterior aliarum virtutum potest esse materia iustitiæ particularis; non autem e converso: nec sic est de materia proxima. 3. d. 33. q. 2. art. 2. q. 3. 3.

31 Iustitia materialiter utitur actibus omnium virium, ut per eas reddat cuilibet suum. 4. d. 15. q. 4. art. 1. q. 2. o.

32 Iustitia particularis non est circa passiones animæ, sed iustitia legalis est circa eas, licet principalius sit circa operationes exteriores. 2. 2. q. 58. 9. o., 4. d. 15. q. 1. art. 1. q. 2. 2.

33 Materia iustitiæ non est ille ad quem est iustitia, sed res quæ distribuuntur vel commutantur. 3. q. 85. 3. 1.

34 Eadem est materia remota iustitiæ commutativæ, & iustitiæ distributivæ, non autem materia propria. 2. 2. q. 61. 3. o. *Bonitas*. 214. *Condemnatus*. *Contrapassum*. 1. *Divitiæ*. 1. 3. *Epiikeia*. 8. *Expellere*. *Istrionatus*. *Iudicium*. 4. *Ius*. 1. 2. 3. 12. *Laqueus*. *Latro*. 2. *Lex*. 61. 83. 168. &c. *Præceptum*. 51. 108. 109. *Simonia*. 13. *Statutum*. 2. *Testis*. 6. *Verbum*. 23. *Virtus*. 41.

35 Iustitia quo ad legem regulantem est in ratione, vel in intellectu, sed quo ad imperium quo opera regulantur secundum legem, est in voluntate. 1. q. 21. 2. 1. *Affinitas*. 7. 8. 9. *Apertio*. 2. *Iudex*. 1. 2. 3. *Princeps*. 3. *Regnum*. 2. *Sanitas*. 7. *Tributum*.

36 Iustitia est in voluntate subiective. 1. q. 21. 1. 1., 2. 1., 1. o., q. 56. 6. o., q. 57. 1. o., q. 51. 2. o., q. 66. 1. 4. o., q. 85. 3. o., 2. 2. q. 5 8. o., q. 58. 4. o., 5. 2., 8. 1., 9. 12. o., q. 100. 1. 2. 3., q. 85. 4. o., 3. d. 27. q. 2. 3. 5., d. 33. q. 2. art. 1. q. 3. 3., art. 4. q. 3. o., 4. d. 14. qu. 1. art. 3. q. 1. o., d. 17. q. 1. art. 2. q. 1. o., d. 33. q. 3. 3. o., Mal. q. 4. 5. 4., Virt. q. 1. 5. o. fin., q. 5. 1. o. fin. *Subiective*.

37 Omnes partes iustitiæ, & omnia opposita earum, sunt subiective in voluntate. 2. 2. q. 100. 1. 2.

38 Iustitia pro statu rectitudinis omnium partium hominis, originaliter est in voluntate; sed est in aliis partibus animæ, quasi rectificatis, ut in subiecto. 4. d. 17. q. 1. art. 1. q. 1. 1.

39 Iustitia per redundantiam est in qualibet potentia animæ, imperando, non autem essentialiter. 2. 2. q. 58. 8. 2.

40 Iu-

IU

La-

LA

LA

L A

Tertio duo latrones lævæ ac dextræ assignantur, omnem humani generis diversitatem vocari, ad sacramentum passionis domini ostendentes, secundum Hilarium. Quarto quia latrones quia cum Domino crucifixi sunt, significant eos qui sub fide & confessione Christi, vel agone martyrii, vel qualibet arctioris disciplinæ instituta subeunt, secundum Bedam. 3. q. 46. 11. o., Matth. 27. med., Ioan. 19. lect. 3. fin. *Lex* 180. *Occidere*. 7. *Perfectio*. 1. 2. *Restitutio*. 12. 13. *Suspensio*. 1.

3 Latro qui credidit in Christum, pendens in cruce cum eo, habuit de martyrio pœnam, & iustam voluntatem, non autem iustam causam. 4. dist. 4. Lib.

Latrocinium. *Avaritia*, 13. *Lex*. 57.

Latum. *Absolvere*. 16. *Ordo*. 93.

Latus. *Aqua*. 15. 16. 17. *Diameter*. *Eucharistia*. *Quadratum*.

Lavacrum. *Baptismus*. 246.

Lavare. *Baptismus*. 246. *Christus*. 212. *Confirmatio*. 22. *Eucharistia*. 197. *Sacerdos*. 21.

Laureatus. *Corona*. *Triumphus*.

1 Laurentius diaconus existens, baptizabat in necessitate tantum. 3. q. 67. 1. 3.

2 Laurentius fuit dispensator sanguinis Christi, non autem corporis Christi. 4. d. 13. q. 1. art. 3. q. 2. 1. *Diaconus*. 2.

3 Laurentius, & Vincentius, & aliqui alii sancti habuerunt passionem magis dolorosam quam Christus, quo ad diuturnitatem, vel acerbitatem, vel aliquid huiusmodi, non autem simpliciter. 3. qu. 46. 6. 1., 3. d. 15. qu. 2. art. 3. qu. 3. 1. *Martyrium*. 5. 16. 17.

Laurus. *Triumphus*.

1 Laus est sermo delucidans magnitudinem virtutis. Ps. 17. princ. *Abstinentia*. 3. *Actus*. 44. 141. 145. *Advocatus*. 5. *Affectio*. 5. *Apponere*. 1. *Artifex*. 5. *Castitas*. 4. *Cæcilia*. *Commendatio*. *Commune*. 13. *Confessio*. 1. 2. *Deus*. 304. *Eleemosyna*. 36. 37. *Epitalamica*. *Eucharistia*. 245. *Fides*. 71. *Gloria*. 1. 3. *Gratitudo*. 3. *Honor*. 7. 13. &c. 20. *Humilitas*. 18. *Inquirere*. 2. *Ira*. 8. *Iudith*. *Iustitia*. 48. 62. *Ludus*. 6. *Magnanimitas*. 21.

2 Laus dependet essentialiter a voluntate adhærente bono, non autem a potentialitate peccandi, sed est signum eius. 2. 2. q. 81. 6. 1., 2. d. 7. q. 1. 1. 4., d. 23. L. princ., 3. d. 12. q. 2. 1. 2. *Mendacium*. 20. *Misericordia*. 3. *Mors*. 22.

3 Laus proprie respicit opera. Psal. 47. princ. *Munus*. 1. 3. *Necessitas*. 9. *Nemesis*. *Passio*. 69. 70. 74. 75.

4 Nullus laudatur ex operibus alterius, nisi per accidens, inquantum est aliquo modo causa illorum. 4. d. 45. q. 2. art. 1. q. 1. 3., Ver. q. 29. 7. 2., Pot. q. 1. 6. 2. *Pœnitentia*. 48. *Periculum*. 5. *Perseverantia*. 12. *Politia*. 6. *Posse*. 9. *Prædicare*. 13. *Prudentia*. 43. *Publicatio*. 1.

5 Omne quod habet aliquid virtutis, est laudabile. 2. d. 24. q. 1. 4. 4., d. 37. 1. 1. 3., 3. d. 23. qu. 1. art. 3. q. 2. 2., q. 3. art. 1. q. 2. 2., d. 36. 2. 6., 4. d. 14. q. 1. art. 1. q. 2. o. *Religio*. 62. 106. *Reverentia*. 7. *Sanctus*. 2.

6 Aliquid est laudabile inferiori, quod est vituperabile superiori, & e converso. 1. 2. q. 94. 3. 3., 1. d. 42. q. 2. 1. 4., 3. d. 1. q. 1. 3. 2., d. 12. q. 2. 1. 3., 4. d. 4. q. 1. art. 3. q. 5. 2., d. 5. q. 1. art. 3. q. 3. 2., Pot. q. 1. 6. 2., Mal. q. 3. 1. 10.

7 Laudare hominem ad consolationem, vel ad profectum eius cum ceteris circumstantiis debitis, est actus virtutis amicitiæ; aliter autem est peccatum adulationis. 2. 2. q. 115. 1. 1., 2. o. *Satisfactio*. 4. *Scientia*. 122. *Serpens*. 4. *Simonia*. 27.

8 Laudare se ad gloriam Dei, vel ad conscientiam, id est bonis operibus, bonum est; laudare se ex superbia, vel ad aures, id est verbis tantum, malum est. Psal. princ., 2. Cor. 2. lect. fin., cap. 10. lect. 3. fin., c. 12. lect. 3. princ. *Temperantia*. 3. 4.

9 Sancti laudant se duplici de causa, scilicet ut non desperent in tribulationibus, & propter utilitatem aliorum spiritualem. 2. Cor. 2. lect. fin. c. 10. lect. 1. *Tyrannus*. 11. *Valetudo*. *Verecundia*. 1. 2. *Virginitas*. 37. 38. *Voluntarium*. 10. *Votum*. 21. *Utile*. 9. *Zelus*. 5

10 Modus laudandi Sanctos est triplex, scilicet quantum ad devotionem, quantum ad concordiam, & quantum ad ordinem. Isa. 6. med.

11 Sancti laudant in divinis tria, scilicet personarum trinitatem, unitatis maiestatem, & provisionis liberalitatem. Isa. 6. med.

12 Exhortatio ad laudem divinam ponitur tripliciter, scilicet primo ad laudis divinæ confessionem quadrupliciter. Aut enim fit confessio Dei per fidem, aut invocamus per orationem, aut annuntiatur per prædicationem, aut memoramur per iugem meditationem. Secundo ponitur exhortatio ad gratiarum actionem, scilicet ut gratias agat Deo, & de beneficio, & ut annuntietur mundo. Tertio ponitur exhortatio ad communem exultationem, scilicet ut sit gaudium in corde, ut sit iubilus in ore, & virtus in opere, quia *magnus in medio tui Sanctus Israel*. Isa. 12. med.

13 Laus, ut communis est laudi, & honori, convenit Deo, vel quia Deus in se omnia ordinat. 4. d. 15. qu. 4. art. 3. quæst. 2. 1., Verit. qu. 23. 11. 4.

14 Immo non omnia Deus in se ordinat. 1. q. 48. 6. o., q. 49. 2. o., q. 36. 5. o. fin.

15 Deus secundum essentiam maior est omni laude. Ideo debetur ei reverentia, & honor latriæ: laus autem effectibus eius. 2. 2. quæst. 91. 1. 1., Psalm. 9. princ.

16 Deus laudari debet ore, & corde. Ps. 33. princ. *Angelus*. 445. *Beatus*. 24. *Benedictio*. 2. 10. *Cantus*.

17 Deus est ore laudandus, non ut ei aliquid manifestetur sicut aliis, sed ut nos, & alios excitemus in Deum, & ut retrahamur ab eius offensa: est enim frenum quoddam animam a peccati interitu retrahens laus divina. 2. 2. qu. 91. 1. o., 2. o. *Confessio*. 34. *Disputatio*. 7. *Gratiarum actio*. 4. *Hymnus*.

18 Laus Dei est sacrificium summe placens Deo, quia optime repræsentat devotionem mentis. Psal. 26. med., Ps. 49. med.

19 Deus laudatur toto corde, quando nihil fit contra Deum, sed omnia referuntur in eum actu vel habitu. Ps. 9. princ. *Oratio*. 10. 49.

20 In laude Dei præcipue intenditur, quod affectus homini feratur in Deum. Ps. 32. princ. *Organum*. 2. 5. *Posse*. 9. *Potentia*. 9. 60.

21 Fructus laudis Dei duplex, scilicet honor

35 Om-

35 Omnes inclinationes partium humanæ naturæ, ut concupiſcibilis, & iraſcibilis ſecundum quod regulantur ratione, pertinent ad legem naturalem. 1. 2. qu. 94. 2. 2., 4. 3., 2. 2. q. 108. 2. o.

36 Ordo præceptorum legis naturæ eſt ſecundum ordinem inclinationum naturalium, ſcilicet primo ſecundum naturam ſubſtantiæ, ſecundo ſecundum naturam animalis, tertio ſecundum naturam hominis. 1. 2. q. 94. 2. o.

37 Ad præcepta legis naturæ pertinent omnia quæ ratio practica naturaliter apprehendit eſſe bona humana, ſcilicet omnia ad quæ homo habet naturalem inclinationem. 1. 2. q. 94. 2. 3. o., 14. o., 3. *Concubinatus*. *Confeſſio*. 24. &c. *Conſanguinitas*. 2. &c. *Conſcientia*. 3. &c.

38 Præcepta ſunt multa in lege naturæ, ſed reducuntur ad unum primum, ſcilicet bonum eſſe faciendum, & malum eſſe vitandum. 1. 2. qu. 94. 2. o.

39 Præcepta ſecunda legis naturæ, quæ quaſi concluſiones a primis præceptis derivantur, non habent efficaciam ſemper, ſed frequenter, talis enim eſt tota materia moralis. Ideo quando deficit lex, poſſunt licite prætermitti, ſed cum diſpenſatione ſolius Dei, 4. d. 33. q. 1. 2. o.

40 Oppoſitum videtur dicere a ſimili. 1. 2. q. 100. 8. o., 3. diſt. 37. 4. o. *Conſuetudo*. 1. *Contritio*. 9. &c.

41 Præcepta legis naturæ manent eodem modo in lege Moyſi, & in lege nova. 4. d. 17. q. 3. art. 1. q. 2. 2. *Cultus*. 3.

42 Lex naturalis eſt eadem apud omnes quo ad prima principia communia ſecundum rectitudinem, & notitiam, non autem quo ad alia. 1. 2. q. 94. 4. o., 3. d. 37. 3. o., 4. d. 33. q. 1. 1. o., 3. 1.

43 Lex naturæ eſt una omnium, quia præcepta eius ſunt communia. Ideo conveniunt tam imperfectis quam perfectis. Sed lex divina non eſt una, quia præcepta eius ſunt particularia. 1. 2. quæſt. 91. 5. 3.

44 Lex naturalis prohibet oppoſita omnium virtutum. 4. d. 33. q. 1. 4. *Debitum*. 4. *Diſpenſatio*. 12. &c.

45 Omnes actus virtutum, Inquantum ſunt virtuoſi, ſunt de lege naturæ, non autem omnes ſecundum ſpecies ſuas. 1. 2. quæſt. 94. 3. o. *Doctrina*. 1. 3. 14.

46 De lege naturæ eſt quod parentes filiis theſaurizent, & quod filii heredes parentum ſint. 4. d. 33. q. 2. 1. o., art. 2. q. 1. o., 1.

47 Lex naturalis non poteſt dici in irrationabilibus, niſi ſecundum ſimilitudinem. 1. 2. q. 91. 2. 3., 4. d. 33. q. 1. 1. o., *Fomes*. 3. *Honor*. 30.

48 Aliquid derivatur a lege naturæ dupliciter, ſcilicet ut concluſio ex principiis, & ut determinatio legis, ut lex humana. 1. 2. qu. 95. 2. o., qu. 99. 3. 2., 4. diſt. 15. qu. 3. art. 1. quæſt. 4. o., art. 2. qu. 1. o. *Ieiunium*. 22. &c. *Inditum*. *Iniuſtitia*. 1.

49 Conſuetudo præiudicat legi naturæ quo ad concluſiones, non autem quo ad prima præcepta eius. 4. d. 33. q. 1. 1. 1. *Conſuetudo*. 4.

50 Illud quod totaliter tollit finem principalem, eſt contra prima præcepta legis naturæ. Si autem tollit tantum finem ſecundarium, vel impedit eum, vel finem principalem; eſt tantum contra ſecunda præcepta legis naturæ. 4. d. 33. qu. 1. 1. o. *Matrimonium*. 7. &c. 135. *Obligari*. 5. *Peccatum*. 11. 45. 419.

51 Lex naturalis poteſt mutari per legem divinam, & humanam, addendo, & ſubtrahendo concluſiones, ſed raro, & in aliquo particulari, non autem prima principia eius. 1. 2. q. 94. 4. o., 2., 5. o., q. 97. 1. 1., 3. d. 37. 3. o., 4. d. 33. q. 1. 1. o., 2. 1.

52 Legem naturæ lex Dei ſcripta correxiſſe dicitur, vel quia quod illi deerat, ſupplevit; vel quia correptam eam ex peccatis hominum, & in aliquorum cordibus, ob contrariam conſuetudinem obtenebratam, reſtauravit. 1. 2. qu. 94. 5. 1., q. 99. 2. 2., 3. q. 60. 5. 3., q. 61. 3. 2., 3. d. 37. 1. o., 1. *Poſſeſſio*. 5. *Præceptum*. 23. &c. *Promulgatio*. 1. &c. *Reverentia*. 3.

53 Lex naturalis non poteſt deleri de corde alicuius quo ad prima principia, & in univerſali, ſed tantum in particulari, vel quo ad concluſiones. 1. 2. q. 94. 6. o., q. 99. 2. 2.

54 Omne quod actionem reddit inconvenientem fini quem natura ex aliquo opere intendit, dicitur eſſe contra legem naturæ. 4. d. 33. q. 1. 1. o., art. 3. q. 1. o. *Sacramentum*. 41. &c. 115. &c. 143. &c. 150. &c. *Sacrificium*. 7. *Sanctificatio*. 9. *Status*. 11. &c. *Votum*. 68. &c.

55 Cum dicitur quod gentes naturaliter faciunt quæ ſunt legis, exponendum eſt *naturaliter*, id eſt per naturam gratia reformatam. Rom. 2. lect. 3. med.

56 Lex naturæ fuit offuſcata in gentilibus quo ad multa. 1. 2. q. 94. 4. 5. 6. o., q. 98. 6. o., 1., q. 49. 2. 2., q. 100. 5. 1., 2. 2. q. 22. 1. 1., q. 154. 2. 1., 3. q. 60. 5. 3., qu. 61. 3. 2., qu. 70. 2. 1., 3. d. 37. 1. o., 1., 3., 4. d. 33. q. 1. art. 3. q. 1. 1., 2., Vir. q. 2. 7. 10. *Uxor*. 1. &c.

57 Lex naturæ ſic corrupta fuit apud Germanos, quod latrocinium non reputarent peccatum. 1. 2. qu. 94. 4. 6. o.

58 Lex æterna eſt ratio, ſeu conceptus gubernationis rerum, in Deo. 1. 2. qu. 91. 1. o., qu. 93. 1. o., 3. 4. o., 5. 3., 4. d. 33. qu. 1. 1., ç. 3. cap. 115. *Idea*. 21. &c. *Iudicium*. 21. 22. *Ius*. 1. &c. *Peccatum*. 1. &c. 405. *Promulgatio*. 3. *Providentia*. 15.

59 Lex æterna ſecundum eſſentiam eſt nota beatis tantum, ſed in ſuis effectibus nota eſt omni creaturæ rationali. 1. 2. q. 19. 4. 3., q. 93. 2. o., 6. o. princ.

60 Lex æterna comparatur ad ordinem rationis ſicut ars ad artificiatum. Ideo eiuſdem rationis eſt aliquid eſſe contra utrumque. 1. 2. q. 71. 2. 4.

61 Omnis lex, inquantum iuſta eſt, derivatur a lege æterna. 1. 2. q. 93. 3. o.

62 Omnia regulantur lege æterna, & participant eam, inquantum ex ea inclinantur in proprios actus & fines. 1. 2. q. 91. 2. o.

63 Aliquid ſubditur legi æternæ dupliciter, ſcilicet ſecundum cognitionem, ut creatura rationalis tantum, vel per aliquod principium interius, ut omnis creatura. 1. 2. q. 91. 2. o., 3., q. 93. 5. 6. o. *Regula*. 1. *Voluntas*. 19. 63.

64 Omnia creata ſubduntur legi æternæ, non autem ea quæ pertinent ad eſſentiam Dei. 1. 2. q. 91. 2. o., q. 93. 4. 5. 6. o.

65 Voluntas Dei ſecundum ſe non ſubditur le-

LE

qu. 2. o., Verit. qu. 7. 8. o. *Descriptio*. *Lex*. 18. *Prophetia*. 31. *Repræsentatio*. 1. 2. *Scriptura*. 20. &c.

29 Libri aperiendi in die iudicii sunt conscientiæ singulorum, vel Sancti utriusque testamenti, vel sententia iudicis, vel vis divina ostendens omnia, qua cuilibet nota fient facta sua. 1. q. 24. 1. 1., 4. d. 43. art. 5. q. 1. o., Opusc. 2. c. 253.

Libera. *Confirmatio*. 21. *Electio*. 12. 13. 14. *Hereditas*. 2. *Matrimonium*. 42. 110.

1 Liberalitas est virtus dispensandi bene divitias, in usus bonos sibi, suisque, & aliis. 1. 2. qu. 117. 1. o. *Amor*. 263.

2 Ad liberalem non pertinet esse promptum ad recipiendum, & minus ad petendum, sed solicite procurat fructus suarum possessionum ad liberaliter dandum. 2. 2. quæst. 117. 4. 3. *Andragathia*. *Ars*. 11. 12. 13. 24. 43. &c. *Avaritia*. 21. &c. *Bonitas*. 222.

3 Propria materia mediata liberalitatis est pecunia, id est possessa; sed materia immediata est passio circa pecuniam. 1. 2. q. 60. 5. o., 2. 2. q. 31. 1. 2., q. 32. 1. 4., q. 58. 9. 2., q. 117. 2. 3. o., 6. o., qu. 118. 3. o., 2., qu. 157. 1. o., Mal. qu. 13. 1. o. fin. *Datio*. 2. 23. *Delectatio*. 35. *Deus*. 449. *Dominium*. 16. *Donum*. 38. *Eleemosyna*. 6. 7. *Illiberalitas*.

4 Liberalitas moderatur amorem pecuniarium, & timorem de amissione earum. 2. 2. q. 123. 4. 2. *Iustitia*. 45.

5 Proprius actus liberalitatis duplex, scilicet, bene uti pecunia in se & in alios; secundarius autem præparare & conservare eas ad bonum usum. 2. 2. quæst. 117. 3. 4. o., Quolib. 5. 23. 1. *Meritum*. 100. *Mutuum*. 3. 4. *Prodigalitas*. 6. *Transferre*.

6 Proprius & principalior actus liberalitatis est dare quam accipere, vel acquirere, vel conservare, vel uti pro se. 2. 2. q. 117. 4. o., q. 119. 1. 1., 3. *Virtus*. 22. *Unctio*. 30.

7 Liberalis tristatur, quod aliquid detur non convenienter, sed magis quando ipse dat non convenienter, quia plus opponitur actui eius proprio. 2. 2. q. 117. 4. 2.

8 Dare aliquid cum concupiscentia retinendi, derogat liberalitati, non autem amicitiæ, vel caritati; sed magis ostenditur perfectio eius. 2. 2. qu. 31. 1. 2.

9 Liberalitas est subiective in voluntate. 1. q. 21. 1. 1., 3. d. 33. q. 2. art. 4. q. 3. o., $\widetilde{f}$. 1. c. 93., Vir. q. 1. 5. o. fin. *Subiective*.

10 Immo est subiective in concupiscibili. 1. 2. qu. 60. 5. o.

11 Dantes omnia pro Christo, non sunt prodigi, sed liberales. 2. 2. q. 119. 2. 3.

12 Nulla datio est pure liberalis, nisi datio Dei. 2. d. 18. 3. o., Ver. q. 23. 4. o. fin. *Usus*. 9.

13 Solus Deus est maxime liberalis. 1. q. 44. 4. 1., 1. d. 18. 3. o., d. 45. 2. o., $\widetilde{c}$. 1. c. 93.

14 Christus omnes divitias contemnendo, ostendit in se summum gradum liberalitatis, & magnificentiæ. 3. q. 7. 2. 3. *Magnificentia*. 6.

15 Omnis virtus theologica, & cardinalis, est simpliciter, id est secundum propriam materiam nobilior liberalitate; quæ tamen habet quandam excellentiam, inquantum est utilis ad multa. 2. 2. q. 117. 6. o. *Ars*. 24. 25. *Iustitia*. 22. 46. *Magnificentia*. 9. *Misericordia*. 9. 10.

16 Iustitia se extendit ad omnes, non autem liberalitas. 2. 2. q. 58. 12. 1., q. 123. 12. 5. *Oratio*. 55. *Temperantia*. 26.

17 Iustitia est simpliciter maior liberalitate, quia est communior, & fundamentum eius est, & potest esse sine ea, non autem e converso. Secundum quid est e converso, scilicet ut est ornamentum iustitiæ. 1. 2. qu. 66. 4. 1., 2. 2. qu. 123. 12. 5. *Virginitas*.

18 Liberalitas, & magnificentia locum non habent, subtracta iustitia. Ideo sunt partes potentiales eius. Vir. q. 1. 12. 26., q. 5. 1. 12.

19 Liberalitas convenit cum iustitia, quia utraque est principaliter ad alterum, & circa exteriora. Sed prima attendit exteriora ut propria, secunda vero ut sunt alterius, & ratione debiti. Ideo liberalitas non est species iustitiæ, sed est pars sibi annexa. 2. 2. q. 58. 12. 1., q. 117. 2. 3., 3. 2., 5. o., q. 118. 3. 2., q. 134. 4. 1., q. 157. 1. o., 3. d. 27. q. 2. art. 4. q. o., d. 34. q. 1. 2. o., 4. d. 15. q. 2. art. 1. q. 3. 4., Mal. q. 13. 1. o. fin.

20 Liberalitas est ad se in sumptibus, non autem in dationibus. Sed iustitia nullo modo est ad se. 2. 2. q. 106. 3. 1., q. 117. 3. 3., 4. d. 15. q. 2. art. 6. q. 1. 1. *Virtus*. 225. *Magnificentia*. 9. *Misericordia*. 9. &c. *Mutuum*. 3. &c.

1 Liberat Deus a quadruplici aqua, scilicet voluptatis, cupiditatis, vanitatis, & potestatis. Isa. 43. med. *Accusatio*. 26. *Adventus*. 6. 8. 9. *Aqua*. 5. *Aristoteles*. 6. 9. *Auxilium*. 3. 7. *Beatus*. 47. *Curatio*. *Damnatio*. 4. *Decimæ*. 13. *Delere*. *Dæmon*. 117. *Descendere*. 2. &c. *Emundatio*. *Eustratius*. 1. *Exorcismus*. 11. 13. *Festum*. 4. 5. *Fides*. 107. *Ignis*. 21. *Incarnari*. 2. 8. &c. *Iuramentum*. 27. &c.

2 Deus liberat electos de malis pœnæ quadrupliciter, scilicet præservando, consolando, dando bona, & convertendo in bonum. Opusc. 2. c. 8. Tom. VIII. *Iustificatio*. 29. *Mors*. 6. 11. 12. 22. *Oratio*. 41. &c. 63. *Pascha*. 3. *Passio*. 85. &c. 116. &c. *Pater*. 21. *Præservatus*. *Purgatorium*. 10. *Qui est*. 3. *Redemptio*. *Resurrectio*. 50. *Salvari*. *Satisfactio*. 15. *Serpens*. 1. *Servitus*. 10. 16. *Superbia*. 35. 36. *Tenebræ*. 2. *Testis*. 1. *Tyrannus*. 11. *Veritas*. 34. *Vita*. 29.

3 Liberat Deus sanctos suos a quadruplici igne, primo carnalis tentationis, secundo temporalis tribulationis, tertio æternæ damnationis, quarto divinæ indignationis: primo igne utuntur lascivientes, secundo impatientes, tertio impœnitentes, quarto superbientes. Isa. 43. med.

Libere. *Actus*. 11. 318. *Electio*. 2. 3.

1 Libertas cuiuslibet rei est dominium, & potestas sui actus ad opposita. 1. q. 83. 3. 4. o., 2. d. 23. q. 1. 1. o., d. 24. q. 1. 1. 1., d. 25. 1. o., 2., 3., f. 2. c. 47., Ver. q. 22. 6. o., Mal. q. 16. 5. o. *Actio*. 44. *Animal*. 57. &c.

2 De ratione vel necessitate libertatis non est esse primam causam sui, id quod liberum est. 1. q. 83. 1. 3., Ver. q. 24. 1. 3., Mal. q. 3. 2. 4.

3 Posse velle malum non est libertas, nec est pars libertatis. 1. q. 62. 8. 3., 2. 2. q. 88. 4. 1., 1. d. 42. q. 2. 1. 3., 2. d. 7. q. 1. 1. 3., d. 25. 1. 2., d. 44. q. 1. 1. 1. 3. d. 12. q. 2. 1. 2., 3., d. 18. 2. 5., Ver. q. 22. 6. o. fin.

q. 24.

Lip-

LO

7 Oppo-

FINIS

TOMI XXVII.